

4700

I
547629

tudor
MUŞATESCU

Vol ****

SCRIERI

TUDOR MUȘĂTESCU

SCRIERI

Ediție de TRAIAN RADU

TUDOR MUSATESCU

S C R I E R I

* *

• *

T E A T R U (3)

Coperta: *Nicola Adrian*

EDITUEA MDfBEVA
București — 1977

NOTĂ

Volumul de față — al treilea de teatru din seria de *Scieri* — conține patru piese, selectate dintr-un număr mai mare, jucate pe scenele bucureștene, dar nepublicate în volum. În alcătuirea cuprinsului am ținut seama, în primul rând, de valoarea pieselor antologate, ele fiind — după opinia noastră — reprezentative pentru dramaturgul Tudor Mușatescu, precum și de faptul că dactilograma lor era corectată și pregătită pentru tipar de autorul însuși. De asemenea, pentru stabilirea textului am beneficiat și de existența, în acest caz, a manuscriselor păstrate în arhiva familiei. Piesele fiind datate, ordinea lor în volum este cea cronologică.

La transcrierea textului am păstrat particularitățile stilistice ale autorului, respectând normele ortografice în vigoare.

E de datoria noastră, ca la sfârșitul acestor sumare rânduri, să mulțumim doamnei Kitty Mușatescu, soția scriitorului, pentru deosebita amabilitate cu care ne-a pus la dispoziție întregul material al arhivei Tudor, Mușatescu, precum și pentru prețioasele informații pe care ni le-a comunicat pe parcursul pregătirii acestui volum.

T. R

LICURICH

TBAGICOMBDIH ÎS TEEI AGTE

1935

P E R S O A N E L E

VANDA EOLDUR, 32 de ani. Nu trebuie să fie neapărat frumoasă. Însă, interesantă. Face parte din „lumea bună” a Capitalei. Elegantă, sobră, con-temporană cu ultimele imperat've ale modei.

MIRIAM, dansatoare de cabaret, 25 de ani

CATRIN, prietena Vandei, 40 de ani declarați <!: ea. Ușor căruntă.

IRENE, prietena Vandei, 30 de ani

BOBY, fata Catrinei. Tot ce poate fi mai modern ca educație, alură și preocupări, 19 ani.

MARTA, prietena Vandei, 34 de ani

OLGA, fată în casă la Vanda. Candidată permanentă la concursuri de fotogenie.

IORGU GRIGORCEA, 58 de ani. Licențiat în filozofie. Administratorul „Domeniilor coroanei” și prietenul inseparabil al Vandei.

JLMMY, dansator de noapte în cabaretul „O mie și una de nopți”, 30 de ani

ARISTOTEL KAŢIKIS, proprietarul cabaretului „O mie și una de nopți”

TOTO, soțul Catrinei, 55 de ani

PAUL

RĂUL

DAN **f** Vandei, toți tineri, banali, actuali

BERE **j**

CONSTANT, soțul Irenei

UN CHELNER

UN PICOLO

Acțiunea se petrece la zilele noastre, în București și în conacul Vandei din Bolduri.

A C T U L I

O cafeina separată la cabaretul „O mie și una de nopți”. Totul este oriental, exasperant de oriental. (Pînă și lampa de plafon cu abajur, e un turban turcesc.) Două intrări: una, în fund, în vută, deschisă și acoperită cu o draperie de mărgelă și alta, în stingă, invizibilă. Cînd se deschide draperia, se vede localul propriu-zis, în plină animație. Un divan cu taburele și măsuță joasă, în dreapta, planul I, La mijloc, planul II, masă modernă pregătită pentru supeu. Lîngă ușa de serviciu, o-servantă pe care se găsesc pregătite cele necesare serviciului. Pe pereți și chiar pe oglindă, reclame de băuturi străine și indigene. (Administrația teatrului e rugată să nu scape ocazia de a-și mări veniturile, bineînțeles cu drept de autor.) Foarte vizibil, un afiș-tip, pe care se disting siluetele stilizate ale unui cuplu de dansatori. Dedesubt, citeț:

JIMMY and partener

În general, de sub aparența orientală a ansamblului, răzbate eternul specific al cabinelor separate la ora cînd devin utile. Acțiunea începe pe la ora unu noaptea. La ridicarea cortinei, chelnerul, cu un turban în cap, fumează tolănit pe divan. Picolo, cu fes, ciugulește discret fistieuri și struguri de Malaga din jardiniera de pe servanță. Clteva elipe nu se aude decît tangoul, care va fi laitmotiv în cursul acțiunii din culise, în timpul muzicii, joc mult de fumuri și clempănit de fălci, între chelner și pieelo. Cînd se termină muzica, un ropot de aplauze izbucnește în local. Se aud strigăte de „Bravo, Jimm”—„Bis” și, după puțin, aplauzele încetează și muzica începe. Numărul este bisat.

CHELNERUL (*cu privirea spre local*): Ia uite, îl bisează pentru a treia oară. (*Un timp.*) Vai de cozonacul lui, săracu !... (*Alt timp.*) Grea meserie și asta de dansator.

PICOLO: Mai grea ca a 'mneatale, nea Iancule?

CHELNERUL (*reflexiv*): 'M ! Tot cam așa. Ce mi-e chelner, ce mi-e dansator? Tot pe picioare ne bazăm și unul și altul. (*Privire spre silueta lui Jimmy, de pe afiș.*) Tot în frac lucrăm, și eu și el... Numai că mie mi-a pus și balotul ăsta în cap (*gest spre turban*), ca să mă potrivesc cu mobila... A la turca...

PICOLO: Era mai bine dacă ne făcea piei roșii, cum a vrut jupînul la început... Am fi umblat cu pene în cap... de ne-ar fi mers fulgii... (*Un timp.*) Nea Iancule, atingi?

CHELNERUL: Ce?

PICOLO: Un fistic...

CHELNERUL (*demn*): Abule! (*Piccolo îi aruncă un fistic, pe care chelnerul îl prinde din zbor. Alt. timp.*) Cald mi-e, mă, fi-mi-ar fesul al dracului... (*Scoate turbanul. E ehei. Se șterge cu șervetul pe cap.*) ' Piccolo ride.) Ce rîzi, mă?

PICOLO: Mă gîndesc la farfurii...

CHELNERUL: Care farfurii? !

PICOLO: Farfuriile clienților, cînd le ștergi cu șervetul... (*Brusc, se apucă de falcă și încremenește.*)! Au. !... (*Același joc.*) Aoleu !...

CHELNERUL: Ce e?

PICOLO: Au !... măsseau. M-am atins la nerv, cu un sîmbure.

CHELNERUL: Dă fuga la bucătărie și ia o gură de apă fierbinte de la cazan.

PICOLO: îmi trece?

CHELNERUL: Dacă nu-ți trece, schimbi macazul și iei o bucățică de gheață de la frigifer... Ori așa, ori altminteri, trebuie să-ți treacă. E sfînt. • >..♦

PICOLO (*liniștit treptat, vorbește cu limba lipită de locul durerii*): Am pus limba și mi-a trecut... (*Mai ia un bob.*)

CHELNERUL: NU mai mînca, că iar te lovești. ...

PICOLO: NU, nu, că acum mînc în partea ailaltă.
(*în culise, încetează muzica și reîncep aplauzele.*)

CHELNERUL: Dacă l-o mai bisa și-a patra oară, mă culc. (*Se uită la ceas.*) Unu jumătate și n-a picat nimeni la cabină... (*Un timp. Se ridică și își pune turbantul.*) Sticle goale ai adus?

PICOLO: Ighen!

CHELNERUL: Combien?

PICOLO (*arată degetele*): Finf!

CHELNERUL: Vezi, să fii deștept, cînd le bagi sub masă. Să nu te prindă în flagrant delict de punere.

PICOLO: N-ai nici o grijă, șefule ! (*Cu un gest șmecher și prelungit în barbă.*) Fraieri s-avem!...

CHELNERUL (*din fund intră Grigorcea, mîngîindu-și bărbia. Chelnerul face cu ochiul lui piccolo. întîmpinînd cu o curbetă pe Grigorcea*): Să trăiți, coane...

GRIGORCEA: Ascultă, drăguță, seraiul ăsta e liber? (*Gest circular.*)

CHELNERUL: Da, coane... Pentru cîte persoane?!

GRIGORCEA (*are permanent un ton glumeț și important*): Personalități, vrei să zici?

CHELNERUL (*concesiv*): Mă rog ! Nu trebuie să vă scuzați. La noi vine tot felul de luime...

GRIGORCEA: TU servești aici?

CHELNERUL: Da ! Eu... (*Cu emfază.*) Eu sînt Iancu...

GRIGORCEA: Aaa! Daa? Tu ești Iancu?!... Bine, mă Iancule, mă, cum se poate să nu mă cunoști tu pe mine?... (*îl privește.*) Ia uite-te bine la mine... (*Chelnerul surîzînd profesional, se execută.*) E?

CHELNERUL: NU sînteți dumneavoastră domnul Mitică... deputatul...

GRIGORCEA: NO !

CHELNERUL (*același joc*): Cenu Petrache?...

GRIGORCEA: Nea!...

CHELNERUL: Domnul Tilică, de la Bîmnic...

GRIGORCEA: Nix... Vezi c-ai uitat?

CHELNERUL: N-am uitat, coane, se poate? Dar nu-mi aduc aminte.

GRIGORCEA: EU sînt domnul Grigorcea, mă... Iorgu Grigorcea ! (*Observă că numele lui nu face nici un efect asupra chelnerului.*) Nu m-ai servit tu ani de zile la „Imperial”?

CHELNERUL: NU, coane! Poate în „High-Life”. La „Imperial” n-am servit niciodată.

GRIGORCEA: Atunci, tu nu ești Iancu...

CHELNERUL: Ba Iancu sînt, coane...

GRIGORCEA: Cum, mă, adică știi tu mai bine decît mine cine ești?

CHELNERUL (*umil*): Sînt Iancu, coane Grigorescule, pe onoarea mea de om.

GRIGORCEA: AȘ ! Te-ai ramolit. Nu-ți mai aduci aminte... (*Zîmbină. Un timp.*) Daa... sultanul localului ăstuia cine e?

CHELNERUL: Sultanul ? !

GRIGORCEA: Patronul... patronul.

CHELNERUL: Da! Domnul Aristotel...

GRIGORCEA: El e? Aristotel...

CHELNERUL: Da, dumnealui...

GRIGORCEA: Care Aristotel e ăsta?

CHELNERUL: Este ăsta, domnul Aristotel... de ține și cafeneaua Bursei și hotelul „Neapole”... E puțin cam grec de familie, altminteri, e om cumsecade, îl cunoașteți?

GRIGORCEA: NU. Și tocmai d-aia, aș vrea să-l chemi pînă aici.

CHELNERUL: NU doriți să poftiți la birou?

GRIGORCEA: NU, prefer să vie dumnealui la divan... (*Se așază pe divan. Chelnerul iese. Un timp.*)^ pe tine cum te cheamă, mă?

PICOLO: Picolo...

GRIGORCEA: Da? Și de cîți ani ești?

PICOLO: De trei.

GRIGORCEA: De cîți?

PICOLO: De trei... la anu', dac-o vrea jupînu', mă face „garson” ...

GRIGORCEA: Și-nainte de a fi piccolo, ce erai?

PICOLO: Eram șomer la școala primară...

(*Aristotel intră pe ușa din stingă. E tn smoking, cu guler moale.*)

ARISTOTEL: Bună seara...

GRIGORCEA: *A lasolgaio, chirie...* Dumneata ești domnul Aristotel?

ARISTOTEL: Da... Eu sînt.

GRIGORCEA: P*** bine... (*ii dă mina.*) Eu sînt Iorgu Grigorcea. (*Cu un surîs.*) Eentier.

ARISTOTEL: *Incantato!* (*Compliment.*) Aristotel...

GRIGORCEA: Ești rudă, cumva, cu celebrul filozof?

ARISTOTEL (*după o matură gîndire*): Poate cumva, după nevestă-mea să fiu, că ea are multe rude, țeva de speriat. Și toate de neam bun, si neste sărații. Eu sînt orfan de toți părinții. N-am avut niți tata, niți mama. Singura mea rudă este Greția î (*Lui piccolo.*) Esi afară, cînd vorbesc secrete cu clienții. (*Piccolo iese.*) Chiar am stat așa de multe ori si m-am gîndit: ține m-a făcut?... Eu cînd m-am născut, ana avut ținti ani... înainte, nu stiu nimic...

GRIGORCEA: N-ai suferit niciodată de nimic, așaaa, în regiunea asta? (*Arată capul.*)

ARISTOTEL: Nițiodată. Am un cap așa de rezistent. Parcă e de fier. Să bat în lemn. (*Bate pe colțul mesei.*) Dumneavoastră sunteți doctor?

GRIGORCEA: Da. în filozofie...

ARISTOTEL: Se-ntîmpla, se-ntîmpla. Si cu țe putem sa va servim?

GRIGORCEA (*după ce îl cîntărește bine*): Uite ce este, dragă domnule Aristotel.

ARISTOTEL (*atent și afabil*): Da...

GRIGORCEA: Dumneata ai auzit de doamna Vanda Boldur?

ARISTOTEL: Da. N-am auzit...

GRIGORCEA: Atunci află că doamna Boldur se găsește în acest moment în localul dumatiale. A venit împreună cu mine, ca să vadă, în sfîrșit, pe faimosul dumatiale Jimmy... despre care, de două luni, vorbește tot Bucureștiul... (*Gest spre afiș.*) Și avînd în vedere că dansatorul dumatiale e într-adevăr un număr excelent, iată ceea ce am să-ți spun: joia asta, doamna Boldur oferă prietenilor săi o grandioasă recepție... Pentru această festivitate, la care se va întîlni tot ceea ce Capitala are

mai select... diplomație, finanța, intelect, noblețe, artă, tot, ne-am gândit să facem apel și la serviciile dansatorului dimitale, pentru a ne delecta invitații cu câteva din celebrele sale creațiuni.

ARISTOTEL: Înțeleg... Doriți să angajați pe Dzimy pentru zoia asta... Eegret și ma pare rău, domnu' filuzof, dar nu se poate... E scris la contractu ca domnu' Dzimy nu are voie să se producă nicăieri decît aiți...

GRIGORCEA (*începînd o tiradă*): Dragă Temistocle...

ARISTOTEL (*corectînd*): Aristotel...

GRIGORCEA: NU e nimic. Tot grec a fost și ăla. (*Revenind la primul ton.*) Cîte parale costă să te conving?... Hai! Fără multe fasoane.

ARISTOTEL: Despre mine, merze mai ușor. Mai greu o sa fie cu Dzimy... E om foarte țiudat, foarte suțit... (*Un timp.*) Si pe urmă mai este și partenera... domnișoara Miriam. Fără ea nu poate să danseze. (*Doct.*) Știți, ei sunt un cuplu în doi...

GRIGORCEA: Bun... bun... Du-te și vorbește cu el și cu ea și adu-mi imediat rezultatul. Cifră rotundă.

ARISTOTEL: Eu, nu e așa, am toată plățerea să vă servesc... Am să înterc...

GRIGORCEA (*bătîndu-l pe umăr*): Asa te vreau, Alcibiade, tată!

ARISTOTEL: Si asta trebuie să fie tot grec?

GRIGORCEA: Pursînge. (*Gest să plece.*) Apropo! în afară de chestiunea de care am vorbit, te mai rog un lucru...

ARISTOTEL: Ma rog...

GRIGORCEA: Ia măsuri să fim bine serviți. Vreau să beau un pahar de șampanie cu doamna Boldur, aci.

ARISTOTEL: NU e cu ține stie cît mai scumpă decît în local. Numai cu zețe la sută...

GRIGORCEA: AȘ vrea să fie însă și cu zece la sută mai frapată. *À toute ă Vheure!*... (*Iese.*)

ARISTOTEL (*sună convențional. Intră chelnerul și piccolo, pe ușa de serviciu*): Iancu, vezi ca ai sa servești aiți o cucoană mare și un filozof, care cunoaște toți greții din Bomânia. Nu vreau să mă fați de rîs. Adu lista cu prețurile mazorate, din birou și pune la

gheață două sticle de șampanie pentru ei și una goală pentru mine... (*Lui piccolo.*) Si tu, să fii atent. Cînd verși paharele cu șampanie, din gresala, să n-o verși pe rochia cucoanei sau pe zacheta filozofului, că te amendez c-o pereche de palme și cu bacșișul pe o lună... Ai înțeles? (*Iese repede, demn și aferat.*)

CHELNERUL: Văzuși? Nu ne lasă și pe noi să cîștigăm o pîine cinstit. Vrea să-i punem și lui o sticlă goală, că nu-i ajunge cît cîștigă la ăle pline.

PICOLO: 'Mneata tot o mai învîrtești la notă, nea Iancule... dar eu ce să mai zic? Nădejdea la țigări...

CHELNERUL: Vezi să ai grijă și de mine cu una de foi... că sînt amărît.

PICOLO: Bine, nea Iancule. Ți-o dau cu cinci lei, pentru dumneata.

(*Ia o tavăși iese. Chelnerul aranjează ctleva clipe cu aere competente și superioare masa, apoi scoale turbanul, se mai șterge o dată cu șervetul pe chelie, și-l pune la loc și iese. Acum în culise e jazz obișnuit de dans. Se vor vedea perechi, cind intră Valida și Grigorcea.*)

VANDA (*intră din fund urmată de Grigorcea. Are un mănunchi de violete în mîină. Grigorcea îi duce haina, poșeta etc. Ea, din ușă*): Am emoții...

GRIGORCEA: De ce?

VANDA: E prima dată cînd intru într-un asemenea local. (*Privește.*) în definitiv, strictul necesar. Divan, oglindă, masă, veioză... mai lipsește baia de abur...

GRIGORCEA: Ia! parcă vine cineva ca să facă baie... Apă nu există aici, decît minerală...

(*Vanda își scoate pălăria și se așază pe divan.*)

VANDA (*aprinde o țigară*): A i vorbit cu patronul?

GRIGORCEA: S-a aranjat. S-a dus să întrebe pe „ilustrul dansator”, dacă „deniază” să accepte propunerea noastră în principiu. Pe urmă vorbesc eu cu el.

VANDA: CU el vorbesc eu, Grig...

GRIGORCEA: CU cîteva mii de lei, îi cumpărăm pe toți. Și pe grec.

VANDA: Care grec?

GRIGORCEA: Arhimed, patronul. Și pe dansator, și pe partenera lui...

VANDA: A, da, pe ea o uitasem...

GRIGORCEA (*Gest spre afiș*): Domnul Jimmy nu poate să danseze fără domnișoara Miriam... (*Imită pe Aristotel, cu accent grecesc.*) Stii, ei sunt un cuplu, în doi...

VANDA (*care dedesubtul conversației, urmărește un ghid*): Trebuie să fie metresa lui, Miriam asta...

GRIGORCEA: Probabil...

VANDA: Oribilă femeie...

GRIGORCEA: N-am băgat de seamă. Când dansa, m-am uitat numai la picioare. Și, din punctul ăsta de vedere, nu stă prost... Superbe... nervoase... cambrate. Păcat că are numai două... (*Un timp.*) Cred că apariția lor la serata noastră o să fie o lovitură.

VANDA: Apariția picioarelor?

GRIGORCEA: NU, dragă... A dansatorilor... Ai avut o idee excelentă.

(*Intră chelnerul cu lista. Grigorcea o parcurge.*)

CHELNERUL (*vorbind, în timp ce Grigorcea citește*): Doriți un vin străin, sau șampanie?... *Satenefdi'pap...* *CM-teau neuf du Pape, Șablis...* *CMblis, Burgoni*, un medocel bun... *ToTcai* veritabil... viță de Ein... *Oreița*, buchet Mira... (*Vanda se ridică, privește din ușă în cabaret.*) Avem niște icrișoare negre, grozave... Proaspete de tot... Azi-dimineață le-am scos din vamă.

GRIGORCEA: Și de unde le-ați adus?

CHELNERUL: Din Eusia, coane! E veritabile. Marca tri-unghi...

GRIGORCEA (*Vandei*): Vrei să guști?

VANDA: Nu... Nu vreau decât șampanie.

GRIGORCEA: A i auzit?

CHELNERUL: S-a înțeleș... (*Iese repede.*)

(*Un timp. Muzica, mai clar în culise. O dizeuză cntă „J'ai laisse mon coeur...” din care se aude primul cuplet.*)

VANDA: Știi, Grig, că-mi place teribil dansatorul...

GRIGORCEA: Da, nu dansează rău...

VANDA: Mie însă îmi place și altfel...

GRIGORCEA: Aaa ! Bun...

VANDA: Acuma îmi explic de ce toate femeile din București vin să-l vadă și de ce i s-a făcut atîta reclamă. (*Pe linia gîndului ei tainic.*) Are ceva atît de ciudat în privire... de atrăgător... în ochi.

GRIGORCEA: Tu crezi că se uită vreo femeie în ochii lui? Place fiindcă are nas roman... (*Un timp.*) Ce femeilic trebuie să-i fi trecut ăstuia prin mîină...

(*Intră chelnerul cu șampania, urmat de picolo. Aranjează frapiera, frapează. In cele citeva clipe cit durează scena mută, se*

aude iar refrenul:

„J'ai laisse mon coeur

Au pays lointain"... etc.)

GRIGORCEA (*chelnerului care a destupat*): Lasă că servesc eu...

CHELNERUL: Pofțiți! (*Îi trece sticla și, cînd să iasă, îi spune lui picolo.*) Te-ai șters pe bot de vărsat paharele din greșală. Se servește singur, **parcă-ar** fi la bar automat.

VANDA: Grig, astă-seară am o poftă grozavă să beau. Dă-mi! Hai, filozofule, repede...

GRIGORCEA (*turnînd*): *Primum bibere deinde philosophari...*

VANDA (*a băut*): Ce-ai zis?

GRIGORCEA: Nimic. Vorbeam singur și, cînd vorbesc **singur**, vorbesc numai latinește.

VANDA: Mai dă-mi un pahar... (*Îl bea.*)

GRIGORCEA (*văzînd-o pe gînduri, dintr-o dată*): **La ce** te gîndești? (*Bea și el.*)

VANDA: La prima sticlă cu șampanie pe care am **băut-o**, în doi, cu un bărbat. (*Un timp.*) **În** noaptea mea de nuntă. (*Alt timp.*) Sticla de șampanie, **cu două** pahare, ascunsă discret în camera nupțială! (*Încă un timp.*) Ce tîmpenie!...

GRIGORCEA: Tradițională... (*Închină.*) *Prosit!* (*Bea.*) Uite, eu sînt bărbat și, cu toate astea, **niciodată** n-am băut o sticlă de șampanie, cu o femeie, **în doi**.

VANDA: TU nu-mi ești nici măcar...

GRIGORCEA: Iar începi?

VANDA: Vorbesc din punctul meu de vedere, pentru mine tu nu poți fi niciodată bărbat propriu-zis. Tu n-ai gen.

GRIGORCEA: Am geniu...

VANDA: TU nu-mi ești nici măcar prieten. Ești mai puțin decât bărbat și mai mult decât prieten... Ești un chibiț, Grig... Știi ce e aia un chibiț?

GRIGORCEA (*fără să mai glumească*): Știu.

VANDA: Și n-am dreptate?

GRIGORCEA: NU știu...

VANDA: NU fi supărat, Grig, că-ți spun așa. Tu știi că-mi ești drag. Și mi-ești drag, pentru că ești chibițul meu... Tu mă privești trăind... Și asta e viața ta... Ești umbra mea. (*Tandără.*) Hai, pupă mâna și dă-mi să beau... (*ii dă. Soarbe.*) Grig ! Tu știi că ești cea mai veche cunoștiință a mea?

GRIGORCEA: În ziua când te-ai născut tu, eu cădeam la primul meu examen de filozofie.

VANDA: Pupă și p-asta. (*ii dă mâna cealaltă. Grig i-o sărută.*) Când îmi săruți tu mîinile am impresia că mi le sărută un câine bun, bătrîn, drag și credincios... (*Nu observă cuta care barează fruntea lui Grig.*) Ascultă Grig, de multă vreme voiam să-ți pun o întrebare... în afară de mama, tu ai mai iubit vreodată altă femeie?

GRIGORCEA: NU.

VANDA: Niciodată?... Nici una??...

GRIGORCEA: Niciodată... Nici una...

VANDA: Prin urmare, pe mine nu mă iubești?

GRIGORCEA: Ba da. Dar pentru tine am un sentiment foarte ciudat... (*Aproape duios.*) Fiindcă nu mi-a fost dat să te iubesc ca un tată, te iubesc ca un chibiț...

VANDA: Și mă ierți când te supăr?

GRIGORCEA: Te iert...

VANDA: Orice aș face?

GRIGORCEA: Ți-am dovedit-o acum cinci ani, când ai făcut cea mai mare greșală din viața ta și treeînd peste sfatul meu, te-ai măritat cu fostul tău bărbat... Bezultatul îl știi mai bine decât mine... După un an te-ai divorțat...

VANDA: îl iubeam, Grig.

GRIGORCEA: Mă rog. Să lăsăm greșelile trecutului.

VANDA: Adevărat. Să ne pregătim pentru cele viitoare... (*Soarbe.*) Niciodată nu mi s-a părut atît de bună șampania, ca astă-seară.

GRIGORCEA: Pentru că niciodată n-ai băut-o, ca astă-seară, în decorul ei, la cabaret. Șampania, copilul meu, are ceva de demi-mondenă. E dulceagă... spumoasă... turbură... ametește... și se plătește la sfîrșit...

PICOLO (*intră din fund*): Domnul Jimmy întreabă dacă poate intra.

VANDA: Să poftească.

(*Grigorcea devine solemn. Picolo iese. Vanda aprinde o nouă țigară. După o clipă intră Jimmy. E în frac, impecabil.*

Fardat. Puțin ostent. E după dans.)

JIMMY (*se înclină ușor*): Bună seara. Patronul mi-a spus că doriți să-mi vorbiți...

GRIGORCEA: Poftim! (*Gest spre taburet.*)

JIMMY (*rămîne în picioare*): Mulțumesc...

VANDA (*invitîndu-l să stea*): Ia loc... Trebuie să fii foarte ostentit... după bisurile noastre.

JIMMY: Mulțumesc! (*Se așază.*)

(*Tot timpul scenei, Vanda va privi insistent, cu senzualitate continuă.*)

VANDA: Știi, probabil, de ce te-am deranjat?...

JIMMY: Da, doamnă.

VANDA: Și?

JIMMY: îmi pare rău că trebuie să refuz... dar...

VANDA: Dar?

JIMMY: NU pot veni să dansez la serata dumneavoastră.

GRIGORCEA (*hop, odată*): Poate te oprește partenera **du**mitale, domnișoara Minimax.

JIMMY: Partenera mea se numește Miriam.

GRIGORCEA: Iartă-mă, te rog, dar am întîlnit atîtea nume comune în viața mea, că nu le mai țin minte pe cele proprii.

VANDA (*care n-a dat nici o importanță întreruperii lui Grig*): Asta să fie motivul?

I

JIMMY: Nu, doamnă. Partenera mea mă urmează peste tot. E doar meseria noastră.

VANDA: Meserie? Credeam că ai o părere mai bună despre arta dumentală.

GRIGORCEA (*fără să-l bage nimeni în seamă*): Concluzia logică este că domnul Jimmy e un artist în meseria lui...

VANDA (*cu un zîmbet*): Așadar, refuzi... (*un timp*) categoric.

JIMMY: Vă rog să credeți, doamnă, că sînt cel dintîi care regretă. Propunerea dumneavoastră m-a onorat... (*Nișel încurcat.*) Vedeți însă... eu... nu știu cum să vă spun... eu nu pot dansa decît aici.

GRIGORCEA: Pericle mi-a spus că-ți dă voie să dansezi și la serata noastră.

JIMMY: EU am vrut însă să spun altceva. Nu pot dansa decît aci, adică aici, într-un local de noapte.

VANDA: Curios !

JIMMY: Niciodată n-am dansat în altă parte. Nu pentru că nu vreau... nu pot.

VANDA: De ce?

JIMMY: Pentru că, doamnă, ca să pot dansa, am nevoie de atmosfera specială a localului de noapte. Lumina... muzica... femeile... toate astea mă inspiră. Aș putea chiar să spun că toate dansurile mele mi-au fost dictate numai de puterea ciudată și magică a nopții. Eu nu fac decît să le execut.

VANDA: Prin urmare, dumneata ești un inspirat...

JIMMY (*cu un surîs*): Un noctambul...

GRIGORCEA (*care umple cupele de șampanie*): Nu te superi, drăguță, dacă sînt indiscret. Ce-ai fost dumneata înainte de a fi dansator? N-ai fost cumva conte rus?

JIMMY (*amuzat*): Nu ! Am fost *groom* într-un local de noapte.

GRIGORCEA: Înțeleg. Ai rămas orfan de mic...

JIMMY (*același joc*): Orfan! Da, e un fel de a vorbi... (*Serios.*) Eu n-am cunoscut pe tata niciodată. Mama a fost în tinerețe artistă, dansatoare de cabaret, ca și mine...

GRIGORCEA: Va să zică de la dumneata a moștenit ea...

VANDA (*cu reproș*): Grig! (*Lui Jimmy.*) Interesant! Și la ce vîrstă ai început să dansezi?

JIMMY: O, foarte de timpuriu. La început, cînd eram de cîțiva ani, mă amuzam să maimuțăresc dansurile mamei. Cînd aveam nouă ani, mama, în urma unui accident, și-a rupt un picior și a trebuit să se angajeze casierită într-un local de noapte. Eu am urmat-o și, rînd pe rînd, am fost *groom*, am vîndut țigări, pînă într-o zi, cînd, fără să mă învețe nimeni, am început să dansez. Și, de-atunci, n-am mai făcut decît atît.

GRIGORCEA: Prin urmare, de la vîrsta de nouă ani și pînă acum, n-ai ieșit din localurile de noapte... Și alții, care abia își pot permite luxul să intre o dată pe an... Fericit muritor ești, drăguță... Hai să bem un pahar de șampanie pe chestia asta... (*îi dă.*) în cinstea cabaretului... ca noțiune... (*închină.*)

VANDA: în cinstea nopții. (*Vanda ciocnește cu el și în tot timpul cît bea îl privește în ochi. Sub privirea ei, Jimmy scapă —fără să știe cum —paharul din mînă. Se face zăndări.*) Pe cît știu, cînd ți se sparge paharul din care bei, înseamnă noroc.

GRIGORCEA; AȘ! Chef!... (*Se apleacă și-și udă degetele și le șterge de frunte.*)

JIMMY: E semn rău !

GRIGORCEA (*udînd și pe Vanda*): Pîn-la vară-primăvară, capul să nu te mai doară...

VANDA (*se derobează*): Lasă-mă, Grig. (*Lui Jimmy.*) Ești superstițios?

JIMMY: Totdeauna cînd mi s-a spart paharul, mi s-a întîmplat ceva rău.

VANDA: Adevărat?

JIMMY: Da, doamnă. într-o noapte, mi s-a spart în mînă un pahar la o petrecere. Peste un ceas numai, am fost arestat, bănuind că am furat sacoșa cu bijuterii a unei poloneze care se aflase înainte în compania noastră.

GRIGORCEA (*interesat*): Și nu le furaseși?

JIMMY: Poloneza și le furase singură și aruncase vina pe mine.

VANDA (*pe care mărturisirile succeselor lui o enervează progresiv*): Trebuie să fi avut un motiv foarte puternic, poloneza aceea, ca să facă o astfel de faptă?

JIMMY: NU mi l-a spus niciodată. Altă dată, când mi s-a spart paharul, am fost împușcat în aceeași noapte.

GRIGORCEA: Mortal?

VANDA (*același joc*): Probabil... tot o femeie?

JIMMY: Am avut noroc că glonțul m-a izbit cu un centimetru mai sus de inimă.

VANDA: Prin urmare, femeia a vrut să te împuște în inimă și din toată inima.

JIMMY: M-a împușcat din imprudență.

VANDA (*același joc*): Din imprudența dumitale?

JIMMY: N-am fost niciodată prudent... din instinct.

GRIGORCEA: Foarte bine ai făcut. Prudența instinctivă aparține în special animalelor...

VANDA (*aspru*): Grig !

GRIGORCEA: Psihologicește vorbind...

VANDA (*începe să joace strîns*): Trebuie să ai foarte mult succes la femei, spune drept !

JIMMY (*fără pedanterie și patetism, simplu*): Succesele pe care le avem noi sînt întîmplări fugare... fapte diverse... uneori triste, alteori amuzante..., totdeauna însă scurte... Viața unei flori cu parfum turnat din sticlă... amețeala unui cocteil... atît» Noi nu putem rîvni altceva... și nici nu rîvnim...

VANDA: Noi!!! Care „noi”?

GRIGORCEA: Noi, bărbații, frate!

JIMMY: Noi... oamenii de noapte, cum ni se zice...

VANDA: Foarte interesantă existența asta a dumneavoastră... A oamenilor de noapte... si obositoare, nu?

GRIGORCEA: Te cred. Eu, de pildă, dacă pierd o noapte, a doua zi stau în pat o săptămână.

VANDA: Auzi? ! Și dumneata, care le pierzi pe toate.

JIMMY (*surîde*): Dorm ziua, doamnă ! Odihna e aceeași. O simplă inversare... Ziua dumneavoastră e noaptea mea și nopțile dumneavoastră, zile. Totul nu e decît obișnuință.

L VANDA: Și dormi toată ziua?

JIMMY: Da. Mă deștept cînd înnoptează. E ca și cum m-aș scula de dimineată.

GRIGORCEA: Ca un vardist de noapte...

VANDA (*rar, interesată*): Ca un licurici! (*Un timp. îl privește lung.*) Ești un om ciudat, dumneata.

JIMMY (*egal*): Sînt un fel de om, doamnă... (*0 pauză, în culise începe distinct tangoul de la început. Vanda ascultă un timp, fredonînd ușor. Invită pe Jimmy cu privirea.*) Vă place dansul, doamnă?

VANDA (*toată, o replică*): Dar dumitale?

JIMMY (*deconcentrat*): Mie? Desigur! De vreme ce nu știu să fac decît atît!...

VANDA: N-ai învățat nimic?

JIMMY: Ba da, doamnă. Am învățat liceul, am făcut facultatea, dar niciodată n-am putut da un examen, deoarece nu puteam să mă scol dimineța.

VANDA: Ai mai încercat vreodată altceva?

JIMMY: NU.

VANDA (*aproape șuierat*): Încearcă !

JIMMY: N-am cînd...

VANDA (*același joc*): Ziua...

JIMMY: EU ziua nu exist... (*Un timp.*) Eu nu știu nici măcar cum e o stradă dimineța... cum e un birou... o fabrică... o grădină... sau o curte de școală primară plină cu copii în recreație... Eu nu cunosc viața în lumina zilei decît din cărți și din cîteva amintiri vagi din copilărie...

VANDA: Citești?

JIMMY: Totdeauna înainte să dorm... Cînd se face lumină afară, după perdele, închid cartea... Ziua mea s-a sfîrșit...

VANDA: Și ce citești?

GRIGORCEA: Evanghelia ! Ai și tu niște întrebări! Cărți, ce vrei să citească. Jurnale, reviste...

JIMMY: N-am preferință... în general citesc cărți despre care aud că se vorbește mult...

VANDA (*se apropie de Jimmy*): Ești obosit rău?"

JIMMY : Nu... de ce?

VANDA (*prelung*): Te-aș invita la dans...

JIMMY (*zăpăcit*): Nu știam că...

GRIGORCEA: Sper că nu dansați aici?

VANDA: Nu... nu aici. Vreau să dansăm „acolo”. (*Gest spre local.*) N-ai auzit? Domnul Jimmy nu poate dansa „adevărat” decât acolo... și eu vreau să dansăm adevărat... (*îi ia brațul și ies.*)

GRIGORCEA (*care de aici și pînă la finele actului se va chercheli treptat, își mai toarnă un pahar și sună. Intră chelnerul*): Ascultă, Costică, spune-i lui Pitagora să vie imediat încoace...

CHELNERUL: Cui să spui, coane?

GRIGORCEA (*nervos*): Grecului, domn'le... patronul...

CHELNERUL: Am înțeles...

GRIGORCEA: Pssst! (*Chelnerul se întoarce din drum.*) Și mai adu o sticlă de șampanie... Cîte ai adus pînă acum?

CHELNERUL (*deși se vede mimai o sticlă*): Două sticle, coane.

GRIGORCEA (*privind atent*): Bun ! Te-am întrebat fiindcă mi se părea că m-am îmbătat și văd eu dublu... Știam c-ai adus numai una. Dar dacă și tu vezi două, e-n regulă... (*Chelnerul iese. Ca să treacă timpul, Grigorcea se amuză cu sticla de șampanie. O ia și o pune pe masă în fața lui.*) Bun... una... (*Se uită la frapieră.*) Nimic... (*Revine la sticlă.*) Da'unde e a doua? (*Se uită la sticla din mînă.*) Două. înțeleg. Le-am luat pe amîndouă într-o mînă. (*în timpul acestui joc, piccolo a venit ușor și apus osticlă goală în frapieră. Grigorcea vine săpună sticla la loc. Le pipăie și pe cea nouă, și pe a lui. Cu amîndouă sticlele, cîte ună în fiecare mînă.*) Una... (*O pipăie.*) Două... (*O pipăie.*) Avea dreptate bietul Dumitru. L-am bănuțit degeaba...

(*Intră Aristotel urmaș de chelner cu șampania, în timp ce Grigorcea și Aristotel vorbesc, chelnerul destupă sticla și iese.*)

ARISTOTEL: M-ați chemat?

GRIGORCEA: Da. Te-am chemat ca să-ți spun că dansatorul dumitale e un măgar... Refuză...

(*Intră dinspre garderobă, Miriam. Are un cap straniu de consumatoare de droguri. O privire albastră, turbure. O senzualitate precisă, puternică. Un tic, nedizgralios al nasului, ce amintește gestul care acompaniază priza de cocaină.*)

ARISTOTEL: Uite și partenera de la magaru... Vorbiți cu ea... poate țedează mai repede că e femeie...

MIRIAM (*lui Aristotel*): Măgar ești dumneata...

GRIGORCEA: E ! Pentru că văd că sîntem între noi, să bem întîi un pahar de șampanie...

MIRIAM: Nu beau nimic. Unde e Jimmy? Mi s-a spus c-a fost aici.

GRIGORCEA: Dansează... cu o prințesă.

MIRIAM: Știu eu prințese de-astea... Mai e una afară la tualetă. Zice c-a fost mare ducasă și-a trăit cu toți țarii din Busia.

GRIGORCEA: Asta de care îți spun eu, e adevărată...

MIRIAM: Atunci să danseze cu prinții, nu cu dansatorii de varieteu.

GRIGORCEA: Ești geloasă, domnișoară?

MIRIAM: Sînt plictisită, domnule... (*Repede.*) Dă-mi un pahar de șampanie. (*îi dă.*) Asta cu care dansează Jimmy e metresa dumitale?

GRIGORCEA: Ce te face să crezi că sînt amantul ei? (*Vexat.*) Ascultă, drăguță ! Dumneata știi ce e aia un filozof?

MIRIAM: Știu! Am fost amoretată trei ani de unul și m-a lăsat domnișoară. Noroc că mai există și armată pe lumea asta... Salutare... (*Vrea să iasă.*)

GRIGORCEA: O secundă, domnișoară... (*Miriam se oprește în drum.*) Vream să-ți vorbesc într-o chestiune profesională.

MIMAM: Da' ce ești patron de varieteu?

GRIGORCEA: Improvizat. N-ai vrea să-mi faci onoarea, și joia viitoare să vii și să dansezi?

MIRIAM: Aa ! Dumneata ești ăla cu serata. Cît dai?

GRIGORCEA : Tot!

MIRIAM: E puțin.

GRIGORCEA: Dar ajunge.

MIRIAM: Nu știu. Să mai vorbesc cu Jimmy;, (*Iese repede.*)

GRIGORCEA (*cu un gest*): E adusă bine, fata ! (*Un timp.*) Altminteri, nu e rău așa... ca ansamblu. Ce zici, grecule?

ARISTOTEL: EU nu cunosc nițiodată marfa din localul meu... Sunt la redzim.

GRIGORCEA: Rău faci, drăguță. Și Saturn și-a mâncat copiii.

ARISTOTEL: N-am țitit nimic la gazete. Ține e monstru asta?

GRIGORCEA: Patronul celui mai mare varieteu pe care l-a avut lumea: Olimpul...

ARISTOTEL: Poate vreți să ziți „Olimpia”.

GRIGORCEA: NU, nu. Olimpul.

ARISTOTEL: N-am auzit de localul ăsta...

GRIGORCEA: Fiindcă s-a închis.

ARISTOTEL: De mult?

GRIGORCEA: De trei mii de ani.
f/n fund, apare Vanda, condusă respectuos de Jimmy.)

VANDA (*din ușă*): N-o face să te aștepte. (*Priviri spre Miriam, care se găsește în fund, așteptând.*) Nu vezi ce geloasă e?

JIMMY: Vi se pare, doamnă. Are probabil să-mi comunice ceva...

VANDA: NU uita ce mi-ai făgăduit în timpul dansului. Aștept răspunsul dumitale. Vorbește cu partenera și caută s-o convingi să primească propunerea mea pentru serata de joi.

JIMMY: Voi face tot posibilul, doamnă. (*Iese.*)
(Draperia rămâne deschisă. Se zăresc, venind către scenă, Vanda urmată de Jimmy. Au terminat dansul și se întorc. Miriam, ca să nu fie văzută dar, în același timp, ca să-i vadă, se ascunde după un stîlp. Vanda a observat-o lotuși, în tăcere. Tot aces t joc se petrece în timpul ultimelor replici ale lui Grigorcea și Aristotel.)

GRIGORCEA: Minte. E geloasă ca o maimuță... Era să-mi scoată ochii adineauri... fiindcă dansai tu cu ăla...

VANDA (*e oarecum tulburată. Se așază. Aprinde o țigare*): Dă-mi șampanie.

GRIGORCEA (*servind-o*): O să te îmbeți !

VANDA: Ei și? (*Bea. Un timp.*) Știi, Grig, că avea dreptate dansatorul. „Acolo” se dansează altfel...

GRIGORCEA (*plat, bînd*): Te cred, ca la șantan.

VANDA (*un timp*): E straniu !

GRIGORCEA: Cine? Tipul?

VANDA: NU. Ce se petrece cu mine...
(O clipă de lăcere, în care Grig, parcă dezmeticii, o privește lung.)

GRIGORCEA (*apropiindu-se*): Dar ce ai tu astă-seară?

VANDA: NU știu. Nervi.

GRIGORCEA: E cum, așa, dintr-o dată? Pînă adineauri erai normală.

VANDA: Normală... normală! De unde poți să știi că toată viața pînă adineauri n-am fost anormală și că, tocmai de-adineauri încoace, încep să fiu normală?

GRIGORCEA: Dar ce simți, frate, ce simți?

VANDA: NU știu nici eu. Ceva nelămurit... tulbure... puternic, în orice caz... (*Un timp.*) Cred că sînt îndrăgostită.

GRIGORCEA: Să-ți dau o aspirină... (*Crede că Vanda glumește.*)

VANDA: NU glumi, Grig. Cred că sînt îndrăgostită... dar într-un fel foarte bizar... foarte nou... Cam am putea zice românește „*coup de foudre*”!

GRIGORCEA (*pe tonul lui*): Lovit cu leuca...

VANDA (*aspru*): Tu nu-ți dai seama că e ceva serios, ceva grav?

GRIGORCEA (*pe alt ton, serios*): Dar nu vreau să-mi dau seama... Nici nu vreau s-aud... Nici nu pot să-mi imaginez că o femeie ca tine poate să se îndrăgostească în cîteva ceasuri de un maimuțoi, care nu știe altceva decît să danseze noaptea...

VANDA: Poate, tocmai de asta...

GRIGORCEA: Fleacuri... Mîine de dimineață, odată cu... evaporarea șampaniei, o să rîzi și tu de ce mi-ai spus.

VANDA: Pînă mîine de dimineață mai e atît de mult! Se pot întîmpla atîtea...

GRIGORCEA: Dar ce-ai de gînd să faci?

VANDA: Ce mi-o fi scris...

GRIGORCEA: E! Bravo! Te văzui și fatalistă... ce ți-o fi scris. Unde? în frunte?

VANDA: În sînge, Grig. Că de acolo pornește. Dar tu nu poți pricepe asta. Logica sîngelui nu se învață la Facultatea de filozofie...

GRIGORCEA: Ai dreptate. Se învață la varieteu... (*Un timp. Are o idee.*) Va să zică, ideea ta de-adineauri cu numărul de atracție la serata de joi n-a fost decît un pretext ca să-ți aduci dansatorul acasă...

VANDA: Și dacă-ar fi așa?

GRIGORCEA: Da... e mai comod...

VANDA (*autoritară*): Grig!

GRIGORCEA: Ah! Ce bine-mi pare că te-a refuzat. Bravo lui! El n-are nevoie de serate în casa femeilor din lumea bună. El e băiat practic. Se mulțumește cu femeile lui, fiindcă alea îi spun la ureche ce vor... cîstit... neted... de la obraz... Nu recurg la trucuri... artistice.

VANDA (*joc crescut*): Grig, te-ai îmbătat... du-te și te culcă.

GRIGORCEA: Ca să rămîi singură cu el?

VANDA (*casă-l necăjească*): Da, ca să rămîn singură cu el.

GRIGORCEA (*a cărui furie comică va crește treptat*): Ei bine nu! Nu plec. Vreau să te împiedic să faci o prostie.

VANDA: Cu ce drept?

GRIGORCEA (*solemn*): Sînt singura ta rudă în viață.

VANDA: Tu, rudă cu mine?

GRIGORCEA: E drept, ne leagă un grad de rudenie pe care nu-l prevăd codurile noastre stupide, dar care totuși există, de vreme ce îl prezint. (*Grav.*) Sînt chibițul tău.

VANDA: Și de cînd chibiții au dreptul să ridice tonul și să aibă păreri? Hai, du-te, Grig, și te culcă. Vreau să rămîn singură...

GRIGORCEA: NU. Ori plecăm împreună, ori stăm amîndoi.

VANDA: Uite, te rog frumos să pleci...

GRIGORCEA: Pentru nimic în lume...

VANDA: Prin urmare, nu vrei?

GRIGORCEA: Nici mort. Nici cutremurul depămint de la Messina nu mă clintește de lingă tine... (*Se așază înfipt.*)

(*Intră piccolo.*)

PICOLO: Coane, vă roagă jupînul să fiți bun și să poftiți un moment pînă la birou. Vrea să vă spuie ceva personal.

GRIGORCEA: Da? Bun. Viu numaidecît. (*Vanda surîde. Observînd-o.*) Nu surîde! Mă duc... dar nu plec! (*Iese demn.*)

(*Din fund, intră Jimmy, în timp ce Vanda soarbe din cupă.*)

JIMMY: Conform înțelegerii, am vorbit cu partenera mea, doamnă...

VANDA: Și?

JIMMY: NU poate veni...

VANDA: NU e nimic. Vii dumneata singur. Mi-ai făgăduit cînd dansam că vii și cred că nu-ți ieicuvîntul înapoi?

JIMMY: Fără îndoială, nu. Dar fără partenera mea, nu pot dansa... Toate dansurile mele sînt în doi...

VANDA: N-O poate înlocui nimeni?

JIMMY: O, ba da... Dar... e timpul prea scurt.

VANDA: Dacă-aș încerca s-o înlocuiesc eu?

JIMMY: Dumneavoastră?

VANDA: Pentru serata mea, cred c-am fi un cuplu senzațional. Ce zici?

JIMMY: Firește... numai că... (*Are o clipă de amețală.*)

VANDA: Ce-ai?

JIMMY: Nimic. O clipă de amețală... Am dansat prea mult.

VANDA: Ia loc. Vrei un pic de șampanie?

JIMMY: Dacă îmi dați voie.

(*Își toarnă să bea. Apoi scoale batista din buzunar și îi cade o cutioară. Vanda o ia, deși el a încercat să se opună.*)

VANDA: Ce e asta? (*Vrea s-o desfacă.*)

JIMMY: Nimic... Vă rog să mi-o dați... (*Gest s-o ia.*)

VANDA: Dar ce e înăuntru?

JIMMY: Un medicament.

(*Același joc. Vanda izbutește să se uite în cutioară.*)

VANDA (*privindu-l fix*): De ce iei asta?

JIMMY (*jenat*): Nu știu... Nu m-am întrebat niciodată...

VANDA: Iei de mult?

JIMMY: Da...

VANDA: Cine te-a învățat?

JIMMY: Nimeni... (*Un timp.*) Viața... Viața mea.

VANDA: Viața dumitale! (*Un timp.*) Ai avut multe nenorociri în (*accentuând*) viața asta a dumitale?

JIMMY: Nici una.

VANDA: Atunci?

JIMMY: Mi-e frică de tristețe...

VANDA: Ți-e frică de tristețe?

JIMMY: O urâsc. E singurul lucru de care mi-e groază.

De-ai trăiesc în zgomot, în cântec, în lumină...

VANDA: Și nu ți-e silă de toate astea?

JIMMY: Încă nu.

VANDA: NU simți niciodată nevoie de liniște... de liniște adâncă... deplină... Nu ți-e dor niciodată de viața care începe odată cu soarele și se termină odată cu el? De viața de ziuă?

JIMMY: NU m-am gândit niciodată la ea.

VANDA: NU te-ai gândit niciodată că în afară de viața asta închisă între pereții nopții, exaltată de vin, de droguri și de vicii, mai e și alta, simplă, pură, sănătoasă?

JIMMY: NU m-am gândit niciodată...

VANDA: NU te-ai gândit niciodată la dragostea unei femei care să ți se deștepte dimineața în brațe, cu soarele în ochi, cu carnea odihnită, cu ochii limpezi și gura nearsă de băutură?...

JIMMY: NU m-am gândit niciodată.

VANDA: Nu ți-a fost dor niciodată de pacea unui fotoliu larg... de lumina dulce a unei veioze familiale...

JIMMY: NU.

VANDA (*șuierat*): Li-cu-ri-ciu-le !... (*Jimmy vrea să ia cutioara pe care Vanda a pus-o între ei, pe măsută.*) Ce faci? (*Apucă cutioara.*)

JIMMY: V-am spus că urâsc tristețea... Dați-mi-o !

VANDA: NU... n-ai să mai iei.

JIMMY: Vă rog...

VANDA: NU se poate.

JIMMY: Ba da... Vă rog. (*Îi apucă mâna.*)

VANDA: Te zgîrii... Dă-mi drumul... (*Se smucește.*)

(*Jimmy vine aproape.*)

JIMMY: Trebuie să mi-o dați...

VANDA: NU... nu mă brusca... Dă-mi drumul... Te mușc... să știi... (*0 luptă mică. Vanda își înfige adânc dinții în mâna lui.*) Na ! Așa ! Ți-am spus... Vezi? Ți-a dat sîngele, vai!... (*Un timp, privește sîngele.*) Sînge de licurici... (*Are o privire nouă, vie, aprinsă, stranie, sub surîsul fals, crispat.*) Te doare?

JIMMY: NU... nu e nimic...

VANDA: Ce de sînge pentru o zgîrietură... Și ce palid te-ai făcut... Hai ! Stai puțin să te leg... (*la baptista ei și-l pansează.*) Așa... Ține strîns acolo... (*Un timp.*) Ce-oi fi crezînd dumneata despre mine? Că sînt o nebună?

JIMMY: NU, doamnă.

VANDA: Vezi? Dumneata nu mă cunoști. Eu sînt obișnuită să fiu ascultată. Cine mi se împotrivesc cînd vreau ceva... riscă. (*Un timp.*) Și-apoi, astă-seară am băut nițel cam mult... am și dansat... (*Alt timp.*) Mai doare? (*Îi ia mâna într-a ei și inconștient, i-o mîngîie.*) Ce mîna bărbătească ai !

(*Intră piccolo, din fund.*)

PICOLO: Domnișoara Miriam vă poștește imediat pînă afară...

JIMMY: Bine... viu.

(*Piccolo iese.*)

VANDA (*rea*): Te spionează.

JIMMY: Știa c-am intrat să vă aduc răspunsul.

VANDA: Și i s-a părut că stai prea mult... (*Un timp.*) Și-a pierdut răbdarea. (*Alt timp.*) Poate bănuiește ceva, că te rețin eu...

JIMMY: Doamnă...

VANDA: Trebuie să te iubească mult partenera dumitale... (*Un timp.*) Stați împreună, nu? (*Arată cutia.*) Trebuie să fie foarte interesantă iubirea asta a licuricilor...

JIMMY: Eu nu iubesc pe nimeni.

VANDA: Ele însă te iubesc, toate.

JIMMY: Ele?

VANDA: Ele... femeile... Le-am văzut cu ce ochi se uitau la dumneata, când dansai. Le-am auzit șoptindu-ți numele. Parcă ți-l mîngîia cu buzele... Jimmy!... Jimmy!.. Jimmmmy!!! Hai, fă-mi confidențe... O înșeli?

JIMMY: NU.

VANDA: Nici chiar dacă o femeie ți-ar sări de gît?

JIMMY: Doamnă!

VANDA: Tjită-te bine la mine. Mă cheamă Vanda. Vanda, auzi? Spune-mi Vanda.

JIMMY: Doamnă...

VANDA: De ce tremuri? Ești trist? Vrei cocaină? Nu-ți dau. Am să iau eu... De ce nu te uiți la mine?... Ți-e frică?... De ce ți-e frică? Haide! Spune un cuvînt... Idiotule... *(Se repede și-l sărută cu patimă pe gură, apoi îi dă drumul din brațe.)* Haide! Du-te! Te așteaptă partenera. Marș!... *(Ga hipnotizat, sub privirea ei, Jimmy iese fără un cuvînt. Rămasă singură, Vanda își bea paharul pînă la fund și începe să se îmbrace. Sună. Intră picolo.)* Ascultă. Dacă te întrebă de mine domnul care a venit cu mine... să-i spui că am plecat acasă *(un timp)* singură.

PICOLO: S-aduc o mașină?

VANDA: NU e nevoie... Mă duc pe jos... *(E gata. înainte de a pleca pe ușa de serviciu, se întoarce din drum și ia cutiuța.)* Mai e și o altă ieșire afară de asta?

PICOLO: Da, pe aici!

VANDA *(ieșind)*: Mersi!

(Picolo rămas singur sugerează restul din pahar. O clipă după ieșirea Vandeii, intră Jimmy. Își dă seama că-a venit prea tîrziu. Caută din ochi cutia.)

PICOLO: Ați pierdut ceva, domnule Jimmy?

JIMMY: N-ai găsit pe masă o cutioară... așa... mică?

PICOLO: Ba da, era, dar a luat-o *(face semn cu ochiul)* doamna. *(Iese.)*

JIMMY *(își toarnă o cupă de șampanie, o bea și se așază cu fruntea în palme. Miriam vine în vîrfurile picioare-*

lor și îi astupă ochii cu palmele. Jimmy tresare.): A! Tu ești?

MIRIAM: Da'cine credeai? Dama? Phiu! S-a cărat... *(Un timp.)* Te gîndeai la ea?

JIMMY: NU! La mine...

MIRIAM: Și de ce te gîndeai la tine?

JIMMY: NU știu... Vag...

MIRIAM *(arătînd sticla)*: Mai e? Dă-mi și mie un pic... *(Jimmy îi toarnă restul.)* Mă iubești? *(Se așază pe genunchii lui.)*

JIMMY: Lasă-mă!

MIRIAM: E supărat băiatul? *(îl alintă și se alintă.)* Pe cine e supărat băiatul?

JIMMY: Lasă-mă, Miriam, te rog.

MIRIAM: NU vreau. Destul ai stat toată seara de vorbă cu alții. Acum mai stai și cu mine. Nu mai e nimeni în local... Hai să mergem acasă la noi, să ducem oase cățelului... că ne-așteaptă... și să facem nani. *(îl leagănă.)* Nani, nani, prostu' mamii...

JIMMY: Lasă-mă, frate, în pace... Isprăvește. *(Se ridică și-o dă la o parte.)*

MIRIAM: NU mergi acasă?

JIMMY: NU! Du-te singură.

MIRIAM: Se face ziuă, trebuie să ne culcăm.

JIMMY *(pe gînduri)*: Să ne stingem. Ca licuricii...

MIRIAM: Ca ce?

JIMMY: Ca licuricii...

MIRIAM: Mai bine ca felinarele de pe stradă... Hai, vii?

JIMMY: Du-te singură...

MIRIAM: Cum singură?

JIMMY: NU vreau să merg acasă, nu pricepi?

MIRIAM: Jimmy, ce e cu tine? *(Se agață de gîtul lui.)* Ce e cu tine?

JIMMY: Nimic. Lasă-mă!

MIRIAM: Jimmy, mi-e frică, ce ai?

JIMMY: Mă-năbuș... *(Se smulge.)*

MIRIAM: Jimmy... Jimmy... Unde pleci? *(Se duce după el, smulgînd draperia.)*

JIMMY: Să văd răsăritul soarelui. *(Dispare.)*

(Miriam rămîne consternată. Intră Grig, beat, plin de serpentine și de confetii. Are o sticlă în mînă.)

GRIGORCEA: TU ești, păpușico ... Unde e Vanda?

MIRIAM: Nu știu ... Lasă-mă-n pace !

GRIGORCEA: Trebuie să fie ascunsă pe undeva, ca să-mi dea emoții. .. Mi-a trimis vorbă c-a plecat... dar cine-o crede. Vanda nu face un pas fără mine. Să știi. (*O caută comic, în timp ce Miriam își mușcă mâinile.*) Vrei să bei șampanie cu mine, Vevlico? Adusă direct din Eusia. Poți să-ntrebi pe Matache, că el m-a servit... patru sute de ani la „Imperial” (*Vrea să pună mâna pe ea. Miriam se smulge și iese.*) S-a dus, să nu mai vorbim de ea. (*Gintă fals.*)

(*Intră piccolo.*)

PICOLO: Ați rămas singur coane?...

GRIGORCEA: Singur am fost toată viața, draguță Și cu cât sînt mai mulți în jurul meu, cu atît sînt mai singur.

PICOLO: Ați dorit plata?

GRIGORCEA: Nu fii interesat, efebule ... (*Se duce cu paharul la el.*) Mă, piccolo, mă ! Tu știi ce e aia „*coup de foudre*”?

PICOLO: Acu' nu mai țin minte, că-nchidem...

GRIGORCEA: Mă, piccolo, mă ! Tu ești un chelner în miniatură și eu un chibiț bătrîn. Tu aduni firimituri de la mese, eu le adun de la marii filozofi ai omenirii... (*Intră Aristotel.*) Eeeee ! Uite și grecul nostru. (*Cu elan.*) Dragă Socrate, am să-ți aduc la cunoștiință un fapt extrem de important. M-am îmbătat. (*Un timp.*) Vino să te pup. (*Îl ia de gît și-l pupă.*) *Temeo Danaos et donaferentes.* (*Fredoneazăpînă cade.*)

ACTUL II

La moșia Vandei, după șase luni. Un hol în conac. În fund, ușă mare deschisă pe o terasă care coboară în grădină. Pe terasă, mobilă de pai. Perspectivă rurală, pînă departe. Se va avea în vedere că moșia se găsește într-o regiune de șes. În interior, mobilă românească: scoarțe, zăvestre, fote, marame, „cusături”, vase de pămînt, blidare, polițe, ploști etc. În dreapta, ușă către apartamentul Vandei. În stîngă, două uși. Una către odaia lui Jimmy și alta, în fund, planul II, la capătul unei scărițe, către garsoniera lui Grigorcea situată la etaj. E o după-amiază de sfîrșit de septembrie, cu soare încă mult și cald. La ridicarea cortinei, Jimmy e într-un *roockin-chair*, poartă cămașă cu gulerul desfăcut și pantalon deschis. E schimbat mult. Mai gras, mai odihnit, mai „oarecare”. Eumează și răsfoiește un magazin ilustrat. Foarte des întoarce capul, privește atent și ascultă spre odaia Vandei. După un timp, intră Grigorcea. Se oprește o clipă în capul scăriței și-l contemplă. Și el poartă un costum de vară „*à sa maniere*”, adică pantalon *gris-clair* pepit și haină neagră de *soie-ecrue*. Cravată papion deschisă. În butonieră, nelipsita floricică.

GRIGORCEA (*coborînd*): Solo?

JLMY (*un gest spre ușa Vandei*): Vanda nu s-a sculat încă. (*Se uită la ceas.*) Patru și un sfert.

GRIGORCEA (*a intrat deplin în scenă. Se așază*): Ou timpul sper c-o să se obișnuiască să doarmă toată ziua.

O s-o vedem numai seara la masă. (*Un timp.*) Splendidă după-amiază. (*Alt timp.*) Mei nu s-ar zice că sîntem la sfîrșitul lui septembrie. (*AU timp.*) Se simte, totuși, toamna. Seara e frig al dracului. (*Alt timp.*) Astăzi ți-ai făcut analiza?

JIMMY (*ridicînd ochii, nedumerit*): Poftim?

GRIGORCEA: Te-am întrebat dacă ți-ai făcut analiza. Bineînțeles, analiza sufletească.

JIMMY (*cu un surîs*): Ca să văd ce?

GRIGORCEA (*ultim fum de țigară, pe care o stinge*): Dacă ai albumină morală. (*Un timp.*) Știi ce e aia albumină morală?

JIMMY (*același joc*): Nu.

GRIGORCEA: E o boală care pe englezește se numește *spleen*.

JIMMY (*ca să zică ceva*): Și pe românește?

GRIGORCEA: Alean, drăguță. Alean. E un sentiment care aparține de obicei englezilor, amorezaților și berzelor cînd pleacă. (*Un timp.*) Știi c-au început să plece?

JIMMY (*nu l-a urmărit*): Cine?

GRIGORCEA: Berzele ... Berzele ... Astăzi, de dimineață, cînd mă spălam pe dinți, am văzut-o și pe a noastră. Aia care își are cuibul pe garaj. Pleca. Mi-a făcut așa, cu aripa (*mimează*) și eu i-am făcut așa (*mimează*) cu periuța de dinei.

JIMMY: Da' de unde știai dumneata că pleacă?

GRIGORCEA: Pentru că zbura fără să privească în urmă. Semnul distinctiv al marilor plecări. Ceea ce dovedește că și de la berze avem de învățat cîte ceva. Dumneata, văd însă, că preferi „Realitatea ilustrată”. (*Jimmy cască și se întinde fără să lase revista din mînă.*) Îmi dai voie să-ți dau un sfat?

JIMMY: Mă rog ...

GRIGORCEA: Niciodată să nu căști cînd ai mîinile ocupate.

JIMMY (*departe*): De ce?

GRIGORCEA: Fiindcă nu poți să le duci la gură, și fără să duci mîna la gură, se cască numai în două situații: la dentist, sau cînd mori. (*Cască și el.*) Și-apoi, marea plăcere a căscatului e să arăți că știi să duci

mîna la gură. (*Ceea ce și face, grațios.*) Eu casc și dumitale ți-e somn.

JIMMY: Mie, deloc. Astăzi m-am sculat destul de tîrziu. La șapte.

GRIGORCEA: Exact la ora cînd te culcai pe vremuri.

JIMMY (*cu un surîs modest*): E ! M-am dezobișnuit. De șase luni de zile de cînd sînt aici și mă calc seara devreme, nu mai pot dormi ziua. (*Un timp.*) Și-apoi, am atîtea lucruri de văzut ziua, că ar fi păcat să mi-o pierd dormind.

GRIGORCEA (*minunat*): Ai multe de văzut ziua? De exemplu?

JIMMY (*se gîndeste, pentru că ar avea prea multe răspunsuri de dat dintr-o dată*): În primul rînd, Vanda.

GRIGORCEA: Găsești că e atît de interesantă?

JIMMY: O, da !

GRIGORCEA: Eu cred că o femeie nu e niciodată interesantă ziua. Și ai să mă întrebi de ce. (*Doct și discursiv.*) Pentru că, în timpul zilei, femeia se fărâmițează, se bagatelizează, se împrăstie în toate nimicurile.

JIMMY (*vrînd să-l întrerupă*): Păi, tocmai...

GRIGORCEA (*nici nu-l bagă în seamă*): Se vulgarizează, drăguță, înțelegi? Se vulgarizează și din această cauză își pierde tot ceea ce are mai de preț. Farmecul.

JIMMY: Bine, dar ...

GRIGORCEA (*i-o taie*): Ține minte vorba asta: capotul și papucii au compromis totdeauna farmecul femeii ! Eu, dacă m-aș fi însurat vreodată, nu i-aș fi permis nevesti-mi să umble în casă decît în costum de epocă. (*în timpul cît a vorbit, a scos o țigară pe care s-a căznit zadarnic s-o aprindă de la bricheta care nu lua foc.*) Dă-mi un chibrit, te rog, să-mi aprind bricheta.

JIMMY (*dîndu-i foc*): Și cu toate astea eu găsesc admirabil, tot ceea ce dumneata găsești atît de neinteresant. (*Brusc inspirat, pe un ton nou.*) Dumneata, domnule Grigorcea, ai urmărit vreodată mîinile Vandei cînd așază flori într-un vas, cînd brodează, sau cînd cîntă la pian?

GRIGORCEA: Aha !

JIMMY: Te-ai uitat vreodată la trupul ei, la liniile lui, când ... nu știu cum să spun, când uită că e trup și se mișcă liber, neprefăcut, fără intenții?

GRIGORCEA: Nu, drăguță, nu m-am uitat, pentru că eu mă ocup numai de sufletul și de moșiile ei. De rest, s-a ocupat cândva bărbatu-său și acum te ocupi dumneata. Și, dacă mi-ai cere sfatul, ți-aș spune neted: bucură-te și te înveselește, drăguță, fără să-ți complici existența cu observații de ziua. Nu ești făcut pentru ele.

JIMMY (*ferm*): A, nu ! Nu, domnule Grigorcea. Pe mine mă leagă de Vanda cu totul altceva decât îți închipui dumneata.

GRIGORCEA (*ironic*): Știu. Ziua.

JIMMY (*crește jocul și tonul*): Da, ziua ... De când sînt aici, de când mi-am schimbat viața, nu fac decât să-mi deschid ochii. Din ce în ce mai mari. Să mi-i umplu de lumină. Din ce în ce mai multă. Dumneata știi că eu n-am văzut pînă acum o femeie trăindu-și viața ei de ziua, în căminul ei, între lucrurile ei, cu ocupațiile ei mărunte?

GRIGORCEA: CU alte cuvinte, n-ai văzut niciodată o femeie, cu părul în papiote, zbierînd la servitoare.

JIMMY: Degeaba rîzi, domnule Grigorcea. Ceea ce mă leagă de Vanda e un sentiment pe care nu l-am încercat niciodată. E un fel de afecțiune de ziua. Țin la Vanda, țin cu ochii deschiși, cu mintea limpede și sîngele liniștit.

GRIGORCEA: Cred și eu, fiindcă aici, în loc de cocaină, mănînci salată de lăptuci și, în loc de whisky, bei lapte de bivoliță.

JIMMY: Nu știu de ce, dar știu că e așa. (*întreg pe gîndul lui ca pe o sîrmă pe care vrea să se țină în echilibru cu ochii închiși.*) Am impresia că toată viața mea de pînă acum n-a fost decât un vis groaznic. Că pînă am ajuns aci, am umblat prin viață ca un somnambul, fără să știu pe unde, fără să știu cum, fără să știu de ce.

GRIGORCEA: Și când te-ai deșteptat, te-ai trezit așa, hop, în conacul ăsta, alături de Vanda și de subsemnatul.

JIMMY (*un suris*): Ca într-un basm.

GRIGORCEA: Ca în basmul cu ăla care s-a culcat seara. porcar și s-a deșteptat dimineața împărat.

JIMMY: Lîngă o zîină.

GRIGORCEA (*important*): Și lîngă un zmeu. (*Se bate în piept.*) Nu uita, drăguță, că nu există basme cu zîne în care să nu fie și zmeul de rigoare. Fii însă liniștit. Eu sînt zmeu la pensie. Totuși... încă destul de viguros, ca să te împiedic să crezi într-o prostie.

JIMMY: Anume?

GRIGORCEA: Că cineva se poate naște a doua oară. Ține minte vorba mea: cine crede că trăiește a doua viață, nu e decât propriul lui strigoi. (*O tăcere grea.*)

JIMMY: Domnule Grigorcea, de mult vreau să-ți pun o întrebare.

GRIGORCEA (*oprinde-se din mers*): Formulează-o !

JIMMY: Am observat, de când ne cunoaștem, că nu poți să mă suferi. Ce ai dumneata împotriva mea?

GRIGORCEA (*e amar sau ironic, surîsul care i s-a întins pe buze?*): Douăzeci și cinci de ani mai mult, drăguță... Atîta tot...

(*Intră Vanda. E în rochie ușoară de casă. Rău dispusă, după un somn de plumb.*)

JIMMY (*se ridică, se luminează, o întâmpină*): Te-ai sculat?

VANDA: Nu. Dorm. Nu observi? (*Se așază.*) M-ați enervat într-un hal... Și ce discutați, mă rog, atît de sonor?

GRIGORCEA: În concluzie, ajunseseam la aerostatic Ne pregăteam să ne luăm reciproc în balon. Noroc c-ai venit tu la vreme ca să împiedici o catastrofă aeriană.

VANDA (*care n-a ascultat*): Vai ! Ce orgie de lumină ! (*iși astupă ochii, o clipă îndreptați spre fereastră.*)

JIMMY (*sună*): E atîta soare afară.

VANDA: Ei și ? Trebuie să mi-l aduceți în casă ! (*Punîndu-și ochii pe vasul cu trandafiri roșii de pe masă.*) Și ororile astea, cine le-a pus aici? Pătlăgelele astea roșii.

JIMMY: Le-am cules eu pentru tine. Sînt ultimii trandafiri din grădină.

VANDA: TU să te ocupi mai puțin cu natura, știi ? (*Lui Grigorcea.*) Dă-mi o țigară ! (*îi dă.*) Cît e ceasul ?

GRIGORCEA (*își privește ceasul de la brîu*): Cinci fără un sfert.

JIMMY (*care și-a privit brățara-ceasornic, în același timp*): Patru douăzeci.

GRIGORCEA (*sentențios*): Ceasul meu nu merge niciodată nici mai repede, nici mai încet decît vremea pe care o măsoară. E un fel de filozof cu motor. (*Privindu-i pe amîndoi superior.*) Nu știu dacă ați simțit aluzia. (*Vanda cascade.*) Ești obosită ?

VANDA: Te cred. Pînă acum am dormit.

JIMMY: Și odihna te obosește ?

VANDA: Exact.

GRIGORCEA: Atunci de ce dormi î

VANDA: Ca să treacă timpul mai repede pînă seara. (*Către Olga, care a isprăvit de lucru, care intrase la soneria lui Jimmy.*) Olga, adu-mi sticla de whisky.

OLGA: Imediat. (*Iese.*)

GRIGORCEA: Iară bei whisky după-masă ?

VANDA: TU nu bei lapte dulce seara ?

GRIGORCEA: Bine, eu sînt bătrîn și bolnav.

VANDA: Și eu sînt sănătoasă.

JIMMY: Ai face mai bine să mănînci ceva.

VANDA: Și tu ai face mai bine să taci puțin.

JIMMY: Dar n-am spus nici un cuvînt.

VANDA: Curios. Aveam impresia c-ai vorbit tot timpul. (*Intră Olga cu whisky, sifon, pahare.*) Pune-o aici. (*își toarnă.*) Vrei și tu !

(*Olga iese.*)

GRIGORCEA: Brrrrrrru !

VANDA (*lui Jimmy*): Tu vrei ?

JIMMY: Mulțumesc. Nu iau nimic înainte de ceai.

VANDA (*închină și bea*): Vai, ce sete mi-a fost !

GRIGORCEA: Observ că a cam început să-ți placă băutura.

VANDA: Mă mir. Știam că tu niciodată nu observi ce se petrece în jurul tău.

GRIGORCEA: Sînt unele observații, pe care prefer să nu le fac.

VANDA: Și altele, pe care eu prefer să nu le înregistrez. (*Schimbă tonul, lui Jimmy.*) Dar ce e costumul ăsta așa de primăvară !

JIMMY: E cald.

VANDA: Aerul ăsta de moșier în luna de miere nu te prinde deloc. Să știi.

JIMMY: O să mă schimb pentru seară.

VANDA: Sper și eu, că n-o să vii la masă în cămașă. Astă-seară avem un dineu de gală pe terasă.

GRIGORCEA: Noi trei ?

VANDA: Noi trei. Pentru domni, în frac. Doamne, „*grand décollete*”.

GRIGORCEA: Da' ce-ți veni, dragă, cu dineul ăsta?!

VANDA: Un capriciu al meu.

GRIGORCEA: Am voie să viu fără guler la frac ?

VANDA: NU.

GRIGORCEA: Dă-ne voie, cel puțin, cu guler moale. Mi-e milă de el, săracu' !...

VANDA: Ei, asta e! Ele obișnuit. Toată viața și-a trăit-o în frac. Și-apoi, îmi place cum îi stă în frac. Mai bine zis, nu-mi place decît în frac. Altminteri, am impresia că nu e el.

GRIGORCEA: Biiine. În ceea ce mă privește, te previu că eu nu pot să iau parte la această festivitate.

VANDA: De ce ?

GRIGORCEA: Sînt invitat în altă parte.

VANDA: Unde?

GRIGORCEA: La mine în odaie. M-am invitat singur la masă la mine.

VANDA: A, nu, Grig. Trebuie să vii. Țiu să fim astă-seară cîteșitrei.

GRIGORCEA: Mă rog. În acest caz, te anunț că dineul o să-ți miroasă a benzină. Trebuie să-mi curăț fracul. (*Sună. Intră Olga.*) Spune-i șoferului să-mi aducă sus un bidon de benzină.

OLGA: Dati-mi-o mie, că v-o umplu eu.

GRIGORCEA: Ce să-mi umpli?

OLGA: Bricbeta. Nu vă trebuie benzină pentru brichetă ¥
GRIGORCEA: Nu, domnișoară. îmi trebuie să beau. Mă mir
că dumneata, care ești „bocoreșteaneă”, n-ai aflat
că benzina e un aperitiv din aceeași familie cu
whisky-ul.

VANDA (*Olgăi*): Să iei fracul domnului și să-l cureți cu
benzină.

OLGA: Și de băut nu mai aduc ?

VANDA: Ba da. Un pahar cu lapte dulce.

OLGA: Bine, conia.

GRIGORCEA: *Sortez!*

(*Olga iese.*)

VANDA: Am observat, Grig, că ori de câte ori vorbește cu
tine, Olga se zăpăcește. Simte că nu poți s-o
suferi. în definitiv, ce ai cu ea ?

GRIGORCEA: O urăsc. Și cred că într-o zi, foarte curînd,
am s-o asasinez în masă.

VANDA (*amuzată*): De ce ?

GRIGORCEA: întîi, fiindcă vorbește pe radical și a l doilea
fiindcă știu, pozitiv, că s-a prezentat la un concurs
de fotogenie, ca să se aleagă „Miss România”. Și
eu pe femeile astea le-aș distruge prin asfixiere, ca
pe cîinii de la serviciul de ecarisaj, și din pielea lor
aș lega operele marilor învățați ai omenirii. Acestea
fiind zise, îmi dați voie să mă retrag. E ora cînd
mă așteaptă teoria, rațiunii pure și porția cotidiană
de sulfat de sodiu. (*Iese.*)

(*Un timp tăcere. Vanda, în liniște, își toarnă whisky.*)

JIMMY (*timid*): Vrei să ieșim puțin ? ! După atîta somn,
cred că o plimbare pînă la crîng ți-ar face bine.

VANDA: Nu ies din casă. Du-te singur ! (*Jimmy s-a ridicat,
s-a apropiat de ea și încearcă s-o mîngîie.*) Nu, nu,
nu, nu pune mîna pe mine, te rog.

JIMMY: Dar nici nu te-am atins.

VANDA: Ajunge intenția.

(*Jimmy trece la locul lui. Iarăși tăcere.*)

JIMMY: Cîntă ceva la pian, vrei ?

VANDA: Ce I *La priere dhme vierge* %

JIMMY: Orice. îmi place atît de mult să te ascult ... să te
văd cîntînd.

VANDA: Dacă vrei muzică, pune gramofonul.

(*Iarăși tăcere.*)

JIMMY: Nici de lectură n-ai poftă ? Mi-ai făgăduit că
azi îmi citești mai departe. (*Vanda tace.*) Spune-mi
ceva, Vanda.

VANDA: NU sînt în vervă. N-am ce să-ți spun.

JIMMY: Orice. Totul e să te aud vorbind. Să te văd că te
ocupi de mine. Să nu mai am impresia asta dezagreabilă
că te plictisesc tot timpul.

VANDA: O dată ai și tu o impresie justă și atunci vrei să te
scapi de ea ?

JIMMY: Și de ce te plictisesc, Vanda ?

VANDA: Pentru că nu mă interesezi, Jimmy.

JIMMY: Bine, dar ce să fac ca să te interesez ?

VANDA: Știi și eu ! Poate să înțelegi că, înainte de toate,
unei femei îi place să audă din gura amantului ei și
altceva decît aceleași și aceleași declarații de
dragoste.

JIMMY: E vina mea dacă tot ce am să-ți spun întră într-un
singur cuvînt ?

VANDA: Bine, dar o zi e prea lungă, Jimmy, și prea goală,
ca s-o umpli c-o singură vorbă. Tu nu știi să-mi
spui decît că mă iubești și să te uiți la mine, să te
uiți, să te uiți, să te uiți. Ce-i fi putînd vedea,
nu înțeleg.

JIMMY: Te privesc trăind și-mi e destul.

VANDA: Ție, da. Dar mie I (*Un timp.*) Eu trebuie să dorm,
ca să treacă ziua mai repede.

JIMMY: Adevărat. Ziua parcă nici nu există pentru tine.
Mă tratezi ca pe un străin, nu-mi spui o vorbă de
dragoste, n-ai pentru mine o atenție, un gest dră-
guț. Și asta mă dezolează. Mă face să cred că n-am
să pot fi niciodată pentru tine, ceea ce vreau să
fiu, ceea ce visez să fiu.

VANDA: Adică I

JIMMY: Bărbatul tău.

VANDA: Cum ... tu ... tu ... te-ai gândit vreodată ...
c-ai putea să fii bărbatul meu ?

JIMMY: E gândul meu de fiecare clipă. De când am venit
aci, de când m-ai smuls din viața în care trăiam,
de când trăiesc lângă tine și prin tine, de când am
cunoscut pacea în cămin, visul meu cel mai drag a
fost, este, să mă ridic pînă la tine... să te cîștig ...
să te am... a mea, pentru totdeauna. A căminului
meu. Să rămînem aci amîndoi, în colțul ăsta de
rai, departe de lumea ta și de lumea mea, dincolo
de trecutul tău și al meu, numai noi și dragostea
noastră.

VANDA (*unsuris ironic, pe care el nu-l prinde*): Să facem și
un copil, nu vrei ?

JIMMY (*preocupat numai de ce spune el*): Da, Vanda. O
fetiță care să-ți semene ție, care să crească sub
ochii noștri...

VANDA (*același joc*): Și care să ne mîngîie bătrînețile.
(*Eide.*)

JIMMY: Da, da. O fetiță care să ne mîngîie bătrînețile.
(*Se apropie de ea, va aluneca treptat, pe replici, pînă
la picioarele ei.*) Ți-aduci aminte ce-mi spuneai
acum șase luni, în noaptea cînd ne-am cunoscut ? E i
bine, da. Aveai dreptate. Acum am înțeles că din-
colo de zidurile nopții, există o viață care merită
să fie trăită... Am înțeles cît de mult prețuiește
un cămin... liniștea unui fotoliu larg ... am înțeles
ce înseamnă o femeie, o singură femeie... Am
însă impresia că toate acestea le-ai uitat tu acum.
Că, cu cît caut să mă apropii mai mult de tine, cu
atît tu te depărtezi mai mult.

VANDA: Pentru că nu trebuie să cauți să te apropii tu.
Trebuie să mă apropii pe mine. Și pentru asta
trebuie să cucerești de la mine, ceea ce ți-a rămas
încă departe: simpatia. Și simpatia unei femei nu
se cucerește niciodată noaptea, cu gesturi. Se cuce-
rește ziua, cu vervă, cu fantezie, cu imaginație, cu
o mie de lucruri mici, cu o mie de fleacuri, pe care

tu nu știi să le găsești. Nu e destul să mă privești
trăind, ca să umpli o zi și, mai ales, o viață. Și
dacă (*intră Grigorcea care se oprește în capul scă-
riței*) noaptea, lângă o femeie care ți se dă, e o artă
mare să știi să taci, ziua, lângă aceeași femeie, e o
obligație, o datorie, să știi să vorbești.

GEIGOECEA (*coboară*): Dă-mi voie să te sărut, pentru
cugetarea asta. De cine e? (*O sărută.*)

VANDA: De tine, Grig. Dintr-o scrisoare a ta.

GRIGORCEA: Eram sigur. Simțeam cum mustește geniali-
tatea mea.

VANDA (*fără să se sinchisească de prezența lui Grig*):
Și tu nu știi să vorbești. Nu știi să mă interesezi.
N-ai personalitate. N-ai o voință a ta. (*Se enervează
crescendo.*) Te ții toată ziua ca o umbră care mi
se încîlcește permanent printre pași. Am impresia
că acum înveți să respiri... să mînci... să te
miști. Tu nu înțelegi, că o femeie trebuie să se
simtă dominată... să se simtă totdeauna inferioară
bărbatului pe care îl iubește, să se simtă mai slabă
decît el, mai proastă. (*Observă aerul devotat al lui
Grigorcea.*) Poftim ! Uite, uite-te. Acum ești gata
să plîngi, pentru că *frăulein* ți-a făcut observație
că mînci pește cu cuțitul. Cum să nu mă enervezi!
Hai ! Mai bine du-te și lasă-mă. Călărește, du-te
la pescuit... plimbă-te în crîng... pupă-te cu viței
după ureche... știu că-ți plac toate astea.

JIMMY (*o ușoară rebifare*): Vanda, de ce-mi vorbești
așa? Te porți cu mine cum te-ai purta cu un servitor.

VANDA (*culminează în nervi, pînă la sfîrșitul scenei*):
Cu un servitor, pe care, însă, îl culc noaptea în
patul meu.

JIMMY: Pentru ca a doua zi, să-l iei la palme în salon,
în fața musafirilor.

VANDA: Fiindcă, în fiecare a doua zi, în loc să fie obraz-
nic, să mă sfîdeze, să-mi amintească că pe brațele
cu care îl lovesc port vîntăile mîngîierilor lui, în
loc să mă insulte cu privirea aia revoltătoare de
amant în livrea, el înțelege, odată cu lumina zilei,
să se reîncarneze în același servitor șters, rușinat,
îndobitocit de fericirea de a se fi culcat, el, slugă,

în același pat cu stăpîna. (*Un timp.*) De-aia îl disprețuiesc ziua, cu aceeași putere, cu care îl prețuiesc noaptea. (*Soarbe ultimul pic din pahar. Observînd că Jimmy se pregătește să iasă.*) Unde te duci?

JIMMY (*de lingă ușă, după un timp*): Să mă pup cu vițeii după ureche. (*Iese repede.*)

(*Imediat după ieșirea lui Jimmy, Grigorcea izbucnește în ris.*)

Un ris teatral, voit.)

VANDA: Ce nechezi așa?

GRIGORCEA: Nechez, pentru că îmi dau seama că începe reacțiunea și că, o dată mai mult, bătrîna mea experiență psihologică triumfă.

VANDA: Ce începe?

GRIGORCEA: Reacțiunea.

VANDA: Ce vrei să spui?

GRIGORCEA: Ceea ce ți-am spus și la începutul aventurii tale cu tînărul froasat. Capriciile fiziologice — ca să le zic așa — nu durează în linie generală, mai mult de șase luni. Și, cum în cazul nostru, cele șase luni au trecut, e firesc să înceapă reacțiunea. (*Pe un ton propriu, între glumă și serios.*) Ne-am amoretat într-o noapte de un dansator de varietate, l-am răpit de la părinți, vreau să zic, de la Atarxerxe ăla, ne-am exilat cu el la țară și acum, după ce cele șase luni reglementare au trecut, începem să ne dăm seama că tipul ne plictisește. Ceea ce va urma de aci încolo, se numește, pe scurt, reacțiunea.

VANDA (*conștient, cu sclipiri mocnite în cenușa ochilor dintr-o dată mari, lungiți*): Și ce crezi tu că va urma?

GRIGORCEA: Știu și eu? Îi vom face, de exemplu, cîteva dușuri ca cel de adineauri, îl vom obliga să vie la cafeaua cu lapte dimineața, în loc de pijama, călare și cu armă medievală și, într-o bună zi, vom observa că am rămas singuri la conac. Vom întreba servitorii, vom privi barometrul și, în cele din urmă, vom telefona la gară și domnul Atanasiu, șeful stației, ne va confirma, sîsîindu-se, bănuielile: într-adevăr, în acceleratul de București,

s-a urcat un domn, cu toate semnalmentele scumpului nostru dispărut.

VANDA (*rar, calm, fără patetism*): Asta nu se va întîmpla niciodată. Jimmy nu va pleca d-aici, decît în ziua cînd voi vrea eu să plece. (*După un timp, pe un ton degajat, suspect de degajat.*) Știi că-l iubesc.

GRIGORCEA (*un surîs*): Ești sigură? Ți-ai făcut...

VANDA (*îi întoarce surîsul*):... analiza sufletească? Da. N-am nici un pic de albumină morală.

GRIGORCEA (*încă neconvins*): Zii, îl iubești, ai?

VANDA: Într-atît, încît nu pot să trăiesc fără el.

GRIGORCEA: În acest caz, ai un fel foarte neînțeleș de a-ți manifesta acest nobil sentiment.

VANDA: Neînțeleș poate pentru psihologi. Pentru o simplă femeie ca mine, e clar. îl iubesc numai noaptea. (*Un timp.*) Iubesc un licurici. (*Alt timp.*) Un om în care noaptea aprinde o lumină stranie, inexplicabilă. Tu ai văzut vreodată un licurici?

GRIGORCEA: În afară de ăsta pe care îl avem în casă, n-am avut plăcerea să văd altul. Și nu regret, fiindcă nu m-a pasionat niciodată zoologia... sau viața animalelor.

VANDA (*a simțit arsura*): Nu te-au pasionat niciodată științele naturale, în general... ironicule. Tu te-ai născut filozof, așa cum unii se nasc cocoșați sau șchiopi. De-aia viața, care e o știință naturală înainte de a fi o problemă filozofică, te-a tratat în infirm și ai rămas ceea ce ești. Un chibiț. Un om care trăiește în marginea vieții, ca lîngă o cutie de table, pe care alții aruncă zarurile. (*Reduce totul la propria-i nemulțumire.*) Un caraghios, care lîngă o femeie ce își deschide sufletul în fața lui, nu găsește altceva de spus decît o mîngîiere umoristică.

GRIGORCEA: În fața tuturor acestor grațiozități, nu mă simt dator decît cu o precizare. (*Dur, ca niciodată.*) În fața mea nu ți-ai deschis sufletul, ci arterele. Și asta mă face să cred că ai mai repede nevoie de un medic, decît de un confident.

VANDA (*abia și-a putut stăpîni un gest, să-l plesnească*): Nu știu ce m-a oprit, să nu-ți dau o palmă.

GRIGORCEA (*o privește lung, surîde tot, bun, iluminat*): Nu te-a oprit ceva. Te-a oprit cineva. (*O tăcere.*) Maică-ta. Și, deși acum ea nu mai e decît un parfum uitat în tine, ți-a încleștat mîna și te-a împiedicat să comiți, cel puțin, o necuviință. (*îi ia mîna.*) Dă-rai voie să-i sărut intervenția în chiar corpul delict. (*îi sărută mîna. Intră Olga c-o scrisoare.*) Ce e, fă?

OLGA: O scrisoare pentru doamna, de la domnul învățător. (*Vanda citește.*) Și vă rog, conașule, să nu mai pronunțați față de mine cu „fă”. E un cuvînt foarte erotic.

GRIGORCEA: Trebuie să te obișnuiești, domnișoară Miss, că mîine-poimîine ajungi stea de varieteu și, dac-o să te superi cînd o să-ți zică fanții „fă”, o să te cunoască c-ai fost servitoare. (*Vandei.*) Ce vrea luminătorul satelor? (*Vanda îi dă scrisoarea. Olgăi.*) *Sortez mademoiselle.*

(*Olga iese.*)

VANDA: Astăzi, la cinci, e serbarea pentru deschiderea anului școlar și ne roagă să-l onorăm cu prezența, ca de obicei.

GRIGORCEA: CU prezența și, mai ales, cu cele zece mii lei anuale, un mic ajutor pentru școlarii săraci și pentru învățătorii deștepți. Mergem, nu?

VANDA: Firește. E în tradiția familiei. Spune, te rog, să scoată mașina. în cinci minute sînt gata.

GRIGORCEA (*un gest spre odaia lui Jimmy*): Da' pe cameleon îl luăm la serbare, să vadă școala făcută de tine?

VANDA (*ieșind*): Nu. Secretele ctitorilor rămîn la domiciliu.

GRIGORCEA (*iese pe terasă și strigă*): Mișule! Unde e Mișu? Spune-i lui Mișu să fie mașina gata în cinci minute. (*Intră Jimmy, care nu observă pe Grigorcea. Observă, în schimb, scrisoarea. O ia și o citește. Grig, revine de pe terasă.*) Te-am prins!

JIMMY: Era desfăcută.

GRIGORCEA: Ei și? Dacă dai întîmplător peste o femeie dezbrăcată, trebuie numaidecît să-ți pui ochelarii și să te uiți la ea?

JIMMY (*gest spre scrisoare*): Mergem?

GRIGORCEA: Firește. E o festivitate de la care nu lipsim niciodată.

JIMMY: Sînt atît de curios să văd o serbare școlară.

GRIGORCEA: Mai ai timp. Ești încă tînăr.

JIMMY (*a priceput*): La asta vă duceți singuri?

GRIGORCEA: NU. CU mașina.

OLGA (*intră*): Mașina e gata. S-aștepte afară?

GRIGORCEA: NU. Poftește-o în salon.

(*Olga iese... „avec une moue”. Intră Vanda, care și-a pus pălăria și-o mania de praf.*)

VANDA: Gata. Hai! (*Lui Jimmy.*) într-o jumătate de ceas, sîntem înapoi. Dacă te plictisești fără să mă vezi trăind, în timpul ăsta, oricare volum de colo te poate consola.

GRIGORCEA: E și „Mica Biblie”, dacă te interesează.

JIMMY: NU vă îngrijorați de mine. O să găsesc eu ceva de făcut.

VANDA: Știi ce? Fă-mi un sonet. Ni-l citești cînd ne întoarcem. O să avem de ce rîde.

JIMMY: Dar dacă n-am să fac un sonet amuzant... și am să fac unul trist?

GRIGORCEA: Ei, da!

VANDA: Atunci o să rîdem cu lacrimi. La revedere!

(*Jimmy rămîne neclintit un timp. Apoi desface larg perdelele. Soare mult, de apus căzui. E trist, în soare, și îmbătrinit brusc. Fumează. Reflectează. Nu știe ce să facă. Caută o placă anume, o pune în patefon, se așază și ascultă. E tangoul din actul I. Intră Olga și-și caută de lucru deși se vede că n-are nimic de făcut. Un timp scenă mută.*)

OLGA: Dumneavoastră nu v-ați dus la serbare?

JIMMY: Nu!

OLGA: Nici nu făcea de mata. Peizanii ăștia de la țară nu știu să joace decît hora. N-au și ei ceva așa, mai rustic. (*Jimmy nu răspunde. Olga fredonează după placă.*) Cînd mai dansați iarăși din nou, donule Jimmy?

JIMMY: Ce să dansez?

OLGA: Simfonia asta. Ah ! Ce frumos dansați la „O mie și una de nopți” !

JIMMY: M-ai văzut?

OLGA: Oho ! în fiecare seară, după ce terminam serviciul, veneam la cabaret, pentru program. De fapt, am o prietenă care vinde serpentine acolo și mă introducea gratis, ca să mă uit. Trebuie s-o cunoști. Lily.

JIMMY: Lily? ! O cunosc, sigur. *(I-a făcut plăcere.)* Una blondă... subțire... ochii albaștri...

OLGA: De fapt și ea era cam puțin amezată de dumneata.

JIMMY: Cum și ea?!

OLGA: Chiar de-asta ne-am și certat într-o seară. Și, ca să se răzbune pe mine, a vorbit cu portarul să nu mă mai lase să intru în local. Chiar m-a ironizat față de el într-un mod foarte abstract. I-a spus că sînt servitoare.

JIMMY *(interesat. In otice caz, amuzat)* .Lily era amezată de mine?

OLGA: Parcă numai ea! De fapt eram toate. Și fetele de la garderobă și Leana florăreasa. De-aia cu țigările, Sonia, aia răgușită, nici nu mai vorbesc. Umbla cu fotografia lui mata sub pachetul de regale roșii. Și avea ascunse în păr două pastile cu otravă de sublimat. Zicea că se îmbată într-o seară, vă împușcă pe mata și se omoară. A auzit-o și directorul și d-aia a dat-o afară. Știți atunci cînd a fost scandalul de țipa și-și rupea oxigenul din cap.

JIMMY *(gîndindu-se)*: A, da, da, da, îmi aduc aminte.

OLGA: A dus-o și la poliție, c-a zis că dă foc localului și a flagelat-o la spate cu frînghiile ude peste corp, ăia de-acolo. Și de-atunci s-a amezat de comisarul care a bătut-o și conviețuiește cu el împreună ca chestie de concubinaj. *(Placa s-a terminat.)* S-o mai repui încă o dată de la început.

JIMMY: NU, nu, lasă. *(Se ridică, preocupat, gîndind în urmă.)* Și zi așa cu Sonia... S-a amezat de comisar?

OLGA: Așa a fost fatalitatea ei... *(Un timp profund.)* Fiecare pe lume are un destin și o fatalitate. Restul, nu e decît soartă. *(Un timp.)* Uite, de exemplu, mata. Nu știu cum să mă exprim mai vizual, dar parcă nu mai sînteți mata. Altminteri erați acolo la „O mie și una de nopți”. Parcă vă potriveați mai bine în imobilul acela de artist.

JIMMY: Da, da. Poate ai dreptate. *(Un timp.)* în sfîrșit. Nu vreau să te mai rețin de la treabă.

OLGA: Domnu' Jimmy, profit de ocazie că sînteți în tete-ă-tete ca să vă rog ceva.

JIMMY: Da.

OLGA: Am o fotografie de-a dumneavoastră. *(0 scoate din sîn.)* V-aș ruga să-mi compuneți un autograf de mîna dumneavoastră, dar știți... așa... unul mai clasic.

JIMMY *(cu un surîs)*: Am pierdut obișnuința. în sfîrșit ! *(la fotografia și se pregătește să scrie.)* Cum te cheamă? Olga și mai cum?

OLGA: Olga. Și atît. Eestul e pseudonim. Scriți-mi așa: „Domnișoarei Olga,
(Jimmy scrie amuzat, după dictatul ei. Joc de scenă firesc.)

JIMMY: Da, spune mai departe.

OLGA *(privind peste umărul lui)*: Domnișoarei Olga...

JIMMY: Am scris.

OLGA: Ca suvenir...

JIMMY *(pe tonul ei)*: de amintire...

OLGA: De unde știți ce-am vrut să zic?

JIMMY: Așa. Am ghicit.

OLGA: Vai, ce inteligent sînteți. Se cunoaște că sînteți artist. *(Același joc.)* Ca suvenir de amintire pentru clipele...

JIMMY: pentru clipele...

OLGA: petrecute împreună...

JIMMY: petrecute împreună..."

OLGA: Acuma vă iscăliți. Da, mare. Să se vadă.

JIMMY *(execută)*: Poftim.

OLGA: Mersi. *(Parcurge autograful. E emoționată și fericită.)* Mersi, domnu'Jimmy. Ați fost foarte trivial, *(E fericită.)*

JIMMY (*iese pe un suris*): *Â* votre service.

ARISTOTEL (*intră din fund, discret. E în costum de voiaj: halat alb de svițer, bască pusă anapoda. E ațerat și ridicol. Prudent, din ușă*): Pst, pst ! Fetițo !

OLGA (*se întoarce surprinsă*): Pe cine cauți dumneata?

ARISTOTEL: Vino aiți. (*Olga se apropie circumspect.*) Vino mai aproape, că nu mușc. (*Olga a venit lângă el.*) îmi dai voie sa ma prezint. (*îi dă o sută de lei.*)

OLGA (*primind*): Ce e asta?

ARISTOTEL: Cartea mea de vizită. (*Scoate cascheta, se șterge cu colțul halatului.*)

OLGA (*recunoscându-l*): Aaa ! domnu'grecu de la „O mie și una de nopți”.

ARISTOTEL: Țe spui? Da'de unde ma cunoști tu?

OLGA: De la local. Bee! pe vremuri am fost și eu artistă.

ARISTOTEL: E, daca ma cunoști, nu mai am nevoie sa ma prezint. Poți sa-mi dai cartea de vizită înapoi.

OLGA: Vai, domnu'Aristotel. Ca grec, nu vă credeam atât de meschin. Ați venit să vorbiți cu Jimmy?

ARISTOTEL: SSSS ! Sa nu știe nimenea. E aiți?

OLGA: Până adineaura am flirtat amîndoi. A profitat de ocazie c-am rămas singuri acasă. E mort după mine. Mi-a. dat și o fotografie de-a lui, cu autograf. (*l-o dă.*)

ARISTOTEL (*citind*): Țe decădere! Se cunoaște ca s-a făcut om de soțietate. Umblă după servitoare.

OLGA: Să mă duc să-l chem?

ARISTOTEL: NU, nu, nu! Am vrut sa stiu numai daca este singur. Pe cucoana și cu filozofu'i-am văzut ieșind cu mașina. Vreau sa-i fac o surpriza la care nu se aștepta. (*Misterios.*) Nu sunt singur. Sunt cu țineva care așteaptă afara, la poarta. Da', sa stii, niți un cuvînt la nimeni. Daca esti fata cuminte și ții cu interesul firmei, si ziți c-ai fost artista la mine, poți sa mînci o pîine. Iesi afară acum. (*Iese grăbit.*)

(*Olga țsi face de lucru, pînă cind In ușă apare, împinsă aproape de Aristotel, Miriam. E slăbită mult și are un aer de nebună liniștită. în aceeași clipă cu ea, intră Jimmy, din direcția opusă. Se oprește fulgerat, in prag.*)

JIMMY: TU?

(*0 tăcere mare.*)

MIRIAM (*surizînd, peste emoții*): Cît te-ai schimbat!
(*Aristotel și Olga au rămas ascunși pe terasă. Ies.*)

JIMMY: Ce cauți aici?

MANAM: Am venit să te văd... Să-ți spun...

JIMMY: NU vreau s-aud nimic. Nu vreau să-mi spui nimic. Du-te, Miriam.

MIRIAM: Bine. Plec. Dar nu înainte de ați fi spus tot.

JIMMY (*brusc*): Nu mă interesează nimic. (*O vede crispată, dintr-o dată. Schimbă tonul.*) Miriam, înțelege că nu te pot asculta. (*O pauză.*) Dar cum ai aflat că sînt aici?

MIRIAM: De-abia ieri-seară, la local. Vorbeau niște domni la o masă lângă mine. Povesteau aventura ta... adică a ei. Așa am aflat unde ești... și am venit. (*Un timp.*) Credeam că sînteți în străinătate... Pe Coasta de Azur... acolo unde fug femeile cinstite să-și ascundă amanții. (*Un timp.*) îmi pare rău c-am venit... Nu m-așteptam să mă primești așa. (*Un timp.*) Eu știu că nu ți-am făcut nimic. Tu singur ai fugit în seara aia. Fără să-mi spui de ce, fără să știu unde.

JIMMY: N-am de dat nimănui nici o socoteală.

MIRIAM (*cu un suris spelb*): Dar n-am venit să-ți cer socoteală. Am venit așa, la tine, în vizită.

JIMMY: Aici nu sînt în casa mea.

MIRIAM: Ți-e teamă de ea? Mă urăște?

JIMMY: Nici nu te cunoaște.

MIRIAM: EU O urăsc.

JIMMY: N-ai dreptul.

MIRIAM: Ba da. Fiindcă mi te-a luat.

JIMMY: Nu e adevărat. Am plecat singur.

MIRIAM: Ai plecat fiindcă te-a chemat ea și de-atunci viața mea e o tortură. Un chin care nu se mai isprăvește... care nu știu cînd se va isprăvi. (*Lacrimi mici, umile, lacrimi pe care nu le vrea.*) întoarce-te, Jimmy !

JIMMY: Nu se mai poate.

MIRIAM: Vino cu mine îndărăt.

JIMMY: Inutil.

MIRIAM: N-aștepta să te dea ea afară.

JIMMY (*sec*): Miriam!

MIRIAM: TU nu vezi că te-a adus aici să te ascundă.
Te ține pînă se satură de tine și apoi, gata, te dă

JIMMY (*același joc crescut*): Miriam, încetează...

MIRIAM: De ce te ascunde, dacă n-am dreptate? Femeile astea de lume sînt mai rău decît noi, celelalte. Noi, cel puțin, nu ne ascundem. Ne știe toată lumea ce sîntem. (*Cu tragică demnitate.*) Avem curajul meseriei.

JIMMY (*un gest brutal*): Taci sau...

MIRIAM (*cald, senzual, sub pumnul lui oprit la timp*):
Haide! Dă! Lovește-mă! Bate-mă! M-ai bătut de-atîtea ori! (*Tandă.*) Ții minte cum mă băteai?

JIMMY: NU mai țin minte nimic. (*Stăpînit.*) Du-te, Miriam. întoarce-te la București, la varieteu...

MIRIAM: Fără tine nu mă mai întorc. (*O pauză mare.*)
Dac-ai ști cum te-așteaptă toți... și noi... și orchestra... și publicul.

JIMMY: Bine, bine. (*E totuși mișcat.*)

MIRIAM (*îl măsoară*): Nu mai fi așa de încruntat, că mă duc. (*Un timp.*) Jimmy, spune-mi, tu ești fericit așa? (*Tăcere.*) Spune-mi și pe urmă plec.

JIMMY (*fără convingere, cu forță falsă*): Da, sînt fericit.

MIRIAM: Dacă tu ești fericit, atunci sînt liniștită. Nu mai vreau nimic. (*Ca pentru ea, ca și cum ar răspunde unor întrebări tacite și proprii.*) Viața, sufletul unei femei ca mine n-au nici o importanță. Pentru noi moartea e tot un fel de viciu. Un stupefiant mai mare. (*Jimmy privește în altă parte.*) Bămîi cu bine, Jimmy. (*Un timp.*) Pînă acum aveam cel puțin o speranță. C-ai să te întorci. Acum nu mai am nimic. (*Face cîțiva pași, se sprijină. Jimmy face un gest, pe care ea —reluîndu-și echilibrul — îl respinge cu un surîs de sinistră mîndrie.*) Nu, nu e nevoie... Mersi. Sînt puțin obosită de drum. Dar îmi trece... îmi trece... îmi trecenumai-decît... Numai-decît... (*Caută cu degete febrile în geantă.*) O să vezi, nu-mai-de-cît. (*Scoate o cutioară pe care Jimmy vrea să i-o smulgă.*)

JIMMY: Miriam, pentru Dumnezeu, ce vrei să faci?

MIRIAM (*surîde*): Nu te speria. Nu e otravă... și chiar dac-ar fi, n-aș lua-o aici. Moartea e ceva foarte intim. Nu e politicos să mori, în vizită. (*Vrea să prizeze.*)

JIMMY: Ce e aici?

MIRIAM: Ce, nu mai cunoști? E leacul pe care m-ai învățat tu să-l iau, ca să nu mai fiu tristă niciodată. Nu vrei și tu un pic?

JIMMY: NU, mulțumesc.

MIRIAM: Altădată mă băteai și mă rugai să-ți dau. Nu mai iei?

JIMMY: Nu!

MIRIAM: Ce om cumescade te-ai făcut! (*începe să-și pună mînușile.*) Și ce gras ești! Să știi, însă, că nu mai ești atît de frumos. (*îl privește, îl măsoară, îl inventariază.*) Și nu mai semenii a fi artist. Acuma semenii a client. (*O pauză. Dintr-o dată, cu o forță nouă. Cu o ultimă forță.*) Vino, Jimmy, îndărăt. Peste o săptămînă se redeschide localul de iarnă. Avem timp să repetăm... să pregătăm un dans nou... să înnebunim publicul. Dac-ai ști cum te așteaptă publicul, cum te vrea, cum întreabă de tine. Patronul a comandat și afișe... galbene cu negru, cum îți plac ție.

JIMMY (*aproape blînd*): Nu, Miriam. Nu. Du-te singură. (*Patern.*) Tu ai talent și ești fată bună. Ai să găsești un alt partener... și poate un alt om pe care să-l iubești.

MIRIAM (*ca și cum ar smulge vorbele din ea*): Eu nu te iubesc decît pe tine. Te am în mine, în gîndul meu, în carnea mea, în sufletul meu. Tu ai fost primul meu iubit și tot tu ai să fii ultimul. Fără tine, nu mă mai întorc, niciodată, înțelegi, niciodată. Uite, acum după ce plec eu, ascultă bine ce-ți spun și gîndește-te: să alegi între ea și între mine. între viața ta de acum și viața ta de atunci. Și tu singur ai să te hotărăști. (*Cu o mare simpatie.*) Eu te aștept la han, peste drum, unde sînt trasă, pînă la douăsprezece noaptea asta. Și dacă, pînă la

douăsprezece nu vii, atunci am să înțeleg c-ai rămas aici, că nu trebuie să te mai caut și nici să te mai văd, niciodată. Bagă bine de seamă. Tu știi că eu sînt foarte exactă. Cînd am fugit cu tine de-acasă, ți-am spus: „La douăsprezece fix, să m-aștepți cu mașina în colț”. Și, la douăsprezece fix, eram lângă mașina ta în colț... Cît e ceasul la tine?

JLMMY (*aproape anemic*): Cinci și douăzeci și cinci.

MIRIAM (*îl potrivește și pe al ei*): Cinci și douăzeci și cinci. Mi l-am potrivit exact, după al tău. Așa... Acuma știi tot... ți-am spus tot... Mă duc. (*Cu un suris.*) Nu mă conduce. Parcă nu ești tu, cînd ești politicos. (*Iese.*)

(*O clipă după ieșirea ei, Jimmy găsește cutioara pe care ea a uitat-o. Se duce după ea. Un moment are intenția s-o strige: Miri... Renunță. Joc de scenă neforțat. Ia cutioara și o bagă în buzunar. Iese spre odaia lui. Scena rămne o clipă goală. Se aud automobile, claxoane, rumoare apoi, imediat, să fie invadată de Catrin, Irene, Marta, Bobby, Toto, Dan, Constant, Răul, Paul, sub ochii zăpăciți ai Olgăi. Sub mantale de praf st trenduri, bărbații stnt tn fracuri și femeile în rochii de seară. Bărbații au beteală de nuntă agățată la rever.*)

TOTO: Zi, stăpînă-ta, nu e acasă? (*O ciupește pe Olga.*)

CATRIN: *Mais ne pince pas la bonne, áevant Ies domestiques.*

TOTO: *Mais quels domestiques, chérie^ Je ne vois pas de domestiques.*

CATRIN: *Mais elle-meme, voyons ! (Bîsete.)* Da'ce idee ridicolă ați avut, dragă. Să plecăm după o noapte albă și să venim aici.

IRENE: După o nuntă cu *prolonge*, e delicios, Chatrin dragă, să vii să bei o cafea la o prietenă, la moșie. Ce cap o să facă Vanda cînd o să ne vadă, la șase după-prînz, în fracuri și în rochii de seară. Nu e așa, Constant?

CONSTANT: Da, *cherie* dragă, da. Tot ce spui tu e așa.

IRENE: Dă-mi un pusi, repede. (*O sărută.*)

PAUL: Isprăviți dragă cu elanurile astea amoroase. Vă pupați parcă ați venit de la nunta voastră.

IRENE: Dacă în mașină ne-ați despărțit.

BOBY: Uite patefonul. Eepede o rumbă. (*Pune aparatul în funcțiune. Eumba.*) Papă... invită-mă repede, că mor.

CATRIN: Papă mă invită pe mine, că sînt nevasta lui. *Allons, chérie.* Mișcă-te !

BOBY (*lui Bebe care a aprins o țigară de foi*): Las-o dracului de țigară de foi și ia-mă la dans. (*Bobby i-o aruncă. Pornesc. Dan strînge covoarele din calea dansatorilor.*)

MARTA (*lui Eaul*): Hai, simte-te !

(*Pornesc. Toto cu Catrin, ridicoli; Irene cu Constant, pasionali; Bobby ca Bebe, trepidați; Marta cu Răul, corecți; Paul și Dan improvizează instrumente dejazz din tot ce găsesc. Eventual, aduc ceva de la bucătărie. Vacarmul durează un timp, pînă intră Vanda și Grigorcea. La apariția lor, urale, exclamații, pupături, astfel ca să nu se înțeleagă nimic clar. Răzbesc expresiile uzuale: „- Ce e cu voi?—Ei, asta e bună!—Pupă-mă...” etc, etc. Cineva oprește patefonul.*)

TOTO: Bem un pahar de șampanie și plecăm. Nu vă speriați, am venit cu șampania noastră.

PAUL: Rezervorul de la mașină e plin.

VANDA: NU, nu, nu, nici să nu vă gîndiți... nu se poate, nu vă las. Bămîneți la cină aici, să continuăm cheful.

CATREN: Toată lumea întrebă de tine.

DAN: S-a băut în sănătatea ta.

TOTO (*aparte, lui Grigorcea*): Și tu de ce n-ai luat-o cu sila, mă, caraghiosule, dacă nu vrea să vie de bună voie?

(*Cuplurile sînt situate astfel: deoparte Grigorcea, aiurit, încă ținut de rever de Toto. în partea opusă, Vanda, înconjurată de Irene, Catrin și Marta, asistate din cînd în cînd de Paul, Răul și Dan. Bobby flirtează pe o canapea cu Bebe. Cînd vorbesc toți, nu se aude nimic clar. Interpreții stnt rugați să colaboreze cu autorul la vacarmul general. Replicile răzbat în pauze, pe grupe.*)

VANDA: Da'cine a avut ideea asta formidabilă să veniți aici?

CATRIN: EU. NU eram obosită deloc și-mi era dor de

tine, de muream. Așa sînt eu la chef. Mi se face dor de prieteni.

MARTA: Să știi că s-a remarcat lipsa ta.

IRENE (*lui Constant, care tocmai intră ăe pe terasă*):

Constant, vino, te rog, lîngă mine.

CONSTANT (*vine, deși avea altă direcție*): Da, chSrie dragă.

IRENE: Pusi.

CONSTANT: Na !

VANDA: Tot așa vă sărutați toată ziua?

TOTO (*lui Grigorcea*): Nostimă servitoare aveți, mă.

VANDA: A fost lume multă?

D A N : *Tout Bucarest en cheveu.*

PAUL: Minte. Nu putea să fie tot Bucureștiul, de vreme ce lipseai tu.

VANDA: Galantule.

CATRIN: Și tu ce faci, dragă, cu amorul tău? Te-ai îngropat de vie aici la țară, ca Meșterul Manole cu nevastă-sa în zid?

D A N : Ei... Vanda are amorul rural.

IRENE (*misterioasă*): Da' el unde e?

VANDA: Știu eu. Se plimbă prin moșie. Dar să vorbim mai bine de voi. Povestiți-mi ce-ați mai făcut, cum a fost la nuntă, ce toalete erau... ce cadouri au primit...

TOTO (*către toți*): Vine, frate, șampania aia, ori nu vine? (*Din odaia lui, intră Jimmy. E în frac, pregătit pentru seară.*) Eee, uite și *maître d'hotel-ul*.

(*Toii întorc capetele. O clipă de stînjnire generală. Jimmy rămîne în prag.*)

VANDA (*prezintă, indicînd pe fiecare cu gestul*): Doamna și domnul Toto Băleanu, doamna și domnul Constant Mladian, doamna Marta Pală, domnișoara Boby Băleanu, domnii, Dan Amira, Paul Elian, Baul Costopol și Bebe Antonescu. (*întorcîndu-se către Jimmy.*) Domnul... (*Se încurcă, nu mai știe cum îl cheamă.*) Prieteni vă prezint... domnul Jimmy... Jimmy...

GRIGORCEA (*ca s-o scape din încurcătură*): Domnul Jimmy și atît.

(*Jimmy se înclină adine, odată ca cortina care cade repede.*)

Același decor, seara, după cină. în scenă s-au servit cafele, lichioruri Ușa dintre holul din scenă și sufragerie—dreapta, deschisă. Se vede masa în debandadă. Lămpi de țară, cu picior și globuri albe.

CONSTANT: Ascultați, pînă vin cucoanele, vă spun eu una. (*Misterios.*) O știți?

D A N : Care?

CONSTANT: Aia cu scoțienii.

EAUL: CU scoțieni sînt multe.

PAUL: Spune-o, domnule, că noi n-o știm.

CONSTANT: Știți că scoțienii sînt cei mai zgîrciți oameni din lume.

TOȚI: Știm domnule, știm.

CONSTANT: Se zice că erau trei frați, scoțieni, care locuiau în Canada. Aveau acolo o fermă, înțelegi?

VOCEA IRENEI: Constant!

CONSTANT: Sînt aici, *cherie*. Spun o anecdotă. Sînt numai cu bărbații. (*Către grup.*) E, și într-o zi, îi vine unuia din frați să facă armata.

VOCEA IRENEI: Constant, să n-ascuți porcării.

CONSTANT: NU *cherie*, nu. Povestesc eu. E, pleacă omul în Anglia, își face trei ani serviciul militar și cînd se întoarce, ce să vezi? în gara „Canada”, îl întîmpină doi, d-ăia cu niște bărbi pînă la brîu...

DAN: A, o știu. Cu lama.

CONSTANT: O știi?

RĂUL: Spune-o, frate, că noi n-o știm.

DAN (*superior*): E bună, poți s-o spui.

CONSTANT: „Cine sînteți voi, mă”, zice englezul care venea de la armată. „Cum cine sîntem, șefule, nu ne mai cunoști?” sar bărboșii de colo. Așa rămîne paf. „Sîntem frații tăi.” „Voi sînteți frații mei? Dar ce e halul ăsta în care A'ă găesc? Ce e cu bărbile astea pe voi?” Și bărboșii de colo: „Ni-e și silă că mai faci pe nebunul și te miri. Păi, acum trei ani, cînd ai plecat, n-ai luat lama de ras cu tine?”

(*Rlsete de rigoare.*)

DAN: Apropo de scoțieni. P-aia cu cîinele v-am spus-o?

TOTO: Ne-ai spus-o, dar am uitat-o.

DAN: Zice că un scoțian ieșea în fiecare seară pe la zece în curte și lătra, ca să facă economie de cline.

(*Rlsete.*)

PAUL: Apropo de cîini. Să vă spun una nouă. Doi cîini aleargă prin mijlocul Saharei.

TOȚI: O știm, o știm... Cu... dacă nu găesc pom... O știm.

EAUL: Apropo de Sahara. Zice că Marius se duse la vînătoare.

TOȚI: Las-o, las-o... cu leii.

CONSTANT: Dar, apropo de Marius. O știți p-aia cu noaptea nunții?

TOȚI: O știm... astea sînt răsuflete.

VOCEA IRENEI: Constant, vino să-mi dai un pusi.

CONSTANT: O clipă, băieți, mă duc s-o pup și viu.

CATRIN: Aaah! Se pupă ăștia, parc-ar fi după nunta de argint.

VANDA (*intrînd cu Irene și Marta*): Zău, copii, de ce nu rămîneți voi pînă mîine?

CATRIN: Imposibil, *cherie*, nu mai pot. Gîndește-te că de aseară sîntem toți încorsetați.

DAN: Eu am treabă mîine de dimineață, neapărat, să dorm.

JRKNE: în cinci minute, *en mute*. La douăsprezece să fim acasă, să facem nani. Constant nici nu mai știe să pupe, de oboseală.

(*Rumoare, fiecare începe să caute ceva.*)

XOTO: Stați să v-o spun p-aia cu tunul, că vă împușc.

CONSTANT: Lasă, nene, că ne-o spui în mașină.

(*Ies.*)

VANDA: Uf! Bine că s-au dus. Ce gust, să cazi așa pe capu' oamenilor. Și nu mai plecau odată! Jimmy, vino lîngă mine. (*Se așază.*) Da, ce ai tu astă-seară? (*Jimmy a rămas în picioare, lîngă ea.*) Te-am observat de la masă. Tot timpul ai fost plictisit.

JIMMY (*își privește ceasul*): Nu, n-am nimic, Vanda. M-am dezobișnuit de lume. Și apoi, toți erau străini pentru mine. M-am simțit prost între ei.

VANDA: A i văzut cum se uita Bobby la tine? Te mînea din ochi.

GRIGORCEA: Îl mînea din rimei, vrei să zici, că ochii aproape nu i se mai vedeau din gene.

JIMMY: Ți s-a părut.

VANDA: De ce te uiți mereu la ceas?

GRIGORCEA: Ca să vadă cît e.

VANDA: Și cît e?

JIMMY: Unsprezece și zece minute.

(*Intră Olga.*)

VANDA: Copii, am poftă de șampanie. De acord?

GRIGORCEA: Eu cred că în loc de șampanie, ar fi bine să facem un joc de societate. O partidă de loton, de exemplu.

VANDA: Olga, adu pahare de șampanie.

OLGA: Aduc și șampanie, sau numai pahare?

GRIGORCEA: Da, și șampanie, deșteptăciunea pămîntului.

(*Olga iese.*)

VANDA: Vrei să-ți cînt ceva la pian?

JIMMY (*egal*): Dacă îți face plăcere.

VANDA: Sau preferi să continuăm lectura?

JIMMY: N-am poftă de lectură, astă-seară.

VANDA: Dar de ce ai poftă, dragule? Vrei să ne plimbăm puțin în grădină?

JIMMY: E răcoare, Vanda. Mi-e teamă să nu răcești. Mai bine să bem șampanie și mergem să facem nani. E târziu.

VANDA: Nu mi-e somn deloc.

(*Intră Olga cu serviciul.*)

OLGA (*lui Grigorcea, care îi ia sticla s-o destupe*): Pofțiți tirbișonul.

GRIGORCEA (*fioros*): Hollywood știi să zici, dar tirbușon nu, granit prezumțios!

OLGA (*bosumflată, aparte*): Da, o fi. (*Iese.*)

GRIGORCEA (*destupă și toarnă*): Știți la ce mă gândesc eu acum? La seara în care am făcut cunoștință cu junele. Era tot într-o marți și tot în treisprezece.

VANDA (*privindu-se*): Exact.

GRIGORCEA: Și noi eram tot în frac. Și tot eu destupam șampania. Am impresia că sîntem trei complici la reconstituirea unei crime. *Prosit!* (*Bea.*)

VANDA (*închină*): Pentru aniversarea crimei. Știi că astă-seară se împlinesc șase luni?

JIMMY: Ce repede au trecut! (*Bea.*)

GRIGORCEA: Trăiască reacțiunea. (*Se aude fluieratul unui tren care trece prin gara satului.*) Ați auzit? A trecut prin gară acceleratul de București. Trebuie să fie ceasul unsprezece și douăzeci fix. (*își privește ceasul.*) La mine e numai unsprezece și cinci, ceea ce dovedește că acceleratul merge cu un sfert de ceas înainte.

JIMMY: Mi se pare că mai e un tren de noapte spre București.

GRIGORCEA: Da. Mai e un personal. La douăsprezece și jumătate, dar pe ăla sper că n-o să-l mai auzim fluierînd. O să facem nani.

VANDA: NU știu de ce, pe mine mă impresionează totdeauna un șuierat de tren, noaptea la țară. Mi se pare un țipăt de cucuvaie, prevestitor de nenorociri.

GRIGORCEA: Mofturi folcloristice, copilul meu.

(*Vanda se duce la patefon și pune placa laitmotiv.*)

JIMMY: Ce faci?

VANDA: Vreau să reconstituim crima cît mai exact. Lipsa tangoul.

GRIGORCEA: turnai că la reconstituire de crimă lipsește totdeauna ceva. Ceva care este esențialul.

VANDA: Ce anume?

GRIGORCEA: Elanul, drăguță. Elanul cu care a fost comisă.

VANDA: De acord. Dar astă-seară, noi nu reconstituim crima. O aniversăm.

GRIGORCEA: Așa da.

VANDA: Jimmy, bai. Astă-seară nu m-ai dansat deloc.

(*Se înlanțuie și pornesc, Grigorcea le dă covoarele deoparte, din drum.*)

GRIGORCEA: Tu, albă... ziua lui... El, negru... noaptea ta. (*Ușor cherchelit.*) Dansează ziua și noaptea îmbrățișate ca într-o clipă de cataclism. (*Petro-maxul din curte se stinge.*) Ți-a venit rîndul să te aprinzi, șefule, că uite, s-a stins petromaxul. (*Observă că cei doi nu-i dau nici o importanță, soarbe ultimul pic și iese încet, pe vîrfuri.*) Mă iertați un moment. *Maturalia non turpia.*

(*Cînd se termină placa, Vanda se trîntește pe divan. Jimmy oprește patefonul.*)

VANDA: Licuriciule! Vino lîngă mine. (*Vine.*) Sărută-mă! (*O sărută.*) Am fost rea astăzi? Știu c-am fost. Și-am să fiu totdeauna cînd e ziua. Dar tu nu poți să înțelegi asta... Și poate nimeni n-are să înțeleagă. (*Un timp.*) Tu ai văzut un licurici ziua? E poate cea mai urîță dintre toate gîngăniile pămîntului. Un bob de pămînt rînced... O fărămitură de putregai. Nu spune nimic. Nu înseamnă nimic... Ca tine, Jimmy... ca tine. L-ai strivi cu talpa piciorului, dacă n-ai ști că-n măruntaiele lui poartă inconștient o picătură de otravă luminoasă, un strop de aur viu. Știu că nu înțelegi, dar stai așa... să nu te văd... să mi se pară că vorbesc singură... să-ți lămuresc toate cîte sînt nelămurite între noi. Eu nu te iubesc pe tine, cum îți închipui tu. Te iubesc numai noaptea, înțelegi? Noaptea cînd fărîma de pămînt de peste zi se transformă în licurici (*ca pentru ea*), cînd fosforul ființei lui se aprinde neînțeleș și tulburător, atunci, simt în mine o voință care nu mai e a

mea. Sub bătaia luminei lunii, îmi simt adâncurile frământate, așa cum trebuie să se frământeze fundul mărilor în ceasul fluxului, simțind bătaia lunii deasupra. Și nebunia asta de ape crescute în mine, mă inundă, prăvale totul și nu mai știu nimic, până dimineața, când licuriciul fermecat se stinge. Și atunci, mă deștept o biată femeie ostentivă, privind, cu ochi de neună, o fărîmă de pămînt, uitată în palmă. De-aia beau, licuriciule. De-aia dorm toată ziua, licuriciule, de-aia mă mărît cu tine, licuriciule, și n-am să știu niciodată în brațe o fetiță blondă, care să semene cu mine. Acum ai înțeles ? Ai înțeles I

JIMMY: Da, Vanda. Am înțeles. (*Se uită la ceas.*)

VANDA (*nervoasă*): Iar te uiți la ceas ?

JIMMY: E tîrziu și sînt obosit de moarte.

VANDA: O să te odihnești în brațele mele.

JIMMY: NU, Vanda. O să mă odihnesc singur, în odaia mea.

VANDA: Nu vrei să dormi cu mine ?

JIMMY: NU. Astă-seară, nu. Vreau să fiu singur. Am o zi rea. (*Ridică paharul, îl scapă și se sparge.*)

VANDA: Aniversarea crimei.

JIMMY: Acum e completă. Și atunci mi s-a spart paharul. Ții mînt ?

VANDA: Și nu ți s-a întîmplat nimic.

JIMMY: Ba da. Mi s-a schimbat viața.

VANDA: A fost semn bun atunci.

JIMMY: Știu eu? (*Pași.*) Cred, Vanda, am ajuns să cred că e un lucru aproape imposibil să-ți schimbi viața, așa cum mi-am schimbat-o eu. Să crezi că te-ai născut a doua oară, că iei totul de la început... că te poți muta dintr-o viață în alta, tot tu, același, ca dintr-o cameră de hotel, într-alta. O floare nu se mută dintr-un pămînt într-altul. (*Un timp.*) Avea dreptate domnul Grigorcea cînd spunea: „Cine crede că trăiește a doua viață, nu e decît propriul lui strigoi”.

VANDA: Jimmy... Jimmy. Tu ai ceva astă-seară. Cu tine se petrece ceva ciudat. Mie trebuie să-mi spui tot, mie nu trebuie să-mi ascunzi nimic.

TrIMMY: Pînă mîine o să-mi treacă. Mîine o să fie iarăși soare și, în soare, gîndurile sînt mai luminoase, mai calme.

VANDA: Vino să dormi cu mine. În brațele mele o să uiți tot.

JrIMMY (*oarecum brusc*): Nu insista, te rog.

VANDA (*se ridică*): Bine. Somn ușor. (*Gest să plece. Jimmy o oprește.*)

JIMMY: NU fi supărată, Vanda. Înțelege că dacă vreau să fiu singur e că am nevoie să fiu singur. Am nevoie să mă gîndesc. Trec printr-o criză pe care trebuie s-o rezolv noaptea asta... spre binele tău sau al meu, sau, poate, al amîndorora. Tu știi... azi a fost o zi grea pentru mine. În viața asta a mea nouă, am intrat orbește. M-am agățat de tine și numai de tine, cu puterile mele din urmă. Mi-am făcut lîngă tine un vis. Am crezut c-am să pot să-l ajung, c-am să pot fi într-o zi un om ca toți ceilalți... să am un cămin, o femeie dragă care să mi-l umple cu lumina ei și, tu m-ai făcut să înțeleg, dintr-o dată, toată zădărnicia gîndului meu. M-ai făcut să-mi dau seama, că pentru tine am rămas același dansator de noapte... același licurici, cum zici tu, care se aprinde odată cu petromaxul din curte... că nu sînt nimic mai mult decît un amant, pe care un capriciu de femeie ciudată l-a smuls din lumea lui, l-a dezrădăcinat.

VANDA (*toată replică*): Ce frumos vorbești tu, noaptea ! Și, uite, așa cum stai în frac, parcă ești atunci cînd te-am cunoscut. Și numai așa-mi ești drag, și puțin îmi pasă de rădăcinile tale rupte, și puțin îmi pasă de visurile tale neîmplinite. Știu atît: Că ești aici. Că ești al meu, că e noapte. Și nimic, și nimeni, și niciodată n-are să mi te poată lua, auzi ? Du-te și dormi, dacă vrei, du-te și gîndește-te, dacă ai poftă. Nopti mai sînt pe lume destule și brațele mele or să te aștepte mereu. Noapte bună, licuriciule! (*Îl sărută pe gură.*) Uuu ! Ce buz reci ai ! Parc-am sărutat un mort.

JIMMY: Noapte bună ! (*Îi sărută mîna.*)

VANDA (*din uşă*): Ce frumos ești în frac ! Să știi că nu te mai las să umbli decât în frac. (*Iese.*)

GRIGORCEA (*intră de pe terasă. Observă pe Jimmy care traversează spre odaia lui*): Ce, s-a spart cheful!

JIMMY (*neatent*): Da. Vanda e obosită, eu la fel.

GRIGORCEA: Ahaaa ! Reacțiunea !

JIMMY: Poftim !

GRIGORCEA: Nimic. Vorbesc singur. Prin urmare, mergem la culcare.

JIMMY: EU, în orice caz, mă duc. E târziu. (*Se uită la ceas.*) Unsprezece jumătate.

GRIGORCEA: Zi, astă seară, nu te-ai aprins. Stai prost cu acumulatorii, licuriciule.

JIMMY: Stau prost cu nervii.

GRIGORCEA: Totuna. Depinde de insectă. Noapte bună. *A demain.*

JIMMY: Noapte bună!

(Fiecare intră în odaia lui. O clipă scena rămâne goală. Apoi, din fund, cu precauțiune, apare Olga, se convinge că cei doi sînt în odăile lor. Bate la ușa Vandeii.)

VOCEA VANDEI: Cine e ?

OLGA: EU, doamnă. Aș vrea să vă spun ceva.

VOCEA VANDEI: O clipă.

(Pînă să intre Vanda, Olga scoate fotografia lui Jimmy din sin și o privește. O ascunde la timp.)

VANDA (*intrînd*): Ce este l

OLGA (*importantă și șoptit*): Doamnă, să mă iertați că v-am deranjat la o oră atît de târziu, dar trebuie neapărat să vă comunic ceva.

VANDA: Spune.

OLGA: Astăzi, în lipsa dumneavoastră, au fost aici două persoane. întîi, grecul care mi-a propus angajament la local.

VANDA: Cine, cine, cine f

OLGA: Grecul. Postul patron al conașului.

VANDA: A fost azi aici l Și pentru ce nu mi-ai spus pînă acuma ?

OLGA: I-am jurat credință în schimbul angajamentului și nu v-aș fi spus, dacă n-aș ști din sorgintea mea

sigură, că fac un bine unei persoane despre care amîndouă avem un ce autentic.

VANDA: Vorbește limpede, pentru Dumnezeu! Ziceai că au fost două persoane. Care este a doua ?

OLGA: Miriam.

VANDA: Cine ?

OLGA: Miriam. Fosta partitură a conașului, la local. A venit aici, să-l roage să vie îndărăt... Și a spus că-l așteaptă la han, pînă la douăsprezece, în noaptea asta și dacă nu vine, atunci, n-o va mai vedea niciodată. Făcea pontu că se pruncucide... Și și-au potrivit ceasurile exact.

VANDA: Și conașul ce i-a spus ?

OLGA: N-a spus nimic. A tăcut și a lăsat-o să plece... Dar după aia, s-a închis singur în odaie și a plîns... Cînd i-am dus fracul ca să se preschimbe, avea ochii roșii și a uitat pe masă o cutiuță cu otravă... Uite, asta. (*I-o dă.*) Și-am găsit-o pe noptieră la conașul și adineauri am furat-o că mi-a fost frică să nu se întîmple un fapt divers. Prea a fost trist astăzi conașul.

VANDA (*privind cutiuța*): Bine, Olga. îți mulțumesc.

OLGA: Și d-aia mi-am călcat *parol a'honer-nl* față de grec, ca să vă spui și să faceți cum știți. Numai să nu i se întîmple ceva conașului, doamnă.

VANDA (*totuși eu un surîs*): Dar ce-ai tu cu conașul ?

OLGA: E secretul meu, doamnă. Și decât să-l divulg cuiva, prefer mai bine să nu-l spui.

VANDA: Bine, Olga. Du-te și te culcă liniștită. N-are să i se întîmple nimic conașului. Noapte bună!

OLGA: Sărut mîna, somn ușor și vise plăcute.

VANDA: Mulțumesc. Asemenea Olga. (*Olga iese. Vanda reintră în odaia ei și se întoarce cu un șal strîns în jurul umerilor. Ascultă un timp, imobilă... atentă. își toarnă o cupă și o bea dușcă. Micșorează lampa... reintră și lasă ușa întredeschisă. E la pîndă. Jimmy iese din odaia lui. Are un trenci peste frac. Ou pași prudenți se îndreaptă spre ieșire. Vanda iese din odaia ei.*) Nu te-ai culcat pînă acuma ? (*Vocea ei e alterată, își păstrează un calm aparent.*)

JIMMY: NU. Nu pot să dorm.
 VANDA: Și unde te duceai?
 JIMMY: Fără țintă. Să fac câțiva pași prin grădină... la aer... pe lună.
 VANDA: Merg și eu cu tine.
 JIMMY: NU, Vanda... Trebuie să fii obosită. Du-te și te odihnește. *(Se uită la ceas.)*
 VANDA: Cît e ceasul?
 JIMMY: Douăsprezece fără un sfert.
 VANDA: Stai cu mine pînă la douăsprezece și cinci și, pe urmă, te las.
 JIMMY: De ce numaidecît pînă la douăsprezece și cinci?
 VANDA: Așa, un capriciu al meu.
 JIMMY: Vanda, te-am rugat să mă lași astă-seară singur. Înțelege că vreau să fiu singur. Du-te în odaia ta.
 VANDA: NU știu de ce, noaptea asta mi se pare stranie. Țienu?
 JIMMY: Mie? Nu. *(Se așază „ă contre coeur”.)* Stau un minut și pe urmă mă lași să mă duc, da?
 VANDA *(înlănțuindu-l)*: Ții neapărat?
 JIMMY: Țin neapărat.
(O clipă de tăcere, cum se face cînd se pregătește să tragă cineva cu pușca.)
 VANDA: Ai niște ochi astă-seară, de parcă ai fi luat cocaină!
 JIMMY *(o tresărire)*: Cine știe cum bate lumina.
(Altă tăcere.) j †
 VANDA: Și-așa!... Licuriciul meu are nervi... Licuriciul meu... și vrea să se plimbe singur. Și încotro vrei să te duci?
 JIMMY: Oriunde. N-am o țintă precisă.
 VANDA: Du-te spre han, e la doi pași de aici.
 JIMMY *(o privește fix)*: De ce spre hanul lui Gicu!
 VANDA: Așa, mi-am dat și eu o părere.
 JIMMY *(văzînd-o cutremurată ele un fior)*: Ți-e frig?
 VANDA: Puțin. *(Se ridică. Merge spre terasă.)* Ce noapte frumoasă! Tu ai observat că toamna stelele sînt albe? Și ce de greieri!... Au înnebunit de lună.
(O tăcere. Se aud greierii.) TJuuu, uite! A căzut o stea. A cui o fi?
 JIMMY: Cine știe!

VANDA *(revine. Se așază Ungă el. Iarăși îl încolăcește)*: Jimmy... Jimmy... Jimmy... Dacă am să te rog eu mult, mult de tot să stai astă-seară cu mine...
 JIMMY: NU se poate, Vanda. înțelege.
 VANDA: Nici dac-am să plîng? *(Are lacrimi în ochi.)*
 Nici dac-am să-ți sărut mîinile? ... *(I le sărută.)*
 Nici dac-am să-ți cad în genunchi? *(Alunecă pînă la genunchii lui.)*
 JIMMY: Vanda, ce faci? Eidică-te! *(o ajută să se ridice.)*
 Nu înțeleg de ce insiști atîta pentru un fleac.
 VANDA *(toată un țipăt)*: Eenuță atunci, dacă e un fleac.
 JIMMY *(se uită la ceas. începe să nu mai fie stăpîn pe el. Vanda îl observă pe furis)*: Haide, Vanda, du-te și te culcă. Presimt c-am să fiu dezagreabil... Mă doare capul... Vreau să ies.
 VANDA *(îi sparge numele în dinți)*: Licuriciule!
 JIMMY *(un aer fals degajat)*: Hai, noapte bună... Mă duc.
 VANDA: Cît e ceasul?
 JIMMY *(se uită la ceas, mecanic)*: Fără cinci.
 VANDA: Ai timp destul.
 JIMMY: Pentru ce?
 VANDA *(surîde sau rînjește)*: Să te duci să te plimbi... Mai stai cu mine cinci minute... Vino lîngă mine. *(El se reaşază țeapăn.)* Bea cu mine o cupă de șampanie. *(îi toarnă.)*
 JIMMY: în sănătatea ta. *(Soarbe puțin. E preocupat de timpul care se precipită.)*
 VANDA: Nu, nu, nu, nu, nu... Pînă la fund, pînă la fund... *(îi apasă cupa cu mîna, pînă o bea.)* Așa. *(își pune capul pe umărul lui.)* Mîngîie-mă! Apasă-mi ochii cu mîinile. *(Execută.)* Mai, mai, și sărută-mi-i... sărută-mi-i. Mai, mai. *(în timp ce-i sărută ochii, Vanda își privește ceasul de deasupra.)* Aș vrea să nu mai treacă niciodată clipa asta... Să rămînă timpul pe loc... Să fii tu mereu aici... și să fie mereu noapte, noapte... adîncă... nesfîrșită...
 JIMMY *(brusc)*: Vanda, trebuie să plec.

VANDA (*sare dreptă*): Nu pleca, Jimmy. Jimmy, nu pleca.

JIMMY: Dar e o copilărie să te încapăținezi. (*Pași.*)

VANDA: NU pleca, Jimmy. (*Scandat.*) Nu pleca, Jimmy.

JIMMY: Noapte bună ! (*A ajuns în dreptul terasei. Ultima privire spre ceas.*)

VANDA: Jimmy, Jimmy ...

JIMMY: Noapte bună!

VANDA (*un răget*): Nu pleca... licuriciule. Nu pleca.

(Jimmy a făcut un pas. De sub șal, a țșnit o flacără mică și un trăsnet. Jimmy, lovit în plin, cade pe primul fotoliu.

Înainte de ași da sfârșitul, se uită încă o dată la ceas și moare cu ochii pe cadran. Vanda nu s-a clintit. Din odaia lui, intră

Grigorcea. într-o clipă a înțeles.)

GRIGORCEA : Ce-ai făcut !

VANDA (*un șuierat*): L-am stins.

GRIGORCEA (*se repede la mort. Constată*): Vanda... Vanda... Vanda...

VANDA (*ca pentru ea*): Dac-ar fi plecat ziua, poate nu-l omoram.

Cortina

INTIMPLARI DIN CAPITALĂ*

COMEDIE ÎN ȘAPTE TABLOURI

1940

* Titlu definitiv stabilit de autor pentru piesa *Domnișoara Butterfly*.

P E R S O A N E L E

CATINCA

P U I U

MAMA

MILICĂ

MAGDA

B O B Y

J I M

CHESTER

UN CLIENT

UN VINZATOR

UN UCENIC

UN TÎNAR

O FATA

UN CHELNER

TABLOUL [

Sufrageria familiei Cristian. E o încăpere simplă dar foarte îngrijită. Se vede mâna de gospodină a doamnei Cristian. Cîteva obiecte de circumstanță amintesc „vremurile de altădată”. Vremuri cînd familia Cristian era foarte înlesnită. Acum, sufrageria are aspectul obișnuit ai sufrageriilor modeste, cu masă la mijloc, servanță într-o parte și bufetul la perete. În plus — fiindcă această încăpere e cea mai locuită din toată casa — se mai află distribuite în conformitate cu mizanscena, un fotoliu vechi de pluș, o măsuță fără rudenie cu mobilierul celălalt, pe care se află un aparat de radio și pe o etajeră un teanc de cărți de școală. Un balansoar, în prim plan. Uși spre vestibul, bucătărie și dormitor. Ferestre, în fund, spre primăvara de afară. E în mai, spre seară. La ridicarea cortinei, Puiu doarme în fotoliu cu o carte pe genunchi.

GATLNCA (*servitoarea—eăec a familiei, 60 de ani. încă vioaie și vrednică. Intră și trîntește ușa cu putere, fără să observe pe Puiu.*)

Puru (*sare ars. E un băiat de șaptesprezece ani. Crescut parcă numai în sus. Nu are deloc alura sportivă a băieților de vîrsta lui.*)

UATLNCA (*observîndu-l*): A&ă ! Dormeai?... (*îi pare rău că l-a trezit așa de brusc.*)

Puru: Ei, aș ! Unde vezi că dormeam? învățam. învățam... cu ochii închiși.

CANTTNCA (*malîțioasă*): Păi, da! Că cu ochii închiși se vede mai bine...

PUTU: Te cred... Toate lucrurile se văd mai bine eu ochii închiși, când te gîndești la ele atent...

CATINCA: O fi, acu'după moda nouă... înainte, cu ochii închiși, știu că nu vedeau decît orbii... (*Familiar.*) Ia cărțile de acolo că trebuie să pun masa...

Puru: Da, cît e ceasul?

CATINCA: Trebuie să fie opt, că al meu de la bucătărie a stat de un ceas și era șapte... (*Se uită la pendulă.*) Exact! Opt și jumătate... Acu' trebuie să vină domnișoara de la birou. (*Privind cărțile.*) Le iei de aici, ori ți le pun pe foc? (*Eide șireată.*)

Puiu (*luîndu-și cărțile*): Ah! Cum le-aș mai pune pe foc, Catinco dragă...

CATINCA: Dumneata? Să-ți pui cărțile pe foc?... Haidada! „Nu există"... După ce stai toată ziua cu nasul în ele.

Puru: Și, totuși, o să vezi cum o să le pun pe foc... După bacalaureat... Le incinerez în bloc...

CATINCA: Vorbe... Cineva care a luat premiul întâi în toate clasele, nu-și arde niciodată cărțile... Le leagă, le păstrează, cum păstrează decorațiile ai de termină războaiele cu viață.

Puru (*ia o carte*): Uite, vezi? Pe asta o execut cea dintîi... Și nu pe jeratic... La cuptor, ca să sfîrșească în chinuri groaznice... Ascultă, Catinco!...' Tu știi cine e Catilina?

CATINCA: Cum îi ziseși?

Puru: CATILINA!

CATINCA: Nu știu! Nu e de p-aci de pe la noi?

PUTU: NU... E, un mizerabil de conspirator... Dar, conspirator, știi ce-i aia?

CATINCA (*doctă, punînd masa*): E, brava! Cum să nu știu? E de-ăia cu pelerină care conspiră pe la cinematograf... cînd mă duc cu cocoana...

PUTU: Exact...

CATINCA: Și asta, Catilinică asta, contra cui a conspirat?

Puru: Contra elevilor de liceu, secția modernă. Și asta numai într-adîns, pentru ca c'lanțau de Cicero să poată ține discursuri la Roma, pe care să i le învățăm noi pe dinafară, în București.

CATINCA: E! Să te audă dumnealui că-l faci clănțau... Să vezi cum te dă afară din școală... Te-ai deșteptat indispus și de-aia vorbești așa.

PUTU: Ba nu! Vorbesc pentru că m-am plictisit să mai învăț... Ce nevoie am eu de Cicero și de Catilina? Ce mă privește pe mine cu ce e egală tangenta de A sau suma pătratelor catetelor?

CATINCA: Mă rog. Omul trebuie să-nvețe de toate... puru: Petru ce?

CATINCA: Ca să știe...

puiu: Ca să știe ce? Cîți dinți și-a rupt Sinan Pașa la bătaia de la Călugăreni și care este formula chimică a acidului sulfuric? Fleacuri, domnișoară Catinco! Astăzi, omul trebuie să știe numai un singur lucru... Cum să facă dintr-un leu, doi, din doi, patru și din patru, patruzeci... ori asta nu se învață nici la latină, nici la trigonometrie.

CATINCA: Păi, sigur... Asta se-nvață de la țiganii care fac dintr-un leu, doi.

Puru: Catona din Uttica ar mînea la „pîinea zilnică", astăzi și, în schimb, Milică Dumitrescu, logodnicul soră-mi, cîștigă o avere vînzînd accesorii de automobil... Ia întrebă-l pe Milică cine e Filip al II-lea? O să-ți răspundă că e băiatul lui Filip cu reprezentanța de automobile și că-i zice al II-lea ca să se deosebească de Filip I, frate-său mai mare, care e tot extrema dreaptă în nu știu care echipă de fotbal...

CATINCA: Doamne ferește!... De ce te legi acuma și de domnul Milică?

Puru: Nu mă leg. Îl citez... Milică îmi impune respect... Fiindcă are prăvălie și, în loc să se omoare cu Cicero, moare după Magda, după soră-mea...

CATINCA (*a pus fața de masă, țîșlăifărul etc*): Lasă-mă în pace să pun masa. (*Deschide ușa și strigă spre vestibul.*) Cîte tacîmuri pun la masă, conia?

MAMA (*de afară*): Trei.

CATINCA: Păi, a spus domnișoara la prînz că astă-seară vine și domnul Milică.

MAMA: Atunci, de ce mă mai întrebă? Pune patru...

CATINCA: Bine.

MAMA (*tot de afară, pînă la indicația contrară*): Catinco i
 Avem cartofi f
 CATINCA: E, destui.
 MAMA: Pune să fiarbă mai mulți că-i plac lui Milică c
 unt.
 PUIU: Mamă ! Mie să-mi faci jumări cu brînză în loc de
 cartofi...
 MAMA: Cum să nu ! Că sîntem la restaurant... să gătim
 pentru fiecare ce-i place.
 PUIU: Atunci, fă jumări pentru toată lumea.
 CATINCA (*ia un scaun de la masă și-l dă deoparte*): Iară
 ați pus la masă scaunul ăsta rupt ? Totdeauna îl
 puneți cînd avem musafiri.
 PUIU: Da' ce? Milică e musafir? Nu uita că mîncă la,
 noi cel puțin de trei ori pe săptămîină... Și cînd
 cineva mîncă la noi de trei ori pe săptămîină,
 nu mai e un musafir. E o victimă. Și, în orice caz,
 nu-nțeleg de ce să stau numai eu pe scaunul cu
 risc? Să stea și el că, oricît — pe jumătate deocam-
 dată — face parte din familie.
 CATINCA: Apropo, că veni vorba. Și pe cînd crezi,
 domnule Puiu, c-o să facă parte de tot?
 Puiu (*CU indiferență*): Știu și eu?... Am auzit prin
 casă că o să facă nunta la toamnă... Eu sînt „copil”,
 nu mi se spun asemenea lucruri „serioase”.
 CATINCA: Pe vremea mea, ce să spun, nu se lungeau
 logodnele atît... Uite, de exemplu, a mea personală...
 cum e azi, m-am cunoscut cu el în Cișmigiu, că
 era duminică... Mîine m-am logodit, că era luni,
 duminica ailaltă ne-am cununat și, la o săptămîină
 după nuntă — tot într-o duminică — ne-am bătut
 pînă luni dimineața, de parcă eram luați de cînd
 lumea...
 Puiu: Ei da... alea zic și eu vremuri, erau numai pa-
 triarhale !... Bătaia făcea parte din luna de miere...
 CATINCA (*visătoare*): Auu, ce frumoasă o să fie domni-
 șoara noastră mireasă. Și lui domnu' Milică o să-i
 stea bine cu pălărie tare...
 Puiu: Crezi?
 CATINCA: Sigur... că o să-l mai înalțe. În viața mea
 n-am putut să sufăr ginere bondoc.

(Mama intră. O femeie de cincizeci de ani, încă „bine”. De o
 mare simplitate. Pendula bate puternic o dată.)

ruTiNCA (*lui Puiu, cu ochii spre pendulă*): Cît zise că e?
 3IAM'-: ^m® " " f'--- De ce o fi întîrziind Magda
 atît?
 pniu: Probabil c-a trecut să-l ia pe Milică de la prăvălie
 și-l așteaptă pînă închide...
 MAMA: Zău, mult muncește și băiatul ăsta!... N-aș fi
 crezut să fie atît de lucru într-un magazin cu acce-
 sorii de automobile,
 puru: Și cum industria automobilă e în plin progres,
 și'magazinul lui Milică va fi, implicit, în plină
 ascensiune... în cîțiva ani de zile, junele meu
 viitor cumnat va fi un om cu automobil și fără
 accesorii.
 MAMA: Și merită să fie... Fiindcă a muncit și a ajuns.
 Acum cîțiva ani era vînzător la „Ford” și nu îi e
 rușine s-o spună... Azi are el vînzători.
 Puru: Și face pe Ford cu ei...
 MAMA (*zîbind*): Păi, tuuu !...
 Puru: Eu țin la Milică foarte mult... Dar îmi place
 să-l tachinez... în contumacie.
 MAMA: Catinco, du-te la bucătărie și întoarce friptura...
 CATINCA: Vin, ai pus dumneata în sos?
 MAMA: Da, da. Am pus chiar prea. mult.
 CATINCA (*iese*): Atunci, eu numai o-ntorc și la sos nu
 m-amestec...
 MAMA: Chiar te rog să nu te amesteci și numai să-l
 amesteci cu cartofi.
 Puru (*revine la teancul de cărți și le contemplă o clipă*):
 Uf ! De-ar trece odată și bacalaureatul ăsta...
 MAMA: Ți-e frică? Ție?...
 PUIU: Frică? Cum o să-mi fie frică?... M-am plictisit
 însă, mamă !
 MAMA: De ! Primăvara!... Ai și tu șaptesprezece ani.
 E normal, să înceapă să te plictisească școala.
 PUIU (*se apără cu oarecare pudoare*): A, nu ! Nu de ce
 zici tu... M-am plictisit însă, fiindcă nu se termină
 mai repede... Să scap de liceu... Să-mi fac și eu

un rost... Să câștig și eu ceva... *(Un timp.)* Știji că mă gândesc de multe ori că Milică nu se însoară mai repede cu Magda din cauza mea?...

MAMA: Din cauza ta? De ce?

Puru: Fiindcă eu nu câștig nimic... Fiindcă odată însurat, s-ar simți, poate, obligat să ne ajute și pe noi.,

MAMA *(care luase un ziar și-l parcursese)*: Prostii., Magda nu vrea să se mărite așa de repede... *(Q pauză mică.)* Milică, atîta îi e...

Puiu: Da... Dar mi-ar părea bine dacă Magda i-at spune, totuși, lui Milică, limpede...

MAMA: Ce să-i spună?

Puiu: Că nu trebuie să se gîndească, în nici un caz, că va fi nevoie să aibă grijă de mine... Spune-i tu Magdei să-l lămurească.

MAMA: Bine... am să-i spun. *(E distrată cu jurnalul.)*

Puiu: Da, dar nu așa cu frică... cum ești tu obișnuită să vorbești cu ea... Știu că, ție, îți e frică de Magda.

MAMA: Frică? Nu !... însă nu-mi place să m-amestec în treburile ei... Mai ales că, de cinci ani de cînd a murit tată-tău, ea se ocupă și de treburile mele,

CATINCA: Am pus,coniță.

MAMA: Ce?

CATINCA: Trei linguri de vin în sos. *(Rămîne în ușă.)*

MAMA: Vai de mine! *(Vrînd să iasă pe lîngă Catinca.)*

PUIU: O să ne-mbătăm din friptură.

MAMA: Cel puțin, ai întors-o?

CATINCA: Na ! C-am uitat... Fir-ar a ciorilor de friptură!
(Ies.)

PUIU *(se apropie de caietele lui. Se așază la masa că marc, desface un caiet și o carte. Reflectează puțin, rozînd capătul creionului. Apoi scrie, urmărind p carte):* \sin^2 de A + \cos^2 de A egal cu... *(Dezgustat de el.)* Egal cu habar n-am...
(Se aud voci și o ușa care se deschide.)

MILICĂ *(tînăr de douăzeci și șase-douăzeci și șapte de ani Bine legat. Aer de om cumsecade și de „băiat bun”)-* Noroc, șefule...

puiu *(fărăsă-și ridice ochii din cărți)*: Sal'tare directore...
JILICĂ: Tocești... tocești... *(Scoate unpieplanaș de buzunar și își face freza.)* La ce tocești? La trigonometrie?

puru: Nu la trigonometrie. La matematică...

MILICĂ: Ce-are a face... Tot pe cifre se bazează... *(Se caută în buzunar.)* Na ! că uitai să-mi iau... N-ai vreun jurnal de astă-seară?

Puru: Ba da ! Uite-l colo lîngă radio... L-a studiat mama pînă acuma.

MILICĂ: Ăhă ! Mersi... *(Ia jurnalul, se așază și caută ceva în jurnal.)*

Puru: Care va să zică... j

MILICĂ *(a găsit ce caută în jurnal și mormăie în același timp cu Puiu)*: Renta stabilizare 60...60 1/8... Dezvoltare 583/8... 581/2... Consolidare 39 5/8... 39 3/4. înzestrare 83,83 1/8.

MAGDA *(intră. Are douăzeci și unu de ani. Frumoasă, deșteaptă, energetică. Ea e „energia” și, totodată, mîndria casei)*: Bonsoir, Puișor... Ce mai faci?

Puiu: Minus...

MAGDA: Iară minus?... *(Surîde.)*

MILICĂ: Plus... 2/6

MAGDA: Ce e plus?

MILICĂ: înzestrarea...

MAGDA: Mama e la bucătărie?

Puru: Da... Pune vin în sosul de la friptură... De la cinci după-prînz face cu schimbul cu Catinca... Pînă la urmă, o să mîncăm vin la tavă... *(Reia.)* \sin^2 de A + \cos^2 egal cu...

MAGDA *(se reazemă de umărul lui)*: Egal cu unu. Ca să vezi că tot țin minte formulele fundamentale din trigonometrie.

MAMA *(reintră)*: Bună seara, copii.

MILICĂ *(se ridică)*: Sărut mîna...

MAGDA *(atentă la ecuație)*: Bonsoir, măicuțo...

MAMA: Dar ce-ați venit așa de tîrziu?

MILICĂ: Magda !... Eu am vrut să venim mai devreme... Dar Magda... nu s-a lăsat pînă n-am mai scris la mașină cîteva oferte... după ce închisesem prăvălia

MAMA: Foarte bine!... Treburile înainte de toate... I
MILICĂ: Da, sigur... sigur că da... Dar Magda exagerează nițel cu ofertele, înțelegi? (*Milică repetă foarte des, după cum se va vedea, cuvântul înțeleg, pe care îl pronunță însă „înțe'egi?”*.) Degeaba scrie ea oferte. Dacă-i place clientului, înțelegi, vine și fără oferte... și dacă nu-i place, poți să-i trimiți, înțelegi, și o sută de oferte și tot degeaba... (*Sentențios.*) Baza comerțului, înțelegi, nu e oferta... E cererea.

MAGDA (*care a stat aplecată deasupra caietului lui Puiu*): Gata. Ai văzut că a ieșit?

MAMA (*privindu-și cu dragoste familia*): Draga mamei... După ce muncește toată ziua, seara îi mai ajută și lui frate-său.

MUICĂ (*cu o mare admirație, privind spre Magda*): Zău, mă mir unde am găsit-o !

MAMA: Adevărat !... Unde mai poti găsi o fată ca ea, în ziua de azi?

MILICĂ: Nici în străinătate nu cred să mai fie, înțelegi? (*E tot în admirație.*)

PIIU (*imitându-l*): înțeleg...

MAGDA: Vezi, dacă zici mereu așa? Bîde de tine...

PUTU (*cu poanta*): înțe'egi?...

MILICĂ: NU știu ce naiba să fac, să mă dezvăț... M-am obișnuit așa, înțelegi... (*Toți rid ușor.*)

MAMA (*lui Milică*): Te necăjesc...

MILICĂ: NU e nimic... (*Intelectual.*) *Qui spaime, se taquine...* (*Pronunță „CM semă să tachina”. Se uită cu admirație crescută la Magda, un timp, apoi se adresează mamei.*) Zău, mamă, câteodată, & prăvălie, când stau așa cu mâinile pline de ulei și — pardon de expresie, put a cauciuc — mă uit la ea, înțelegi, și nu-mi vine să cred că sînt logodnicul ei. Ea poruncește, eu execut... Toată lumea o ascultă și-o iubește... Cîteodată, îmi vine așa să mă maschez în client, numai să mă servească ea...

MAMA: îmi pare bine că ești mulțumit, Milică...

MILICĂ: Mulțumit? Ehe ! Asta nu e nimic, înțelegi... (*Onest și tot într-o vorbă.*) Sînt fericit, mamă!... (*Un timp mic.*) Știi că vorbesc și singur pe chestia asta?

MAMA: Da? Și ce-ți spui? (*Surîde.*)

MILICĂ: Mă uit în oglindă și-mi zic așa... „Mă, Dumitrescule! Ai avut un noroc chior, înțelegi.” De fapt, ca să fiu sincer, fiind numai cu mine în intimitate, zic chiar „noroc porcesc”.

MAMA: Bagă însă bine de seamă. Norocul vine numai o dată în viață... Trebuie să-l ții bine, cînd ai pus mîna pe el...

MAGDA: Mîncăm, măicuțo? Milică trebuie să fie mort de foame.

MAMA: Gata, mamă... Peste cîteva minute ne așezăm la masă... (*Observînd un gest de oboseală la Magda.*) Ești obosită?

MAGDA: Deloc... Dacă e un film bun pe undeva, m-aș duce la un cinematograful cu Milică.

MILICĂ: Hai să mergem la „Marna”... că are și artiști.

MAGDA: NU... Nu-mi plac filmele întrerupte... Dă-mi nițel jurnalul, te rog, să văd ce și unde se joacă. (*Milică i-l dă și ea începe să-l răsfoiască.*) Aaa !... Săptămîină viitoare cîntă Hubermann la Ateneu.

MAMA: Du-te și tu...

MILICĂ: Din ce cîntă ăsta?

MAMA: Din vioară...

MILICĂ: Phu !... Atunci ne ducem sigur. Eu sînt mort după lăutari... (*Magdei.*) Mergem, nu?...

MAGDA: Să vedem...

MAMA: NU se poate să nu te duci... înainte nu pierdeai nici un concert...

MAGDA: înainte erau alte timpuri, mamă... Și eu eram altfel... Acuma, însă... (*Un gest elocvent. Vede mutra tristă a lui Milică*) Să nu crezi că nu sînt mulțumită și cu viața noastră de-acum... Dar, să-ți spun drept... după o sută de telefoane cu fabrica „Vulcan” și altă sută cu fabrica de cauciucuri „Banloc”...

MILICĂ : Sînt cele mai bune.

MAGDA : Și după o zi întregă de facturi, oferte, tocmele și explicații tehnice, Bach... interpretat de Hubermann... nu se potrivește... nu merge... Mi-ar mirosi a benzină.

MAMA : Ba, eu cred că tocmai asta ar face să-ți dispară — măcar pentru un ceas — mirosul de benzină lipit de nări și țacănitul de mașină întipărit în urechi.

MAGDA : Da, măicuțo, și tu ai dreptate... din punctul tău de vedere... și-apoi... Hubermann...

MILICĂ : Degeaba !... Pe Măria Tănase n-o taie nimeni... (*Magdei.*) Ții minte ce mult ne-a plăcut, cînd am fost s-o auzim?...

MAGDA (*nejignită de platitudinea lui. Obişnuită, resemnată și un pic amuzată*): îmhî...

MILICĂ : Așa friptură ca-n seara aia, n-am mîncat de cînd sînt...

PTJTTJ : Apropo de friptură... Mîncăm ori nu mîncăm... Se arde vinul la cuptor...

MAMA : Mai întîi, du-te și te spală pe mîini.

Puiu : Dacă faci jumări cu brînză, sînt în stare să fac și baie...

MAMA : Mă mir chiar, de ce nu aduce la masă? (*Se ridică.*) Asta e ! Pînă nu mă duc eu la bucătărie... (*Pleacă.*)

Puiu (*O oprește din drum*): Mamă... Mă iubești?...

MAMA (*se uită la el mirată*): De ce?

Puru : Dacă mă iubești un pic... nu mai pune nici un strop de vin... știi tu în ce... (*Mama mea să-l ia de urechi în glumă, el o ia de talie și, deschizînd ușa mamei, galant.*) *Passez... beaute... (Au ieșit.)*
(*Magda răsfoiește mai departe în jurnal.*)

MILICĂ : Am uitat să-ți spun, azi, cînd ai fost la poștă, mi-a telefonat de la firma „Bălănescu”...

MAGDA : Sper că nu le-ai mai acordat un nou termen.

MILICĂ : NU, dar...

MAGDA : Fără „dar”... Dacă mîine nu achită cei zece mii de lei... le protestăm polița.

IOTTICĂ* Sigur că de plătit o să plătească. Vezi, însă.

„^m Înțelegi...”

MAGDA : Nu! Nu-nțeleg. Nu se mai acordă nici un fel de termen. Noi avem nevoie de bani la magazin, nu de termene.

MILICĂ : Lasă, nu te mai enerva... Acum sîntem acasă, nu la prăvălie... Dă-le încolo de afaceri... și de polițe, și de termene, și de tot... (*O privește plin de iubire.*) Aș avea atîtea altele de spus...

MAGDA : De exemplu, ce? (*în felul cum întrebă, e amabilă.*)

MILICĂ (*pregătindu-se să înceapă, cu mare greutate*): Uite, Magda... vezi tu. Eu, înțelegi, nu e așa... prin urmare...

MAGDA (*un surîs*): Ce sînt pregătirile astea oratorice?... Și mai ales acuma... pe stomacul gol.

MILICĂ : Dacă mă iei în periplizon, nu pot să mai spun nimic... Află că de o săptămînă mă pregătesc în secret pentru convorbirea asta... Am luat și un sirop contra timidității și pentru stimularea inteligenței.

MAGDA : Vai de mine... Dar ce-ai de gînd să-mi spui?

MILICĂ : Acum gata... Mi-a pierit curajul... (*Ca pentru el.*) Și-nvățasem pe dinafară, fir-ar să fie... de sirop...

MAGDA (*cu frumosul*): Haide, Milică, ia uită-te tu în ochii mei... drept, cîstit, așa cum știi să te uiți tu... și să vezi sirop contra timidității... (*îi ia mîinile și se uită în ochii lui. Milică se uită în ochii ei.*) Ei ! S-auzim...

MILICĂ (*cu greutate*): Uite, Magda... de două luni, înțelegi, de cînd ți-am pus pe deget inelul ăsta... (*îl pipăie pe al lui*), m-am gîndit foarte mult la tine... înțelegi?

MAGDA : înțeleg... și sper că nu te-ai gîndit de rău...

MILICĂ : EU... Cum o să mă gîndesc la ceva de rău... De fapt, însă, mie mi se întîmplă foarte rar să mă gîndesc... N-am timp... Seara, cînd vreau să mă gîndesc, în pat, sînt prea ostenit și-o muclesc imediat...

MAGDA : Bietul băiat...

- MILICĂ: TU știi cine sînt eu... Știi cît am muncit ea să ajung unde sînt și cît muncesc ca să pot face, cîte un pas mai departe... Pîna cînd te-am cunoscut pe tine, eu n-am știut altceva decît munca... un pic de mîncare și un pic de odihnă, atît. Acum însă, m-am schimbat, înțelegi?... M-ai schimbat tu, adică. Acuma mi mai trăiesc așa prostește... Arn început, înțelegi, să citesc și cărți... Am fost la cinematograful... la teatru... 'Ba, într-o duminică de dimineață, m-am dus și la o conferință... Am aflat precis... cum se înmulțesc și se hrănesc peștii, înțelegi, nu prea are chestia asta de-a face cu accesoriile de automobile, dar oricît... Cînd mîncîc cîte o plătică în saramură, în colț „La Tăticu”, știu că mîncarea respiră prin bronhii.
- MAGDA: E, da, tot e ceva... Mîncînci științific...
- MILICĂ (*rîde*): Mă iei „afer”... Nu e nimic... încet, încet am să mă cultiv, să mă șlefuiesc, să ajung și eu, înțelegi, de familie bună și intelectuală ca tine... Azi-noapte, de exemplu, am terminat de citit o carte extraordinară...
- MAGDA: Da? Ce carte?
- MILICĂ: „Iun vi.” (*Une vie*.)
- MAGDA: A! De Maupassant.
- MILICĂ: Nu. (*Simplu*.) De Alcalay... Și-am mai citit și *Stăpînul lumii* de Dumas. (*Pronunță cum se scrie*.)
- MAGDA (*corectîndu-l drăguț*): Dumas... (*Pronunțînd corect*.) Că nu e român, Milică...
- MILICĂ (*nesupărat*): Mă rog... nu știu ce nație e, dar romanul e nemaipomenit, înțelegi... E o parte, cam pe la mijloc, în care vorbește despre logodnice...
- MAGDA: Da? Și ce spune despre logodnice?
- MILICĂ: Că... înțelegi... cel mai fericit timp din viața fetelor este logodna... și are dreptate...
- MAGDA: Da? De ce, mă rog?
- MILICĂ: Fiindcă așa e! Cînd e logodită o fată, n-are nici o treabă... Toată ziua umblă după tîrguieli... toată lumea o felicită... toate prietenele nelogodite crapă... Dacă plînge fără motiv... nu zice nimeni nimic.
- Dreptul ei, e logodită... Dacă rîde ca proasta, pardon de expresie... mă rog ... e logodită. Dacă vrea ceva... imediat se face... e logodită. Dacă are nervi și vrea să-ți dea și cu ceva în cap, trebuie să-i zici mersi... fiindcă are nervi... că, înțelegi, e logodită...
- MAGDA: în privința asta, cred că eu nu semăn deloc cu logodnicele de care A'orbește Dumas...
- MILICĂ: Exact... Și tocmai de-aia m-am gîndit că poate... tu nu ești pentru mine o logodnică adevărată...
- MAGDA: Nu-nțeleg ce vrei să spui?
- MILICĂ: Vreau să spun că... poate nu ești fericită, așa cum trebuie să fie o logodnică... și atunci nici nu pari ca celelalte.
- MAGDA: Tot nu-nțeleg, Milică...
- MILICĂ (*simplu*): Cred că nu ești o logodnică adevărată, așa cum scrie Dumas... pentru că logodna noastră nu s-a născut din dragoste... Știi bine că... ne-a aranjat-o madam Corcoveanu...
- MAGDA: Se poate, Milică, să te gîndești la așa ceva? (*îl mîngîie duioasă*.)
- MILICĂ: De ce să nu mă gîndesc, dacă așa este?... Și sufăr la gîndul că pe tine lucrul ăsta te doare... și dacă ți-am spus toate astea, înțelegi... ți le-am spus numai ca să-ți spun... că... eu aș vrea... înțelegi, nu știu cum să mă exprim... ca să spun... (*Decis*.) Magda... Aș vrea ca și tu să fii la fel cu logodnicele din carte. Fiindcă eu te iubesc cu adevărat... te iubesc... nu pentru că m-a petiț madam Corcoveanu... înțelegi, ca partidă, adică!... Te iubesc pe tine în persoană...
- MAGDA (*cu un zîmbet*): Ești foarte drăguț, Milică... (*cu căldură*.) Nici nu știi cît ai fost de drăguț acuma...
- MILICĂ: Magda! Te iubesc de-adevărat...
- MAGDA: Și eu sînt acuma o logodnică adevărată... așa cum scrie Dumas. Fiindcă sînt fericită... Ai făcut foarte bine că mi-ai spus ceea ce mi-ai spus... Fiindcă pîna acuma, ce e drept, deși logodiți de-atîta timp, noi n-am prea vorbit de dragoste... Ne-am bănuț numai

sentimentele... Acuma m-am convins că mă iubesti... Acuma știi sigur...

MILICĂ: Și e bine când știi sigur?

MAGDA: B foarte bine, Milică... E minunat... Simt ceva cald, bun, tulburător chiar, în ființa mea întreagă... Ca un singe nou, proaspăt, pompat în inimă... i

MILICĂ: în auricule și ventricule... Am fost și la o conferință despre aparatul circulator... Și, uite, că tot mi-a prins bine... Și încă ce bine! Învăț să-ți cunosc inima...

MAGDA: E mai complicată decât un carburator... Vezi tu... pînă acuma... mă gîndeam că o să ne întemeiem căsnicia pe sentimente nesigure. Că o să plecăm în viață — împreună — cu inimi nedumerite... Că o să facem și unul și altul o căsătorie de rațiune... de conveniență, cum se zice obișnuit. Și, deși eram mulțumită, îmi părea totuși nițel rău... Pentru visurile mele de fată... pentru visurile pe care orice fată și le face în ceasurile ei de confidențe intime... și pe care mai întotdeauna viața le strivește brutal... cum ai strivi fluturii cu bolovani... Acuma, însă, când știu că mă iubesti... când (*zimbește*) hă godna noastră de conveniență e reabilitată... simt în sufletul meu o lumină nouă și parcă două aripi mari care s-au deschis... Dragul meu... bunul meu Milică... logodnicul meu. (*îl sărută frumos.*)

MILICĂ (*în culmea fericirii*): Să știi că-l dau pe Dumas la legat...

MAGDA: Bine faci... Mi se pare și mie că se pricepe mai bine la căsătorii decât madam Corcoveanu. Căsătoria adevărată nu e decât o întrebare și un răspuns: Mă iubesti? Te iubesc!

MILICĂ: EU ți-am răspuns neîntrebat... Și nici măcar nu ți-am pus și eu ție întrebarea asta...

MAGDA: NU! Și nici să nu mi-o pui încă, Milică. Mai ai puțină răbdare. După cele ce mi-ai spus azi, în curînd, foarte curînd, socot că voi putea să-ți răspund și eu ție tot atît de sigur și de neîntrebată, cum mi-ai răspuns tu mie... (*Drăguță ăe tot.*) înțelegi?

MILICĂ (*convins*): Nu.

31AGD^A: Sărută-mă, atunci...

(*Milică iniinde gura s-o sărute. La tanc, intră Catinca, urmată de mama și Puiu, cu o farfurie de cartofi fierbinți aburînd. Milică care a rămas cu buzele întinse, ca să-și dea o conlăenlă, începe să sufle în vini.*)

44.TINCA (*ducîndu-se la masă*): De ce sufli așa, domnule Milică?

MILICĂ: Am simțit că sînt cartofii fierbinți și mă exersez...

MAMA: La masă, copii.

Purțf: Dacă n-ai făcut jumări cu brînză, m-ai nenorocit. Și m-am mai spălat și pe mîini degeaba.

MAGDA: Luați loc, vă rog...

(*Puiu îndepărtează scaunul rupt și se așază pe altul. Magda se așază și ea.*)

MAMA (*se așază. Lui Milică, rămas în picioare*): Șezi, Milică...

(*Milică se așază pe scaunul rupt.*)

Puru (*începe să rîdă*): Hăă!

MAGDA: De ce rîzi?

Puiu: Fiindcă, în sfîrșit, astăzi stă și Milică pe scaunul rupt. (*Solemn.*) Asta înseamnă că face parte din familie și el.

(*Catinca a lăsat farfuria și iese. Mama servește cartofi fiercărui. Puiu mai ia un cartof după ce mama a terminat de servit.*)

MAMA (*lui Milică*): Unt vrei? Uite colea... Magda, servește-ți logodnicul...

MILICĂ (*mamei*): Sărut mîna... (*Magdei.*) Mersi... (*Toii mănîncă. Puiu vertiginos.*)

Puiu (*CU gura plină*): Faini cartofi...

MILICĂ (*mîncînd delicat și competent*): Sînt cei mai buni... Porcești.

MAMA: NUU... Ția sînt roșii și tari... Țștia sînt chifle... (*Magdei.*) După-masă te duci la cinema?

MAGDA: NU cred... Sînt obosită... (*Se aude o sonerie. Toți sînt atenți.*) Ce poate fi la ora asta?

MAMA: Cine-o'fi?

MAGDA: Știu eu? Poate vreun coleg de-al lui Puiu.

PUIU (*cu gura plină*): Nu există... Sînt certat cu toți.

MAGDA: Sau vreun băiat de la magazin...
MILICĂ: De la prăvălie? Mira-m-aș!
CATINCA (*intră cu o telegramă*): O telegramă pentru domnișoara...
MAGDA: Pentru mine? (*0 ia.*) Semnează dumneata, mamă...
(*Mama ia creionul pe care i-l întinde Catinca și vrea să-l moaie în gură.*)
CATINCA: Nul mai muia în gură, că l-am muiat eu.
(*Mama semnează. Toți sint curioși.*)
MAGDA (*după ce a citit telegrama*): Extraordinar!
MAMA: Ce?
PTJTIJ: Ce este?
MILICĂ: De la cine e?
MAGDA: Dau o sută de lei, dacă ghiciți de la cine e...
MAMA: De la... nenea Mihăiță?...
MAGDA: Nu.
Puiu: De la tanti Amalia?... Ne anunță c-a murit?...
MAMA: Ți-ai găsit... Tăntița Amalia, nici când o muri nu dă telegramă. De zgîrcită ce e...
MILICĂ (*scoate o sută de lei dintr-un portofel*): Poftim... N-am ghicit... De la cine e?
MAGDA: De la Bobby Jeffries.
MILICĂ: Cine e ăla?
MAGDA: O prietenă a mea... nu știi tu.
MAMA: Bobby Jeffries? (*Se gîndește.*)
Puru: Aaa! Americanca!... Prietena și colega ta, de la pension, din Elveția...
MAGDA: Exact... Mîine sosește la București, la „Athenee Palace”...
(*Catinca, între timp, a ieșit cu recipisa, a strîns farfuriile și vine cu friptura pe care o pune pe masă.*)
Puiu (*frecîndu-și mîinile*): E! în sfîrșit a venit și friptura de vin la cuptor...
MAMA: Ce gusturi și pe americanii ăștia...
MILICĂ: Adevărat... înțeleg, noi să ne ducem să vedem America... Dar ei să vină să vadă Bucureștiul!...
PUIU: Lasă, c-avem și noi zgîrie nori...
MILICĂ: E, da... că la noi e cerul jos...

(*Mama servește friptura.*)
MAGDA: Vai ce plăcere îmi face c-o s-o revăd pe Bobby
Am fost așa de prietene în Elveția...
MAMA: V-ați și scris un timp... N-a mai dat
JAGDA: Doi ani de zile... și de un an nimic
nici un semn de viață. • Mamă! (*E*
pUIU (*care a gustat cel dintîi din friptură*)
încremenit.)
MAMA: Ce este?
puiu: Ia gustă din friptură.
MAMA: Ce e?
puiu: Gustă dom'le!
MAMA (*gustă... Rămîne înlemnită cu lingura în mînă.*
Magdei): Ia gustă, dragă...
(*Magda gustă... Același joc.*)
MILICĂ: Dar ce are?
Puiu (*lui Milică*): Gustă, să vezi.
(*Milică gustă... Același joc. Tablou! Toii nedumeriți, cu lingurile în mînă.*)
CATINCA (*intră alarmată de la bucătărie*): Stați! Nu mînceați... că murim toți... Am pus în loc de vin... spirt denaturat... la friptură...

TABLOUL II

Același decor... Mult mai îngrijit ca detalii. Se cunoaște că Magda s-a ocupat special de interior pentru a-l face cât mai „select”. Un buchet mare de crini, într-un vas, iese în evidență. Au trecut șase zile de la primul tablou... E ceasul opt seara. La ridicarea cortinei, Jiin — In smoching — stă cuviincios pe un fotoliu și conversează cu mama. Catinca, în picioare, stă deoparte și ascultă foarte atenlă.

MAMA (*conversația e convențională*): Numai de cît e gata și Magda... La cît începe concertul?

JIM (*e fratele lui Bobby. Un american simpatic. Vorbește bine românește, cu destul accent american*): La nouă, doamnă! Pentru asta am venit cu un ceas înainte ca să putem ajunge la timp. Hubermann... începe să cînte foarte exact...

MAMA: Și surioara?

JIM: Bobby?... E cu logodnicul ei la un ceai la Legația americană... Ne întîlnim cu toții la concert...

MAMA: Zău... nu știu cum să vă mulțumesc... că-mi răsfățați atîta fetița... De o săptămîină de cînd ați venit... aproape n-o mai văd...

JIM: Bobby o iubește foarte mult... Și nouă... ne e foarte simpatică...

MAMA: Știu !... Mi-a spus... (*Un timp*.) Să vă spun drept... îmi spusese Magda... dar nu credeam să vorbiți atît de bine românește...

jjji: O! Am vorbit și mai bine... șase ani cît am stat în România... ca secretar de Legație...

MAMA: Și acuma, nu mai sînteți în diplomație?

JrM: Nu... După moartea fratelui meu mai mare... tatăl meu m-a rugat să-i iau locul. Să-l ajut în întreprinderea pe care o conduce.

MAMA: Și ce meserie are tatăl dumneavoastră? Comerciant, desigur, ca toți americanii.

JIM: Da... E „regele broaștelor”!... Avem cea mai mare fabrică de broaște din lume...

CATINCA: Fabrică de broaște?

JIM: Da și de clanțe... de minere... de lacăte...

CATINCA: A! Mă miram și eu... La noi știam că nu le fabrică nimenea... Orăcâie singure prin toate bălțile... Știți, credeam că vorbiți de broaște de celelalte... Cinstite !... Nu de alea de uși...

JIM (*amuzat*): Da, știu... Azi chiar am mîncat o mulțime...

CATINCA: De broaște? (*E îngreșată toată*.)

JrM: Da... pane cu lămîie și piper.

CATINCA (*același joc*): Tot ce se poate... Da... șoareci nu mîncăți?

JIM (*rîzînd*): Nu... N-avem nici o pisică în familie...

CATINCA: Am auzit că unii mîncă...

JLM: Da? Și unde se pot găsi?

MAMA: Păi... dacă sînteți mușteriu... putem să vă prindem și la noi.

CATINCA: Apropo de gustări! Mă duc să le aduc, conia?

MAMA: Du-te, Catinco! Și vezi să fie țuica rece.

JrM: Vă mulțumesc, doamnă... Nu iau nimic înainte... După concert ne ducem cu toții să supăm...

MAMA^ (*ca să zică ceva*): Și cît mai stați pe la noi?

JIM.- încă două săptămîni... După aceea ne ducem puțin prin Bulgaria... Grecia... Turcia... Indochina... Egipt... Palestina... Persia... India... China... Japonia... Alaska... și de acolo înapoi acasă. Pentru logodna surorii mele, tata ne-a oferit la cîteștrei un mic voiaj în jurul pămîntului...

"MAMA (*cu un suris*): Și când te gîndești că eu mi-am făcut voiajul de nuntă de la Cîmpulung la Brașov.

JIM: Și cîte luni a durat?

MAMA: Una ! Cea de miere... Din care două zile dusul și alte două zile întorsul... Că ne-am dus cu trăsura... cum era pe vremea aceea.

(*Intră Magda. E în rochie de seară, frumoasă, elegantă, luminoasă. Jim se ridică.*)

MAGDA: Bună seara, Jim...

JIM: Bună seara, Magda... (*îi sărută mîna.*) Ești gata așa de repede?...

MAGDA: Ca să nu te fac să mă aștepti... și să te plictisești...

JIM: Cum era să mă plictisesc... Am vorbit lucruri foarte interesante cu doamna...

MAMA (*ridicîndu-se*): Așa, ca să treacă vremea... (*Spre ieșire.*) E !... Eu vă urez petrecere frumoasă... și noapte bună...

JIM: Noapte bună, doamnă...

MAGDA: Noapte bună, măicuțo!

MAMA (*ieșind*) : Și dacă vă interesează chestia cu șoarecii... îi spuneți Magdei, luăm două-trei curse împrumut și vă prindem... cîți poftiți... (*lese.*)

MAGDA: Ce șoareci?

JIM: Vrea neapărat să mă convingă să mănînc.

MAGDA: Ce?

JIM: Șoareci...

MAGDA: Vrea mama să te convingă?

JIM: Da...

MAGDA: Fugi de-acolo... Cine știe ce-a spus și n-ai înțeles. Ia loc... Mai avem timp să stăm o jumătate de ceas de vorbă... Vrei whisky? Am.

JIM: Dacă ai...

MAGDA (*se ridică și servește două pahare*): L-am cumpărat special pentru tine... eu nu beau decît sirop iodotonic...

JIM: O! Cîta atenție... cîta atenție...

MAGDA (*văzîndu-l cum o privește*): Ce te uiți așa la mine!

JIM: Mă uit cît ești de frumoasă... astă-seară...îngrozitor de frumoasă.

MAGDA: Nu fi american...

JIM: Adică?

MAGDA: NU face complimente comerciale... Cu siguranță că vrei ceva... Chiar numai în schimbul unui compliment... *Bussines.*

JIM: Da... Vreau să-mi dai un deget să ți-l sărut... Unul singur... Și pe cel mai mic ca să vezi cît sînt de modest... (*Magda îi întinde degetul. Jim i-l sărută... și i-l reține.*) Știi, Magda, că din zi în zi semeni mai mult cu noi...

MAGDA: CU Toi?

JIM: Da... Devii din zi în zi mai americană... De-aia îmi și placîi atît de mult. Mie europencele nu-mi plac deloc. Fiindcă nu știu să suridă... Tu știi... și surizi ca noi... Mereu... Știi cînd ai suris prima dată americaneste?

MAGDA: Cînd?

JIM: Acum două zile, la operă... cînd m-am aplecat să-ți ridic programul și ți-am sărutat glezna piciorului stîng... Cînd m-am ridicat de jos... surîdeai americaneste...

MAGDA: Adică cum?

JIM: Uite-așa, ca acuma... Adică mulțumită de ceea ce ți se întîmplă...

MAGDA: într-adevăr, de cînd ați venit voi, sînt foarte mulțumită de tot ceea ce mi se întîmplă.

JIM: Știi'că în seara aceea, la operă, m-am amoretat de tine... între actul II și III...

MAGDA: Te-ai amoretat de mine?

JIM: Puțin...

MAGDA: Păcat.

JIM: Păcat, de ce?

MAGDA: Că te-ai amoretat numai puțin.

JIM: Bine, dar de-atunci au trecut două zile... Și ai zîmbit tot timpul... Ai devenit din ce în ce mai americană... Și știi care e rezultatul?... M-am amoretat de tine ca un european... Hai să mai bem un whisky... (*Toarnă.*)

MAGDA: Eu, nu... mulțumesc... Mă ameteșc...

JIM: Ei și?

MAGDA: O să mă observe lumea la concert... și gata [mi s-a dus prestigiul...

r

JIM: Și ce? E mai bun un păhărel de whisky decît o găleată de prestigiu...

MAGDA: Pentru mine. nu... Eu țin la reputația, mea...

JIM: Mă rog...

MAGDA: Și nu vreau să nemulțumesc pe nimeni cu purtările mele... americănești.

JIM: Dar pe cine poți să nemulțumești?

MAGDA: Pe mama... pe fratele meu... pe...

JIM: Pe mai cine?

MAGDA (*ridică din umeri*): Atît! Altcineva pe nimeni.

JIM: NU e adevărat... Mai e cineva.

MAGDA (*ia paharul pe care i l-a umplut Jim și îl privește tandru*): Noroc !

JIM: Noroc... (*Ciocnesc și beau... Ha puțin, el pînă la fund. își apropie scaunul de al ei.*) Ia spune-mi... afară de mama și de fratele tău, pentru cine mai vrei tu să-ți păstrezi reputația neatinsă? Nu cumva ai vreun... prieten? (*Zice „prieten” mai mult cu înțelesul de „amant”.*)

MAGDA: NU fi necuviincios, Jim... Paptul că aseară m-ai sărutat în mașină deși nu mă cunoști decît de cîteva zile, nu trebuie să-ți dea dreptul să crezi că am un... prieten.

JIM: Nu asta m-a făcut să cred... Ci faptul că, atunci cînd am vrut să te sărut a doua oară, ai sărit din mașină... și ai dispărut cu o altă mașină fără să mai am timpul să te opresc.

MAGDA: Era tîrziu...

JIM: Pentru sărutări, cu cît e mai tîrziu, cu atît emîi bine...

MAGDA: Da... dar eu mă scol în fiecare zi la șapte dimineața...

JIM: La șapte? De ce?... Ca să faci gimnastică matinală?

MAGDA: Funcționarii tatălui tău la cîte se duc la slujbă?

JIM: NU știu... Știu numai că pleacă de la slujbă cînd mă scol eu... (*Bagă mîna în buzunar cu simplitate și scoate un pachetel înfășurat în foiță fină.*) Stai... Era gata să uit !...

MAGDA: Ce?

JIM: Un moment !... (*îi dă pachetelul.*) De ieri ți-am adus ceva... și umblu cu el în buzunar...

MAGDA: Ce e asta? (*Desface pachetelul și rămîne uluită.*) Jim... ai înnebunit ! O brățară cu briliante? (*O privește.*) Ah ! Ce minune!... Bleu-blanc... Nu... Nu... Nu pot s-o primesc... Cum îți închipui că am s-o primesc...

JXM: Dar de ce? Nue voies să primești cadouri de la prieteni... De la sora mea cum ai primit rochia asta de seară?

MAGDA: De la Bobby e cu totul altceva... Vai ! E splendidă, să știi. (*Privește brățara.*) De cînd sînt, n-am văzut o brățară mai frumoasă...

JIM: Și eu de cînd sînt n-am mai văzut un braț mai frumos ca ăsta... (*îi ia brățara din mînă și i-o pune pe braț.*)

MAGDA: NU... NU... NU se poate... (*Privește brățara pe braț.*) Trebuie să fi costat o avere!... (*Se apropie de oglindă și face să sclipească pietrele brățării.*) Zău... mă răsfeți prea mult... Ia uite ce ape face... (*Se întoarce.*) Să știi că toate astea n-au să se sfîrșească bine... Dumneata mă duci la slujbă cu mașina... la prînz mîncăm la Băneasa... Seara la „Continental”... Nu... nu, Jim... N-o să se sfîrșească bine, să știi...

JIM: NU te mai gîndi la sfîrșit... Sîntem abia la început...

MAGDA: Fiecare clipă pe care o petrec cu tine... cu voi... e o picătură de otravă... Nu te supăra... dar nu pot s-o primesc. (*Vrea să scoată brățara.*)

JrM: Ba da !... Trebuie... (*I-o pune la loc pe braț.*)

MAGDA: Astă-seară, însă, să știi... după concert, nu merg nicăieri... Mă aduci acasă...

JIM: Perfect... Acasă la mine...

MAGDA: Cum acasă la tine?

JrM: N-ai spus că vrei să stăm într-o seară de vorbă... .. mult... mult... Stăm astă-seară... Luăm băuturi de la bar... punem patefonul... bem, dansăm... Ce vrei conversație mai agreabilă ca asta?

MAGDA: NU, nu... Astă-seară, după concert, mă duci la mine acasă... La tine o să vin altă dată... Zău... Mă gîndesc la mama care mă vede că vin în fiecare noapte, acasă, cînd se luminează de ziuă... La frate-meu căruia nu-i mai ajut la lecții... La birou unde întîrzi regulat și din ce în ce mai mult...

Serios, Jim... Nu se mai poate... Sînt extenuată.,
nervoasă... neliniștită.

JIM: Fiindcă bei puțin și te gîndești mult... Aplic-
rețeta americană: „Bea mult și gîndește puțin”
să vezi cum îți trece imediat. Vii astă-seară [.
mine?

MAGDA (*drăguță*): Nu...

JIM: Bem cît putem și nu ne gîndim la nimic.

MAGDA: NU, Jim... Mă întorc imediat acasă...

JIM: Dar mîine vîi”?

MAGDA: NU, nici mîine... Și cel mai bun lucru pe care
ar trebui să-l fac, e să nu mai merg nici la concert...
Crede-mă, Jim... nu sînt cuminte, nu sînt cuminte
deloc. Și nu mă mai recunosc... (*Un timp mic.*)
Da, da, trebuie să rup brusc... (*Fermă.*) Nu mai
merg la concert...

JIM: Bravo...

MAGDA (*nișel surprinsă*): Îți pare bine?

JIM: Sînt încîntat...

MAGDA (*căreia îi e teamă să n-o ia în serios*): Mergem
în altă parte?

JrM: Cum?..

MAGDA: Da... Au înflorit teii la Șosea... Trebuie să fie
un parfum... Facem o plimbare cu mașina pînă la
„Miorița”.

JIM: Cine e domnișoara?

MAGDA: O fîntînă...

JIM: Apă? Brrr ! (*Se scutură.*) Să n-aud de apă... Mergem
să bem șampanie...

MAGDA: Șampanie? (*Se scutură.*) Brrr !... Imposibil...

JIM: De ce?

MAGDA: E prea devreme pentru șampanie... Șampanie
bem mai tîrziu... Acum ne plimbăm puțin... pe
urmă mergem să mîncăm... Și, mai tîrziu...

JrM: Mergem să bem...

MAGDA: Să dansăm... Ah !... Am poftă să dansez... S-aud
muzică... Să văd lume elegantă... Și vreau să beau...
mult... mult.

JrM: Și să nu te gîndești la nimic...

MAGDA: Da... Să nu mă gîndesc la nimic... Sau, cel
mult, să mă gîndesc că e primăvară... Că e mai...

c-am o rochie frumoasă și o brățară în care sclipesc
toate stelele cerului și că viața cîteodată e fru-
moasă... E foarte frumoasă... (*cu ochii închiși*) și
că nu mai miroase nici a cauciuc ars, nici a benzină
ușoară...

TTM: Magda... (*îi apucă vîrful degetelor și le sărută ușor.*
’ Magda îl lasă. E o clipă de vis... Se aude încet
muzica militară, chitînd un vals, la Șosea.) Parcă
sărut flori... (*încă îi sărută degetele.*)

MAGDA: Auzi muzica militară la Șosea... Și teii!.. Și
în fiecare boschet o pereche de îndrăgostiți cu
buzele umede de sărutări... (*Se duce și deschide*
fereastra spre grădiniță. Muzica se aude mai bine.
Jim vine lîngă ea.) Și deasupra tuturor sunetelor
pămîntului... deasupra lumii aștia înnebunite de
primăvară... cerul ăsta imens... tandru..., senzual...
ca un parfum împietrit...

JrM: Magda! (*O apucă de umeri.*)

MAGDA (*se lasă*): Fii cuminte, Jim... (*Nu e convinsă*
de ce spune.)

(*Jim o întoarce spre el și o sărută pe gură... Se aude muzica*
militară, de departe. Sărutare lungă. Catinca intră. Cei doi
se despart la timp.)

MAMA (*are în mînă o cursă cu un șoarece în ea. O prezintă*
triumfătoare lui Jim): Uite... Ai avut noroc... Am
și prins unul. Și e gras ca un pepene.

TABLOUL I U

În aceeași seară și același decor. E aproape trei noaptea. Mama, Milică și Puiu joacă remy la masa mare. Deși atenți la joc, gândul fiecăruia e în altă parte.

MILICĂ (*nișel trist și neconvins de ce spune*): N-am avut un jocă, toată seara...

Puiu (*dînd o carte*): Poate vrei un „peopă”. (*Popă, pronunțat afectat.*)

MILICĂ (*spiritual*): Dacă mi-l dădeai cu fustă în loc de anterieu, poate făceam ceva... (*Ia o carte din talon.*) Tot popă... (*O aruncă.*) Parcă e maslu în cărți...

MAMA (*vrea să ia o carte, cu dichis, din talon*): S-o iau, să n-o iau... (*Reflectează cu cartea în vînt.*) îmi trebuie și nu-mi trebuie... (*Reflectează.*) Hai s-o iau !.. Adică nu !.. N-o iau. (*O aruncă.*) Lasă, frate, mai bine s-o iau. (*O ia și aruncă alta.*)

MILICĂ (*se uită în cărțile lui. Pendula bate de două ori*): Două ! (*Se uită la pendulă.*)

MAMA: Ai bătut?

MILICĂ: NU eu ! Pendula...

MAMA: Credeam că ai bătut cu două.

MILICĂ (*își consultă ceasul de buzunar*): Ce două?.. E trei fără un sfert... (*Spre pendulă.*) A rămas în urmă...

MAMA: Mă mir... că eu cu mîna mea am întors-o de dimineață...

102

MILICĂ (*privindu-și mai atent ceasul*): Al meu merge după radio...

Puiu (*ca să schimbe vorba*): Ce faci, domnule ! Joci, ori nu joci?

MILICĂ (*foarte nemulțumit, brusc*): Păi... ce să mai jucăm? E târziu...

Puiu: Să terminăm talia asta... și gata.

MAMA: Mă mir de ce întîrzie atît? Mi-a făgăduit că după concert vine direct acasă.

MILICĂ (*luînd o carte*): O fi fost programul mai lung... (*Arată cărțile lui Puiu.*) Ia vezi, dragă... Ce am eu aici?...

PUIU (*privind în cărțile lui Milică și așezîndu-i-le pe formații*): Trei dame, patru, cinci, șase, șapte, quartă... trei de doi... Ce să ai? Ești remy.

MILICĂ: Da? (*Triumfător, etalează cărțile.*) Eemy !...

MAMA (*privindu-și cărțile cu regret*): Și de un ceas așteptam o singură carte ! (*Le aruncă.*)

MILICĂ (*cu subînțeles*): Astă-seară e seara așteptatului...

MAMA (*ridicîndu-se și strîngînd cărțile de pe masă*): Probabil că s-au dus cu toții undeva, după concert...

MILICĂ: Aseară la cîte s-a întors?

MAMA (*repede*): La unsprezece jumătate...

Puiu: A Ș ! NU era încă unsprezece... (*Se vede că mini amîndoi.*)

MILICĂ: Concertul a fost la Ateneu?

MAMA: Da...

Puiu: Tot ce pot să-ți spun e că Hubermann are totdeauna un program foarte încărcat...

MILICĂ: Orieît... e concert... nu e chef ca să eînte pînă dimineața ca lăutarii. (*Se uită iarăși la ceas.*) Trei... îmi pare rău, dar nu mai pot să stau...

MAMA: E păcat să nu mai stai cîteva minute... Dacă ai stat pînă acuma.

Puiu: Mai stai, domnule, nișel, că nu mori...

MAMA (*fără să-și dea seama de gafă*): Să vezi ce frumoasă era cînd a plecat cu americanul...

Puiu (*ca să repare*): Și nu cu unul... Cu toată America după ea... Au venit cu toți s-o ia... Boby, Jim și logodnicul lui Boby... Ori cum naiba îl cheamă?

103

MAMA: NU știu... Are un nume de brânză...
MILICĂ: Rackfort...
Puiu: Nu... Alta tot străină...
MILICĂ: NU știu că n-am mâncat niciodată...
Puiu: A, da' Cester...
MILICĂ: NU știu că n-am mâncat, înțelegi, niciodată...
E băiat drăguț?
Puiu: Cine, Cester?
MILICĂ: NU... celălalt... fratele americancei...
PUIU: Ei, aș! Un japlan decolorat și antipatic... cu niște
dinți rinjiți... E și chel...
MAMA: Și mănâncă și șoareci...
MILICĂ (*vesel*): Zău!
Puiu: Zău! Cât a stat la noi a și prins unul...
MILICĂ: Eee! E banc!..
MAMA: Dae-ți spun... Păi ce! Americanii ăștia mănâncă
de toate...
MILICĂ (*alt ton*): Adevărat... Chiar și liniștea oameni-
lor... Atunci eu... vă zic noapte bună și... (*ezită*),
te rog, mamă, spune-i Magdei că mîine poate să
vină mai tîrziu la prăvălie... cînd vrea. Să doarmă
bine... că o să fie, probabil, obosită...
MAMA: Bine, Milică... O să-i spun... Numai de nu i s-o
fi întîmplat ceva.
Puiu: Ce să i se întîmple?
MAMA: De! Știu și eu... Zilnic citești atîtea nenorociri
în jurnale.
Puiu (*îi scapă vorba... cu necaz pe Magda*): N-ai nici
o grijă! Ceea ce i s-ar putea întîmplă Magdei, nu
se dă la jurnal...
MILICĂ: Adică ce vrei să zici cu expresia asta?
Puiu: NU e o expresie... e o impresie.
MILICĂ: Păi, atunci... pardon de impresie... că ți-e soră
mai mare și nu e frumos să vorbești așa... Nici
în glumă, înțelegi?
Puiu: Dar tu ce-ai înțeles, mă, c-am vrut să zic...
MILICĂ: NU știu... că n-am vrut să înțeleg... în orice
caz, ai putea să fii mai... știi!... (*Se îndreaptă
spre ușă, bătîndu-și obrazul cu un deget a „chestiune
de obraz”*.)

MAMA: Ți-ai lăsat pălăria în antreu?
MILICĂ: Da... Noapte bună și sărut mîinile.
MAMA (*conducîndu-l*): Cînd ne mai vedem?
MILICĂ: Păi, știu eu... Cînd vreți dumneavoastră. Noapte
bună!
puru: Noapte bună!
MILICĂ (*lui Puiu, însă supărat*): Chereste... (*Repetă
gestul la obraz și iese*.) Mă rog!
puiu (*așteaptă o clipă pînă pleacă Milică, apoi se suie
pe un scaun*): Dacă aș fi în locul lui Milică, eu
i-aș spune de la obraz Magdei... ce cred despre
purtarea ei...
MAMA: Da' ce faci acolo?
puru (*coborînd*): Am potrivit pendula la loc... c-o dă-
dusem în urmă cu un ceas... Eu nu-nțeleg ce poate
să facă cu ăia, în fiecare noapte, pînă la trei-patru
dimineața...
MAMA: Se distrează, ce să facă?... Petrece... dansează...
s-a antrenat... și de! e și ea fată tînră... îi place...
Puru: Bine, dar nu trebuie să uiți că e logodită...
MAMA: EU nu uit... Ea să nu uite...
Puru: Păi, tocmai! Am impresia că a cam uitat... Și
nenorocitul ăsta de Milică e un băiat prea bun
ca să ne batem joc de el... Și eu unul, ți-o spun
limpede... nu to-le-rez... (*Cu emfază*.) Oi fi eu
minor, dar sînt singurul bărbat din casă. Și dacă
tata a sărăcit și nu ne-a lăsat altceva... am moștenit
de la el... un nume cinstit și o reputație pe care
sîntem datori să le păstrăm neatînse...
MAMA (*CU o ușoară duioșie*): Vai, știi cum ai semănat
cu taică-tău în clipa asta?... (*Se aude o mașină care
oprește la poartă. Apoi, în liniștea pe care cei doi
o fac, vocea lui Jim și Magdei*.) Au venit... în
sîrșit... (*Ascultă*.)
Puiu (*ascultă și el*): Iară a condus-o ăla...
(*Vocile de afară încetează o clipă... Liniște*.)
MAMA (*după o clipă de așteptare*): Dar ce-or fi făcînd
la poartă... Nici mașina nu pleacă... nici în casă
nu intră...

Puiu: Probabil că-și spun noapte bună pe americănește...
Fără cuvinte. (*Se aude zgomotul mașinii care pleacă, apoi pașii Magdei în antreu.*) Sper că astă-seară, fiindcă tot nu te-ai culcat și ai așteptat-o, profiți de ocazie și-i tragi o săpuneală cum trebuie...

MAMA: N-ai nici o grijă... Eu zic rar, dar bine. (*înfoiată și convinsă.*) Și, dacă îmi răspunde, sînt în stare s-o și plesnesc peste gură.

MAGDA (*deschide ușa încet și intră în vârful picioarelor. Are foarte multe „bagaje” de aseară: flori, o păpușă, două balonașe colorate... E un pic decoafată și cu fardul oarecum șters de pe buze... Se vede că e nițel amețită. Când dă cu ochii de mama și de Puiu, rămîne în prag, neplăcut surprinsă*): Bonsoaaar copii !..

MAMA: Bună seara, fetița mamei... (*0 ia în brațe și-o sărută.*) Bine că nu ți s-a întîmplat nimic... Acum pot să spun... Mi-ai tras o spaimă... (*Puiu o fulgeră cu privirea.*)

MAGDA: Spaimă? De ce? E tîrziu tare?

Puiu: AȘ! Nici nu s-a crăpat de ziuă...

MAGDA (*suride spre Puiu*): Hm !.. Dar ce e cu voi? De ce nu v-ați culcat pînă acuma?

Puru: Fiindcă am avut musafiri...

MAGDA: Da? Pe cine? (*în timpul acestor replici își pune bagajele pe masă și înnoadă balonașele de capătul balansoarului.*)

Puiu: Pe Milică !..

MAGDA: Ce mai face?..

MAMA: Bine, ce să facă?.. Cu ale lui...

MAGDA (*ca să fie spirituală*): De cîte ori astă-seară, „înte'egi" ? ;

Puiu: N-a mai spus deloc. Cred c-a observat că spune degeaba, fiindcă tot nu-l înțelege nimeni.

MAMA: A spus că, mîne de dimineață, poți să te duci cît de tîrziu la birou.

MAGDA: Foarte drăguț din partea lui... (*Se oprește în fața mamei.*) Mamă !...

MAMA : Ce?

MAGDA: Ia uită-te bine la mine ! Nu observi nimic?

MAMA (*uitîndu-se*): Nu... Parcă îți sticlesc nițel ochii.

MAGDA: Dar aici ce-mi sticlește? (*Ridică brațul cu brățara .*)

MAMA (*speriată*): Hiii ! Doamne, ce frumusețe!

puru (*curios*): Ce e aia? Ia să văd... (*Se uită.*) Sticlă marcată...

MAGDA: Să crezi tu... Briliante veritabile...

MAMA: Nu se poate...

MAGDA: Ba da... Ve-ri-ta-bi-le.

MAMA: De la cine o ai? De la Bobby?

MAGDA (*mințind*): Te cred. Nu era s-o am de la Milică...

MAMA: Bine, dar asta trebuie să coste cel puțin o sută de mii de lei.

Puiu: Și știi că bijuteriile astea, care costă atît de scump, nu se plătesc ieftin niciodată.

MAMA: NU fi idiot.

Puiu: Nu. Sînt psiholog...

MAMA (*mai privind încă brățara*): E o bijuterie, brățara asta ! S-o porți sănătoasă, mamă...

MAGDA: Mersi...

MAMA: Și ce-ați făcut, astă-seară? V-ați distrat bine?

MAGDA: Foarte bine... •

MAMA: Cum a fost la concert?

MAGDA: La concert... la care concert? A, da... a fost splendid... Nu ne-am mai dus... dar am aflat de la niște prieteni care au fost...

MAMA: Dacă știam, mă duceam eu cu biletul tău...

MAGDA: îmi pare rău că nu m-am gîndit...

MAMA: Și zi, v-ați distrat bine... îmi pare bine...

Puiu: Mie îmi dați voie să mă retrag... Avînd în vedere că m-am distrat mai puțin bine... mi s-a făcut somn... Vă salut... (*Magdei.*) Ți-ai găsit rujul de buze?

MAGDA: Care ruj?

Puru: Văd că nu mai ai nici un pic pe buze... și bănuiesc că ți l-ai pierdut...

MAGDA: Iar eu bănuiesc că ești un obraznic...

Puiu: Noapte bună... (*Iese demn.*)

MAMA (*văzînd că Magda se așază*): Tu nu te culci?

MAGDA: Mai fumez o țigară și pe urmă mă culc.

MAMA: Bine... Eu mă duc... Nu că mi-e somn, dar poate adorm... Noapte bună, fata mării! (*O sărută.*) Și vezi, ai grijă de brățară... Pune-o bine.

MAGDA: 6 să dorm cu ea sub pernă... Noapte bună, măicuței! Dacă vrei, stinge și lumina... (*Atârna o stinge și iese.*) Mersi... îmi place să fumez așa... în semiobscuritate... (*Rămîne aprinsă numai lampa mică. Magda aprinde o țigară pe care începe s-o fumeze visătoare.*)

(*Un timp. Apoi, Puiu deschide ușa cu băgare de seamă.*)

Puru: Magda...

MAGDA (*deranjată din reverie*): Ce vrei?

Puru (*foarte om mare*): Aș dori să-ți vorbesc.

MAGDA: NU mai spune...

Puiu (*același ton*): Aș putea să știu și eu unde ai fost pînă la ceasul ăsta?

MAGDA (*nu observă aerul lui „serios”. E mulțumită să vorbească cu cineva de tot ce-a făcut și numai de asta îi răspunde*): Întreabă-mă unde n-am fost? La Șosea... la „Cina”... la „Colorado”... la „Melody”... în toate barurile, pe rînd...

Puiu: Și ce-ați făcut acolo?

MAGDA (*ca să rîdă de el*): Am jucat loton...

Puiu: Degeaba vrei să mă iei așa, că nu scapi eu glume. Deși sînt fratele tău mai mic, în calitatea mea de bărbat, sînt mai mare... și sînt dator să-ți spun ceea ce mama n-a îndrăznit...

MAGDA: Ce anume? (*Devine atentă.*)

Puru: în legătură cu Milică... Te înștiințez că e foarte supărat... din cauza americanilor ăștora cu care umbli de dimineața și pînă de dimineață.

MAGDA: Ți-a spus el?

Puru: Nu! Milică e un om prea demn și prea cumsecade ea să se plîngă, sau să facă vreun reproș... Eu, însă, am observat că nu e mulțumit... că e trist... că suferă... Adineauri avea remy de la „mînă — hand” și nici n-a observat... Se gîndea la tine că nu vii pînă la ora asta. Ascultă, Magda... nu e frumos ce faci!

MAGDA: Dar ce fac?

•ptjiu: Tu știi că, întotdeauna, în afară de dragostea mea de frate, am avut pentru tine o considerație deosebită. De cînd am început să judec, mi-am dat seama că ești o fată inteligentă, cu judecată solidă și plină de calități... Acum însă — de cînd cu ganșterii ăștia — ai deraiat... Nu mai ești tu... Nu mai știi ce faci... îți pierzi timpul în locuri care nu sînt pentru tine și pentru viața pe care o trăiești... Tu nu ești făcută pentru ca să te întorci acasă dimineața cu balonașe agățate de mînușă și cu brățări suspecte pe brațe.

MAGDA: Suspecte?... De ce suspecte? Cred că oricînd o prietenă atît de bogată ca Bobby poate să-mi facă un dar ca ăsta... (*Se uită la brățară.*) Recunoaște că e splendidă, nu?

Puru: Recunosc.

MAGDA (*ușor grizată. O ajunge șampania*): Prin urmare nu e suspectă... e splendidă... Și, te rog, să retractezi imediat ce-ai spus.

Puru: Nu! Nu retractez... (*E dîrz.*)

MAGDA: De ce?

Puiu: Pentru că nu e de la Bobby... E de la frate-său...

MAGDA (*cu tandrețe spre brățară*): îmhî! De la el e! Mare detectiv particular ești tu, mă, picuile!

Puiu: NU sînt detectiv... Sînt psiholog...

MAGDA: Oooo! Psiholog! Copiii nu sînt psihologi...

Puiu: Eu nu mai sînt copil...

MAGDA: De cînd? Aseară la șapte, cînd te-am văzut ultima oară, erai...

Puru: M-am schimbat în noaptea asta.

MAGDA: Transformistule!... E! Fiindcă spui că nu mai ești copil... ia loc, te rog, aici... și dă-mi voie să-ți ofer eu o țigară... Prima ta țigară. (*îi oferă.*)

Puru (*așezîndu-se*): Mersi... Nu fumez țigări americane...

MAGDA: Nu!... Da' de care fumezi?

Puru: De cinci ani fumez „Naționale” și nu le schimb...

MAGDA: TU? Fumezi de cinci ani? Tu? (*Rîde.*) Unde?

Puru: Unde găsești tu și cu mama mereu ocupat...

MAGDA: în cazul ăsta, mă predau... Recunosc că nu mai ești un copil... Și fiindcă, adineauri, m-ai întrebat

ce-am făcut astă-seară... uite... o să-ți spun... Dar nu fiindcă ești bărbat... ci fiindcă nu vreau să fii neliniștit. Fiindcă tu ești neliniștit... Nu e așa?

Puru: Da.

MAGDA: E ! N-am făcut nimic... din ceea ce ți-i teamă ție că aș fi putut să fac... Am râs... am dansat... am băut un pic.

Puiu: Pic e asta?

MAGDA: Păi, da. Un pic cam mult... Am dansat ca o nebună... La „Melody”, dansatorul localului m-a luat pe englezește: *I beg your, pardon...* Credea că sînt și eu americană... (*Rîzînd.*) Vreo prințesă a dolarilor... Eegina cremei de ghetе !... Mai ales, judecînd după brățară...

Puiu: Și nu i-ai spus că nu ești?

MAGDA: De ce era să-i spun? Ce să-i spun? Că tata a fost unul din inginerii cei mai buni din România... Că a construit poduri... silozuri... diguri și că din toate astea s-a ales cu o înmormîntare de clasa a treia... la „Sfînta Vineri”? Că eu sînt numai o biată stenodactilografă și lucrez în biroul logodnicului meu, care vinde accesorii de automobil? Nici nu m-am gîndit... L-am lăsat să creadă... că m-am născut în zgîrie-norii noștri proprii... construiți din miliardele pe care tata le-a cîștigat fiindcă a inventat scobitoarea cu două capete...

Puiu: E, dacă ai făcut numai atît, nu e nimic...

MAGDA: Dar ce ți-ai fi închipuit tu că aș fi putut să fac... altceva. (*Puiu tace.*) Cum? Tu ți-ai putut închipui?

Puru: Eu cunosc bărbații mai bine decît tine...

MAGDA: Dar trebuie să mă cunoști pe mine, mai întîi, mai bine decît pe toți bărbații... Va să zică... tu... fratele meu... ai crezut că e destul să ies într-o seară în oraș... să beau un pahar de șampanie mai mult... pentru ca să-mi pierd mințile... să nu mai știu ce să fac?

Puru: Mi-a fost teamă că...

MAGDA: Ce?

Puiu: Americanii ăștia sînt dați dracului... N-ai văzut în filme. Te ia la sigur. *How do you do. I am sorry... AU right!*... Și gata...

MAGDA: Jim, din acest punct de vedere, nu e american deloc, e foarte la locul lui... prea la locul lui... puru: Mă rog. Eu n-am nimic împotriva lui. Nu-l cunosc și nici nu țin... Am, însă, o singură pretenție. Poate să mănînce tot ce vrea: beton, șoareci, sticle de lampă... șireturi de ghetе... mă rog... Dar roșu de buze din familia mea, nu ! Fiindcă eu n-aștept să mă ia la box. Și, cînd m-oi întărîta, îi trîntesc o cărămidă-n cap de la distanță... de-l trimit îmbălsămat la New York.

MAGDA (*amuzată*): N-ai nici o grijă, Puiule... Sora ta este așa cum o știi... Profită și ea puțin de ocazie... că i-au venit niște prieteni bogați... și că, datorită lor, își poate permite să se amuze puțin... să cunoască o lume pe care n-a cunoscut-o și să-și strîngă rezerva pentru viitor... Rezerve de care am nevoie... Asta e tot... înțelegi? (*Imitîndu-l pe Milică.*) „înțe'egi?”

Puiu (*după o mică pauză*): Da...

MAGDA: Și acum ești liniștit?

Puiu: Da... Și îți mulțumesc, să știi.

MAGDA: Pentru ce?

Puiu: Pentru că m-ai liniștit... Aveam atîta nevoie...

MAGDA (*privindu-l*): Ce curios! Am stat cu tine de vorbă ca și cu un om în toată firea...

Puru: Pentru că sînt, Magda...

MAGDA: Da! Văd și eu că ești...

Puru: Magda! (*Grav.*) înainte de a mă duce să mă culc... aș vrea să te rog și eu ceva...

MAGDA: Te rog...

Puru: Dar, îmi făgăduiești că n-o să mă refuzi?

MAGDA: Da !

Puru: Dă-mi și mie un balon de-ăsta... (*Magda desface un balon și i-l dă.*) Mersi... Pa ! Noapte bună...

(Di/n ușă.) Dă-mi și-o țigară americană s-o fume?
în pat, să văd și eu cum e mahorcă lor. (Magd.
îi aruncă o țigară.) Sincerele mele mulțumiri.
(Iese.)

(Magda rămâne singură. își aprinde și ea o țigară... se trinește în balansoar, include ochii și începe să se legene... Apoi deschide ochii, ridică brațul în sus ca să-și privească brățara, și-l mișcă ca s-o facă să licăre în lumină. Mișcând brațul, atinge cu țigara balonul care era legat de capătul balansoarului.
Balonul plesnește scurt.)

TABLOUL IV

Magazinul lui Miliică. Intrarea prin stingă. În fund, cât ține peretele, un raft cu geamuri de sticlă cu accesorii pentru automobile. În fața raftului, o teșghea lungă pe care se află de asemenea fel de fel de „articole” de specialitate — lămpi, rulmenți, bidoane de ulei „Osini” sau „Distribuția”, de exemplu e.c. etc. — în legătură cu profilul magazinului, în stingă, o ușă îngustă duce spre atelier. Într-o parte a magazinului sînt expuse cauciucuri de automobil. Tot în stingă, planul I, casa de bani, o măsuță cu mașină de scris și telefonul pe casa de bani. Vânzătorul și ucenicul — care se află în scenă la ridicarea cortinei — sînt îmbrăcați în treninguri murdare, unsuroase. Eventual, în salopete cu numele vreunui produs sau al unei societăți, pe spate și pe piept. Magazinul lui Miliică nu trebuie să fie nici un moment o prăvălie, convențională, de teatru. E la fel ca în realitate... Cupardoseală murdară, plină de pete de gudron și ulei, cu bidoane goale, cu hîrtii, cîrpe unsuroase aruncate peste tot — ca să fie la îndemînă — cu aspectul general al unui magazin în care se face treabă tot timpul și din care nu lipsesc permanent clienții. Dacă se poate, n-ar strica să se răspîndească în sală un miros specific de benzină și ulei de automobil. La ridicarea cortinei, vânzătorul face oarecare ordine pe teșghea și ucenicul — ceva mai la o parte — pilește o piesă.

UN CLIENT (haină scurtă de piele, șapcă de șofer, intră):
Salut !

VÎNZĂTORUL: Să trăiești, nea Gogule... E? Ce s-a mai mtîmplat?

CLIENTUL (zîmbind): Mai nimic. Un carambolaș pe Grivița. A intrat în mine cu contraefect.

r

VÎNZĂTORUL: A l cîtelea, săptămîină asta?

CLIENTUL: A l șaptelea... Ziua și carambolașul... M-, înnebunit... în fiecare zi. ori dă cîte unul peste mine, ori dau eu peste el...

VÎNZĂTORUL: în cazul ăsta, ar trebui să-ți cumperi un tanc.

CLIENTUL: Am ghinion, șefule! Țsta de azi a fost camion... Dar ce să spui! Mi-a plăcut și mie cum a intrat în mine... Dacă nu viram brusc spre dreapta mă făcea zob... (*Scoate dintr-o batistă diverse bucățele de piese sparte și le pune pe tejghea.*)

VÎNZĂTORUL: Ce sînt astea?

CLIENTUL: Oase rupte de la motor...

(*Milică intră din fund, în timp ce sună telefonul. E foarte rău dispus.*)

CLIENTUL: Să trăiți, dom' Dumitrescu... Cum merge?

MILICĂ: Ca pe sîrmă, mulțumesc.

CLIENTUL: Ce mai faceți?

MILICĂ (*ducîndu-se la telefon*): Nu mai pot de bine... (*la receptorul.*) Alo? Da? Domnul Bălănescu & Co.? (*O pauză.*) A, nu... nu, nu, nu, nu... nici vorbă de așa ceva... înțelegi? Exclus... Nu mai aștept nici o zi. Nici un minut, înțelegi? Bani sau protestul... M-am săturat de termene... Eu cînd dau bani, vreau să primesc înapoi, înțelegi, tot bani, nu termene... Mă rog... Cine n-are bani, să nu facă afaceri... Ce-mi pasă mie de firma „Bălănescu”. Dar cine e domnul Bălănescu & Co. Poate să fie și Ford... Puțin îmi pasă... (*O pauză.*) Dacă nu-ți place tonul meu, n-ai decît să închizi, și gata... (*Se înfurie.*) Mîrlan ești dumneata... și obraznic... Ce? Cexina!.. Fir-ați ai dracului să fiți de falți și de excroci... (*O pauză.*) Te poftesc să fii cuviincios, înțelegi, că pe urmă... (*Ascultă o clipă.*) Ai noroc că nu-mi place să mă leg de părinți. (*închide furios telefonul.*) îmi pare rău că nu i-am dat și o pereche de palme, să-i sară telefonul din mînă...

CLIENTUL (*care a ascultat convorbirea*): Asa e! După ce nu dă, mai și pretinde.

-ITNZĂTORUL (*care între timp a examinat bucățelele de metal*): Trebuie schimbat carburatorul.

ruENTUL (*mirat*): Da' de ce trebuie schimbat?... Dacă-i punem un plutitor nou... gata... E-n regulă.

VÎNZĂTORUL: E, asta e! Ascultă-mă pe mine... Dacă nu pui un carburator nou... nu faci nimic... E sfînt.

JILIGĂ (*apropiindu-se*): Despre ce este vorba?

VÎNZĂTORUL: Nea Gogu nu crede că trebuie schimbat complet carburatorul. L-a tamponat un camion, drept în față și i-a făcut tot motorul praf.

CLIENTUL: Da'de unde?... M-a șters numai oleacă... Nici vorbă de carburator schimbat... Pun un plutitor nou, și gata.

MILICĂ (*definitiv*): Mă rog! Noi, însă, nu vindem plutitoare separat...

CLIENTUL: Se poate, dom'Dumitrescu? Nici luna trecută cînd am intrat cu șaizeci în parapetul podului de la Sfintui Elefterie, n-am pus carburator nou... Și, slavă Domnului, c-am fost fotografiat după accident în toate ziarele, la cronica muzicală.

VÎNZĂTORUL: La cronica muzicală?

CLIENTUL: Păi, sigur... că mașina mi-era armonică... Cum o să cumpăr un carburator nou acuma, pentru un fleac de plutitor care mi s-a stricat?

MILICĂ: Te-am rugat eu să cumperi? Dumneata ai venit singur în prăvălie... Eu nu rog pe nimeni să cumpere nimic... Cine vrea să cumpere, cumpără, cine nu, adio și un praz verde.

CLIENTUL: EU n-am spus că mă silești dumneata să cumpăr, dar...

MILICĂ (*începe să zbiere, din senin*): Ba da, ai spus... Ce? Adică eu nu știu ce vorbesc? Ai spus... Și dacă nu-ți place cum ești servit aici în magazin, înțelegi, n-ai decît să nu mai intri în el...

CLIENTUL: Bine, dar...

MILICĂ: Ce dar! Care dar? Nici un dar... Eu n-aduc clienții cu sila în prăvălie... și cui nu-i place... uite ușa colo. Scrie chiar pe ea: „Rog închideți ușa” și, dacă se poate, chiar pe dinafară... înțelegi?

CLIENTUL: **Îmi pare rău că vă supărați așa ca văcarTM**
pe sat, coane Milică.

MILICĂ: Văcar ești dumneata, c-ai călcat o sută de vaci
până acuma... și ești și obraznic... Află, domnul, I
că nu s-a născut ăla pe care să-l rog eu să cumperi
ceva... Eu n-am nevoie de clienți, înțelegi? N-arJ
nevoie... îi dau dracului de clienți, închid prăvălk
și gata... Ies la pensie...

(Iese, nu la pensie ci afară, trintind ușa spre atelier.)

CLIENTUL: Dar ce are stăpînul azi? Are draci?

VÎNZĂTORUL: NU știi nici eu... De cîteva zile nn .
într-ale lui... Parcă e lovit cu leuca.

UCENICUL: Mi se pare că s-a stricat căruța cu logodnica...
N-ai văzut că de cînd nu mai dă ea pe aici, nu-i
mai intră nimeni în voie, jupinului? E chestie de
amor la mijloc...

CLIENTUL (*înfuriindu-se retrospectiv*): E i și ce? Dacă s-a
certat cu logodnica, trebuie să zbiere la mine și să
mă insulte? De unde și pînă unde? E, al dracului !...
(Spre ușa pe unde a ieșit Milică.) Nu permit nimă-
nui să fie obraznic cu mine... Ce? Dacă sînt client,
să fiu servit... că plătesc... Mie nu mi-e frică de
nimeni.

MILICĂ (*intră o clipă din atelier, ia ceva — o Mrtie de
exemplu, de pe tejghea —și intră în atelier*).

CLIENTUL (*cînd îl vede, iese imediat*): Ouțu să-mi ziceți,
cînd oi mai pune picioarele aici...

VÎNZĂTORUL: Mă înțelegi... cn clienții trebuie să te porți
ca și cu boierii.

UCENICUL : Ce-are de-a face logodna jupînului și cu magne-
toul clientului. Ei drăcie cu pălărie !

VÎNZĂTORUL: Uite că are... că amîndouă nu merg... Ai
terminat șaibele?

UCENICUL: Una e gata și la asta mai am oleacă.

UN TÎNĂR (*intră*): Bună seara!

VÎNZĂTORUL: Salut...

TÎNĂRUL: Domnule, te rog, ești bun să vii puțin pînă
afară un moment și să vezi nițel bobina?

VÎNZĂTORUL: Imediat... Dar ce are?

rrîNiB¹¹¹: Dracn' știe... O datase aprinde, o dată nu...
Face fițe...

VÎNZĂTORUL: Să vedem... (*Sună telefonul. Face un pas
spre telefon.*) Alo... (*Vînzătorul iese cu tînărul.*)
Alo! Da! Magazinul Dumitrescu, vă rog... Daa !
Cine întreabă, vă rog... Nu, vă rog. Domnișoara
n-a venit astăzi la birou, vă rog. Un moment vă
rog, să întreb pe domnu'Dumitrescu, vă rog...
(Strigă spre atelier.) Domnu'Dumitrescu... Pofțiți
la aparat, vă rog.

MILICĂ (*intrînd*): Cine e?

UCENICUL: N-a vrut să spună... O caută pe domnișoara
Magda.

MILICĂ (*tipă la el*): E i și? Unde o vezi? o vezi aici?

UCENICUL: întreabă numai cînd vine domnișoara.

MILICĂ: **Și de unde vrei să știi eu?** Ce sînt prezicător !
Miercuri a venit la zece... Ieri la unsprezece și
jumătate... Astăzi n-a venit deloc... De unde vrei
să știi?

UCENICUL: Atunci ce să spun...

MLICĂ: Că ești un tîmpit... (*îi smulge receptorul din
mîna și strigă la telefon.*) Vă rog... în orele de birou
convorbirile particulare sînt interzise. (*închide.
Ucenicului.*) Marș la treabă.

VÎNZĂTORUL (*revenind cu tînărul*): Trebuie să veniți,
domnule, mîine dimineață, să vă punem altă bobină.

TÎNĂRUL: La ce oră?

MILICĂ (*se bagă în vorbă*): Cînd poștești dumneata. Noi
sîntem toată ziua aici.

TÎNĂRUL: NU e nevoie să ridicăți tonul pentru asta.

MILICĂ: în prăvălia mea ridic ce vreau, înțelegi... Și
cui nu-i place... liber. Uite ce scrie pe ușă.

TÎNĂRUL: Mi se pare că dumneata ești beat.

MLICĂ (*răcnind la personal*): Dați-i cu magazinul în cap
și dați-l afară.

TÎNĂRUL (*este nedumerit*): o să te trimit la balamuc,
candriule... (*Iese.*)

(Milică se duce și se așază la mașina de scris. Pune o foaie de hirtie etc. ...și începe să scrie cu un deget, în timp ce vânzătorul și ucenicul umblă încet după treaba lor, făcându-și semne și căutând să-l menajeze. O clipă se ciocnesc și vânzătorul îi face observație — mutește — ucenicului. Apoi îi arde o palmă, pe care ucenicul o înghite în tăcere.)

MAGDA *(intră veselă)*: Bună seara... *(Se duce la Milică.)*
Bună seara, Milică... Să nu fii supărat, te rog, cam întârziat atîta, însă americanii au vrut să vadă Snagovul, la dejun...

MILICĂ *(ironic, bătînd mai departe)*: Și l-au văzut?

MAGDA: Da... dar repede de tot fiindcă la trei au vrut să meargă la meciul dintre „Venus” și „Bipensia”... A bătut „Bipensia” cu trei la unu.

MILICĂ: Felicitările mele!

VÎNZĂTORUL: Dom' Dumitrescu... ce facem cu amortizoarele?

MILICĂ: Ce să faceți? Să vă duceți dracului, asta să faceți...

VÎNZĂTORUL *(depărtîndu-se. Ucenicului)*: Ai auzit? Du-te dracului... *(Iese.)*

UCENICUL *(ieșind după el)*: După dumneata, nea Costică, că ești mai în etate.

(Magda își scoale mantoul și pălăria.)

MILICĂ *(reîncepe să scrie cu un deget la mașină, silabisind)*: în referire la stimata dumneavoastră din...

MAGDA *(drăguță)*: Nu vrei să mă lași pe mine?

MILICĂ: Mulțumesc... Scriu singur.

MAGDA *(mai drăguță)*: Te rog... *(îl dă la o parte și se așază ea la mașină)*: Ce e asta?

MILICĂ: Băspunsul la scrisoarea lui „Vulcan”.

MAGDA *(scriind la mașină, repede)*: Ah !.. Știi ce frumos e Snagovul primăvara... A-nverzit pădurea și lacul parcă și-a priment apa... și sînt atîtea păsărele... o filarmonică întreagă... Tu ai fost vreodată, în mai, la Snagov?

MILICĂ: NU! Am fost o singură dată, în decembrie... iarna.

MAGDA: Iarna? La Snagov?

MILICĂ: Da ! M-am dus să mă dau pe gheață...

MAGDA *(rîde)*: Puteai să te duci în Cișmigiu, că e mai aproape... *(Alt ton.)* Vrei să mergem duminica asta?

MILICĂ: în Cișmigiu?

MAGDA: Nu, la Snagov...

MILICĂ: Mulțumesc... nu merg... Vara nu mă dau pe gheață...

MAGDA: Dar ce ești așa de... categoric.

MILICĂ: Așa sînt eu...

MAGDA *(întorcîndu-se pe scaun, spre el)*: Dar ce este? Ce-nseamnă asta? Eu îți propun foarte drăguț să mergem duminică la Snagov și să facem o plimbare cu barca pe lac...

MILICĂ: NU mă plimb cu barca pe lac...

MAGDA: Pentru ce?

MILICĂ: Fiindcă mi s-au înecat corăbiile...

MAGDA *(se ridică)*: Milică ! Ce e cu tine? *(Milică tace.)*
Milică ! Îți vorbesc... N-auzi?

MILICĂ: Ba da...

MAGDA: Atunci, de ce nu răspunzi?

MILICĂ: Fiindcă n-am conversație... Nu-mi arde...

MAGDA: Dar ce ai? Ce s-a întîmplat?

MILICĂ: Nimic... M-am săturat, însă... și atîta tot.

MAGDA *(surprinsă)*: Te-ai săturat? Nu-nțeleg! De ce te-ai săturat?

MILICĂ: Știi foarte bine...

MAGDA: Nu... nu știu...

MILICĂ *(stăpînindu-se cît poate)*: E mai mult decît poate îndura un om, cel mai bun om... Ceea ce simt de zece zile încoace, întrece orice închipuire... Sufăr ca un nenorocit... ca un cîine...

MAGDA: TU?

MILICĂ: Mama ta mi-a spus mai de mult să-ți spun tot, limpede... Dar n-am vrut... Am vrut să te las să te distrezi... să-ți faci gustul. Mi-am zis că mașina se oprește singură, cînd se isprăvește benzina... M-am înșelat, însă... Și, de atîtea zile, mă frămînt, rabd și nu știu ce să fac...

MAGDA: Bine, dar tot ceea ce fac eu n-are nici o importanță.

MILICĂ: Sigur. Ce importanță are pentru tine că ești logodnica mea? Nici una! A fost destul să vină o telegramă ca să uiți totul... Tot... absolut tot.

MAGDA: Ascultă, Milică! Nu vreau să ne certăm... Se poate să ai și tu oarecare dreptate, din punctul tău de vedere... Poți, însă, să fii convins că eu n-am uitat nici o clipă nimic... că (*apăsând*) nu doresc să uit nimic... și că îmi cunosc toate obligațiile pe care trebuie să le am față de tine... în viitor. (*O mică pauză.*) Deocamdată, însă... sînt liberă.

MILICĂ: Cum liberă?... Ești a mea... Și prin urmare nu ești liberă... Prăvălia mea a cui e? A mea! Prin urmare nu e liberă... nu e nici de vânzare, nici de închiriat...

MAGDA: Da, dar deocamdată eu sînt a mea... și mă conduc așa cum îmi place.

MILICĂ: Mă rog... Se poate să fie așa moda în America. Mie, însă, puțin îmi pasă de cum e acolo... Odată ce ești logodită cu mine, eu fixez moda, tu n-ai decît o singură obligație — să te supui.

MAGDA (*cu blîndețe*): Dar de ce nu vrei să-nțelegi că nu e frumos, că nu e drept, să mă împiedici să trăiesc cîteva zile frumoase, numai pentru că sînt logodnica ta... Nu trebuie să mă legi prea strîns chiar de pe acuma...

MILICĂ: Ba, dacă nu se poate altfel... te și leg. Cu no-duri... să stai la un loc. Eu sînt bărbat de modă veche și nu pot admite să umbli sarta-ferta, noapte după noapte prin tot Bucureștiul, cu oameni străini. Dar ce ești tu? Florăreasă, să umbli prin toate localurile? Birje, să cuturei toate străzile? Ciine de pripas... să mănînci la toate mesele.

MAGDA: Milică...

MILICĂ: Ce Milică? Așa este... și cînd este așa, nu poate fi altfel, înțelegi?

MAGDA: Dar, pentru Dumnezeu, tu de ce nu vrei să înțelegi că în loc să mă cerți și să mă jignești, tu ar trebui să fii lîngă mine... Să-mi dăruiești zilele astea... Să mă lași să-mi fac gustul. Să pot o dată și pentru ultima oară să hoinăresc, să

m-amuz, să petrec... Să mă amețesc o clipă de toate parfumurile astea tari ale unei vieți pe care n-am s-o trăiesc...

MILICĂ: Ce parfumuri? Că te amețești în fiecare seară de șampanie... cu ăla.

MAGDA: Care ăla?

MILICĂ: Crezi că eu nu știu că minți, cînd spui că umbli cu o societate întreagă de prieteni? Umbli cu unul singur... Un tînăr cu dinții așa, lătăreți... și cu nasu-n sus...

MAGDA: Va să zică, mă spionezi? Nu ți-e rușine?

MILICĂ: De ce să-mi fie rușine? Că e în joc onoarea mea... Viața mea... că am înnebunit de dragoste... Să-mi fie rușine... că vreau să te împiedic să ajungi acolo unde ajung toate care au făcut ca tine.

MAGDA: Milică...

MILICĂ: Să-mi fie rușine... fiindcă mă chinui de zece zile de dor, și de frică, și de furie... în timp ce tu umbli toată ziua... dimineața, după-prînz, seara și noaptea, ca o desfrînată și Dumnezeu știe pe unde te duci și ce faci.

MAGDA: Doamne! Milică... e îngrozitor...

MILICĂ: Da... să știi că e îngrozitor. Și să știi că m-am decis... Nu mai pot... Nu mai tolerez... Nu mai înghit, înțelegi? Pe ăla îl împușc și pe tine te snopesc în bătaie...

MAGDA: Pe mine! în bătaie? (*E consternată de ieșirea lui Milică.*) Cu ce drept...

MILICĂ: Sînt logodnicul tău.

MAGDA: NU! Ai fost logodnicul meu... (*Scoate verigheta, vrea s-o arunce pe tejea, dar cade pe jos.*) Nu mai sînt logodnica ta.

MILICĂ (*ca lovit de trăsnet*): Cum? Ce? Ce zici? Magda!... Magda! (*întinde mîinile spre ea, distrus dintr-o dată.*)

MAGDA (*punîndu-și febril mantoul și pălăria*): Nu mă atinge...

MILICĂ: Magda! Nu pleca...

MAGDA: Nu... nu plec... Eug... O iau la goană... Dacă aș putea, aș vrea să zbor ca să ies mai repede de

aici... Nu mai am ce căuta aici... M-am înșelat..
Eu m-am logodit cu un băiat bun și tânăr... carș
vrea să reabiliteze logodna noastră și să mă facă
să uit de madam Corcoveanu... Dar astăzi am găsit
aici un altul in locul lui... un om egoist... rău...
brutal. Pe ăsta nu-l știu cum e și nici nu vreau.
să-l cunosc...

*(O îneacă plinsulși iese in goană. Mama intră cu Puiu, tocmai
in clipa cind Magda se pregătea să iasă. Magda caută imediat
să-și schimbe atitudinea. Nu izbutește însă, de plins.)*

MAMA: Bună seara, copii...

Puru: Salut, porumbei români...

MAMA: Am trecut pe-aici... și am venit să mergem cu
toții la masă...

Puiu: Fac cinste cu un taxi...

MAMA: Ți-am făcut la masă, ghici ce? *(Lui Milică.
Observă mutrele celor doi.)* Dar ce este? Ce e cu
voi, ce s-a întâmplat?

(Magda tace. Milică lasă capul.)

PUIU: Lupte intestine?

MAMA *(alarmată)*: Nu cumva v-ați certat... Milică, pen-
tru Dumnezeu, ce este?

(Mică nu răspunde, li joacă ochii in lacrimi.)

MAGDA: Am rupt logodna, mamă...

MAMA: Ce?..

PUIU *(devine serios)*: Ați rupt logodna? De ce? *(Mică,
simțind că nu-și mai poate ține plîsul, se duce spre
atelier.)* Milică !.. *(Iese după Milică.)* Mă !.. Mă,
tată, mă !..

MAMA: Magda!.. Fata mamei... Nu-mi vine să cred...

MAGDA: îfu plînge, mamă... Așa a fost să fie... Nu se
mai putea altfel...

MAMA: Bine, dar Milică e un băiat atît de bun... atît
de cumsecade...

MAGDA: Tocmai de-aia... Nu cred că l-aș fi putut face
fericit... Și nici eu nu știu dacă aș fi fost... *(Cu
un pic de tandrețe.)* Adu-ți aminte, mamă... acum
douăzeci și unu de ani cînd mă scotea guvernanta
cu căruciorul în parcul „Ioanid"... ce fel de bărbat

visai pentru mine? Adu-ți aminte ce mi-ai spus?
Și pe urmă... cînd îmi scriai la pension, în Elveția...
Ce-mi scriai?

MAMA: Bine... dar atunci... era altceva. Trăia tatăl
tău... eram bogați... aveam dreptul să visez altceva
pentru tine... Și pe urmă, Milică are înaintea lui
un viitor frumos... Cît e de ascultător și de îndră-
gostit de tine... îl poți forma... încet, încet și poți
scoate din el... așa din el... chiar un bărbat, așa
cum l-am visat pentru tine și cum îl meriți.

MAGDA: NU, mamă !.. După cele întîmplate astăzi între
mine și Milică nu mai poate fi vorba de asta... și
e mai bine că s-a întîmplat mai curînd... Eu nu
sînt făcută, mamă, pentru o viață modestă, împăr-
țită pe ore și foi de calendar... Nu sînt făcută
pentru o viață monotonă... Simt în mine chemarea
altei lumi... Mă simt atrasă de puteri pe care nu
le-am știut pînă acuma... spre alte țări...

MAMA: Știi bine, mamă, că eu nu m-am amestecat
niciodată în treburile și gîndurile tale... Am crezut
întotdeauna că ceea ce faci tu, e cuminte... Acuma,
însă, cred că n-ai judecat destul... Viața asta pe
care o duci de cînd cu americanii te-a impresionat,
probabil... și te-a făcut să te gîndești la lucruri
care nu sînt pentru noi...

MAGDA: De unde poate să știe cineva ce e și ce nu e
pentru el?

MAMA: Bine, dar... oamenii ăștia au să plece mîine-
poimîine... și pe urmă tu ai să rămîi...

MAGDA: Să rămîn? Nici nu mă gîndesc... Bobby m-a
invitat de o sută de ori să mă duc cu ei în America.

MAMA: în America?

MAGDA: Da, mamă, în America... *(începe să se înflăcă-
reze.)* Bobby mi-a spus că îmi va face imediat o
situație strălucită la banca lor... Tatăl ei are una
din cele mai mari bănci din New York... Un zgîrie-
nori de patruzeci și cinci de etaje... cu scări ru-
lante... cu sute de ascensoare... patru sute optzeci
de ferestre... și în dosul lor voi avea un birou...
și înaintea mea... cerul lumii noi... cerul Americii
sub protecția căruia s-au desfășurat cele mai formi-

dabile existențe și s-au făcut cele mai imense fapte din viața lumii întregi... America e țara tuturor posibilităților... țara în care toate visurile se pot împlini ca într-un basm. Ah! Dacă ai ști cât o doresc... cât de atrasă mă simt către ea... Totdeauna am avut în mine pasiunea neprevăzutului... Mamă!... uite, în clipa asta simt că se decide viața mea... viața mea adevărată...

MAMA: Și noi să rămînem singuri?

MAGDA: NU... măicuța mea dragă... De îndată ce-mi fac eu rost, vă chem acolo... vă iau cu mine... Puiu o să se facă inginer... sau industriaș... Tu o să te faci *laăy*... și eu poate... o să mă mărit... Nu de altceva... dar să te fac cuscră cu „regele broastelor”...

MAMA: Aoleu! Nu-mi mai vorbi de broaște, că-mi aduc aminte de șoareci și iară visez toată noaptea pisici... (*Revenind la discuție.*) Cum adică să mă faci cuscră?

MAGDA (*privind-o în ochi, cald, filial*): Eu n-am fost încă îndrăgostită, mamă... Viața mea, viața noastră de pînă acum m-a obligat să judec prea mult tot ceea ce fac... și judecata prea multă nu se împacă cu dragostea deloc. Acuma m-am lăsat dusă de împrejurări, am judecat mai puțin... și dragostea și-a făcut loc în sufletul meu... m-a prins... într-o seară la operă. M-a luat de braț... pe negîndite, mi-a căzut programul din mîină... și el s-a aplecat să mi-l ridice... Am simțit sărutîndu-mi glezna ușor și pe urmă n-a mai fost decît muzica care inunda sala, sufletele, lumea... O doamnă Butterfly mică și îndrăgostită dumnezeiește de un marinar tot american... Și ochii lui care se plimbau pe mine, grei și catifelăți, ca de fachir... Ce era să fac? Am suris americănește...

MAMA (*nedumerită de tiradă*): Cum adică, americănește?

MAGDA: Adică fericită de ceea ce mi se întîmplă... înțelegi? (*E luminată toată de istorisire.*)

MAMA (*cînd aude „înțelegi”, își aduce aminte de Milică, întoarce capul spre atelier și zice*): Săracul!

MAGDA: De ce? Poate e spre binele lui... De ce să-i stric viața? Fiindcă i-aș fi stricat-o... Astăzi mi-am dat seama că i-aș fi stricat-o... Să mergem, mamă... E și tîrziu. (*Se uită la ceas.*) Pînă mă schimb...

MAMA: Iar te duci în oraș astă-seară?

MAGDA: Mai ales astă-seară... E cea mai frumoasă seară din viața mea... Fiindcă sînt liberă... Mă simt liberă... și n-o să mă mai mustre conștiința pentru fiecare ciupă de șampanie și pentru fiecare pas de dans.

MAMA: Păi, eu zic să mai rămîn... să vorbesc și cu el...

MAGDA: Bine! Mai rămîi, dacă vrei... Eu nu mai am nici un rost aici... și la noapte nu mai veghea, te rog... Se poate întîmplă să vin foarte tîrziu... tîrziu de tot... fiindcă mîine pot să dorm cît vreau... Nu mai am birou... Pa!

MAMA (*se duce spre atelier și strigă*): Milică! Milică!... Milică!

PIIU (*vine, din atelier... E impresionat... Se oprește în ușă și, privind spre atelier, duce degetul pe buze*): Ssssstt! Plînge!...

TABLOUL V

Un coliclin holul hotelului „Athenee Palace”. La ridicarea cortinei, Bobby și Chester stau în fotolii, la o măsuță. Bobby, cu ochelarii pe nas, citește un jurnal politic american. Chester răsfoiește o revistă de mode... Trece o fală cu țigări, drăguță de tot... Chester îi face un semn discret.

FATA (vine și prezintă cutia): Doriți țigări ?

CHESTER (începe să aleagă țigări): Yes... (întârzie intenționat cu alesul și face ochi dulci fetei.)

(Bobby îl surprinde fură ca el să bage de seamă și îl urmărește, gata să sară.)

FATA (aratându-i marfa): Englezești... americane... go luaze. („Gaulloise”).

CHESTER: American, yes... (Cînd fata îi indică pachetele, profită ca să-i mîngîie mîna. Bobby vede și fierbe, Chester habar n-are... ia un pachet de țigări și plătește cu cinci sute de lei. Fata vrea să-i dea restul.)
Thanc-you... (Gest să oprească restul.)

FATA: Thanc-you... (Se depărtează.)

BOBBY: NO, no, no! (Strigă.) Psst... (Fata vine îndărăt și prin semne Bobby îi arată să dea restul lui Chester. Fata dă restul bosumflată. Bobby, după ce ia restul și îl dă agresivă lui Chester, scoate cinci sute de lei din poșeta ei și le dă fetei): For you...

•Otk (nedumerită): Micii \

« BY (surizîndu-i cu totul altă nutră): Yes... For you. Bour vous mademoiselle... Gardez... Pentru tu, domnișoară.

•BUTA: Mergi beaucoup... (Plecînd.) Fir-ați ai dracului să fiți" de nebuni. (Bagă hîrtia în buzunarul șorțului și dispăre.)

(Bobby, cum se depărtează fata, se repede ca o leoaică la Chester și începe să se certe cu el pe americănește... Ininteligibil pentru public. Subiectul discuției este clar însă: e geloasă pentru că tot timpul cumpără țigări de ta fala aia. Chester protestează.)

BOBBY (în culmea furiei, se repede la el și începe să-i scoată din buzunar tot felul de pachete de țigări, pe care le aruncă pe jos. Apoi, enervată, îi dă o palmă lui Chester și-i zice): Porc ! (Chester prins cu mița în sac, înghite palma. Fata cu țigări trece prin fund. Bobby o strigă.) Mademoiselle... 8HI vous plaît...

FATA (vine): Sil vu ple...

BOBBY (arată pachetele de pe jos): Bamassez... cigarettes... For you. (Fata strînge și vrea să pună pachetele pe masă.) No! No!... Gardez... For you... Pentru tu... (Chester, între timp, și-a aprins o țigară din portțigaret.)

FATA (plecînd îneîntată cu țigările): Așa candrii n-am văzut pînă azi...

(Bobby ia țigara aprinsă din gura lui Chester și o fumează ea. Începe o nouă ceartă pe americănește.)

JIM (apare din dreapta. E tot în smohing ca și Chester): Hallo !...

(încep 'o discuție în trei pe americănește, din care se vede că Bobby povestește lui Jim ce s-a întîmplat. Jim se amuză și, filotim, îi oferă o țigară lui Chester.)

CHELNERUL: Please... What you... Whisky and soda... Ginfiz... Bitter... Caviar (pronunță cheviar), o bucățică de salam... (Explicînd.) Selâm for Sibiu...

Jim: Ţuichi for „mama ei”.

BOBBY: O, yes... țuichi...

CHESTER (văzînd că se uită chelnerul la el): Tuick.

CHELNERUL (dispăre): Hokey... (Adică O.K.)

MAGDA (apare din stînga... într-o splendidă toaletă de

seară... cu mantoul pe ea... Bărbații se ridică).
Bonsoir...
 BOBY: *Bonsoir... (Magda o sărută.) Que tu es bellece soir.,
 Quelle jolie robe tu as...*
 CHESTER: *Lonely... (îi strânge mîna pe care i-o întinde.)*
 MAGDA: Bună seara, Jim...
 J I M : Bună seara... (*privind-o toată*) minune.
 MAGDA (*flatată*): Iar începi... Am întîrziat nițel,
 (*Lui Bobby.*) *Je crois que je suis un peu en retard.,*
 BOBY: *Ce n'est rien... nous demande des țuichi.*
 CHESTER (*convins*): *Yes! Țuick.*
 (*Dealminteri, chelnerul vine cu țuicile și le pune pe masă.*)
 CHELNERUL: *Țuici... measlin... please... (Iese demn.)*
 BOBY: Noroc...
 MAGDA: Noroc...
 J I M : Noroc...
 CHESTER: Noroc... (*Bea dușcă.*) Bun... țuick... Miștou,
 (*Mișto, pronunță americaneste.*)
 J I M (*Magdei*): Știi că ei doi se duc la Externe, la o recep-
 ție...
 MAGDĂ: Și noi doi... ?
 JrM: Ne întîlnim pe urmă cu ei, la „Melody”...
 MAGDA (*privind cu subînțeles*): Cînd pe urmă?...
 J I M : Mai tîrziu... pe la unu...
 MAGDA (*lui Bobby*): *Alors... vous nous laissez seuls... ce
 soir, encore ?*
 BOBY: *Ah ! Je suis desolee, darling... mais cyest le ministre.
 lui meme, qui nous a invite... Mais on se reverra
 apres... ă „Melody”...*
 CHESTER (*profită și bea paharul cu ce a rămas de la Bobby*):
 Țuick... bun.
 BOBY: *Alors... cherie... ă tout-ă-Vheure... (Lui Chester.)
 Yes. Come... darling...*
 (*Chester, se ridică. Salutări. Bobby și Chester ies.*)
 J I M : Știi că s-au certat iarăși adineauri... (*Gest spre Bobby
 si Chester.*)
 MAGDA: Da ! De ce ?...
 J I M : Chester e amoretat de fata cu țigări și Bobby e –
 geloasă... i-a tras o palmă...
 MAGDA: Ei?

JrM: Bl ? Cum îți închipui ? Bobby îl bate de treizeci de
 ori pe zi... Și nu e de mirare... E campioană de
 înot... Are niște mușchi...
 MAGDA: Parcă și el e campion de ceva.
 J I M : Da ! De *whisky and soda...* (*Alt ton.*) E ! Ia spune,
 frumoasa mea. Pînă la unu, ce facem ?... Ce chef
 ai astă-seară... Unde vrei să mîncăm ?
 MAGDA: Știu eu ? în tot cazul, aș vrea să mergem într-un
 local liniștit. Să fiu numai cu tine... fără muzică...
 fără zgomot... fără lume. (*Privind-l în ochi cu
 înțeles.*) Sînt foarte lîrică astă-seară... Și mă simt
 așa de bine cînd sînt numai cu tine...
 JiM: Da, dar unde găsim un local numai pentru noi doi ?
 MAGDA: Știu eu? Ești bărbat... Caută... Inventează...
 J I M : Am inventat. Hai la mine, sus, în odaie... (*Gest
 spre^etaj.*) •
 MAGDA: în camera ta?...
 J I M : Sus... N-avem decît să urcăm trei etaje cu liftul
 și am ajuns... Vrei?
 MAGDA (*își cîntărește bine replica*): N-am nimic contra...
 J I M (*surprins*): Cum? Nu te mai temi?
 MAGDA: De cine?
 J I M : Demine.
 MAGDA: E U nu mă tem de nimic...
 J I M : Ai atîta încredere în mine?
 MAGDA: N-am nici un pic...
 J I M : E, bravo !... Altminteri m-ai fi jignit...
 MAGDA: Am, însă, o încredere enormă în mine...
 J I M : Asta nu poate fi decît un stimulent...
 MAGDA: Stimulent, pentru ce?
 JiM: Pentru ce? (*Privind-o.*) Așa !... în general...
 MAGDA: în general, nu e interesant...
 J I M : De ce?
 MAGDA (*privindu-l*): Așa... (*îi întoarce privirea și replica.*)
 JiM (*O învăluie de sus pînă jos într-o privire caldă*):
 Nu știu ce ai astă-seară...
 MAGDA: Ce am?
 JiM: Ești mai frumoasă ca niciodată... Parcă luminezi...
 Ai o privire așa de ciudată... de caldă... Ai ceva
 de mireasă care își iubește bărbatul...

MAGDA: De mireasă...? Poate unde sînt îmbrăcată în alb...

JIM: Da, da... cu tine se petrece ceva deosebit asta-seară.

MAGDA: De ce? Fiindcă am vrut să merg în odaia ta?

JIM: NU numai de asta, dar... (*evită*) și de asta...

MAGDA (*drăgut*): Tot ce pot să spun e că seara asta e cea mai importantă din viața mea...

JIM: Dar ce e în seara asta?

MAGDA: NU știu... Am parcă flori în mine... Multe, parfumate... (*Jim o privește.*) Știi că am citit într-o carte... că florile simt cu o clipă înainte cînd vine o mîină să le culeagă... și se fac mai frumoase.

JIM: Da, și?

MAGDA: Știi... dă-mi o țigară...

JIM: NU aici... sus... Hai!

MAGDA (*se ridică*): Hai...

JIM (*se răzgîndește*): Adică nu... Du-te tu înainte... Uite cheia... (*I-o întinde.*)

MAGDA (*O ia*): De ce să mă duc eu înainte?

JIM: Dacă ne ducem împreună, poate să ne vadă cineva și...

MAGDA: A, da! Ce număr ai la cameră?

JIM: O sută șaiszeci și cinci... etajul trei...

MAGDA (*repetînd*): O sută șaiszeci și cinci! Etajul trei... Bine... (*Pleacă.*)

(*Jim aprinde o țigară, vădit nerăbdător... Aruncă o privire pe jurnalul de modă lăsat de Chester. Se duce spre fund, la fe-reastră... și ascultă puțin. Trece chelnerul.*)

JIM: Da' ce, plouă?

CHELNERUL: Toarnă cu găleata... mister Jeffries...

(*Milică intră ud learcă, cu gulerul trendului bine ridicat și cu pălăria mototolită pe cap... Se oprește o clipă Ungă chelnerul cu care se inilnește. îl întreabă ceva. Chelnerul face semn spre Jim.*)

MILICĂ (*vine la Jim*): Bună seara... Mă iertați, vă rog...

JIM (*nedumerit, dar amabil*): Yă rog...

MILICĂ: Dumneavoastră sînteți domnul Jim Jeffries?...

JIM: Da.

MILICĂ (*prezentîndu-se*): EmilianDumitrescu... (*îl salută.*)

jisi: Încîntat, domnule... Cu ce vă pot fi agreabil?

MILICĂ: N-ați mai auzit pînă acum de numele meu?

JIM (*se gîndește o clipă*): Cum ați spus... EmilianDumitrescu?

MILICĂ: Da... Birou tehnic și accesorii de automobil...

JIM: Nu... n-am auzit

MILICĂ: Mă mir... Eu sînt logodnicul Magdei...

JIM (*foarte surprins*): Cum? Logodnicul Magdei? Domni-șoara Cristian e logodită?

MILICĂ: Puțin... N-ați știut?

JIM: NU! NU mi-a pomenit niciodată de așa ceva...

MILICĂ: NU e nimic... Aflați acum...

JIM: Și ce doriți, domnule Dumitrescu?

MILICĂ: Doresc să plecați imediat din București...

JIM: Cum ați spus?

MILICĂ: Am spus că doresc să plecați imediat din București și s-o lăsați pe Magda în pace... Dealtmînter, v-am adus și *Mersul trenurilor*, ca să numai fie discuție și timp pierdut... (*Se caută în buzunar și, cu intenție, scoate întîi un revolver.*) A, pardon! Așa e revolverul. (*îl pune la loc și scoate Mersul trenurilor.*) Uite și *Mersul trenurilor*. Ultima ediție... Și dacă doriți să-i tăiați foile... (*Scoate din buzunarul de la piept un cuțit.*)

JIM: Mulțumesc... Cînd am nevoie... mă informez la portar... Nu-nțeleg, însă, deloc... rostul invitației dumneavoastră... armate...

MILICĂ: Acuma așa sînt timpurile... Toate țările mici trebuie să fie înarmate... ca să-și apere viața, independența și fericirea... Iar dumneavoastră ca american, înțelegi... trebuie să-ți vezi de neutralitate... Magda nu e o fată potrivită pentru dumneata.

JIM: Credeți dumneavoastră?

MILICĂ: Sînt convins... (*Jim zîmbește.*) Nu trebuie să zîmbiți... Probabil că Magda — cu purtarea ei — vă face să credeți cu totul altfel... N-o cunoașteți, însă, pe Magda cea adevărată... Acuma e amețită... nu știe ce spune... nu știe ce face... Yrea să rupă toate firele care o țin legată de familia ei, de trecutul ei, de viața ei adevărată...

JIM: Și, firește, firul care o leagă de dumneata...

MILICĂ (*trist*): Pe acela la și rupt... Cel clintii... Fiindcă a fost, probabil, cel mai puțin solid și cel care, durea mai puțin...

JIM: în ceea ce mă privește, domnule Dumitrescu, te asigur că eu n-am știut absolut nimic de legătura Magdei cu dumneata... îmi pare foarte rău... dacă fără să vreau ți-am făcut rău...

MILICĂ: Nu e vorba de mine... De mine să nu vă pese nimic... Eu mi-am luat și mangal... Dar, dacă țineți cât de puțin la Magda, gândiți-vă la ea... Soarta ei e în mâinile dumneavoastră. Dumneavoastră sînteți răspunzător de tot ce i s-o întîmplă de aci încolo... Eu nu i-am fost pînă astă-seară decît logodnic... Dar se pare că titlul ăsta nu e destul ca să-mi dea dreptul să mă amestec în viața ei...

JIM: Și ce doriți atunci!

MILICĂ (*domol*): Aveți intenții serioase față de ea?...

JIM: NU știu! Nu m-am gândit încă la asta...

MILICĂ: Atunci trebuie să vă gândiți, înțelegeți! (*A spus hotărît.*) Ori-ori!...

JIM: Cum adică „ori-ori”?

MILICĂ: EU, domnule Jeffries, sînt, înțelegeți, un om simplu... Nu mă pricep la verbe mari... Aș fi fost însă în stare să jertfesc pentru Magda tot ce am mai bun pe lume... Puterea mea de muncă, cinstea, voința și vieții mea... (*Jim îl privește mut. JE rîndul dumneavoastră să vă întrebați cinstit, dacă sînteți în stare să faceți același lucru pentru ea, (Jim nu răspunde.)*) Așa că... ori-ori!... Dacă aveți intenții serioase, mă rog... M-am retras și n-o să mai auziți de mine... Dar dacă mai rămîi aici, sau vrei s-o iei cu dumneata în scopul care știm noi ce scop este, ca s-o îneînți cu palate cu o mie de etaje și pe urmă să ajungă într-o odaie cu chirie... atunci, nu! Atunci plec în America și... cît e ea de mare... tot te găsesc... ca să-ți spun numai două vorbe... Prin urmare... aștept răspuns. Ultimatum, ca la război.

JIM: Domnul meu... în primul rînd, amenințările nu m-au speriat niciodată... Și apoi... oricît de în-

dreptătită ar fi intervenția dumată, te înștiințez că n-am obicei să dau socoteală nimănui de felul cum înțeleg să-mi rezolv chestiile mele sentimentale...

JIM: Atunci, eu nu mai am nimic de adăugat...

JrM: Și nici eu de completat...

MILICĂ (*iși strînge trendul*): Bună seara...

JIM: Bunăseara...

MILICĂ (*înainte de a ieși, se întoarce din drum*): îmi permiteți numai o ultimă întrebare...

JIM: Mărog...

MILICĂ: Ce flori vă plac mai mult...

JrM: Garoafele! Dar de ce?...

MILICĂ: E! Să-ți comanzi din vreme... că o să-ți trebuie... înțelegi... (*Iese.*)

(*Jim suride. Vrea să plece.*)

CHELNERUL: O telegramă, mister Jeffries.

JIM (*o ia și o desface. O citește, o recitește... se uită în direcția în care a plecat Milică, apoi începe să fluiera și pornește domol spre odaia de sus. Se, oprește, suride...)*: Ori-ori! (*Iese.*)

TABLOUL VI

Apartamentul lui Jim la „Athenee Palace”. Lux dar nimic de prisos... în loc de pat, e un divan lat... O ușă spre baie, alta de intrare din cori. dor... în fund, o ușă cu balcon. O canapea, fotolii, o măsuță mică pe care se găsesc țigări, scrumiere etc. în fund, lângă balcon, o măsuță pe care e un patefon și câteva sticle cu etichete de firme mondiale: *Whisky, Gin, Cognac, Rum* etc. Nu lipsește nici sifonul de rigoare... Afară plouă. La ridicarea cortinei, Magda e singură în scenă... Stă pe fotoliu și fumează, ascultând ploaia...

JLM: Am întârziat nițel... iartă-mă... Un telefon neprevăzut... Te-ai plictisit?

MAGDA: Deloc... Am ascultat cum plouă... E așa de frumos... să stai cu lumină mică, într-o cameră de „Palace”... și să ascuți cum plouă.

JIM: E ! Cum ți se pare vizuina mea...

MAGDA: Foarte drăguță vizuină... ursulache...

JIM: Ce bem?

MAGDA: Eu, nimic...

JIM: Ce face? Uți că n-am băut nimic toată seara?.. (Sună.)

MAGDA: Pe cine suni?

JIM: Chelnerul! Să ne aducă de băut... (Se uită la sticle.) Toate sînt goale... Ultimul pic de gin, m-am spălat pe dinți cu el, azi-dimineață, că nu mai aveam pastă...

•jyjAGDA: N-aș vrea să mă vadă chelnerul aici...

joi: Adevărat... Du-te-n baie... Poate faci și un duș...

MAGDA: Un duș? Eu?... Aici?

JIM: Trebuie să fii foarte frumoasă goală...

MAGDA: Jim... te rog... Mă faci să roșesc... (E ușor tulburată.)

(Chelnerul bate la ușă. Magda dispăre în baie.)

JTM: Intră!

OHELNEBUL: Ce doriți, coane mister?

JIM: Șampanie...

CHELNERUL (*apatic*): Și două pahare, nu?

JIM: Două pahare? De ce două? Ce beau din două pahare o dată?... N-am nevoie de nici un pahar...

CHELNERUL: Înțeleg... Beți din sticlă...

JIM: Nu! Beau din lavabou... (Chelnerul iese. Jim se apropie de patefon și îi dă drumul. E o melodie sentimentală americană.) Poți veni... dragoste...

MAGDA (*intrînd*): Cum mi-ai zis?

JLM: Dragoste...

MAGDA: Dar ce ți-a venit să-mi spui așa?

JIM: Am tradus „darling” în românește...

MAGDA: A, da? Pentru asta? (Ca să schimbe vorba.) Ai o baie foarte frumoasă... (Se apropie de patefon.) Dacă aș putea, aș locui toată viața într-un hotel de lux... (Ascultă atentă discul, o clipă)... Aa ! *IVs afunny holiday...* (îi face mare plăcere melodia.)

JLM: Ți-aduci aminte! în prima seară cînd ne-am cunoscut... am dansat după melodia asta... (Vrea s-o ia în brațe să danseze.) Ce m-am plictisit atunci... Nu știu de ce, nu mi-a plăcut cine știe ce în seara aceea...

MAGDA: Am observat...

JrM: Dar... Ia spune-mi... Tu ce-ai zis de mine cînd m-ai cunoscut în prima seară?

MAGDA (*dansînd, se gîndește o clipă*): Că miroși foarte frumos...

JrM: Cum?

MAGDA: Da! Mi-a plăcut parfumul tău... (îl aspiră.)

Țsta... Are ceva așa, viril și insinuant... Cian îi zice?
JIM: „Ouir de Russie"... Și altceva?
MAGDA: Altceva, nimic important!... Am observat că ești un băiat drăguț... destul de prost crescut... și că dansezi bine...
JIM (*hop odată și o sărată*).
MAGDA (*zbatându-se*): Jim! Jim!
JIM (*sărutînd-o*): Nu pot să vorbesc cu gura plină.
MAGDA (*a scâpat*): Jim, ce-a fost asta?
JIM: TU ce crezi c-a fost?
MAGDA: M-ai mușcat...
JIM: NU e adevărat... Te-am bătut...
MAGDA: Bețivule !... (*Se uită îndrăgostită la el*) Mă iubești?
JIM (*ezită o clipă*): Da... Te iubesc...
MAGDA (*veselă*): De ce? Ce-ți place la mine? Spune-mi imediat ce-ți place la mine?... (*Jim vrea s-o ia din nou la dans*.) Nu... nu... Dacă nu-mi spui, nu mai dansez...
JIM: Ce să-ți spun? Ți-am spus de o mie de ori... îmi place tot...
MAGDA: Dar mai mult și mai mult?...
JIM: Surîsul... Tot timpul aș vrea să ți-l sărut...
 (*Bătaie în ușă*.)
MAGDA (*luînd-o la fugă*): Stai... stai, să m-ascund...
JrM (*după ce Magda a dispărut în baie*): Intră...
CHELNERUL (*intră cu o frapieră cu două sticle de șampanie. Ia mantoul Magdei*): îmi permiteți să pun mantoul conitei aici... (*il pune pe alt scaun și trage fotoliul lângă mäsută ca pentru două persoane. Pune pahare, flori etc. Când termină de aranjat, se uită satisfăcut la Jim*.) Noapte bună... și petrecere frumoasă...
JIM (*la ușa băii*): Hai... (*Magda intră*). Ți-a văzut mantoul... (*Destupă și toarnă*.) îmi place c-am fost discreți... Noroc!... (*Dintr-o dată e trist... preocupat. Se gîndește la ceva... A luat o decizie*.)
MAGDA: Noroc !...
JIM: Pentru ce bem?
MAGDA: Pentru ce vrei tu...

JrM: pentru amintirea acestei seri...
MAGDA: Cea dintîi în odaia ta...
ȚJJ! (*decis*): Și cea din urmă... (*Bea*).
MAGDA: De ce, cea din urmă?...
jjjj: Pentru că plecăm mîine de dimineață.
MAGDA (*zîmbetul îi moare pe buze si paharul îi tremură în mîină*): Cum?
JIM: Plecăm mîine dimineață... Am primit o telegramă de la tata... Din cauza evenimentelor... nerecheamă acasă...
MAGDA: Nu e adevărat!... (*încearcă să suridă*.) E imposibil...
JiM: Mîine de dimineață, la șase, plecăm cu avionul... (*Scoate telegrama*.) Uite...
MAGDA (*se uită în treacă... Nu-și revine*): Doamne! Așa de brusc... Așa de... Tot nu-mi vine să cred.
JrM: Și totuși... (*Bea fără să mai spună nimic. Pauză, își mai toarnă un pahar*.) Adineauri am primit-o...
MAGDA (*cu ochii în gol*): Și tocmai astă-seară vroiam să vorbesc cu Bobby. Parcă presimțeam... Dar cine s-ar fi putut gîndi... Știam că aveți încă două săptămâni de stat aici... Și acum, mîine dimineață la șase, cu avionul... Și era atît de important... atît de...
JIM: Ce era atît de important?...
MAGDA: Ce vroiam să vorbesc cu Bobby...
JIM: Da? Și ce vroiai să vorbiți?
MAGDA (*il privește drept în ochi, pentru prima dată de la începutul scenei cu plecarea*): Ce voiam să-i spun? (*Ride, însă fără veselie. Fals. Silit*.) Nimic... Nimic important... Vreau numai să-i comunic că m-am decis...
JIM: Ce?
MAGDA: Să primesc... invitația ei... Să merg cu voi în America... Să mă ia de aici, să mă scoată din viața tristă care m-așteaptă... Dar nu vroiam să merg numai ca musafir... Vroiam s-o rog să intervină pe lîngă tatăl vostru... să-mi dea și mie una din cele patru sute șazeci de ferestre ale regatului

lui... Dar acum, firește... toate astea rămîn visuri...
Visuri fără importanță...

JIM (*speriat*): Asta vroiai tu s-o rogi pe Bobby?

MAGDA: Ce te miri?... Cred că nu era mare lucru... ce
i-aș fi cerut?

JIM: Da, sigur... Uite, dacă vrei... putem să mergem și
s-o căutăm pe Bobby în oraș... Tot trebuie să vină
acasă... să ne facem bagajele. Eu cred, însă, că e
mai bine să nu-i spui... Știu sigur că Bobby îți va
făgădui orice... fiindcă Bobby te iubește și e o fată
prea amabilă, care nu poate să spună cuiva, nu.
Dar eu cred... că nu va putea să facă nimic pentru
tine, chiar dacă ar vrea din toată inima.

MAGDA (*ostenită ca după un drum lung*): De ce nu crezi?

JIM: TU trebuie să înțelegi, Magda!... Ea poate oricînd
să te ia cu noi... ca prietena noastră... ca musafirul
nostru... Un musafir însă locuiește cu noi și duce
aceeași viață ca noi... Dar o salariată a tatălui
meu, cu treizeci de dolari pe săptămînă, cu o singură
fereastră din cele patru sute șaiszeci de care spuneai
tu... e cu totul altceva... Asta nu poate fi acolo
prietena lui Bobby... și, prin urmare, Bobby nu
poate și nu trebuie s-o ia cu ea... Pricepi tu?

MAGDA: Da... pricep... Sigur că pricep... E foarte lim-
pede... Și ai perfectă dreptate... Eu nu pot fi
prietena lui Bobby decît dacă lucrez într-o prăvălie
murdară de păcură... plină de mecanici și de șoferi...
Hai să bem, Jim! Să bem pentru ultima noastră
seară. Pentru cea mai frumoasă seară a noastră...

JIM: Crede-mă, Magda... Eu vreau să fiu foarte cinstit
cu tine...

MAGDA (*dur*): Cinstit?... Ce vorbă crudă e asta... Ați
inventat-o voi bărbații pentru ca s-o întrebuițați
ori de cîte ori vreți să faceți o faptă josnică...
Cinstit...

JIM: Te înșeli... Josnicie din partea mea ar fi dacă aș
rămîne aici... Dacă aș accepta și aș primi ceea ce...
am înțeles că erai hotărîtă să-mi dăruiești... Fiindcă
am înțeles, Magda...

MAGDA: N-ai înțeles nimic...

JJI: Ba da... Dar tu ești o fată prea bună... și-mi ești
prea dragă... ca să mă port cu tine, cum m-aș
fi purtat cu oricare alta... (*O pauză.*) Și să mă
însor cu tine, nu pot...

MAGDA (*se uită la el, cu inima friptă*): Știu, Jim... E
firesc să nu te poți însura cu mine... Eu n-aș fi
decît o singură fereastră... într-un zgîrnie-nori cu
o mie... și dacă nu poți să mă iubești așa... atunci...
sigur...

JIM (*se așază în fața ei și-i ia mîinile*): Tu nu cunoști pe
tata, Magda! E un om foarte ciudat... El n-a fost
întotdeauna „regele broaștelor” și nici „magnatul
aramei”... A început ca minier în Montana...
Toată viața și-a făcut-o singur, cu mîinile lui...
Firește, o viață ca asta bătătorește mîinile... dar și
sufletul... Tu nu știi cît de lung e drumul de la
minele din Montana și pînă la uzinele „Jeffries”...
Ei bine, tata l-a străbătut... Și fiecare pas l-a
durut și l-a sîngerat... Acum e o piatră și, de cînd
a murit frate-meu Kid, e o piatră tristă... Un
automat... Bătrînul vroia să-l însoare pe Kid cu
fata asociatului lui. Kid s-a împotrivit. Iubea o
artistă de music-hall... S-a rugat... a amenințat...
dar tata a rămas neclintit... dur... ca arama care
se scoate din minele din Montana... La un ceas
după ultima ceartă, Kid s-a împușcat...

MAGDA: Și-acuma e rîndul tău să te însori cu fata aso-
ciatului.

JIM (*confirmă trist*): Da!... Acuma e rîndul meu...
(*O pauză.*) Eu sînt mult mai tînăr decît frate-meu
și nici n-am fost ca el în război... Eu nu pot să
lupt pentru un ideal... ca el... Nu pot să stărui...
să încep și să sfîrșesc lupta pentru dragoste ca el...
Eu sînt mai slab și sînt mai laș...

MAGDA: Ai dreptate... tu pleci, la șase dimineața...
(*Oftează.*) Ai dreptate, Jim... Te înțeleg... Fiindcă
și eu sînt ca tine... Lașă! Stau aici liniștită...
te ascult și aștept să pleci... N-am putere să mă
agăț de tine... să te scutur și să strig: Nu pleca...
rămîi cu mine... N-am curaj să urlu ca să auzi mai bine

ce nu pot să-ți spun... Îs-am forța să mă agăț ri-
tine și să nu te las să pleci... Eu care m-am; crezut
întotdeauna atât de tare... stau și mă uit; senină,
aproape, cum îmi frîngi inima și îmi nărui viața...
JIM (*CU multă căldură și sinceritate*): Să nu crezi că mi-
ușor să plec... Că nu mă chinui și eu, Magda...
Că nu m-am gîndit de atîtea ori, să te iau cu mine
și să nu-mi pese de nimic... M-am mai gîndit însă...
că eu tot va trebui să mă însor cu fata asociatului
tatei... că va trebui să te văd... ascunsă și nici
măcar în fiecare zi, cine știe unde... între cinci și
șapte... Ori, te iubesc prea mult ca să nu-ți pot
da decît atît...

MAGDA (*se ridică și, ca să facă ceva, pune la patefon o
placă: „Corul marinarilor” din Madame Butterfly*):
„Athenee Palace”... Apartament eu balcon... Șam-
panie frapată... Dacă ar intra acuma chelneru],
s-ar retrace rușinat că ne-ar deranja... Și-ar trebui
să-l strigăm înapoi... „Poți să intri chelner...
N-ai nici un motiv să fii discret. Aici nu se în-
tîmplă nimic... E tocmai contrariul de ce crezi
dumneata... Aicea sînt doi oameni care se despart...
Doi oameni slabi de după război... și care s-au
născut, în loc de suflete, cu cifre... Unul pleacă
spre drumul pe care l-a deschis târnăcopul din
Montana... fiindcă trebuie să se însoare cu fata
asociatului, fiindcă n-are voință să iubească pe
fata căreia i-a sărutat glezna... într-o seară cînd
se cînta *Madame Butterfly*... Iar celălalt... va
coborî cu ascensorul... va trece ca o nălucă albă
prin holul hotelului și va ieși în stradă...>• să strige
un taximetru... care să-l ducă undeva pe o străduță
mică... la poarta unei case... de la ferestrele căreia...
se aude, seara, muzica militară de la Șosea...”

JIM: Magda !... Nu fi tristă, Ai o viață întregă înaintea
ta... Ești frumoasă...

MAGDA: Taci...

JIM: Și nu mă judeca prea rău... Gîndește-te-eă pleci
de aici din camera mea... plină de parfumul pre-

zenței tale. curată... neatinsă... tot așa cum ai
venit...

MAGDA: Da... Curată... Neatinsă... Tot așa cum am
venit... Nu e adevărat... Cînd am venit eram cura-
joasă. Acuma plec ca o lașă... Dacă aș fi fost a ta,
aș putea spune măcar... „Da... m-am dat... m-am
dat dragostei... conștientă... fericită... cu voință”...
Dar așa... Mă duc așa cum am venit... (*își privește
rochia.*) Numai puțin șifonată... (*își pune mantoul.
Mm i-l ține.*) Te mai văd înainte de plecare?...

JIM: NU! Cred că e mai bine așa...

MAGDA (*se oprește în fața lui... îl privește drept, adine,
parcă ar vrea să și-l întipărească în minte pentru
totdeauna... Apoi izbucnește într-un hohot de plîns*):
Oh! Jim... Jim... (*Jim o ia în brațe și o ține așa
eîteva clipe. Nici unul nu spune nimic. Magda,
mai liniștită.*) Jim...

JIM: Și mie mi-e greu... Mi-e nespus de greu să mă
despart de tine... Dar, vezi tu... nu poate fi altfel...
Mîine de dimineață, eu o să fiu cine știe unde...
Tu o să te duci la birou... Acolo o să te întîmpine
un om cumsecade care te iubește și care poate să
sacrifice tot pentru tine... E dreptul lui să te aibă...
Și-așa... o să treacă o zi, două, zece... și viața ta
își va uima cursul mai departe fără să se oprească
la ușa camerei o sută șazeci și cinci... dintr-un
hotel oarecare... Viața ta nu e făcută pentru ca să
fie risipită în camere de hotel... E făcută pentru
ca să lumineze o casă de oameni de treabă, prin
ferestrele căreia soarele trebuie să sărute în fiecare
an... cîte un îngerăș adormit în leagăn...

MAGDA: Da... A i dreptate... în fiecare an cîte un îngerăș
adormit în leagăn... (*Surîde ușor... gîndului ăsta.*)

(*Chester bale repede la ușă și intră fără să i se spună. Bodo-
gănește ceva pe americănește... Vrea să se ascundă... Însă e prea
lirziu.*)

BOBY (*intră, furie. Se duce drept la el, îl caută în buzunar
și-i scoate niște pachete de țigări. îi arde două palme*):
Porc! (*Apoi liniștită.*) *Bonsoir, darling... (Se*

îndreaptă spre Magda.) On c'est ennuye à cette salle de soiree...

(Chester foarte demn... se duce la Jim și îi arde două palme.

Jim se repede la Chester și se încaieră. Bobby intervine și-i desparte. Se face o hărmălaie teribilă. Patefonul a terminat disculși

Virie singur ca nebunul. Magda s-a lipit de ușă, lividă... Nu știe ce să facă.)

JIM: Un moment, Magda... și te conduc... *(Se încaieră iarăși.)*

MAGDA: Nu e nevoie, mulțumesc... Vă las între voi! *(Iese repede.)* între voi... între voi...

TABLOUL VII

A doua zi, la șapte dimineața. La ridicarea cortinei, Catinca legată la cap deretică. Ferestrele sînt deschise, covorul întors, scaunele puse cu picioarele în sus pe masă, perdelele strînse etc. Soare încă nu destul de puternic... Ciripit de păsărele în grădina înviorată după ploaia de azi-noapte... Crinii din vas s-au fanat.

CATINCA *(a terminat de dereticat și pune la loc, pe rînd, și cîntă. Arie populară):*

*Atuncea cu plăcere,
El, cavaler cu șic,
îi dete un țap de bere
Și alune la fișic...*

*Era frumoasă fata
Și sta la masă tristă,
Cerînd să-i facă plata
Cu suflet de artistă.*

*Atunci a sa soție,
Ce-n tîrg îl urmărea,
Pătrunse-n berărie
Cu vitrion la ea...*

*Și din această dramă,
Ce-avu sfârșitul trist,
Orbi o biată damă
Și-uri tată familist.*

MAMA: Ei, clar ce te-a găsit cîntatul, soro? Scoli copiii.
La cîte ți-a spus Puiu să-l scoli?

CATINCA: La șapte jumătate...

MAMA: Și domnișoara?

CATINCA: Domnișoara nu mi-a spus nimic... și nici numi-a lăsat scris...

MAMA (*uitîndu-se la ceas*): Ia uită-te... Șapte și toată casa tabără...

CATINCA: Fiindcă m-a ținut servitoarea proprietarului de vorbă... Avem noi un „subiect” amîndouă...

MAMA: Ce subiect?

CATINCA: Gunoiiul... îl pune pe al lor la noi jos... Și de necaz li-l duc și eu sus îndărăt cu al nostru cu tot. Cred că! duminică cînd sîntem libere ne batem și ne dăm cu gunoiul în cap.

MAMA: A i pus laptele la fiert?

CATINCA: Ehe ! A și dat în foc pînă acuma... (*A terminat complet.*) Gata...

MAMA: Hai la bucatărie să ne vedem de treabă... (*Ies amîndouă.*)

(O clipă scena e goală.)

MAGDA (*intră. E așa cum, am lăsat-o aseară... Se văd însă, în toată ținuta și atitudinea ei, urmele nopții cutreierate pe străzi. E plină de noroi pe pantofi... și are un aer de nebună liniștită... Pare îmbătrînită cu cîțiva ani... își trîntește mantoul pe un scaun și, întimplător, se zărește în oglindă... își surîde de departe, încearcă să-și refacă puțin toaleta, dar renunță. E prea obosită... prea amărîtă. Se așază într-un fotoliu. Pendula bate șapte*): Un ceas de cînd a plecat avionul...

MAMA (*intră*): Magda... Fata mea... Ce e cu tine? Acuma ai venit?

MAGDA: Da...

MAMA: Trebuie să fii moartă de oboseală... Cel puțin, v-ați distrat bine?

MAGDA: Foarte bine...

MAMA: Ești palidă, fetița mea... Atîtea nopți nedormite... Haide să te culci...

MAGDA: NU, nu mă mai culc...

MAMA: Ar fi bine, totuși, să te odihnești puțin... La cîte trebuie să te scoli?

MAGDA: Chiar acuma...

MAMA: Sper că acuma, de dimineață, n-o să mai vină americanii să te ia...

MAGDA: NU... N-or să mai vină...

MAMA: NU?

MAGDA: NU! Nici azi... nici mîine... nici poimîine...

MAMA (*alarmată, după o mică pauză*): S-a întîmplat ceva?

MAGDA: Nu... Nimic... Nimic important... (*Nu se mai poate stăpîni și izbucnește în plîns.*) Mamă... măicuțo... Vino încoace. Ia-mă lîngă tine... ia-mă în brațe... și strînge-mă bine... Mi-e frig...

MAMA (*speriată, o ia la piept, și-o ține ghemuită ca pe un copil*): Fetița mea scumpă... ce e cu tine... ce ai?...

MAGDA: Stai așa... Și nu spune nimic... nu mă întrebă nimic...

MAMA: Doamne... Doamne... Doamne...

MAGDA (*după o clipă, mai liniștită*): Nu te speria, măicuțo... Nu s-a întîmplat nimic grav... Poate, ție chiar o să-ți pară bine de ce s-a întîmplat.

MAMA: Mie? De ce?

MAGDA: Au plecat...

MAMA: Cine?

MAGDA: Americanii... Și Boby... și Chester... și... Adineauri, la șase, cu avionul... (*Un timp.*) Și pe mine rn-au lăsat aici...

MAMA: N-au vrut să te ia cu ei?

MAGDA: NU ! Boby nu mi-ar fi putut da nici un locșor în Banca lor... și Jim... nu se poate însura cu mine... fiindcă tatăl lui e de piatră...

MAMA: Vezi, pușorul meu... Nu ți-am spus eu?...

MAGDA: Da !... A i avut dreptate... Voi bătrînii aveți întotdeauna dreptate... (*Un timp.*) Cum mi-am putut închipui, măcar o clipă, că Jim mă iubește?... Cum am putut?...

MAMA: NU e nimic, fetița mea... O să treacă și asta...
O să fie nițel mai greu la început și pe urmă...
încet-încet... o să treacă.

MAGDA: încet... încet... o să treacă...

MAMA (*privind-o cu dragoste*): N-ai mai stat așa în brațele
mele, de când erai mică și trebuia să-ți spun povești
ca să te adorm... Numai așa te linișteam și când
plîngeai... Dar acum ești mare. Ce poveste pot să-ți
spun ca să te liniștești?... Eu cred... vezi tu... că
ceea ce îți trebuie ție în viață — așa cum te cunosc
— este o siguranță... Și, crede-mă... oricît s-a
schimbat lumea... a mai rămas totuși pe lume...
o siguranță... un refugiu de zidurile căruia se sparg
toate valurile... pe care le ridică furtunile vieții...
Căminul!... Familia... Viața bună, simplă, a tra-
iului în comun... cu părinții, cu frații... cu copiii...
Viața asta cu bucuriile ei mărunte... banale...
la îndemâna tuturor. Viața așa cum e a noastră și
atâtora alții ca noi... Cu cafeaua cu lapte de di-
mineață când plecați la treburi... cu glumele de la
prânz... când mă tachinați pe mine și rîdeți de
Catinca... cu o carte bună și un pahar de ceai fier-
binte iarna la gura sobei... cu un concert... din
cînd în cînd... un spectacol... o conferință... Cu
duminicile calme... cînd te duci și faci toată dimi-
neața pesmeciori pentru prietenele care vin după-
masă la ceai... Viața cu muncă... cu disciplină... cu
visuri măsurate... Cu un logodnic liniștit și de
treabă... Asta este ceea ce cred eu că-ți trebuie ti c-
si asta e singurul basm pe care ți-l mai pot povesti
acuma... cînd inima ta a suferit cea dintîi încercare
grea...

MAGDA: Ai dreptate, măicuțo... (*Se ridică în capul oa-
selor.*)

MAMA: Am, fetița mea... Și ceea ce e curios... e că eu
aveam impresia că voi, tineretul de azi... nu mai
credeți în familie... în cămin și în viața organizată
după puterile fiecăruia... Văd, însă, că m-am în-
șelat... Mă uit la tine și văd că m-am înșelat... Fiind-
că te uiți la mine și mă ascuți tot așa cum m-ani

uitat și am ascultat-o eu pe mama. Și cine crede că
poate distruge vreodată familia... e un nebun și un
netrebnic... Familia o să trăiască cît lumea... fiindcă
ea e doica la care au supt toți copiii pămîntului...

MAGDA: Măicuța mea dragă... (*îi sărută mîna.*) Și dacă
ai ști că în zilele astea... cînd m-am gîndit'asa de
puțin la voi, n-am fost nici măcar fericită...

MAMA: NU?

MAGDA: NU... Pentru că noaptea... cînd reintram în
odăița mea... și stingeam lampa... îmi dădeam
seama... că ziua aceea fusese totuși goală... Mă
chinuiam muștrările de conștiință...! Mă gîndeam
că n-am mai lucrat nici o floare la fața de masă
pe care ți-am făgăduit c-o fac gata de Crăciun...
că nu i-am mai ajutat lui Puiu la lecții... că mă port
rău cu Milică... pe care l-am lăsat singur să plîngă
printre facturi... Dimineața, însă, vîrtejul începea
iarăși... Și gîndurile mele bune rămîneau iarăși
în odăița mea... Acuma gata... 8-a isprăvit... Mi
le voi regăsi pe toate... O să caut să mă domin...
să înfrunt primele ceasuri grele pe care le presimt...
O să muncesc din nou... și mai mult decît pînă
acuma... O să...

CATINCA: Eee!... Făcuși ochi...

MAGDA: Bună dimineața, Catinco!

CATINCA: Dar ce, ai dormit îmbrăcată? (*Se duce la ușa
lui Puiu și bate. O dată, de două ori.*)

MAMA: Bate mai tare că doarme greu... (*Catinca bate
mai tare.*) Dar ce-o fi de nu se deșteaptă...
ridică.)

(*De afară, dinspre grădină, se aude Valsul dimineții cîntat
la muzicuță. Toți ascultă, un timp. Intră Puiu. E ușor făcut...
Afară continuă cîntecul la muzicuță în tot timpul scenei,
schimbîndu-se apoi cu Am iubit doi ochi albaștri.*)

Puru: Sărut mînaaa...

MAMA (*consternată*): De unde vii, nemernicule?

Putu: Vin tocmai de la Plevna...

MAMA (*înlemnită*): E făcut !...

Puiu: Calomnii!... Mă rog !... încasa asta se poate be,
două cafele cu cenușă?...

(Magda nu se poate abține să nu suridă.)

CATINCA: Două? Dar de ce? Mai ești cu cineva...

Puiu: Da!... Sînt cu prietenul meu...

MAMA: Care prieten?...

PUTU: Cel mai bun prieten al meu... Paganini !... *(d
duce spre fund.)* Muzica !... înăuntru... Hai, mă,
că nu e nimeni.

MILICĂ *(tot făcut și el, ușor, intră chitind la muzicuță..]*
Cînd îi vede pe toți, încremenește și încetează cîntecul...
își scoate pălăria rușinat și rămâne lingă ușă, u%
timp. Pauză): Ce minți, mă, că nu e nimeni?...
(își face „coraj”.) Sărut mîna... *(se duce la mama),*
madam Cristian...

MAMA: Bună dimineața, Milică!

MILICĂ *(de zăpăcit ce e, se duce și la Catinca și vrea să-i
pupe mîna):* Sărut mîna...

CATINCA *(ride):* Ehe ! E turbueit bine... Nu vezi? Vrea
să-mi pupe mîna...

(Mitică se oprește în fața Magdei și nu știe ce să facă.)

MAGDA: Bună dimineața, Milică...

MILICĂ: Bună dimineața ! *(E jenat căe cu chef.)* Magda !...
Eu sînt...să știi...

MAGDA: Ce?

MILICĂ: Beat...

MAGDA: Și chiar dacă ai fi, nu e nimic... De unde veniți
acuma?

Puiu: De la vînătoare...

MAMA: Ce vînătoare?

Puiu *(discret):* Nu știu ce vrea să împuște Milică... pe la
Băneasa... pe aerodrom... Dacă nu pleca, bineînțeles!

MAGDA *(bravă):* Dar de unde ați știut voi că pleacă?

Puiu: Păi noi ce-am făcut toată noaptea?... După ce ne-a
spus portarul că pleacă de dimineață... l-am pîndri
ca să ne convingem...

MAGDA: Și...v-ați convins?...

MILICĂ: *Da...(O mică pauză jenantă.)* Iartă-mă, Magda..-

MAGDA: EU?... Te-am iertat, Milică... *(îi întinde mîna,-)*
Poate, ai avut tu dreptate să-mi spui ce mi-ai spus.-

jfiUCĂ: Nu ! N-am avut nici o dreptate... Și de-aia am
băut... și de-aia am făcut tot ce am făcut... înțelegi...

•pgixj *(lui Milică):* Dă-mi cinci lei...

MILICĂ: A, da... C-am zis... înțelegi? Mă rog... Am să-i
dau, afară de astă-seară, două sute nouăzeci și cinci
cu aștia... Dar tot mă dezvăț... De aș știi că mă costă
o sută de mii de lei, înțelegi...

MAGDA *(deodată):* Milică!...

MILICĂ: Da...

MAGDA: Cine a deschis magazinul azi? E opt...

MILICĂ: Nimeni... Astăzi e închis...

MAGDA: De ce? E vreo sărbătoare?

MILICĂ: Da... Astăzi e sărbătoare personală... *(E fericit.)*

MAGDA: NU.. NU se poate... Azi e și scadența lui Bălă-
nescu.

MILICĂ: î l iert... Astăzi sînt cel mai fericit om din lume...
Nu vreau să știu de nimic... nici de polițe, nici de
magazin, de nimic... Nu vreau să știu decît că sînt
fericit... *(Scoate im pachetul din buzunar.)* Magda...
Ți-am adus ceva... *(I-l dă, Magda îl desface. E
inelul de logodnă... Toți o privesc.)* L-ai uitat la
mine aseară... pe jos... Știi... l-am adus.

MAGDA *(punîndu-l pe deget):* Mulțumesc, Milică...
*(Familia răsuflă ușurată. Milică, în culmea fericirii, începe
să se pupe cu Puiu.)*

MAMA *(Catinchii):* Fă-le două cafele cu cenușă...

MAGDA: Dar de ce cu cenușă?

MAMA: Sînt bune după chef...

MAGDA: Da? Atunci, fă-mi și mie una, Catinco...

MAMA: E, dacă e așa... fă patru, Catinco... Că, să vă spun
drept copii, azi-noapte n-am mai putut de supărare
și am băut și eu.

(Toți o privesc mirați.)

PUTU: Dumneata?

MAMA: Da !... Tot vinul pe care trebuia să-l pună Catinca
la friptură săptămîină trecută, în loc de spirt de-
naturat.

Cortina

COANA CHIRIȚA

COMEDIE ÎN TREI ACTE

(După personajul lui Vasile Alecsandri)

1942

DIN „JURNALUL DE BORD” AL COANEI CHIBIȚA.
ACT DE NAȘTERE

Liviu Rebreanu, marele iubitor al teatrului românesc și nedezmățit prieten al tuturor slujitorilor săi — de la actor la mașinist și de la dramaturg la spectator — și de a.cărui caldă prietenie am avut cinstea să mă bucur, din anii debutului meu și pînă la prematura lui călătorie dintre noi, mi-a spus într-o zi că de multă vreme îl „roade o idee” și anume: anumite personaje din piesele teatrului românesc, clasice sau moderne, comedii sau drame, deopotrivă, merită să fie reconsiderate în cadrul unor piese personale, construite pe datele vechilor lor buletine de identitate, provenite din piesele matcă.

De exemplu: Ghiță Pristanda! De ce să nu merite o piesă proprie, a cărei acțiune să se desfășoare nu în viața lui oficială de funcționar „scrofulos la datorie”, ci în viața lui intimă și particulară, în mijlocul celebrei, dar anonimei lui familii de „unspicie suflete cu remunerație mică după buget”? De ce să nu cunoaștem personal și pe madam Pristanda și droaia ei de copii, fete și băieți, cu dramele, cu visurile și cu viața lor cotidiană, desigur, plină de întâmplări și de conflicte, familiale sau externe? De ce să nu-l cunoaștem și pe Ghiță Pristanda, dezbrăcat de mundirul său profesional și galonat pînă la cot, redus numai la dimensiunile lui de tată și de soț?

Și, ca Pristanda, atîția și atîtea altele cum ar fi Leana din *Ilagi Tudose*, scăpată din teroarea unchiului scîrțan și urmărită în noua ei viață eliberatoare? Sau, Agamiță Dandanache, în mediul lui bucu-
•^Ștean, corupt și agramat care,... familia sa de la '48 Încoace...
O> Sbilț, din *Patima roșie* a lui Sorbul, transplantat din casa sorei

întreținute, în mediul lui de „filozofi” bețivi, de naufragiați ai vieții în taverne sordide și protestatare, și poate și printre oameni de treabă ca Crina inimii lui. Sau atâtea alte personaje care să merite o soartă dramatică mai simplă, după cum, pe drept cuvânt, credea Rebreanu, care avea o listă întreagă de pus la dispoziția dramaturgilor de a cărot competență profesională nu se îndoia.

Printre cei la care se gândise să facă apel, în consecință, se afla de canul nostru de totdeauna, Victor Eftimiu, Mihail Sorbul, Camil Petrescu, Victor Ion Popa, Mircea Ștefănescu și alții, printre care j subsemnatul, care am fost ales să trag și primul pas, știut fiind, *qu'n n'y a que le premier pas qui coute...* pe autor.

Rebreanu mi-a încredințat trei personaje, ca să le scriu câte o piesă de căciulă. Acestea au fost — și mai sînt încă — Ghiță Pristanda, Sbilț și Coana Chirița, ultima fiind cea dinții care urma să fie reprezentată pe scena Teatrului Național, după cum a și fost, în 1942 sau 1943, celelalte două rămînînd în sertarele mele — unde se află și azi — în stare de „romane pentru mai târziu” sau „piese pentru niciodată”, avînd în vedere că am fost exoflisit dintre dramaturgii contemporani.

Nu e cazul să amintesc, tocmai eu, succesul piesei la premieră și seria pe care a înregistrat-o după aceea. Nu pot însă să nu consemnez și aici, și acuma, marele succes personal înregistrat de Sonia Cluceru în coana Chirița și G. Galboreanu în Bîrzoii. Și dacă astăzi, la reluarea piesei după un sfert de veac și mai bine, în noi condiții de reprezentare, coana Chirița mea își va face datoria, „cum știe ea”, atunci meritul va fi numai al lui Vasile Alecsandri, tatăl său legitim, al lui Liviu Rebreanu, tatăl ei adoptiv.

Și dacă nu, vinovat va fi numai

Fiului meu Bogdan-Alexandru, această jucărie, pentru cînd se va face mare.

TUDOR MUȘATESCU

P E R S O A N E L E

GRIGORI BÎRZOI, ot Birzoieni

BRUSTUR)
COCIURLA J } boieri, vecini de moșie

GULIȚĂ BÎRZOI, fiul lui Grigori

LEONAȘCUDALBU

MONSIEUR CHARLES, profesor de franțuzește

SERDARUL CUCULEȚ, directorul Agiei din Iași

ALEXANDRU GRIGORE GHIKA, domnul Moldove

ÎNTÎIUL BOIER

AL DOILEA BOIER

EPISTATUL

VAMEȘUL barierei Păcurari

ION, slugă, fecior și odăieș la Bîrzoii

ÎNTÎIUL FECIOR

AL DOILEA FECIOR

BARBU LĂUTARUL

UN JANDARM al isprăvniciei

SURUGIUL

UN VIZITIU

UN SERVITOR la bariera Păcurari

COANA CHIRIȚA, soția lui Blrzo
ARISTIȚA)
CALIPSIȚA)
ELENCU, sora lui Bîrzo
CATINCA EPUREANU
DIDIȚA BAȘOTA
LULUȚA
CHIRALINA, țigancă roabă
RALIȚA, fata ei
ÎNTÎIA CUCOANĂ
UN *MAITRE D'HOTEL*
Invitați, invitate, doamne, boieri

ACTUL I

După revoluția de la „pașopt”, la conacul lui Grigore Bîrzo de pe moșia Bîrzoieni. Un salon gen „boieresc” cu sofale, jilțuri, covoare, măsuțe joase etc. O masă acoperită cu brocard. Un clavier de ocazie, fabricație vieneză, cu luminări de seu în sfeșnice. Icoane, șaluri, alămărie, lampă de plafon de majolică, alte lămpi cu picior. Toate lucrurile sînt vechi, purtate, ciobite. Se vede că în acest salon familia Bîrzo își face veacul. Din tot și din toate se degajă un aer de „provincie” prăfuită, inactuală, cu toate eforturile, nereușite dealtfel, spre eleganță și „modern”. În dreapta, uși care duc în iatacul soților Bîrzo și către dependințe.. în stîngă, ușă care duce spre iatacul fetelor. În fund — între două ferestre mari, zăbrele și încărcate de draperii grele cu fronton — o ușă mare, în două părți, care se deschide pe un cerdac mare de lemn vechi și pe alocuri putrezit. Prin ferestre se văd curtea și atenansele conacului precum și, în perspectivă, sub zăpezi imaculate, satul răzășesc Bîrzoienilor. Zi de iarnă moldovenească, către înserat... Ninge încet, liniștit, pitoresc, ca într-un pastel de Vasile Alecsandri. La ridicarea cortinei, Guliță e așezat la masa de lucru, în dreapta lui monsieur Charles. Monsieur Charles e un francez între două vîrste; blond, cu mustața galică ca a lui Vercingetorix din cartea de istorie medie. Poartă cu o eleganță oarecum exagerată costumul modern al timpului, din patria sa. Din cînd în cînd, tușește ușor, avînd grijă să manevreze grațios o batistă fină, cu un monogram cît o carboavă rusească. Guliță, unicul fecior al familiei Bîrzo, e un băiețoi de șaptesprezece ani, deșirat, cu vocea în schimbare și cu fața plină de coșuri și tuleie. E îmbrăcat după moda moldovenească „veche”. Pe masă cărți de studiu și caiete... Guliță privește cum ninge afară.

CHARLES (tușește, își șterge mustățile, ea după bere, ^{cu} batista, o pune la loc, cu distincție, în buzunar. își privește apoi ceasornicul cu cheiță): *Et maintenant dragă Gulisă, potir finir notre leçon de français' soyez gentil et repetez-moi, tout ce que nous avons appris aujourd'hui...*

GULIȚĂ (atent la ninsoarea de afară): *Și si fac?*

CHARLES: *Ne causez plus le roumain avec moi. Il s'agit d'apprendre ensemble le français... C'est pour cela que je suis ici...*

(Se aud, apropiindu-se, zurgălăii unei sănii. Zurgălăii încetează.)

GULIȚĂ: O vinit o sanie! Trebuie să fie mamaia.

CHARLES: *Oui, ga doit etre, madame Chirisă.*

GULIȚĂ: Vreau să văd și mi-o adus neneaca di la Hîrlău...
(Vrea să se ridice.)

CHARLES (oprindu-l eu un deget): *Pas avant d'avoir fini notre leçon...*

GULIȚĂ (se reasază îmbufnat): *Vous parle trop vite. Moi pas comprendre... (Convins.) Moi pas comprendre... și gata!*

CHARLES: Bon!.. Atunci eu am să întreb pe dumneata în românești și dumneata ai să răspund la mine, în limb francez. În felul acesta, noi împuşcam dintr-o dată, cu un singur glonte, două iepuri...

GULIȚĂ: O să rupem inima tîrgului amîndoi...

CHARLES: Non, non, non!.. Spune în franceză ce vrei să zici...

GULIȚĂ (CU efort): *Comme se dit français „o să rupem”?*

CHARLES: *Nous allons rompre...*

(Guliță scrie, silabisind tare.)

GULIȚĂ: *Și inima, cum se zice?*

CHARLES: *Le coeur...*

(Guliță scrie, silabisind tare.)

GULIȚĂ: *Și tîrg?..*

CHARLES: *Vii!*

GULIȚĂ: NU, nu, așa-i Ieșii!.. Tîrg, adică unde se vinde și se cumpără tîți șei!

CHARLES: *A, oui... oui! Le marche...*

(Guliță scrie, același joc.)

GULIȚĂ (borborosește, citind ce-a scris pe caiet): *Eompre... coeur... marche... (Triumfător, tare.) Nous allons rompre la coeur du marche!*

CHARLES (tablou): *Nous allons faire quoi?*

GULIȚĂ (recitește): *Eompre le coeur du marche!*

CHARLES: *Și cine vrei face asta?*

GULIȚĂ: *Moi et voie...*

CHARLES (corectîndu-l): *Vrei să spui adică... vous et... (Așteaptă să completeze restul Guliță.)*

GULIȚĂ (repede): *Mou! Vous et mou! Da, așa-i bini.*

CHARLES: NU așa bine. *Vous et moi!.. Așa bine!*

GULIȚĂ (fericit): *Vous et moi, amîndoi!.. Da, da, așa-i!*

CHARLES (ridică ochii spre cer, cu disperare): *Oh! Mon Dieu! (Face jocul cu batista.) în lecsia nostru de azi am învățat chiteva cuvint usual... Așa est?*

GULIȚĂ (convins): *Oui!*

CHARLES: Spre exemplu, cum se spune în franceză, furculisă?

GULIȚĂ (repede): *Furculition!*

CHARLES: Non, non! Non... Se spun, *la fourchette...* Bepet acum, te rog și dumneata... *La fourchette!*

GULIȚĂ: *La furșat!*

CHARLES: *Bon!.. La fourchette!..* Și ce facem noi cu furculisă?

GULIȚĂ: *Nous mange!*

CHARLES: *NOUS mangeons!..* Fote bin!.. Și ce mâncăm noi cu furculisă?

GULIȚĂ: Asta nu știu, că eu mînc tîți șei cu mîna.

CHARLES: Asta nu frumos!

GULIȚĂ: N-o fi, da-i mai gustos... Așa-i de bine cînd îți lingi degetele!.. (Visător.) După alivenci mai cu seamă... (Plescăie limba.) *îmmhî!*

CHARLES: Bine dar dumneata care vrei să mergi în strainat, la Paris, trebuie să înveți manierele frumos...

GULIȚĂ: Ba eu nu vreau deloc să merg la Paris, niese Șarlă. Neneaca vrea.

CHARLES: Neneacă are dreptate... (Cu sinceritate.) *Și madam Chirisă este un femei și jumătate... El iubesc, sivilizatie... educatie, les belles manieres...*

Este un person care dorești ca copiii seu se ajung oameni distins. *Occidenteaux !*

GULIȚĂ: Păi dacă ti potrivești cu mamaia, ea s-ar urca și-n balon di sala di spunea mata că, într-o zi, o să se suie pînă la cer, numai să fie di bonton... *(Ironic.)* Civilizasion !.. Gărgăunision !.. *(Face un gest de aiureală.)*

CHARLES: NU frumos vorbești așa de mamai...

GULIȚĂ; Apoi, mata, să fii sănătos cîte zice și ea de mine ! Că-s leneș, că-s gogoman și cîte și mai cîte...

CHIBIȚA *(intră. încă își mai freacă mîinile de ger):* **BOH-jour** mesie Șarlă... *(îi dă mîna.)*

CHARLES *(se ridică):* *Bonjour madame!* *(îi sărută mîna.)*

CHIBIȚA: *Bonjour Goulis mere!...* *(îl sărută pe frunte.)*
Vă deranjarisesc?

CHARLES: *Bas du tout, madame!... Nous venons justement de finir notre leçon...*

CHIRIȚA *(CU un gest elegant, lui Charles):* Șăzi... Șăzi!... *Bestez!* Ia loc, ti rog... *Prenez lieu...* mesie Șarlă !

CHARLES: *Mergi...* *(Bămine în picioare.)*

CHIRIȚA: *Ne restez pas en pieds. (Se așază.)*

CHARLES *(se așază după ea):* *Mergi.*

GULIȚĂ: Neneaca, ci mi-ai adus de la Hîrlău?

CHIRIȚA: Ți-o adus neneaca, acadede. Un cornet plin...
Uite pe-atîta de mare...

GULIȚĂ: Din șei umpluți cu șărbet?

CHIBIȚA: Da'păi că nu era să le mușc ca să văd cu ce-s umplute...

GULIȚĂ: Și unde-s, mamaie?

CHIRIȚA: La croitoreasă, la Hîrlău, unde să fie? Că le-am uitat pi masă cînd mi-o-ncercat rochia cea nouă.

GULIȚĂ *(alintîndu-se ca și cum ar plînge):* îiiiiî...
Mi-o uitat acadelile meii...

CHIRIȚA: Ia nu te mai sclifosi așa, că nu erau numai ale tale... Erau și-a fetelor.

GULIȚĂ: Ce-mi pasă mie de ele? Mie să-mi dai acadelile mele... îiiiiîiiii!

CHIRIȚA *(lui Charles):* *Begard,* mesie Șarlă, *corn il* să sclifosă. Ditai magadanul di șăptsprezeci ani...
Băiet de-nsurat...

GULIȚĂ însoară-te matali, dacă vrei, că mie nu-mi trebuie. Eu vreau acadelile mele...

OHRIȚĂ: Ian taci din gură, că pi urmă ți-oi da oacade, să n-o poți duce... Nu ți-i rușini?

CHARLES: *Ne fâchez-pas, madame, notre mere Gulisa...*

CHIRIȚA: Păi, nu zău? Că tot de acadelele tale mi-o ars mie La Hîrlău?... Cumpără ceea, cumpără cealaltă... pentru noi, pentru slugi, pentru gospodărie! Că doară de-aia m-am dus pe gerul ista... Am uitat de acadede...

GULIȚĂ *(miorlăind mai tare):* Va să zică, nici nu mi-ai luat? îiiiiîiiî...

CHIRIȚA: Taci și vezi-ți de lecție, că se supără mesie Șarlă !

CHARLES *(face un gest amabil):* *Oh ! Nous avons justement fini...*

CHTEIȚA: E? *Comment marche la franse?* Merg strună?
Qa va cordef

CHARLES *(CU un surîs):* *Oh! Qa ga, ga va... Un peu lentement, mais ga va tout de meme.*

CHIBIȚA *(mîndră, oarecum):* *Je veux que mon fils arrive tambour de livre...*

CHARLES *(nedumerit):* *Tambour de livre!* *(Se gîndește cam ce ar putea fi asta.)* Nu cunosc acest expresion...

CHIRIȚA: Nu e nimic. A i ocazia să mai înveți și mata cîte oleacă de franțuzească de la noi, c-avem foarte multe expresii frumoase, pe care văd că nu le știți acolo în Franța. *Tambour de livre*, însemnează, tobă de carte. Plin de învățatură... *Bempli d'ap-prendrition*, adică...

CHARLES: *Oh! Parfaitement. (Bepetă cu ochii spre cer.)*
Tambour de livre! *(Ironic.)* *Il est tambour de livre!...*

CHIRIȚA: Ți-am spus că vreau să-l trimit în străinătate, ca pe beizadele și pe feciorii de boieri. Că doară boieri sîntem și noi și încă din cei mari. Că dum-nealui al meu Birzoă, tofolog așa cum îl vezi, e os domnesc, din neamul Băzeșoaei... Cît privește pe Vodă, știu eu că n-o să mă răfuzărisească cînd i-oi cere voie și-un ajutor, acolo, să trimăt băietul la carte. Am eu cu Vodă împreună o vorbă, de pe vremea cînd nu era încă uns Domn... *(Face cu*

ochiul.) Quand il n'etait pas graisse monsieur, adică Dar, stai să-ți spun cum a fost, să nu-mi uit vorba.. (Lui Guliță.) Guliță ! Ia du-te mata de ti gioacă olecuță pe-afară, prin omăt, că-i tare frumos.. Ajunge cât ai învățat astăzi, că nu-i bini să-ți faci nici capul călindar.

CHARLES: *Gulisa, vous etes libre...*

GULIȚĂ (*Chiriței*): Nu mă duc afară că mi-i frig...

CHIRIȚA: Du-te în ietacul tău, atunci... sau la fete.

GULIȚĂ: Mă duc dacă mă lași să cânt la minavet...

CHIRIȚA: Păi, minavetul nu-i al meu, e al lui mesie Șarlă.

GULIȚĂ: Zi-i matale, să mă lase să cânt la el.

CHIRIȚA (*știind că-i cere un lucru care nu-i face plăcere*): Îi dai voie să cânte olecuță la minavetul mata!;, mesie Șarlă? (*Fără să aștepte răspunsul lui Charles.*) Zi mergi lui mesie Șarlă... că ți-a dat voie...

GULIȚĂ (*lui Charles*): Mergi, mesie Șarlă!..

CHARLES (*otrăvit*): *Avec grand plaisir...* Numai să nu stric la el... Abia am reparat stricaciun de dala trecut. (*Lui Guliță.*) La asta instrument, se chinta pe afara nu prin înăuntru...

CHIRIȚA: Lasă, mesie Șarlă, că-i iau și lui unul când ne-om duce la Iași, și-atuncea scapi di el...

GULIȚĂ (*a prins vorba*): Îmi iei minavet de la Iași! Jură, mamaie...

CHIRIȚA: Jur... dac-o să-nveți bine franțuzește pînă atunci.

GULIȚĂ: Păi, nu ți-o spus mesie Șarlă, că știu? Tite, poți să mă pui și la examen, dacă vrei... Poftim ! Ia-ntreabă-mă, cum se zice pe franțuzește furculiță!

CHIRIȚA: E? Cum se zice?

GULIȚĂ (*mîndru*): *Furculition!*

CHIRIȚA (*lui Charles*): Adevărat că știe!

GULIȚĂ (*care a prins curaj*): Și vrei să-ți spun ce facem noi cu furculița?

CHIRIȚA: E?

GULIȚĂ: *Nous mange !*

CHIRIȚA: Bravo !

CHARLES: *Mais, dites-nous, gu'est-ce-gue nous mangeons avec la fourchette ?* Ce mâneam noi cu furculis?

GULIȚĂ (*Chiriței*): Ce avem, mamaie, deseară la masă?

CHIRIȚA: Sarmale și friptură... (*îi suflă copilărește.*) *Des sarmaux !*

GULIȚĂ (*ineîntat de el*): *Nous mange avec la furculition, des sarmaux!*

• CHIRIȚA: Bravo ție !

CHARLES: *Et quoi encore ?* Și mai ce?

GULIȚĂ (*triumfător*): *Et de la fripturition! (Fuge.)* Acuma mă duc în odaia lui mesie Șarlă să iau minavetul. (*Iese pe ușa care duce spre dependințe.*)

CHARLES (*după el*): Ai grija se nu stric...

CHIRIȚA (*privește cu dragoste după Guliță*): O rupe, o rupe... O-nceput s-o rupă binișor. Vorba ceea: *Notre chance avec voire maladie...*

CHARLES: *Flait-il?*

CHIRIȚA: Norocul nostru cu boala dumitale, că dacă nu te bolnăveai mata la Iași și n-aveai nevoie de aer, ca să te-ntremezi, nu te recomandaria coana Catinca să vii să stai la noi, la țară... Și Guliță nu mai avea norocul să învețe franțuzește, acasă, cu un franțuz sade.

CHARLES: Eu trebuie să mulsumesc la dumneavoastră pentru șans...

CHIRIȚA: Acum ești al nostru. Nii ne-ai făgăduit că ne duci băiatul la Pariz? Fără mata nici nu l-aș lăsa, că se pierde pe-acolo, tălălău, cum e.

CHARLES: Ve mulsumesc fote mult pentru încredere.

CHIRIȚA: Eh ! Eu n-am avut norocul lui ! Eu am învățat franțuzește mai mult singură, că tot timpul cât am stat în pansion, la. Ieși, am lipsit.

CHARLES (*galant*): Dumneavoastră vorbiți fote bin franțuzești, pentru un person care a invasat singur...

CHIRIȚA: Singură cuc, mesie Șarlă!.. *Seule coqu!* Pi șinstea me.

CHARLES: Și Gulisă va seamăn în acest privins... Sint sigur ca, in scurt timp, are se vorbesc tot atit de bine cum dumneavoastră.

CHIRIȚA: Să dea Dumnezeu !.. Dar, să nu-mi uit vorba ! Să-ți spun de întâmplarea cu Vodă... (*Charles își compune o mîtră amabilă pentru ascultat.*) Acum vreo 20 de ani de zile, ne pomenim într-o noapte

cu huiet și tropot de cai în ogradă... Rapide, cum îs eu di firea me, sâr din crivat și alerg la fereastră să văd ee-i... Bîrzoă de colo, nu și nu, ca. să-și ieie pistoalele, c-o vinit tâlharii, să ne prade... Dar pînă să-și puie el papucii, că de frică nu-i nimere pi sub crivat, tâlharii o și dat buzna în casă, că erau flămînzi și uzi di ploaie ciuciulete. Că cine crezi mata că erau tâlharii iștia? Tot boieri, unul și unul, care veneau de la o pitrecere de la vornicul Lupu și rătăcind drumul, prin ploaie, se abătuseră la noi să-i găzduim peste noapte... Bîrzoă îi cunoște pi tați după nume. Cît ai bate din palme, am sculat slugile, am întins masa, am pregătit odăile și țin-te, dragă mesie Șarlă, chiolhan!... *Chiolhanition*, nu glumă! S-o pus, bre, cu tații pi bătura, pi cîntec, pi joc, c-o trimăs de-o sculat țigani din Bîrzoiești să le cînte... Eu... dă! Cafimeea tînără și rușinoasă!... Ședeam în ietac singură și ascultam prin perete glumele dumnealor, care de care mai deșuchiate. Eeee!.. Acu să te ții. Tocmai cînd începuse să se lumineze de ziuă și simțeam cum mă biruie și pe mine somnul, mă pomenesc, că intră cineva în ietac și, nici una nici două, se trîntește ca un butuc lîngă mine, în crivat... Am sărit, arsă, gios, cu sufletul la gură... „Pardon, mesie!” zic —frânțuzește, ca să vadă cela de colo cu cine are de-a face. „*Je ne suis pas la servante. Je suis... madame Bîrzoă!*” Cum o auzit cela vorbele istea, a sărit drept în mijlocul ietacului și-o nceput. a se scuzarisi și a-mi pupa mîna ca la vlădici. Și numai pe frânțuzește... Și ce mai frânțuzească vorbe. Mai ceva ca dumneata. „*Excusez-moi, madame, zice. Je ne pas savoir que vous etes couches dans le crivat, je voulais dormir et je croyais que le-crivat est vide.*” Și, mă rog matala, s-o scuzarisit omul așa de frumos, că mi-o muiet inima și l-am dus binișor afară... Dar cînd am deschis ușa ietacului și m-o pălit lumina de afară în față, unde se oprește cavalerul meu, se uită lung la mine și zice: „*O! comme vous etes belă, dans la lumiere du matin...* Halal di bărbatul matali!” *Et, ni une, ni deux,*

dragă mesie Șarlă, *il me prend de milieu* (arată mijlocul), și mă pupă o dată, taman pe cu ce-ți vorbesc eu matali acuma. Apoi fuge la grajd, încalecă calul și p-aci ți-i drumul... *Mais quelle pupation!* Și acuma, uite, cînd mă gîndesc, parcă îmi umblă un mușuroi de furnici pe spate... Și cine crezi mata că era cavalerul meu de atunci? (*Charles se uită nedumerit.*) Domnul nostru de azi... Vodă Alexandru Grigore Ghica...

CHARLES: *Oh! Comme c'est interesant!*

CHIRIȚA: Eh! Ale vieții valuri... Dacă m-aș fi ținut de el, poate, dă, cine știe!... Eram acuma Chirița doamna, la Iași, nu cucoana Chirița, la Bîrzoieni...

CHARLES (*mereu galant*): Fote posibil...

CHIRIȚA: Așa că, sînt sigură că Vodă mi-ar face tot ce i-aș cere, cînd i-oi aduce aminte de „*la pupation*” de acum 20 de ani. *Parce que je crois qu'il a de la joue!* (*Bate obrazul.*)

CHARLES (*fără convingere, numai cu amabilitate*): Cu sigurans ca o să-i faca un mare placer, se-i amintiți acest delicios aventur de tineres...

CHIRIȚA: Lasă aventura... Aș avea eu să-i amintesc altceva, dacă-ar fi vorba pe-aceea!.. Focul meu de la inimă. (*Văzînd nedumerirea lui Charles, în taină.*) Isprăvniceia!.. Vreau să-l rog pe Vodă, să-l facă pe dumnealui al meu ispravnic.

CHARLES: O! Asta este un idei fote bun.

CHIRIȚA (*ca pentru ea*): Ah! Șăpti sărindare dau, numai să mă văd isprăvniceasă cu jăandar în față și dorobanț la coadă... In fața casei jăandarul și la coada ealeștii dorobanțul...

CHARLES: Asta merit un „*pupation*”, *n'est-ce-pas?*

CILTRIȚA: Numai să mă facă și-l pup de o sută de ori, fii pe pace... și-apoi, să judecăm drept, mesie Șarlă... Ce, dumnealui al meu nu merită să fie ispravnic? Ce, noi n-am pătimit la '48 ca patrioți? Las-că mi-o murit cumnată-mea a mare, plus alte 20 de capete de vite, dar ne-am bolnăvit și eu și Bîrzoii. El de friguri și eu de măselariță. Așa că, avem drepturi, ca pătimiți. Dumneata nu vezi, acu, cum are pretenție, care mai de care, să intre în slujbe,

sub cuvînt că le-o fost frică la pașopt? Helbet ! Apăi, dacă-i pe-aceea, cine are temeuri mai abitir ca Bîrzoă al meu? Cine-o tremurat ca varga, toată revoluția, mai dihai ca el? Adică, dacă acu o vinit vremea proștilor să intre-n slujbe și-n dregătorii numai fiindcă-s boieri, ce Bîrzoă nu e boier? Că se vede cit de colo, după tabieturi și înfătoșare, că e din os domnesc... Cît despre prost, să poftească care-a vrea să se măsoare cu el...

CHARLES: Sigur! Aveți argument fote serios, se reușiți.
CHIRIȚA: *N'est-ce pas?* Și-o să răușesc, nu ti teme. Că una-i Chirița pe lumea aiasta... Și cînd își pune ea ceva în cap, nu se poate să nu izbutească.

CHARLES: *Parfaitement, madame...*

(Se aude. Ia minavel, un vals.)

CHIRIȚA: Auzi ci frumos chită, băietul, la minavet?... O-nvâțat să-l învîrtească.

CHARLES *(cu panică)*: Numai se nu stric la el!

(Chirița, ascullind valsul. începe să fredoneze, acompaniind flășneta lui Gulilă din culise. Intră Calipsița și Aristița, gătite și frezate ca de bal.)

ARISTIȚA ȘI CALIPSIȚA *(împreună)*: Sărut mina, mamaie. Bine-ai venit!

CHIRIȚA *(mirată că le vede îmbrăcate așa)*: Dar ce-i cu voi, soro, de v-ați gătit așa ca de bal?

ARISTIȚA: Așa ne-o spus tataia, să facem...

CHIRIȚA: Cînd v-o spus?

CALIPSIȚA: Azi-dimineată, după ce-ai plecat matali la Hîrlău...

ARISTIȚA: O spus că ne vin musafiri acum după-prînz și să ne gătim cu rochiile cele bune...

CALIPSIȚA: Și să ne facem frumoase cozi.

CHIRIȚA: Ne vin musafiri? Ce fel de musafiri?

ARISTIȚA: Simandicoși...

CHIRIȚA: Fără știrea me? Și n-o spus cine-s?

ARISTIȚA: N-o spus...

CALIPSIȚA: N-O spus...

CHIRIȚA: Da'voi nu l-ați întrebat?

ARISTIȚA ȘI CALIPSIȚA *(împreună)*: Ba da...

CHIRIȚA: Și ce-o zis?

ARISTIȚA: O clipchit, numai, șiret din ochi...

ELIPSIȚA: Și-o zis: „Ați vede voi !”

^JJBİȚA: Mare minune !.. Nici mata nu știi de ce-i vorba, mesie Șarlă?

CHARLES *(care știe ceva)*: *Non, madame! Moi je n'en sais rien... (își strînge cărțile de pe masă.)*

ARISTIȚA: Și-o pus și pe țîțaia Elencu să facă prăjitură cu nucă și cu povidlă de caise...

CALIPSIȚA: Și-o spus și lui Ion să scoată din zîmnic vin din cel vechi...

CHIRIȚA: E, să știți c-o căpiat Bîrzoii. Dar el unde-i acuma? Nu l-am văzut în casă, adineaorea, cînd am venit...

ARISTIȚA: S-O dus și el cu Ion, în zîmnic, să cerce vinurile.

CHIRIȚA: Și cumnata Elencu, unde-i?

CALIPSIȚA: La bucătărie... Coace rolada și șade lîngă ea să n-o ieie focul iute...

CHARLES: *Permettez, que je me retire, madame...*

CHIRIȚA: *Je vous prie...* Și, ti rog, fii mata așa de gentil, mesie Șarlă, și spune-i cumnatei meii, să vie oleacă încoace.

CHARLES: *Avec plaisir, madame... (Iese.)*

CHIRIȚA: Și voi, ia faceți bunătate și duceți-vă în ietacul vostru și, să nu mișcați de-acolo, pînă nu v-oi chema eu...

ARISTIȚA: Păi, tataia o spus să...

CHIRIȚA: Lasă ce-o spus tataia... și faceți ce spun eu. Că tataia spune multe, și eu spun numai una. Auzitu-m-ați?

ARISTIȚA ȘI CALIPSIȚA: Da, mamaie...

CHIRIȚA: Și aveți grijă, cînd stați pi scaun, să ridicați rochia în'sus, să nu se boțască taman la spate... Că și spatele îi față, cînd îl întorci.

ARISTIȚA ȘI CALIPSIȚA: Da, mamaie...

CHIRIȚA: Ați plecat?

ARISTIȚA: Da, mamaie. Dar ne chemi și pi noi, cînd or veni musafirii?

CHIRIȚA: Să vedem mai întîi despre ce musafiri îi vorba. Că mie îmi cam miroase ceva pe aici... *(Umflă nările.)*

ARISTIȚA *(mirosind în vînt)*: S-o ars rolada țîțacii Elencu...

CALIPSITA: Și miroase a cocă arsă.

(Fetele ies.)

CHIBIȚA: Adevărat că miroase a ars !

ELENCU (intră. E cu șorț ae gospodărie, cu mînecele sufle, cate, plină toată de făină, pe șorț, pe mîini și chiar pe față): Dacă nu se mai astîmpără diavolul ist, cu minavetul lui! O vinit în bucătărie să-mi cînte, și așa mi-o-mpuiet capul, că am uitat de rolada din cuptor și s-o făcut scrum... Nu mai avem ce da acum la musafiri... (Se aranjează și își scoate șorțul.)

CHIBIȚA: Dar, despre ce musafir îi vorba, cumnățică?

ELENCU: Cum? Nu ți-o spus Grigori?

CHIBIȚA: NU mi-o spus, că dumnealui sădi în zîmnie să cerce vinurile, în loc să vie și să mă-ntîmpine cînd mă-ntorc de la Hîrlău, unde umblu pentru treburile dumnealui... La croitoreasă, la modistă, peste tot.

ELENCU (bucuroasă): Atunci, află, cumnățică, că azi avem zi mare în casă. Ne vin pețitori...

CHIBIȚA: Pețitori?... Nouă?... Apoi eu îs măritată di 25 de ani, precum știi, și tu ești văduvă de 12... pre cît știu. Ce pețitori să ne mai vie nouă, acum, la spartul iarmarocului?

ELENCU: Ira ! Dar nu vin pentru noi, soro... Vin pentru fete!

CHIBIȚA (șireată): E, nu-mi mai spune!.. Și ce pețitori sînt aiștia, mă rog?

ELENCU: Doi boieri foarte di treabă... Tineri, cu avere, cu...

CHIBIȚA (întreprind-o): Și de unde-s de fel?

ELENCU: De aici din împrejurimile Bîrzoienilor. Au moșii frumoase, vecine cu a voastră...

CHIBIȚA: Și cine-s, mă rog?

ELENCU (umflînd vorbele): Paharnicul Brustur și căminarul Cociurlă!... Doi boieri, cum nu se găsesc mulți în ziua de azi. Ți-o spun eu, cumnățică, care mă pricep la petitorie...

CHIBIȚA: Văd... văd... Te pricepi și la aiasta, tot ca la rolada de ți s-o făcut scrum în rolă... Și zii, așa?

Aiștia-s musafirii simandicoși pentru care, în lipsa me, s-o întors casa cu tîti șei în sus?

JÎBZOI (intrînd): Bun venitul, cucoană soacră !.. (Cu un gest spre Elencu.) Ți-o spus, soră-mea, nu?

CHIBIȚA (înfîptă): Da, mi-o spus.

JÎBZOI: Mi-era frică că-i întîrzia la Hîrlău și vin pețitorii în lipsa matali... Și eu, dă, în'treburii de iastea, nu-s cine știe ce priceput...

CHIBIȚA (ironică): Dar, cum de s-o hotărît, asemenea boieri, să catadicsească să ne pețească fetele?

BÎBZOI (încîntat): Aista a fost șiretlicul lui Elencu...

CHIBIȚA (ironică): Vra să zică, matala trebuie să-ți mulțumim, cumnățică?..

ELENCU (CU modestie): Păi atîta nepoate am și eu! Și dacă n-oi face pentru ele, pentru cine să fac?

CHIBIȚA: Da'de unde și pînă unde ți-a dat gîndul ista în minte?

ELENCU: Ehe ! De cînd am pus eu ochii pe ei !.. Că, ce mi-am zis? Tineri sînt, de neam sînt, vecini de moșie cu noi sînt, fete de măritat avem, de ce adică să nu facem noi din trei moșii, una...

BÎBZOI: Se cunoaște că e sora me !.. Giudecă la fel cu mine.

ELENCU: E !.. Dar, nici paharnicul Brustur, nici căminarul Cociurlă, nu cunoșteau fetele. Și nuntă fără oleacă de dragoste nu merge...

BÎBZOI: NU merge...

CHIBIȚA (privind-l cu înțeles): Ba a mers...

BÎBZOI: Dar cum vine vorba aiasta?... Adică nu m-ai iubit matali pî mine, cînd m-ai luat di bărbat?

CHIBIȚA: Vezi bini că nu... că pe vremea aceea, bărbatul _____nu se iubea înainte. Se iubea după.

BÎBZOI: Și asta, acum mi-o spui, după douăzeci și cinci di ani di dragoste?

CHIBIȚA: Fiindcă acum am avut timp să mă gîndesc la aiasta, că pînă acum, am avut treabă cu copiii și cu gospodăria. Nu mi-o ars di amor... (Făcînd pe grațioasă.) Dar de-acum încolo, după ce-oi mărita fetele, o să am, slavă Domnului, vreme destulă și pentru amor !

BÎRZOI: O Să ai mata vreme... dar ți-o treent timpul.
CHIRIȚA: *Quaná" on aime on a toujours vingt ans!*
BÎRZOI (lui *Elencu*): Ce zice?
ELENCU: Ti necăjește pe franțuzăște.
BÎEZOI: înțeleg, ca să nu prișep... Auzi colo, că nu m-o iubit? Ha, ha, ha!
ELENCU: Dar nu-i vorba acuma de voi, bre omule, îi vorba de copchilele voastre...
CHIBIȚA (care *schimbasese vorba într-adins*): Adevărat, ian spune, cumnățică... Cum o fost cu boierii ceia, de-o îndrăgit fetele noastre?
ELENCU: Eee!.. Am adus-o eu bine, nu te teme. Luna trecută, când o fost balul la isprăvnicie, la Botșăni, și-ați mers și voi cu fetele, o venit și Cociurlă cu Brustur la bal, să le vadă, că i-am trimes eu... Și cum le-o văzut, le-o și căzut cu tronc la inimă... Calipsița lui Brustur și Aristița lui Cociurlă...
CHIRIȚA (lui *Bîrzoii*): Și tu ai știut de toate aiestea?
BÎRZOI (*șmecher*): D-apoi cine a fost tartorele cel mare?...
CHIBIȚA: Da', mă rog, dac-o fost și ei la bal, di cin-o vinit să-i cunosc si eu, si să-i vād cum arată la față?
BÎBZOI: Parcă de tine le arde lor, să te vadă. Ei o stat tot cu ochii după fetele noastre.
CHIBIȚA: Și de ce n-o pus măcar pe cineva să ni-i prezanteze? Să vie să facă tali...
ELENCU: N-o îndrăznit, cumnățică, că sînt foarte sfoși. Sînt tineri de modă veche, nu ca cei din ziua de azi... Nici măcar de danțat nu știu dănțui... Nici de băut, nu le place să beie, nici în cărți nu joacă, nici ochii după femei nu le umblă...
CHIBIȚA: Păi singură spuseși că tot timpul balului au umblat numai cu ochii după fetele mele...
ELENCU: Bini, după ele s-o uitat ca după miresele lor...
CHIBIȚA (*serioasă*): Ba nici vorbă de-așa ceva, cumnățică dragă. Eu n-am fete de măritat tot cu fete ca și ele... Bărbatul care nu-i oleacă îndrăzneț, care nu știe să se prezanteze cum trebuie în lume, care nu știe^ dănțui nici juca în cărți, bărbatul care n-o învățat să bea un pahar di vin și care nu știe să-și

arunce ochii, iacă așa... (*privește craidonește*), după o fustă de fimeie — apăi acela nu-i bărbat. Cit despre aceea ca să-mi mai fie și ginere pe deasupra, nici vorbă nu poate fi. Să-și puie pofta-n cui.
3ÎBZOI: Dar mata, cucoană, hăi... uiți că mai sînt și eu pe-aici.
CHIRIȚA: Ba nu uit diloc (*il imită*), cucoane, hăi ! Dar dumneata ți-ai spus cuvîntul... Și Brusturele și Cociurlă sînt pe placul dumitale.
BÎRZOI: Firește că sînt... Nici unul, nici celălalt, n-au nici un'cusur și cum fetele noastre o agiuns, ba o și trecut demult' de vîrsta măritișului, sînt foarte bucuros să le dau după vecinii noștri.
CHIRIȚA: Ba eu nu le-oi da, cit îi cucu...
ELENCU: NU spune așa, cumnățică. Oamenii, de cînd au văzut fetele la Botșăni, s-o îndrăgit de ele...
CHIRIȚA: EU vreau să-mi mărit fetele cu tineri pe care să-i îndrăgească ele, că s-o dus vremea ceea, cum-nată, cînd ne măritau părinții legate la ochi. Eu îs femeie de modă nouă, cu civilizație la cap, nu cu fes.
BÎRZOI (*atîns la fes*): Ai fi mata precum zici, dar tinerii au moșioare frumoase, bănișori buni, vitișoare multe și grase.
CHIRIȚA: Să le stăpînească sănătoși... Eu nu-mi dau fetele după boierași de aieștia de țară, care n-au văzut altceva în viața lor decît vitișoarele de pe moșie, care nu știu măcar că există Parizul pe lume și care la balul de la Botșăni o stat — o noapte întreagă — popîndău, lîngă lăutari, cu gura căscată, de-o rîs și curcile de dînșii... Că să nu credeți că nu i-am văzut. Auzi colo? Fetele mele... frumoase, franțuzite, citite, să le fac eu, pe una Brusturoaie și pe alta Cociurleasă... *Jamais dă la vie... mesie Bîrzoă! Jamais dă la vie...*
BÎRZOI: *Ba, oui, madam...* Și chiar acuma, peste un ceas, cînd Brustur și Cociurlă, vor veni să le pețească, o să le dăm... Aiasta-i voința me... (*O privește, drept în ochi.*)

CHIRIȚA: P i semne că ai cercat prea mult la butoaiile» din zîmnic de vorbești așa?... La mine în casă, n-au ce căuta dumnealor... *(Pe un ton care nu mai admite replică.)* Să le ieși înainte cu sania și să-i întorci din drum, că de nu, le fac una să mă pomenească.

ELENCU: Dar cum o să faci una ca asta, cumnățică! Unde s-o mai văzut așa ceva?

CHIRIȚA: Tot acolo unde s-o mai văzut, ca să primească pețitori bărbatul și cu soru-sa, în timp ce mama fetelor nu-i acasă...

BÎRZOI: N U știi ce vorbești, cucoană, hăi...

CHIRIȚA: Ba știu și ți-o spune una și bună... Eu fetele nu le dau și nici nu le arăt măcar. Mă-ncei cu ele în ietac și nu ieșim pe ușă, pînă n-or ieși ei pe poartă... Așa să știți... *(Lui Elencu.)* Dă-te mai încolo cumnată, că acuma leșin și n-am loc de dumneata...

BÎRZOI *(repede și brusc alarmat)*: Să nu leșini Chirițo, te rog... Să nu leșini...

CHIRIȚA: Ba leșin...

BÎRZOI: Da',de ce să leșini?

CHIRIȚA: Uite-așa... c-așa mi-i pofta. *(Începe a leșina.)*

BÎRZOI: Știi că eu nu pot să te văd leșinată...

CHIRIȚA: N-ai decît să nu te uiți la mine... și să nu cumva să te prind că vii să mă freci cu oțet la tîmple și să-mi dai să miroso opoanax, că pîine și sare cu mine, pe un taler, nu mai mînînci... *(Crește jocul.)* Au!... îmi vine leșinul... îl simt acuma pe la genunchi...

ELENCU: Fii cuminte, cumnățică. Ține-ți firea... *(St apropiu de ea și-o sprijină.)*

BÎRZOI: Chirițo, hăi! Stai fimeie, să ne-nțelegem... Nu leșina... Ține-ți firea...

CHIRIȚA: Ți-am spus eu, că numai tu ai să mă omori... De douăzeci și cinci de ani, de cînd ne-am luat, vrei să mă omori în fiecare zi...

JÎRZOI: Eu?... Păcatele mele... Cum poți să spui așa ceva?

CHIRIȚA *(același joc)*: Ah !... simt că mă duc... Mă duc... *Je m'en vais... Je ro'en vais...*

JÎRZOI: *Non... Rest... rest... (îi apucă mîinile.)* Elencule ! Adă repede oțetul și opoanaxul...

CHIRIȚA: Vezi că șîpul e-n șifonel, la mini în ietac... Ah !.. Mor... Grigori, mor... Grigori undi ești?

BÎRZOI: Aicea sînt, Chirițo dragă... Lîngă matali... Vino-ți în fire, te rog.

CHIRIȚA: Mor, Grigori... Mor... Și, uite, te jur cu limbă de moarte să nu dai fetele după Cociurlă și după Brustur...

BÎRZOI: N U le dau, nu... Numai vino-ți în fire...

CHIRIȚA *(vorbind ca din vis)*: Eu am visat pentru copchilele mele altfel de gineri... oameni fini, de modă nouă... cu maniere elegante, umblați prin străinătăți. Așa cum speram să găsesc, acuma de cîșlegi, cînd m-aș fi dus cu fetele la leși, dacă mai trăiam... *(Șireată.)* Și dacă mi-ai fi dat voie și bani de cheltuială... Acuma, am murit, așa că...

BÎRZOI: Da' n-ai murit, Chirițo dragă, n-ai murit! Tu nu vezi că vorbești?...

CHIRIȚA: Asta nu-i o dovadă, Grigori. Fimeia vorbește și moartă... Nu spuneai chiar tu?... Am murit... Și păcat di mini. Că eu n-am vrut altceva pe lume decît binele vostru al tuturor... al tău... al copchiilor și al numelui nostru... Acuma gata ! Dumnezeu să mă ierte ! *(Se închină.)*

BÎRZOI: Da', nu te potrivești, psihi-mu, că n-ai murit... Ești numai leșinată... și ai să te trezești acuma și-o să stăm de vorbă, să ne-nțelegem ca oamenii.

CHIRIȚA *(ca de departe)*: Fetele măritate la Ieși, băietul la studii la Pariz și Grigori a meu, ispravnic...

BÎRZOI *(agrabil surprins)*: Ispravnic, eu?... Aista-i vis.

CHIRIȚA: Da... visul meu... D-aia vream să te rog să mă lași să mă duc de cîșlegi, la Ieși. Dar știu că, dacă ți-aș fi spus, nu m-ai fi lăsat...

BÎRZOI: Dar de ce să nu ti las? Ba te-aș fi lăsat bucuros.

CHIBIȚA: Zici așa acuma, pentru că am murit... Dar dacă, ți-aș fi spus când eram vie, te-ai fi stropșit la mine m-ai fi ocărit...

BÎEZOI: Dar nu mai vorbi di moarte, Chirițo, hăi, eă-mj rupi inima. Uite, c-o venit Elencu cu oțetul... șj cu Chiralina...

(Elencu intră cu oțetul pe care îl aduce Chiralina și cu un flacon de parfum.)

CHIRALINA: Of, Doamne! Doamne!.. Cine-mi supără mereu pe stăpînica me? Că-ntr-o zi o s-o găsim țeapănă-n scaun... *(începe să-i frece tâmplele și mumiie eu oțet aromatic.)* Ia te uită ! Numai noduri e toată !

(Elencu îi duce sticla cu opoponax la nas.)

CHIRIȚA *(făcînd pe leșinată mai departe)*: Ah! Și îmi făcusem așa de bini tăti socotelile pe ceea lume! M-aș fi dus la Ieși... cu fetele... cu Guliță, cu Chiralina...

CHIRALINA *(îi sărută mîna pe care i-o trage)*: Sărut mîna. că m-ai fi luat și pe mine, cucoană...

CHIBIȚA: AȘ fi tras la hotel, la „Glantz”, că e ieftin și mă cunoaște, de mică, de la răposatul tataia, care trăgea numai acolo cînd venea de la moșie. în primele zile ne-am fi dus după cumpărături și găteli pentru rochii și treburi femeiești, la „Carniol” și la „Darmet”, și de la „Hudig” am fi luat ciuboțele aduse din Pariz... Și pe urmă am fi mers peste tot să ne vadă lumea... La cofetărie, la „Meicon”, la teatru de la Copou, la sendrofii, la baluri, la soarele, ca să vadă toată lumea ce mai fete de măritat are cucoana Chirița, și ce mai ispravnic ar fi dumnealui, Grigore ot Bîrzoieni, bărbatul dumisale prea iubit... Da' nu mi-o fost dat să-mi văd visul cu ochii și m-o luat Dumnezeu, de-a dreapta lui, tocmai cînd mi-o fost lumea mai dragă... *(Plînge încet.)*

BÎEZOI *(impresionat de tot ceea ce se întîmplă)*: Nu mai plînge, Chirița me, că-mi vine să-mi smulg mustețile de ciudă că te-am supărat... Uite, sîntem cu tații aci, lîngă tine... Trezește-te din leșin...

ELEKCTJ *(bătînd-o ușor pe obraji)*: Haide, cumnățică, fii cuminte...

OBTEALINA: Fii cuminte, stăpînico...

CHIRIȚA: Of, Doamne! Trăii să mă văd și moartă!... *(Plînge de mila ei.)*

CHIRALINA *(tot frecîndu4 tâmplele și mîinile)*: Acuma, dacă o-nceput să plîngă, îi trece... Uite c-o-nceput să i se încălzească și mîinile... și-i vine și sîngele la loc în obraji...

BÎRZOI: Dă, Doamne !.. Că, să spun drept, de multe ori a leșinat ea, în viața me, dar ca data aiasta, nu.

ELENCU: Clipește, clipește... își vine la loc în simțiri...

CHIRIȚA *(se deșteaptă treptat din leșin. Deschide întăi ochii mari, se uită nedumerită împrejur, își pipăie trupul, ca și cum ar vrea să se convingă că e al ei, apoi vorbește cu voce stinsă, ca de lăuză)*: Unde mă aflu?

BÎRZOI: La Bîrzoieni, Chirița me... Unde vrei să te afli?.. La matali acasă, cu mine, cu Elencu, cu Chiralina.

CHIRIȚA: Dar ce s-o-ntîmplat cu mine?

ELENCU: Iaca, te-ai supărat așa din senin și ți-o venit rău...

CHIRIȚA: Cum era să mă supăr din senin? Eu nu leșin niciodată degeaba...

BÎRZOI: Te-ai supărat din cauza musafirilor...

CHIRIȚA: Care musafiri?

BÎRZOI: Brustur și Cociurlă... care vor să ne pețească fetele...

CHIRIȚA: Au ! Să nu mai aud de numele istea, că iar îmi vine leșinul... *

BÎRZOI: NU ti mai supară, Chirița me. Iaca, să vorbim liniștit, să ne-nțelegem ca oamenii cu minte.

CHIRIȚA: NU vreau să mă-nțeleg... Nu-mi dau fetele după ei și pace.

BÎRZOI: Foarte bine... N-avem decît să nu le dăm... dacă zici că nu sînt gineri pe placul matali.

ELENCU: Ba sînt gineri foarte buni.

BÎRZOI *(face un semn lui Elenm)*: Chirița însă îi di altă... Și, dă !... Cum copchilele nu le-am făcut numai

eu singur, se cade să ținem seamă și de părerea ei... Că, orieii! o fost și ea acolo de-un ajutor...
CHIBAI INA (*care tot mai freacă încă miinile Chiriței*): Așa-i dreptul...
BÎBZOI: TU să taci, smolito, și să vorbești când te-oj întreba eu... Vra să zică, mai pe scurt, eu zic,-da, Chirița, ba !...
CHIBIȚA : Ba !...
BÎBZOI : Și-atunei... (*Face cu ochiul lui Elencu.*) Iacă-tă ce m-am gândit eu. Chirița vrea să mărităm fetele cu boieri de la Ieși... Dar boierii de la Ieși n-au de unde să știe că noi avem fete de măritat la Bîrzoieni.... Trebuie, prin urmare, să mergem la Ieși, să ieșim în lume, să ne vadă tinerii copchileie.
CHIBIȚA: Dar parcă tu vrei să mergi la Ieși?
BÎBZOI: Păi eu n-am de ce merge... Dar te duci mata. că te pricepi mai bine la treburi de-aiestea... Eu, dă, sînt mai de modă veche. Nu știu nici dăntui, nici juca în cărți, nici vorbi franțuzește... Sînt la fel cu Brustur și Cociurlă...
CHIBIȚA : Păi, de aceea ții morțiș să ne dăm fetele după ei !
BÎBZOI: Ba nu țin morțiș deloc... dovadă că vreau să te duci la Ieși...
CHIBIȚA: Dar cum am să mă duc la Ieși? Unde o să trag? Că la rude, ie deranjarisese, cu liota de copchii după mine.
BÎBZOI: N-ai nevoie să tragi la rude !... Tragi la hotel, la „Glantz”, că e și ieftin și te cunoaște de cînd erai mică.
CHIBIȚA (*prefăcută*): Da' de unde știi tu treaba aiasta.'
BÎBZOI: D-apoi cine nu știe că răposatul socru-meu, nu trăgea decît la hotel la „Glantz”, ori de cîte ori venea de la moșie !...
CHIBIȚA: Eh ! Dar ca să stai la Ieși și să umbli în lume;' boierească, trebui să fii îmbrăcat după modă și nici eu, nici fetele n-avem de niciunele.
BÎBZOI (*același joc*): Nu-i nimic... Vă faceți tot ce vă trebuie... Bochii, la „Carniol”, ciuboșele, la „Hudig”, că el le aduce de la Pariz.

CHIBIȚA (*cu elan*): Grigori!... Nu șuguii
BÎBZOI: Nu șugui diloc.
CHIBIȚA: Dacă ai ști cum îmi ghicești gîndul !
BÎBZOI: E !... Așa sînt eu, Gîcea !
CHIBIȚA: Bine, dar toate acestea cer cheltuială mare și eu din economiile mele nu mai am nimic, că le-am pus deoparte, în sipet, și nu umblu în el, să mă tai, pînă la nunta fetelor.
BÎBZOI: Îți dau eu și de cheltuială... Umblu eu la sipetul meu... (*Arată chimirul.*) Toate astea însă, cu o condițiune.
CHIBIȚA : Ce condițiune?
BÎBZOI: Dacă într-o lună de zile, cît îi sta la Ieși, nu găsești gineri pentru fete, te întorci acasă și i le mărităm imediat cu Brustur și Cociurlă... Ne-am înțeles?
CHIBIȚA: Fie și așa, dacă zici matali...
BÎBZOI: Jură că-ți ții făgăduiala.
CHIBIȚA : Jur !...
BÎBZOI: Pe ce juri?
CHIBIȚA (*serioasă*): Să dea Dumnezeu să rămîn văduvă anul ista, dacă nu mi-oi ține făgăduiala.
ELENCTJ: Pușchea pe limbă-ți !...
BÎBZOI: Dacă n-aș ști cît ții la mine, m-aș supăra... (*Se aud zurgălăi afară și lătratul dinilor din curte, care întîmpină sania.*) Auzi, au venit pețitorii... Ce ne facem cu ei acuma?... (*Chir'alinei*). Du-te de
• întîmpină musafirii la scară.
CHIBALINA: Da, boierule. (*Iese.*)
CHIBIȚA : Îi tratarisește cumnățică, acum, cu scrum din cela de-i meșteră ea să facă, și matala le spui că eu n-am venit de la Hîrlău și că, prin urmare, nu poți hotărî nimica, singur, în lipsa me...
BÎBZOI: Și fetele? Ce facem cu fetele?
CHIBIȚA: Fetele stau cu mine în ietac.
ELENCTJ: Lasă-le, cumnățică, să dea măcar bună ziua... și să cunoască și ele tinerii...
CHIBIȚA (*ironică*): Nu le las, că mi-e frică să nu se amorezeze de asemenea minunății de bărbați. *Orevoa...* și petrecere bună cu vitișoarele... (*Iese.*)

ELENCU: Mă duc să-i primesc măcar eu... Ne-o făcut d. rîs, cumnăţică. *(Iese în capul scării care coboară,, din cerdac, strîngîndu-şi un şal în jurul gîtului.)*

(Bîrzoii îşi aprinde ciubucul şi îşi ia o poziţie de om care se află într-o situaţie importantă. De afară se aud zurgălăii scuturaţi la gîtul cailor care s-au oprit. Apoi, în cerdac, cizmele lui Cociurlă şi Brustur, scuturate de zăpadă. Clinii din curte potoliţi o clipă, încep să latre din nou, întărîtaţi de ceva care se vede. în cerdac apar musafirii, Intîmpinaţi de Elencu şi Chiralina.)

ELENCU ŞI CHIRALINA: Pofţiţi!... Pofţiţi!...

(Se deschide uşa şi-i pofteste. Cociurlă şi Brustur îşi mai scutură încă o dală cizmele de zăpadă, îşi scot căciulile şi intră.)

BÎRZOI *(întîmpinîndu-i)*: Bun venitul, boieri dumneavoastră...

BRUSTUR ŞI COCIURLĂ *(împreună)*: Bun găsitul, cucoane Grigori...

(Schimb de saluturi după „moda veche” a timpului.)

BÎRZOI: Frig, frig, hai!

BRUSTUR *(care, ca şi Cociurlă, e tipul boierului moldovean de ţară, rămas departe de curente moderne ale timpului. Amîndoi sînt tineri, chipeşi şi foarte pîtoreşti în simplitatea lor)*: Ca iarna, cucoane Grigori... şi ningee!

ELENCU *(foarte prevenitoare cu ei, caută să suplinească — cît mai afabil — lipsa gazdei)*: Chiralino, ia fuga şubele boierilor şi du-le la bucătărie să ie usuce...

(Chiralina ajută pe cei doi să-şi dezbrace şubele, apoi iese cu ele şi cu căciulile în braţe.)

BÎRZOI: Ia poftim de şedeţi... *Prenez pla, vorba neve mi...*

BRUSTUR ŞI COCIURLĂ *(se aşază)*: Mulţumim...

(Tăcere o clipă. Se aud clinii.)

BÎRZOI: Dar ce diavolul or fi lătrînd clinii aşa !...

COCIURLĂ: O fi văzut lupchii şi vulpchile.

BÎRZOI: Ei şi cu dumneata. De unde piuă unde lupi şi vulpi în ograda me, ziua-n nămiaza mare?...

BRUSTUR: NU sînt în ogradă, sînt la noi în sanie.

ELENCU: Ce? Lupi şi vulpi?

COCIURLĂ: Da, trei lupchi şi două vulpchi... Le-am puşcat acuma, în drum către dumneavoastră, în pădure la Bereaga...

BRUSTUR: Că nu se făcea să venim cu mîna goală. Prind bine, pentru duduca, la o caţaveică, ceva...

BÎRZOI: Foarte mulţumim de atenţie. Dar nu vă ştiam vînători aşa de dibaci...

COCIURLĂ *(modest)*: El e mai dibaci ca mine...

BRUSTUR: La lupchi... că la vulpchi m-o rămas. El le-o puşcat pe amîndouă...

BÎRZOI: Brava dumneavoastră... Elencule, du-te mata şi spune să ieie Ion vînatul de la sanie şi să puie să-l jupoaică, pînă nu s-o-nchege sîngele.

BRUSTUR: Şi cum o jupui pieile, să le deie sare multă...

BÎRZOI: Ştie, ştie Ion seama, că doară şi eu sînt vînător. Acum, ce e drept, îmi mai tremură mîna, dar cînd eram ca dumneavoastră! Odată, ţin minte, am împuşcat, într-un singur ceas, opt urşi...

(Elencu ieşind, aruncă o privire de reproş lui Bîrzoii... O privire care înseamnă: „Iară torni minciuna asta?”)

COCIURLĂ *(minunat)*: Opt urşi?

BÎRZOI: Şi două ursoaice... în total zece persoane !

BRUSTUR: Aiasta zic şi eu vînat.

BÎRZOI: Şi să nu credeţi c-am mai fost cu cineva...

Singur singurel !... Numai eu şi puşca.

COCIURLĂ : Dar cum s-o-ntîmplat?

BÎRZOI *(fericit c-a găsit muşterii să-l asculte şi să-l creadă)*: Iaca, bini... Veneam, tot aşa cu sania, de la Hîrlău ... Să fi fost patru ceasuri după-prînz. Şi cum o luasem aşa, prin pădure, pe la Drăgaica, ca să scurtez drumul, numai ce văd aşa, deodată, că încep cail să sforăie şi să sară pe loc în lan... „O simţit ursul, boierule”, zice vezeteul... Unul Mihalachi care mi-o murit mîncat de lupi, cu cai cu tot, în altă iarnă... Cu vreo doi ani înainte de întîmplarea asta pe care v-o spun eu acuma... „Eee !... O simţit ursul?” zic eu. „Bine... Las' că i-o da eu urs, ursului”... Şi mă dau, boieri dumneavoastră, jos din sanie, iau două puşti cu mine şi-un

pistol la briu și numai ce slobod o dată pistolu-n sus, de s-o cutremurat vămile văzduhului... înțelegeți.. Ca să auză ursul unde sînt și să vie să deie piept cu mine... Dar, pînă să vie urmi, caii, cum o făc ei spărieți, cînd o mai auzit și troznetul pistolului, o rupt-o la goană cu vezeteu și cu sanie cu tî\ de nu i-o mai putut opri decît acasă, la ușa graj. dului... E ! Ce te faci acuma, cucoane Grigori, rămas singur, în mijlocul pădurii, la miezul nopții... prin troianul de zăpadă!

BRUSTUR (*fără ironie*): Vra să zică, ai stat mata de 1% patru după-prînz pînă la miezul nopții, numai în locul acela, să te uiți după sanie?

BÎRZOI: Da' de unde? Am umblat de colo pînă colo ; mă dezmoțesc, că rătăcisem drumul... Atît nor. c că era o lună cît tablaua ceea de colo de mare... (*Arată o tavă de aramă, imensă, care se află la vedere, undeva în încăpere.*) Dar gerul începuse ă mă supuie... Picioarele abia le mai simțeam, ca pe două sloiuri, în cizme. Mîinile la fel... „Pînă aici și-o fost, cucoane Bîrzo, îmi ziceam, sigur că pînă dimineață o să mori degerat, prin nămeți...” Deodată, însă, văd înaintea me o urmă ca de ora care-o mers în patru labe...

COCIURLĂ și BRUSTUR (*foarte interesați de povestire*): Ursui...

BÎRZOI: NUUU !... Numai urma lui... Băpide mi-am făcut o socoteală... După urma ursului, pot s-ajung la bîrlogul lui... în bîrlogul ursului e cald... și deeit să mor degerat în pădure, mai bine să mă lupt cu ursul, la căldură, în bîrlogul lui.

COCIURLĂ și BRUSTUR: Foarte adevărat.

BÎRZOI: Zis și făcut! Mi-am luat inima în dinți, pușca în mîină și pîș, pîș... pe urma ursului, pînă am dat de bîrlog... Am ascultat cu urechea la pămînt, ca să văd dacă e cineva acasă... Ursul sforăia... Mor, mor, mor... Mă rog ! Mai abitur ca văru-meu Toderiță, care sforăia în ietac, la Eoman, și se auzea la moșie, la Pașcani... Zic: să intru peste el... îl scol din somn și e știut că omul e supărăcios cînd îl trezești noaptea din culcușul lui! Ia mai

bine să mai trag o dată cu pistolul să-l trezesc... și, cînd o ieși afară după mine, să intru repede în locul lui... Și trosce ! Un foc în sus... Cît ai zice pește, ursul țîști ! afară din bîrlog... și conul Grigori, țîști ! în locul lui, în bîrlog...

(*Brustur și Cociurlă se amuză.*)

BRUSTUR: Da' bine i-ai mai jucat, mata, renghiul.

BÎRZOI: Ba mi l-o jucat el mie, boieri dumneavoastră... Că, înăuntru, în bîrlog... ce să vezi... opt urși și două ursoaice mă așteptau cu brațele deschise... 20 de părechi de brațe și tot atîtea părechi de picioare...

COCIURLĂ: Așa mare bîrlog o fost?

BÎRZOI: Cît salonul ista de mare... că se vede c-o fost o familie mai numeroasă, strînsă toată la un loc, cu cățel, cu purcel cu tot...

COCIURLĂ și BRUSTUR (*împreună*): Tț, tț, tț, tț !

BÎRZOI: Mi se făcuse inima cît un purece... Dar n-aveam nici de ales, nici timp de pierdut... Am descărcat întîi pistolul: bang!... (*Se ridică și arată cum a tras.*) Și un puiantru s-o rostogolit la picioarele mele... Apoi puștile amîndouă... Bang !... Bang !... Bang !... Bang !... (*Mimează.*) Și gata patru urși... (*Elencu intră urmînd pe Chiralina care aduce pe o tavă tratația. Pe altă tavă, Balița aduce paharele și sticla cu vin. Elencu aude povestirea pe care o cunoaște și face un gest care vrea să spună: „Te-ai făcut de rîs și față de ăștia, cu minciuna.”*) Pe urmă, iară pistolul... BangJ...

COCIURLĂ (*foarte serios*): încă unul...

BÎRZOI: NU !... Doi, că am tras cu atîta putere, întăritat așa cum eram, c-o trecut glonțul prin doi odată... și-o lovit și-o vulpe care, se vede treaba, trecea pe deasupra bîrlogului, c-am găsit-o moartă acolo, dimineața.

BRUSTUR: Drept îi!... Supărarea mărește totdeauna puterea...

BÎRZOI: Pe urmă, iar puștile...

COCIURLĂ (*fără pic de intenție de glumă sau ironie*): Dar cine țî le încărca, așa pe rînd, cucoane Grigori?

BÎRZOI: Ee, cine?... C-o mînă trăgeam, cu cealaltă încercăm... Și iar pistolul... baang!... și gata și ursoaica... lovită drept în bot. (*Izbește, gesticulînd, peste gură pe Chiralina, care a venit cu tava în dreptul lui.*)

CHIRALINA: Valeu ! M-o-mpușcat și pe mine...

BÎRZOI: Apăi, dă!... Dacă intri în țeava pistolului, ce să fac?

ELENCU: Ia poftiți de vă serviți c-un pahar de vin și-o bucățică de roladă.

BÎRZOI (*găfeur*): Aiasta-i ceea de s-o ars adineauri; (*Cei doi servesc, vrînd să facă pe grațioșii, mulțumind. Fiecare a luat cile un pahar, intr-o mină, și cite o bucată de prăjitură, în alta, și nu se ating de ele așteptînd să termine Bîrzoii istorisirea.*)

ELENCU: Cum o să fie arsă? (*Face cu ochiul lui Bîrzoii.*)

CHIRALINA: Că și unde-o fost arsă, o răzuit-o duduca cu ciobul de geam...

ELENCU (*O ghiontește pe Chiralina*): Taci, vedenie...

CHIRALINA: Amu, dă-mi și matale în coaste, că nu mi-o dat destul boierul peste gură... (*Lasă tava și iese urmată de Balița.*)

BÎRZOI: Și așa cu urșii ceia... De dimineață, cînd an; găsit drumul și am putut să mă întorc acasă, am trimis sania cu șase cai să-i ridice... I-o legat unul de altul de spatele sâniei și i-o tîrît prin omăt, de-o făcut pîrtie cu ei, că tot nu se mai cunoaștem drumul...

ELENCU (*vîzînd că cei doi nu se ating de tratație*) : Dar de ce nu vă serviți...

COCIURLĂ și BRUSTUR (*împreună*): Mulțumim... (*Vor să guste din prăjitură.*)

BÎRZOI: Altă dată, am mai pățit una, cu o haită de lupi... (*Cei doi se opresc cu bucățica la gură și ascultă politicoși. Elencu îi face semn să isprăvească. A priceput.*) Dar aceea v-oi spune-o eu altă dată...

ELENCU: Păi sigur !... Acuma să bem un pahar de vin cu musafirii.

BÎRZOI (*închină*): Bine ați venit în casa me...

COCIURLĂ (*cu înțeles*): Bine v-am găsit și să dea Dumnezeu să venim cît mai des...

BRUSTUR: Aiasta-i dorința noastră cea mai mare...

BÎRZOI: Îmi pare rău că nevasta me nu s-o întors încă de la Hîrlău cu fetele, că i-ar fi făcut și ei mare bucurie să vă cunoască... Sînt plecați cu tații de azi-dimineață.

COCIURLĂ: Cum? Coana Chirița nu-i acasă?

BRUSTUR: Și nici duduicile?

(*Sînt, oarecum, decepționați.*)

ELENCU (*ca să-i ajute*): JStu-i nimic... Le-om spune noi, dacă aveți ceva de spus. Și apoi, frate-meu Grigori îi stăpînul în casă... (*Bîzînd.*) La el în casă, cîntă cocoșul...

BÎRZOI: Da, dar cocoșul îi nevastă-mea... (*Bîde mulțumit de gluma lui, antrenînd și pe ceilalți.*) Eee ! Dac-aș ave și eu norocul să leșin cînd nu-mi face cineva voia...

BRUSTUR: Coana Chirița leșină cîteodată?

BÎRZOI: Numai adineauri ce-am pățit cu ea! De-abia am adus-o în simțiri.

COCIURLĂ: Adineauri?... (*Se uită mirat la Brustur.*) Păi, dumneaei nu e cu duduicile la Hîrlău?

ELENCU (*ca să repare gafa*): Ba da, dar Grigori vrea să spună că adineauri am vorbit noi amîndoi de leșinurile cumnățichii.

BÎRZOI: Păi sigur că asta am vrut să spui... Dar ce crezi că dumnealor au înțeles altceva? Doar sînt oameni cu doxă la cap, ce naiba?

COCIURLĂ (*după ce schimbă o privire de înțeles cu Brustur*) : Apăi, cucoane Grigori, ne pare foarte rău că nu-i și coana Chirița acasă, că noi venisem cu un gînd la dumneavoastră.

BRUSTUR: Că de-aia am pus și oamenii să steie două zile la pîndă, ca să puste lupchii și vulpchile... să nu venim cu mîna goală...

COCIURLĂ: Cred că v-o spus cucoana Elencu despre ce este vorba...

BÎRZOI: Mi-o spus ea ceva, așa mai pe departe.. Și cam pe cînd v-ați gîndit să faceți nunta?

COCIURLĂ și BRUSTUR (*încîntați că au scăpat de greul cererii*): Păi...

BRUSTUR: Noi am face-o și azi, clacă ar fi după noi, cucoane Grigori, că ducile ni-s tare dragi de cînd le-am văzut la bal, la Botșani, și-i rău naibii iarna, la țară, fără un pic de fimeie în casă...

COCIURLĂ: Apăi, dacă dumneavoastră n-aveți nimic împotrivă și dacă și coana Chirița și ducile or vrea, nunta om face-o cînd îți spune dumneavoastră...

BRUSTUR: Noi sîntem gata.

COCIURLĂ: Am adus meșteri din Hirlău și ne-amreparat amîndoi casele... Am văruiț, am grijit...

BRUSTUR: EU mi-am cumpărat și crivat nou, că cel rămas de la tata, saracu', s-o rupt di tăt. Unsprezece copii, cît o făcut, nu-i șagă...

COCIURLĂ: Am adus țigani și slugi noi la curte...

BRUSTUR: Am cumpărat cai și droști cu harcuri, de la Botșani.

COCIURLĂ: Sîntem, într-un cuvînt, gata să ne primim cu toată cinstea și cu tot dichisul miresele, dac-o vrea Dumnezeu și dumneavoastră.

BÎRZOI: E, dar vedeți dumneavoastră aici în casă la mine e cineva mai tare și ca Dumnezeu, Doamne iartă-mă! și ca mine... Leașinul! Și-am apuca: de i-am făgăduit Chiriței c-o las să se ducă cu fetele... Dar o lună-n cap... Nici o zi mai mult... c-o făcut jurămînt și de nu l-o ține, rămîne văduvă... (*min-ării*), că pe mini o jurat... Așa că, boieri dumneavoastră, să mai avem olecuță de răbdare... că acuma trec sicîșlegii... și dacă n-o găsi alții la Ieși... atunci...

CHTRALINA (*intră*): Cucoane... Cucoane... (*îi face semn să vie spre ușă*.)

BÎRZOI: Ce vrei, albo?...

CHIRALINA: Poftește mata olecuță pînă afară.

BÎRZOI: De ce să poftesc?

CHIRALINA: Așa, că vrea să-ți spuie ceva...

BÎRZOI: Cine?

CHIRALINA: Cineva care nu-i aicea... care e dusă la Hirlău...

J5ÎRZOI: Aha! (*Se ridică*.) Să mă iertați, rogu-vă, că vă las oleacă numai cu Elencu, dar văz că mă cheamă cineva. (*Cînd se apropie d'e Chiralina, ea începe să-i spuie ceva la ureche, repede*.) Bine, bine, bine... (*Iese urmat de Chiralina*.)

ELENCU (*rămîne singură cu cei doi, începe să vorbească repede pe șoptite*): O fost ceartă mare...

COCIURLĂ: Ceartă?

ELENCU: Da... cu cumnata, cu Chirița... Nici nu vrea s-audă de măritat fetele cu voi... O zis că în ruptul capului nu-și dă ea odraslele după boierași de-aiștia de la țară... Ea vrea gineri de la Ieși... de bonton... de aiștia de-o ieșit acuma... franțu-ziți, nemțiți... gulerati...

BRUSTUR: Păi atunci, noi...

ELENCU: NU trebuie să vă lăsați, dacă vi-s fetele dragi...

COCIURLĂ: Păi, ce putem face?

ELENCU: EU dac-aș fi în locul vostru, bărbat, aș ști ce să fac...

BRUSTUR: EU! Nu se poate că ne prinde... Și-apoi nici nu-i frumos...

ELENCU: Ce nu-i frumos?

BRUSTUR: La ce te-ai gîndit matali!

COCIURLĂ: Om fi noi de la țară, dar sîntem oameni cu obraz...

ELENCU: Dar nici prin minte nu mi-o trecut, la ce vă gîndiți voi... că mi-s nepoate de frate, păcatele mele... Altceva am vrut să zic...

BRUSTUR: Ce?

ELENCU: NU pot să vă spun aicea... Dar mîine de dimineață mă duc pentru o zi, două la pitarul Iordachi, la moșie, că am și-acolo de pus la cale o nuntă...

COCIURLĂ: Dacă o ieși tot ca a noastră...

ELENCU: Ba. Că nu se potrivește una cu alta... Nevasta pitarului e fimeie de înțeleș... Nu i s-o urcat civilizația la cap și fumurile Parizului, ca pri-copsite! mele de cumnate... Așa că, mîine de dimineață, pitarul Iordachi trimite sania să mă ieie și în drum mă abat oleacă la dumneata, paharnice, să stăm de vorbă în liniște și să vă învăț eu ce trebuie

să faceți... Și vii și dumneata acolo, căminare Cociurlă... Ne-am înțeles?

BRUSTUR: Înțeles... Numai, dă, nu știu dacă se cade...
(*E încurcat.*)

ELENCU: Ce?

BRUSTUR: Să vii dumneata fimeie singură la un om tânăr acasă... Lumea e rea... Și te pomenești că mi-o scoate vorbe.

ELENCU: CU mine, omule? Bată-te să te bată... Păi eu mai sînt fimeie de scos vorbe cu mine? La vîrsta me?

BRUSTUR: Păi vornicului Mihalachi nu i-o ieșit vorba cu Codina, țiganca din curte, care e și mai hoasă ca dumneata!

ELENCU (*CU reproș*): Vorbiși de te prăpădiși...

COCIURLĂ: Vezi? Are dreptate și coana Chirița! Cei din Iași, n-ar vorbi așa...

BRUSTUR: Da, păi cum nu? Că ei or fi cu stea în frunte. Bine, cucoană Elencule... Mîine de dimineață te așteptăm.

BÎRZOI (*revine preocupat*): Vra să zică, boieri dumnea-voastră, rămîne așa... Om mai vorbi cînd s-o-ntoarce Chirița cu fetele de la Iași... Și din parte me, cum v-am spus, toată dragostea și tot sprijinul... (*Se așază la locul lui. Elencu e lîngă el.*)

COCIURLĂ și BRUSTUR: Îți mulțumim, cucoane Grigori...

BÎRZOI (*încet, lui Elencu*): M-o chemat să-mi spuie că dacă nu-i dau afară în cinci minute, vine ea și-i dă... cu cortelul...

ELENCU (*foarte încurcată*): Și-așa, vra să zică!

BRUSTUR: Și-așa!

COCIURLĂ: Așa!

BÎRZOI: Așa! (*O pauză. Toți patru nu mai știu ce să zică.*) Bepede se mai întunecă afară astăzi... Și pe ninsoarea aiasta nici nu se mai vede drumul... Mie mi-ar fi și frică să umblu cu sania, de-amu-n-colo...

COCIURLĂ: Caii mei cunosc drumul către casă și legați la ochi...

BRUSTUR: Și vezeteu-i bun...

BÎRZOI: Oricît, cum înserează, ies haitele de lupi...

BRUSTUR: E, bine că veni vorba... Ziceai, cucoane Grigori, că ne spui o pățanie cu lupchii...

BÎRZOI (*uită pentru o clipă ce i-a spus Chirița*): Așa-i, frate! Să vedeți...

ELENCU: Lasă Grigori că le povestești altă dată... Acuma poate că vor oamenii să plece, să nu-i apuce noaptea pe drum.

COCIURLĂ: Nu-i nimica, sîntem învățați... Și dacă nu-i cu supărare, am mai be un pahar de vin... că tare-o fost bun...

BÎRZOI: Foarte bine... Vorba ceea: la botul calului.
(*Elencu toarnă vin.*)

COCIURLĂ (*blînd*): E din via matală, coane Grigori?

BÎRZOI: Din via Aristiții, că ei i-o dau de zestre...

COCIURLĂ: Eh! cine știe cine s-o bucura să-i mîînăce poama... (*Oftează.*)

BÎRZOI: Asta om vede noi peste o lună...

BRUSTUR: Dar duca Calipsița n-are vie de zestre?

BÎRZOI: NU, ea are povarnă...

BRUSTUR: Eh! Cine știe cine i-o bea rodul...

BÎRZOI (*tot cu ochii spre ușa Chiriței*): Dă! Om vede!

COCIURLĂ: Și-așa!

BRUSTUR: Așa!...

ELENCU: Așa!...

BÎRZOI: Așaaa!... (*O pauză jenantă.*) Cortelul Chiriței o fi în ietac la ea?

ELENCU (*căreia s-a adresat*): Nu e, dar e în schimb reteveiul de bătut covoarele. L-am uitat eu de dimineață acolo.

BÎRZOI (*tot lui Elencu*): Ai spus tu să puie caii la sanie?

BRUSTUR: Dar ce, plecați undeva?

BÎRZOI: Ziceam să vă petrecem o bucată, pînă ieșiți la drumul mare...

COCIURLĂ: Vai de mine, prea mare cinste, cucoane Grigori...

BÎRZOI: Atunci să mergem, că dă, eu îs om bătrîn... N-aș vrea să mă prindă întunericul pe drum... Te pomenești că-mi mai iese și vreun lup înainte...

BRUSTUR (*CU admirație*): Și mult ți-o mai păsa matală! Matală, de la opt urși încolo!

COCIURLĂ: EU zic să nu te mai ostenești, coane Grigori, să ne petreci... Mai bine mai stăm noi oleacă...
Poate, cine știe, avem noroc să vie și coana Chirița...

BÎRZOI: Să vie Chirița? Lasă, mai bine să nu mai aveți noroc.

BRUSTUR: De la Hîrlău, cu dudușile...

ELENCU: NU, nu, mai bine să vă duceți... că mâine vă sculați de dimineață, c-aveți musafiri... Dumneata. paharnice Brustur...

BÎEZOI: Dar de unde știi tu ce treburi are dumnealui?

BRUSTUR: Ai văzut?... O și-nceput să ne iasă vorbe..

COCIURLĂ (*se ridică*): Atunci.

ELENCU (*crapă ușa dinspre coridor și strigă*): Chiralino!... Adă șubele boierilor... și căciulile... (*Iese și ea.j*)

BÎEZOI (*tare, către ușa Chiriței*): Că pleacă!

BRUSTUR: Zicînd, am călcat cu stîngul, coane Grigori... (*E realmente amărît.*)

COCIURLĂ (*tot așa*): Și eu care credeam că astăzi m întorcem acasă bucuroși...
(*Se aud zurgălăii sâniei care trage la scară.*)

BRUSTUR: C-așa ne spusese cucoana Elencu... că mai mult dumneaei ne-o făcut să îndrăgim fetele...

COCIURLĂ: Și tare ni-s dragi... De cînd le-am văzut la balul isprăvniciei, tot la ele ne-am gândit...

BRUSTUR: Și numai de ele am vorbit...

BÎRZOI: Aveți răbdare, dragii mei... O lună, două n-o fi foc...

COCIURLĂ: Și crezi mata că după ce s-or întoarce de la Iași, unde o să cunoască altfel de tineri, nu niște boiernași de țară ca noi...

BÎRZOI: De!... Știu și eu,.. (*Se gîndește un timp.*) Și numai leșinul Chiriței e de vină...

ELENCU (*intră urmată de Chiralina care aduce șubele și căciulele*): O tras și sania la scară...

BÎEZOI (*către ușa Chiriței*): O tras și sania la scară...
(*Chiralina ajută boierilor să se îmbrace și cînd fiecare e gata zice.*
„Sărut mina!” înainte de a-i da ceva. Cociurlă și Brustur desfac pungile pe rînd și-i dau bacșiș. Chiralina iese, socotind banii.)

COCIURLĂ (*îmbrăcat gata*): Așaa !

BRUSTUR (*același joc*): Așaaa !

JJLBNCU: Și-așa...

BÎEZOI (*ușurat*): Așaa...

BRUSTUR: Da' îmi pare rău că cel puțin nu ne spuseseși pățania cu lupchii, coane Grigori...

COCIURLĂ: De ce nu ne-o spui, zău, coane Grigori...
Acea eu urșii oi ține-o minte, cît oi trăi... Opt urși !

BRUSTUR: Și două ursoaice... Haram de dumneata!...

ELENCU: E !... Nu stați îmbrăcați cu șubele în casă, că pe urmă răciți afară...

COCIURLĂ: Păi dacă vra conul Grigori să ne-o spună pe ceea cu lupchii, ni le scoatem...

BÎRZOI: NU, nu, lăsați pe altă dată... Acuma, umblați sănătoși...

BRUSTUR: Păi, mata nu te îmbraci?... Să ne petreci.

BÎRZOI: Păi acuma, dacă plecați, ce să vă mai petrec?
Bună seara și să ne vedem cu bine... (*Le dă mina, cei doi i-o sărută.*)

BRUSTUR: Să dea Dumnezeu!...

COCIURLĂ: Bună seara și iertați dacă plecăm așa de repede...

BÎRZOI: NU e nimica... nu e nimica... călătorului îi șade bine cu drumul...

BRUSTUR: Sărut mina, cucoană Elencule, și nu uita de mîine...

ELENCU: NU, nu, nu uit...

BRUSTUR: Poate ar fi mai bine să te îmbraci mata bărbătește...

BÎRZOI: Dar ce, te duci la bal mascat?

ELENCU: NU, avem noi amîndoi o vorbă...

COCIURLĂ (*lui Elencu*): Sărut mina!

ELENCU: Bună seara, căminare!

COCIURLĂ (*trist*): Căminar, fără cămin...

ELENCU (*încet*): Lasă, lasă, că-i ave... O fi ea cumnata tare, dar nici Elencu n-a fi mai prejos.
(*Grupul a ajuns la ușă. Chirița crapă ușa de la ietac încet, se strimbă în urma lor, apoi închide ușa. Musafirii pleacă petrecuți de Elencu care repetă jocul cu șalul... Bîrzoii a rămas în ușă.*)

BÎRZOI (*întorcându-se în scenă*): Bine că n-o vinit spaima cu cortelul... Ne făceam de pomină !

ELENCTJ: Parcă așa nu ne-am făcut? Mai rămînea să i. dăm și cîte un brînci pe scări...

(*Se aude sania plecînd, în lătrăturile dinilor.*)

CHIRIȚA (*intră, ironică și triumfătoare*): O plecat fanții BÎRZOI: O plecat, dar oțărîți rău...

CHIRIȚA (*către odaia fetelor*): Aristiț !... Calipsiț !... *Vienț ici...*

(*Calipsița și Aristița intră. Și-au schimbat rochiile de bal cu rochiile de casă. Au rămas însă pieptănate și sulemenite ca de recepție.*)

CALIPSIȚA: *Ils sont partis?*

CHIRIȚA: *Oui! Huit, avec celle du fromage, neuf!*

ARISTIȚA: *Quel bonheur!*

CHIRIȚA (*gest spre fete*): Le-am spus și lor, ca să știe cine sînt și de ce-o venit musafirii...

ARISTIȚA (*îngreșoșată toată*): *Pliu! Moi Cociurlă...*

CALIPSIȚA: *Et moi, Brustures...*

ARISTIȚA: *Jamais dă la vie...*

CALIPSIȚA: *Quelle lioreur! (Pronunță oreo.)*

BÎRZOI: Ia nu vă mai sclifosiți așa... furlandisitelor...

Dar ce? Aiștia nu-s oameni... boieri?

ARISTIȚA: Or fi, dar nu pentru noi...

BÎRZOI: Da, că pe voi o să vă ia beizadelele lui Vodă...

CHIRIȚA: Și de ce nu le-ar lua? Adică ce crezi că eu dacă aș fi vrut, nu puteam s-ajung vodeasă?

BÎRZOI (*ride*): Hă, hă ! Dac-ar trăi Papură-Vodă, poate...

GULIȚĂ (*intră repede*): Mamaie... Mamaie!... Știi ee-o zis boierii de-o plecat adineauri cu sania?

CHIRIȚA: Ce-o zis?

GULIȚĂ: O zis... întîi cela mai mititelul: „Ai văzut ce ne-o făcut zgriptoroaica?”

CHIRIȚA: Ce?

GULIȚĂ: Da, da, așa o zis... și celălaltul i-o răspuns: „Dar-ar dracii-n civilizația ei!”

CHIRIȚA (*lui Bîrzoii*): Auzi mesie Bîrzoă, cu cine vrei dumneata să-mi mărit fetele?... E, lasă că le-oi da eu zgriptoroaica și civilizație... Dau eu ochi cu dumnealor într-o zi... și de n-oi avea cortelul

la mine, găsească eu o jordine pe jos, sau o ulucă de la un zaplaz.

ARISTIȚA: *Quel mojić...*

CALIPSIȚA: *Be țărănoă...*

GULIȚĂ: Și-o mai zis că și tataia s-o prostit la bătrînețe...

CHIRIȚA: Aha !...

GULIȚĂ: Și că matale te gioci cum vrei cu el. Ca o scorpie cu un pui de găină.

BÎRZOI: Aha !...

GULIȚĂ: Și de țataia Elencu o spus că pentru o pereche de ciuboștele merge singură la bărbați acasă...

PETELE: Aha !...

ELENCU: O spus asta de mine?

GULIȚĂ: Da, ca să-i pețești... Și că dacă le-i face și lor treabă, ți-a cumpăra o rochie de tafta de la Botșani...

ELENCU: Mie?

GULIȚĂ: Da, cînd țe-i vide mata ceafa...

(*Chirița și fetele rid.*)

CHIRIȚA: *Je meur de rire...*

BÎRZOI: N-ai auzit tu bine, măi băiatule...

GULIȚĂ: Ba am auzit... Și-a auzit și Ion, că ședeam amîndoi lîngă sanie... Și mi-o dat și mie bacșiș, c-o crezut că sînt tot slugă ca Ion...

BÎRZOI: Și ai primit?

GULIȚĂ: Dar ce eram prost să nu primesc?... Ba le-am zis și sărut-mîna, de-o murit Ion de rîs.

CHIRIȚA: *Comme il drole!*... Tu o s-ajungi departe, măi băietule.

BÎRZOI: Cred și eu... Dacă de-acuma o luat-o de pe lîngă sanie, o să ajungă vezeteu... (*își aprinde ciubucul și se așază îmbrufnat.*)

(*Elencu s-a așezat la o mesicioară și a începui să dea o pasență.*)

(*Chiralina intră și aprinde lămpile, între replici.*)

CHIRIȚA (*Chiralinei*): Aprinde și luminările de la clavir...

BÎRZOI: Dar de ce să le aprindă, să ardă degeaba?

CHIRIȚA: Pentru că vreau să cînt la clavir...

BÎRZOI: Lasă că-i cînta mîine, cînd nu sînt eu acasă...

CHIRIȚA: Eu cînt cînd am poftă eu, nu tu...

BÎRZOI: Despre mine poți să nu cînți niciodată...

CHIRIȚA: Și pe urmă, trebuie să mă exersez pentru Ieși.
Acolo toate cucoanele cîntă la clavier...

(Chiralina aprinde luminările la pian.)

ARISTIȚA: Cînt-o pe aceea, mamaie, cu barcarola care merge pe apă și ei se pupă...

CALIPSITA: NU, nu, nu pe aceea... Cîntă întîi pe aia unde moare, și ea se duce la mînăstire...

(Chirița se așază la clavier, cu fețele în dreapta și stîngă.)

ARISTIȚA: Ba, barcarola...

CALIPSITA: Ba, pe cealaltă...

CHIRIȚA: Stați, stați, că le cînt pe toate... Mai întîi însă am să cînt romanța me. Chiralino !... Du-te la mesie Șarlă în ietac și spune-i să poftască în salon, că facem muzică...

CHIRALINA: Da, cucoană...

CHIRIȚA *(cîntă la clavier și din gură, aînnău-și ochii pesh cap către Bîrzoii care o privește și-o ascultă îmbufnat);*

*De ce te uiți așa la mine
Și ochi-ți scapără scînteii.
De ce mă meprizezi, ah! spune-mi?
Ce vrei, ce vrei, ce vrei?*

CHIRALINA *(intră):* Cucoană...

(Fetele îi fac semn să tacă.)

CHIRIȚA *(cîntă):*

*De ce cînd ies în a ta cale,
Să-ți dăruiesc iubirea me...
Tu fugi ca dracul de tămîie,
De ce, de ce, de ce?*

CHIRALINA: Cucoană!...

(Fetele îi fac semn să tacă.)

CHIRIȚA *(se oprește din cîntec):* Ce vrei, fă?

CHIRALINA: O spus mesie Șarlă că vă roagă să-l iertați,
că nu poate veni, că are treabă...

CHIRIȚA: Da'ce face?

!-UITRALINA: Repară minavetul !...

OSBLȚA *(reia cîntecul în timp ce cade încet cortina).*

*De ce cînd sînt o jună fată
Și tot din mine poți să faci,
Tu nu-mi declari amoru-ți veșnic
Și taci, și taci, și taci?*

ACTUL II

TABLOUL

Ulița Păcurarilor, la Iași. Decor de iarnă moldovenească. În stîngă, în fund, se vede bariera închisă. În scena propriu-zisă e un fel de piațetă, prin fundul căreia ulița trece către centrul orașului. În dreapta, cancelaria „barierei”, în stînga, o circiumă de margine de oraș în care beau, laolaltă, surugii și călătorii intrați pe barieră. Din circiumă se aude o flașnetă care cîntă o melodie plîngăreață. La ridicarea cortinei, ninge. Bariera e închisă. Cîteva clipe scena goală. Apoi, din cancelarie, iese un slujitor de barieră urmat de un altul mai mare în grad, care rămîne în ușă.

SLUJITORUL: Pe afurisita aiasta de vreme nu cred că mai veni nimeni în Iași.

ȘEFUL: Aiasta-i altceva. Bariera însă nu poate să stea singură... Așa-i ordenul...

(Slujitorul se îndreaptă spre barieră. În același timp apare din ușa circiumii un epistat în uniformă.)

EPISTATUL: Dacă o mai ninge și la noapte tot așa, mîine nu mai putem ieși din casă.

ȘEFUL *(cu ironie)*: Nu-i nimica, stăm în crîșmă, că-i mai bine...

EPISTATUL: Da'ce, mata crezi că eu stau în crîșmă di gustul meu?

aȘFUL: Da'de ce stai? De a meu?

EPISTATUL: Sînt în izercițiu funcțiunii... Mi-o dat orden serdarul Cuculeț, directorul Agiei... să păzesc bariera.

ftgEUL: Văd cum o păzești... Din crîșmă.

gplsTATUL: Da'ci, după fereastră nu se vede?

ȘEFUL: Dar ia spune-mi, mă rog ție, cine-i serdarul Cuculeț ista, de l-o numit acuma director la Agie?

EPISTATUL: Nu-i defel de la noi din Iași. L-o numit însă Vodă, fiindcă o fost în străinătăți și-o-nvățat acolo treburile agiești... S-o mîntuit de-acum cu hoții și cu pungașii din tîrg... Nu mai scapă unul. Și-n bortă de șarpe îi găsește... Iacă-te acuma... De ieri-dimineață așteptăm să ne pice în mîină doi coțeari, despre care o scris la Agie sameșul din Focșani, c-o dezbrăcat lumea de-acolo la joc de cărți măsluite.

EPISTATUL: Da... șidîndu-sedrept boieri o intrat în vorbă cu fetele de neam că le ie de neveste adică... Dar le-o luat numai giuvaericelele și sculele de preț pe care le-o găsit prin casă...

ȘEFUL: Bună meserie și-aiasta...

EPISTATUL: Lasă însă că le vine de hac serdarul Cuculeț... Pune el mîna pe ei... *(Un timp.)* Cred că mi s-o fi fiert rachiul cu cuișoare și piper, cît am stat de vorbă amîndoi... Mă duc în izercițiu funcțiunii... *(Gest să intre în crîșmă.)*

ȘEFUL *(gest să intre în cancelarie)*: Și eu tot așa...

EPISTATUL: Mata tot cu cuișoară îl bei?

ȘEFUL: Eu beau cum ar fi... Numai să fie cu bardaca.

EPISTATUL: Păi atunci, hai să bem amîndoi...

ȘEFUL: Haide, dacă zici mata. Dar să știi că nu pot să stau decît pînă mîine-dimineață... Să nu zici că te-am încurcat...

(Trec spre crîșmă și intră amîndoi înăuntru. Încep să se audă chiote și pocnete surugiești. Apare o sanie trasă de patru cai. Bariera se ridică — o ridică slujitorul — și „echipajul” intră în scenă. E un fel de cupea de modă veche pusă pe tălpi de sanie. La spate sînt legate cu funii o mulțime de sipete și cutii. Deasupra lor stă Chiralina învelită într-o pătură

trențăroasă. în mină ține o cutie de pălării. Pe capră, lingă vizitiu, stă Ion finind în brațe o altă cutie. în cupease află îngheșuită coana Chirița cu Aristița, Calipsița și Guliță. Căi trec în culise și cupeaua rămîne în mijlocul scenei, înzăpezită într-un troian.)

SLUJITORUL (*care a alergat după cupea, se adresează Chiralinei*): Cine zici că-i în sanie?

CHIRALINA: Coana Chirița...

SLUJITORUL: Bine. Dar altă dată cască pliscul mai mare cioară, să te înțeleagă omul cînd cîrîi.

CHIRALINA (*supărată*): Ia seama cu cine vorbești, guleratule, c-acum îți dau cu sipetul ista în cap..

SLUJITORUL: Ce, baragladină, te-aipichirisit? Uș! Cioară..]

CHIRALINA: Mă, nu zice vorbă mare...

SLUJITORUL: Crrr !

CHIRALINA: Mă, n-auzi mă!...

SLUJITORUL: UȘȘ ! (*Bă cu zăpadă în ea.*)

CHIRALINA (*ferindu-se*): Ptiu! Bată-te Dumnezeu...

SLUJITORUL: Na!... Duh de baltă... (*Aruncă iarăși cu zăpadă și-o plesnește drept în față pe Chirița, care a scos capul pe geam atrasă de discuție.*)

CHIRIȚA: *Carnaxi!*... (*Se șterge de zăpadă.*) Cine-o azvîrlit cu bulgări în mine?...

CHIRALINA: Ia, mangositul ista, cucoană...

CHIRIȚA: Ce vrei, mă?

SLUJITORUL (*apropiindu-se*): Cum îi numele dumitale, cucoană?

CHIRIȚA: Cum mi l-o pus nănașul! Și lipsește din fața me, că acu mă dau jos la tine.

SLUJITORUL: Trebuie să scrim numele în catastivul barrierii.

CHIRIȚA: Să-l scriipe-al cui l-ai mai scris ! Dar ce sînt eu să mă treci pe mine în catastiv, cînd intru pe barrieră? Poloboc cu vin, cușcă cu orătării? Ce? Unde te-ai văzut c-o săbiuță acolo, crezi că mă sperii?..- (*Scofînd capul către surugiul.*) Și voi ce stați, măi, pe capră ca niște momii și nu dați drumul la cai! Ce, vreți să mă apuce noaptea aici?

SLUJITORUL: Cucoană, avem poruncă să nu lăsăm pe nimeni să intre-n tîrg, pînă nu-și spune numele.-•

CHIBIȚA: E, atunci du-te de scrie c-o sosit în Ieși coana Chirița a banului Grigori Bîrzoii din Bîrzoieni, cu Aristița Bîrzoii, Calipsița Bîrzoii, Guliță Bîrzoii, copiii lor, precum și cu slugile lor Chiralina și Ion...

SLUJITORUL (*aparte*): Mă, ce pomelnic !... (*Repetă aparte.*) Chirița, Băștița, Lipsita și Guliță Brînzoi... Numai să nu-i uit pînă la catastiv... (*Se îndreaptă spre cancelarie.*)

CHIRIȚA (*scoate iar capul spre surugiul*): Ce faceți jărpanilor? Nu porniți odată?

SURUGIUL: Ne-am troienit, cucoană...

CHIRIȚA: Ce-am făcut? Ne-am troienit? Asta ne mai lipsea acuma.

SURUGIUL: NU mai ieșim de-aici, pînă la primăvară cînd s-o topi omătul.

CHIRIȚA (*lui Ion*): Ce stai, măi, pe capră ca un boier? Mișcă jos și împinge la cupea...

ION: Păi, dacă s-o troienit, la ce să mai împing degeaba?... (*Se dă jos de pe capră, ca și surugiul.*)

CHIRIȚA: S-o troienit, hai? Las'că vă arăt eu acuma troienit... (*Sare din sanie.*)

ION: Geab&. Lupingem, cucoană !... La primăvară, asta-i nădejdea...

CHIRIȚA: Aristițo, Calipsițo ! Dați-vă jos, că mi se pare c-am rămas aici... Binișor... binișor să nu lunecați. (*Petele coboară. Chiralinei.*) Și tu ce stai acolo, Cheramo, ca o cloșcă pe oul de rață. Deschide-ți aripile și zboară la pămînt.

GULIȚĂ: Mă dau și eu jos, mamaie!

CHIRIȚA: NU, nu, Gulița mamei... Nu !... Mata șezi în cupea să nu răcești. Și învelește-te bine cu contășul tatei.

(Chiralina a coborit.)

GULIȚĂ: Mi-i prea cald în contăș... Vreau să mă dau pe gheață.

CHIRIȚA: Apăi că de dat pe gheață ne arde nouă acum...

GULIȚĂ: Vreau să mă dau jos...

CHIRIȚA: Dacă mă superi, nu-ți mai cumpăr minavet... (*Văzînd că surugiul a dispărut.*) Da'unde s-o dus surugiii?

ION: Ista de-o fost pe capră a luat-o într-acoale... Iar ceilalți o plecat, de cînd ne-am troienit, într-acoale.
(*Arată în sens opus.*)

CHIRIȚA: Cum? O fugit și m-o lăsat lată în troian? M-apucă toate năbădăile ! Cai de poștă mi-o trebuit? Poftim poște ! Dacă nu merg caii, fug surugiii...? Dar ți-i găsesc eu acuma... (*Dispare, fugind în culise.*)
Carnaxi!

(*Se aude cum a alunecat și a căzut pe gheață.*)

ARISTIȚA: Valeu !

CALIPSITA: O căzut mamaia pe gheață... (*Aleargă amîndouă în culise și cad, țipînd, pe gheață.*) Valeu !

ARISTIȚA: Valeu!...

ION (*uitîndu-se, flegmatic, în dreapta*): Buf! O căzut și duducile... Una piste alta.

(*Guliță a coborit pe furiș din sanie, pe partea cealaltă, și începe să se dea pe gheață pe un tăpșan din fundul scenei.*)

CHIRALINA (*ghemuită cu pătura în spate, lîngă coada sandei*): O să-ți spargi capul, cuconașule...

GULIȚĂ: Haide, de te dă și tu... (*Se dă.*) Iiiiiuuuuuu ! ! !
(*Strigă.*) Ioane ! Vino de te dă pe gheață cu mine...

ION: D-apăi, cum nu !... Că eu sînt boier să am cap și să nu-mi trebuie.

(*La barieră, care a rămas deschisă, apare o sanie care-și sună zurgălăii și, neputînd trece, se oprește în spatele capelei... Cociurlă și Brustur coboară din sanie. Amîndoi sînt îmbrăcați cu pretenție de mondenitate, cu totul deosebit ca în actul înlii. Și-au ras bărbile și și-au tuns pletele, astfel că stînt aproape de nerecunoscut.*)

COCIURLĂ (*privindu-și cupeaua troienită*): Frate Brustur, ia te uită, s-o troienit cupeaua coanei Chirița...

BRUSTUR: Văd și eu... nu putem trece nici înainte, c-o închis ulița...

COCIURLĂ: Păi de ce să trecem, că doar după ea ne ținem de două zile prin nămeți.

BRUSTUR: Da'unde-orfi ! (*Se uită în cupea.*) Văd că nu-i nimeni înăuntru ! (*întreabă pe Ion.*) Ce-ați pățit, omule?

ION (*care s-a urcat pe capra trăsorii, la loc, și moșăie*): Uită-te și mata și vezi. Ne-am troienit...

(*Epistatul apare în ușa circiumii urmat de șeful barierii, care s-a și afumai nițel.*)

ȘEFUL (*observă pe cei doi, precum și trăsurile oprite*): Eee ! Dar ce de mușterii mi-o venit la barieră... Tocmai azi cînd nu credeam...

BRUSTUR (*vine lîngă Cociurlă, fără să bage de seamă pe cei doi care au rămas în ușa circiumii*): Trebuie să le ajutăm să iasă din troian...

COCIURLĂ (*în secret. Vesel și destul de tare ca s-audă cei doi*): Și cu împrejurarea asta o să facem și cunoștință cu fetele și cu coana Chirița... Ne prezentăm să le dăm o mîină de ajutor și în felul ista intrăm în vorbă, înțelegi?

BRUSTUR: Mai repede decît ne-am fi așteptat. (*își freacă mîinile bucuros.*)

ȘEFUL (*dîndu cotul epistatului*): Auziși? Să știi că aiștia-s coțcării din Focșani... Ceia care intră-n vorbă cu fetele de neam, ca să le ia sculele și giuvaricalele...

EPISTATUL (*tarepe meseria lui*): Vezi de treabă... Aiștia-s boieri... Ce? Nu i-aș mirosi eu ! (*își bate nasul.*)

BRUSTUR: Păi dacă ne prezentăm, află băbăția cine sîntem și ne-am dus pe copecă cu planul nostru cu tot.

ȘEFUL (*același joc*):- Auzi? Planul !

EPISTATUL (*de sus*): Nu mă-nvăța pe mine meseria mea... Mai bine ți-ai face pe-a dumitale. Nu vezi c-o intrat pe barieră și nici nu i-ai întreat cine sînt?

ȘEFUL: Aiasta nu-i treaba me, că eu sînt șăf... îi treaba slujitorului... (*Trece spre cancelarie și strigă.*) Măi, Vasile, măi... Ieși afară că ți-o venit mușterii pe barieră... (*Trece înapoi lîngă epistat. la circiumă.*)

SLUJITORUL (*ieșind din cancelarie*): Viu... viu. (*Explicînd șefului cu un gest de scuză.*) Nu s-o auzit sania din cauza zurgălăilor. (*Către Cociurlă și Brustur.*) Cum îi numele dumneavoastră, domnilor?

(*Brustur se uită lung la Cociurlă, care li face semn să tacă.*)

COCIURLĂ: Numele noastre? Dar pentru ce?

SLUJITORUL: Să vă trec la catastiv... Toată lumea care intră-n Ieși, trebuie trecută la catastiv...

BRUSTUR: Și-adică, ce crezi mata, că noi n-avem nume

ca de Ieși? (*Lui Cociurlă.*) Spune-i tu cum f[^]*
cheamă că eu am uitat...

COCIURLĂ: Dumnealui e spătarul Hazmațuchi...

BRUSTUR: Așa este... Eu sînt!

COCIURLĂ: Și eu postelnicul Maghiran...

SLUJITORUL: Dar cu șezutul de unde sînteți?

COCIURLĂ (*glumind*): De peste tot.

BRUSTUR (*același joc*): Vorba ceea... Azi aici, mîine-n
Focșani.

SLUJITORUL: Cu toată cinstea... (*Se ploconește și reintră
în cancelarie.*)

ȘEFUL: Auziși? Sînt din Focșani?

EPISTATUL: Ei și ce? Parcă numai un cîine e scurt de coadă..
Ți-o spui eu care sînt copoi vechi. (*Își bate nasul.*)
Nasul ista nu m-o înșelat niciodată, de cînd sînt la
Agie.

ȘEFUL: Atunci hai să bem un rachiu pentru nasul matale...
Că gerul ista îmi face o sete mai abtîr ca luna lui
cuptor...

(*Intru amîndoi In circiumă, de unde începe să se audă iarăși
minavetul.*)

GULIȚĂ (*revine în primul plan*): Un minavet!... Hai.
noi în circiumă, Ioane, să mă lase și pe mine
cînt la el. Te cinstesc cu un rachiu...

ION: Păi, ai bani?

GULIȚĂ: Eu? Toți banii pe care ni i-o dat tataia de drum
sînt la mine... Mi i-o dat neneaca să-i țiu ascunși.

ION (*coboară de pe capră*): Un rachiu, acum, face mai
mult ca un surugiu...

CHIRALINA: Merg și eu să mă încălzesc oleacă...

(*Intră iofi trei în circiumă.*)

BRUSTUR: Văzuși țiganca care ne-o ținut șubele?

COCIURLĂ: Și băietul lui Bîrzoii... Cel de ne-o cerut bacșiș
cînd am plecat cu sania...

BRUSTUR: Dac-ar ști ei cine sîntem noi? (*Bîde.*) Valeu !

COCIURLĂ: Deșteaptă fimeie și cucoana Elencu aiasta...-
Cum i-o dat ei în gînd să ne învețe să venim și noi
la Ieși după cucoana Chirița...

BRUSTUR: Și să ne facem și noi tineri de bonton...

COCIURLĂ: Și-o avut dreptatefimeia... Adică de ce să nu
fim ca ceilalți boieri de vîrsta și de teapa noastră?
De ce să nu-nvățăm și noi să ne purtăm în lume, cum
îi vremea acum? Să învățăm dansul, jocul de cărți,
franzuzeasca...

BRUSTUR: Și, cînd om fi și noi ca ginerii visați de coana
Chirița, n-o să mai aibă nimic împotriva noastră...

(*Chirița reapare cu fetele.*)

COCIURLĂ: Taci... Uite-le că vin... (*Își iau o poză „boie-
rească”.*)

CHIRIȚA: Of ! *Chirie eleison* ! Unde s-o fi ascuns, ascunde-
s-ar în fundul pămîntului ascundă...

ARISTIȚA: Nu te mai supăra, mamaie, că iar te-a dorea
rastul...

CALIPSITA: Zău, mamaie... Am venit, doar, la Ieși, să ne
distrarisim...

CHIRIȚA: Foarte mulțumesc... în troian, în mijlocul dru-
mului... Și nu-i nici un bărbat, nimeni, să ne deie o
mîna de ajutor... (*Vedepe Cociurlă și Brustur.*) A !
Iată, în sfîrșit, doi creștini... (*Se îndreaptă spre ei.*)

COCIURLĂ: Prea plecate slugi... (*Sînt amîndoi excesiv de
politicoși.*)

BRUSTUR: La picioarele dumneavoastră.

CHIRIȚA (*flatată*): Mi-o zis-o ! (*Fetelor.*) Cum se cunosc
ieșenii... De la barieră !... (*Lor.*) Foarte vă mulțu-
mesc de vorbă frumoasă... Cu cine am plăcerea?

BRUSTUR: Prezintă-mă dumneata, arhon, că iar am...

COCIURLĂ (*făcîndu-i repede un semn*): Dumnealui este
prietenul meu, spătarul Hazmațuchi... (*Brustur se
înclină adînc.*) Și eu sînt postelnicul Maghiran...

ARISTIȚA (*Calipsiței, aparte*): Ah ! Un spătar și un pos-
telnic !

CHIRIȚA: Preafericită de cunoștință, arhon postelnice...
Eu sînt coana Chirița a banului Grigori ot Bîrzoieni...
Și dumnealor sînt copilele mele... Aristița și
Calipsița... (*Complimentele de rigoare. încet fetelor.*)
Faceți tali frumos la boieri. Le-am adus la Ieși
ca să pitreacă cîșlegile și după ce ne-am necăjit pe
drum două zile și două nopți, cînd să ajungem la
gazdă, ne-am troienit și ne-o fugit surugiii...

COCIURLĂ: Cum se poate una ea aiasta?

CHIRIȚA: Iaca se poate, că s-o putut... Vorba ceea, am pățit-o ca ceta care s-o-necat la mal... Că țigan nu zic, să mă tai... ISTu-i vorbă de protipendadă...

COCIURLĂ: Ne pare foarte rău, cucoană **Chirița**, de ce vi s-o întâmplat tocmai în târgul nostru... *(face cu ochiul lui Brustur)* și sîntem prea fericiți de a vă putea fi de ajutor.

BRUSTUR: Pînă deseară trimitem boii noștri să scoată cupeaua... Avem la boi !!!

COCIURLĂ: Și deocamdată pînă vin boii ceilalți, o să vă însoțim noi pe jos pînă la gazdă, sau pînă găsim o birje de sanie în drum, că nici pe-a noastră n-o putem urni din cauza cupelei.

CHIRIȚA: Vă mulțumesc din suflet, boieri dumneavoastră și sînt încântată că am avut plăcerea să facem cunoștință... Să vă prezant acuma și pe băietul meu cel mic. *(Strigă spre cupea.)* Guliță!...

ARISTIȚA *(care deschide ușa cupelei)*: Nu-i, mamaie! S-o dat jos...

CALIPSITA: Și fără contăș...

CHIRIȚA: Doamne! Să răcească... Da'unde-o fi diavolul? Și nu-s nici slugile!... Ce-o fi și asta?

COCIURLĂ: L-am văzut noi adineauri intrînd cu o țigancă și un servitor...

BRUSTUR: Da, un băiet așa frumușel, leit cu matali la față...

CHIRIȚA: Doamne! S-o pus la băut cu slugile... *(Se aude minavetul.)* Na! Și-o găsit și minavet... *(Vrea să intre în circiumă, dar se oprește în drum.)* Nu vă supărați că vă las oleacă singuri cu demoazelele... *(cu intenție)* să mi le păziți...

COCIURLĂ: Vai de mine!

BRUSTUR *(galant)*: Sîntem foarte bucuroși de o asemenea cinste...

CHIRIȚA *(lui Brustur)*: Și zi așa! Ți s-o părut băietul frumușăl.

BRUSTUR: Scris, nu altceva...

CHIRIȚA *(intră în circiumă)*: Cum se simte spătarul, dintr-o vorbă.

(Rămase singure, fetele, rușinate, caută să-și dea o contenență.)

ODCIURLĂ *(ca să rupă gheța)*: Și zi așa, duducilor... v-ați troienit...

ARISTIȚA *(cu ochii în jos)*: Ne-am...

BRUSTUR: Las'că vă destroienim noi...

CALIPSITA *(sclifosindu-se)*: Vai, mersi...

BRUSTUR: Ați mai fost la Ieși?

ARISTIȚA: Am fost, cum nu... cînd eram mai mititele...

CALIPSITA: La pansion...

COCIURLĂ: E, dar acuma-i altceva... Acuma o să pitreceți, o să vă duceți în lume, o să cunoașteți tineri de bonton...

BRUSTUR *(aparte)*: Ce-o să-i mai bontonesc eu !...

ARKITIȚA: Dar dumneavoastră sînteți din Ieși?

COCIURLĂ *(făcînd cu ochiul lui Brustur)*: Heget-beget...

CALIPSITA *(cu un oftat)* .-Ferice de dumneavoastră. Și noi, cînd ne-om mărita, o să stăm la Ieși, că ne-am parafurisit de Bîrzoieni...

BRUSTUR: Dar și la tară-i frumos...

COCIURLĂ: Lîngă un bărbat care te iubește și pe care-l iubești.

ARISTIȚA: O fi pentru altele, dar pentru noi nu.

COCIURLĂ: De ce zici mata așa? Uite, noi sîntem ieșeni, și cu toate aistea, dacă am iubi o fată, chiar din Bîrzoieni, ne-am duce și acolo după ea...

ARISTIȚA: NU sînteți însurați?

BRUSTUR: NU !... Dar anul ista, pînă-n primăvară, neam pus de gînd să fim.

COCIURLĂ: Că-i rău al naibi vara, fără un pic de fimeie în casă.

CALIPSITA: Și pe noi o vrut să ne mărite tataia, dar nu s-o prins.

BRUSTUR: Dar de ce? Nu v-o plăcut... cavalerii?

ARISTIȚA: Păi ce? Erau de plăcut? Ia niște boiernași de țară, acolo... Crescuți numai între țărani și între vite...

(Cei doi schimbă priviri, pe replici.)

CALIPSITA: Pe al meu îl chema Brustur... *Imaginez-vous!*

COCIURLĂ: Brustur? Halal de nume!... Aista-i nume de cioban !

ARISTIȚA: Și pe-al meu Cociurlă...

BRUSTUR: Și aista-i nume de măgar din tîrla ciobanului..

CALIPSITA: O fost amîndoi și la Botșeni, la balul isprăvi niciei, după noi...

ARISTIȚA: Și-o stat toată noaptea cu gura căscată la lăutari... Ca mutu nostru din curte la horă...

CALIPSITA: Noroc că mamaia i-o luat la goană...

ARISTIȚA: Că dacă mai ședeau cinci minute, cînd o venit să ne ceară, ieșea la ei cu cortelul...

BRUSTUR (*gafă*): Da'ce, coana Chirița o fost acasă?

CALIPSITA: Da, dar n-o vrut nici măcar să-i vadă la față...

ARISTIȚA: Și nici pe noi nu ne-o lăsat să-i vedem... Ne-am ascuns cu tăte in ietac și-am rîs pe socoteala lor...

COCIURLĂ: Bieții oameni...

ARISTIȚA: Dar de ce bieții?... Nouă nu ne trebuie bărbați de aiștia. Cum o îndrăznit măcar să-și ridice ochii la noi?

BRUSTUR: Vezi ce dreptate o avut coana Elencu?

CALIPSITA: Care coana Elencu?

COCIURLĂ (*înlemnește*): Coana Elencu e o rudă a me... E soră cu tata.

BRUSTUR (*ca s-o dreagă*): Și cu tata...

ARISTIȚA: A! Va să zică dumneavoastră sînteți frați?

COCIURLĂ: Da... Sîntem frați de cruce... și de-aia sora tatii e pentru el ca și sora lui tată-său...

ARISTIȚA: Aha!... Și tataia al nostru are o soră pe care o cheamă tot Elencu.

BRUSTUR: Ia te uită, cum s-o potrivit!...

CALIPSITA: Și ce vă spunea coana Elencu a dumneavoastră?

COCIURLĂ: Că... adică atuncea cînd vrei să mînci prăjitură trebuie să știi ține lingurița...

BRUSTUR: Asta spunea, dar cu vorbe mai multe... că-i mergea gura ca o vîrtelniță!

CALIPSITA (*tropăind*): Dumneavoastră nu v-o înghețat picioarele, că mie mi-o înghețat.

COCIURLĂ: Fiindcă am stat pe loc...!

ARISTIȚA: Și mie mi-o înghețat... Haideți să ne plimbăm olecuță, să se miște sîngele...

COCIURLĂ ȘI BRUSTUR: 'Bucuroși...

COCIURLĂ: Încotro vreți să mergem?

ARISTIȚA: Să mergem în partea aiasta... că în cealaltă am fost cu mama după surugii...

^LIPSITA: Și să fugim o țîră să ne încălzim! (*O ia la fu'guliță.*) Cine mă prinde?

pgUSTUR: Eu... (*Fuge nătăvălos după ea.*)

ARISTIȚA: Eu aș merge la brațet că mi-i teamă să n-alunec...

COCIURLĂ (*dîndu-i galant brațul*): Pe care-l vreți? Stîngul, dreptul sau pe amîndouă? (*Iese la braț cu Aristița.*)
(*Serdarul Cuculeț intră dinspre oraș cu Didița pe care o conduce galant de braț. Cucutei îmbrăcat „civil” și Didița foarte elegantă.*)

DIDIȚA: Mi se pare c-am ajuns la marginea tîrgului...

CUCULEȚ: Sîntem chiar la barieră...

DIDIȚA: E prima dată în viața me cînd merg pe jos pînă aici. Dar o trecut așa de repede timpul cu mata. Și-o fost așa de frumoasă plimbarea, că nici nu mi-am dat seama pe unde sînt...

CUCULEȚ (*curtenitor*): Adevărat?

DIDIȚA: *Ma parole d'honneur...*

CUCULEȚ: Atunci merit să sărut cea mai scumpă mînușită din lume.

DIDIȚA: Meriți... (*Scoate mîna din manșon și i-o dă.*)

CUCULEȚ (*i-o sărută galant*): Ce dulce o fost! Ca un cofet...

DIDIȚA: Cum se cunoaște c-ai fost la Pariz... Te pricepi de minune la complimente...

CUCULEȚ: Pentru coana Didița Bașotă, cea mai frumoasă cucoană din Iași, nici la Pariz nu se găsesc complimentele cele mai potrivite...

DIDIȚA: Mă faci să roșesc, serdare Cuculeț.

CUCULEȚ: O să văd trandafiri înfloriți iarna, tocmai în bariera Păcurarilor, coană Didiță...

DIDIȚA: Asta, am să-ți dau albumul meu cu poezii, să mi-o scrii în el, cînd n-a fi barbatu-meu acasă...

CUCULEȚ: CU O condiție, însă... Să-mi dai voie să-mi înmoi condeiul în inimă...

EPISTATUL (*iese din circumă, urmat de șeful barierei, care e acuma afumat bine*): Au! Serdarul Cuculeț... Și miros a rachiou...

ŞEFUL: EU așa miros de când m-am născut, c-am moș-
tenit mirosul de la tata, ierte-l Dumnezeu...

CUCULEȚ (*observându-l pe epistat, Didiței*): Aista-i unu
din epistații mei de la Agie... L-am pus să păzească
bariera... și văd că o păzit crîsmă... Nu te superi
dacă...

DIDLȚA: Mă rog, matale, slujba-i slujbă...

CUCULEȚ: Domnule epistat !... Ia poftim încoace nițel...

EPISTATUL: La orden... (*Vrea să plece. Șeful se ține scai
de el.*) Lasă-mă, bre !

ŞEFUL (*venind după el*): Nu te las pînă mîine de dimi-
neață...

CUCULEȚ (*arătîndu-l pe șef*): Ce e cu dumnealui?

EPISTATUL: Este șeful de-aici de la barieră...

ŞEFUL: Șăful! Eu sînt !

CUCULEȚ (*epistatului*): Cine o intrat de la prînz și pînă
acuma pe barieră?

ŞEFUL: Cine dracu era să intre pe vremea aiasta... O
intrat numai o babă cu niște țigani...

CUCULEȚ: NU te-am întregbat pe dumneata.

ŞEFUL: Păi eu sînt șăf !...

EPISTATUL: Și-o mai intrat spătarul Hazmațuehi și po-
stelnicul Maghiran. Nici n-am auzit de numele
aistea.

CUCULEȚ (*surprins*): Spătarul Hazmuțuchi și postelnicul
Maghiran?

ŞEFUL (*CU un semn din ochi*): Din Focșani.

CUCULEȚ: Din Focșani?

EPISTATUL: Da, dar nu sînt coțcării pe care îi așteptăm
noi... Aiștea-s boieri...

ŞEFUL: Da, dar s-o înțeles amîndoi în secret să intre-n
vorbă cu fetele babei... înțelegi, mata?

CUCULEȚ (*epistatului*): I-adevărat ce spune dumnealui?

EPISTATUL: Da... ca să-i ajute să scoată cupeaua din
troian.

ŞEFUL: Și-o mai zis, să nu-i spuie babei cine-s ei,
ca să nu afle și să li se ducă planul pe copcă...-
(*Șmecher.*) Planul?... (*Același joc.*) Care plan?

CUCULEȚ: Și unde sînt oamenii aiștia?

EPISTATUL: NU știu...

ŞEFUL: Dracul să-i ieie... Că noi am avut treabă și nu
era să ne ținem de coada lor...

CUCULEȚ (*epistatului*): Să te duci și să-i cauți imediat...
Să mi-i aduci din pămînt, din iarbă verde... că
vreau să-i văd și eu... Ai înțeles? Că dacă nu, de
mîine nu mai calci pe la Agie...

EPISTATUL: 'teles !... (*Pleacă urmat de șef, pe care îl
împinge și îl răstoarnă în zăpadă ca să scape de el.*)

SEFL (din zăpadă, privind cupeaua lîngă care se află):
Mi se pare c-am căzut din cupea... (*Se ridică.*)
Dar de unde-oi fi venit eu cu cupeaua... că în
crîsmă eram pe jos... (*Se duce clătîndu-se în
crîsmă.*)

DIDLȚA (*lui Cuculeț*): De ce te-ai supărat?

CUCULEȚ: Fiindcă de două zile pîndesc doi coțcari din
Focșani... măsluitori de cărți... și înșelători de fete
de neam și tocmai acuma... cînd cred c-o venit,
mi-o scăpat din mîină.

DIDIȚA (*interesată*): Și cum înșeală fetele? Ce le face?

CUCULEȚ: Fac pe pretendenții la însurătoare pînă le
capătă încrederea și, într-o bună zi, dispar cu
giuvaericele.

DIDIȚA: Las'că-i prinzi mata... N-am eu grijă... Nimeni
n-o scăpat pînă acuma de serdarul Cuculeț...

CUCULEȚ: Pe aiștia trebuie neapărat să-i prind... fiindcă
la Focșani o păcălit și pe o nepoată de-a lui Vodă...

DIDIȚA: Serios?

CUCULEȚ: Și-nțelegi mata... Dacă-i prind și găsesc și
giuvaerurile fetei îndărăt, o să știe el, Vodă, cum
să-mi mulțumească...

CHIRIȚA (*iese din crîsmă împingînd pe ușă pe Chiralina
și Ion*): Treceți de păziți cupeaua pîn-or venii
boii s-o ridice... Stai în crîsmă, iasmă, și lași
lucrurile nepăzite, hai?

CHIRALINA: Cuconașul m-o luat...

CHIRIȚA (*lui Ion*): Și tu bei rachiu, hai? Cu dubla, hai?

ION: Cuconașul mi-o dat...

(*Chiralina și cu Ion trec la trăsură. El se urcă plictisii pe
capră și ea trece la loc, între cufere, la spate.*)

DIDIȚA (*care a urmărit, amuzată, ieșirea Chiriței*): E aiasta-i mare minune !... Coana Chirița !

CHIRIȚA (*recunoscînd-o cu oarecare greutate*): Didîto !... Tu ești, draga me?...

DIDIȚA : *Quelle surprise !*

CHIRIȚA : *Bonnee au diable!... (O sărută.)*

DIDIȚA : Dă-mi voie să-ți prezint pe serdarul Cuculeț... directorul Agiei și prietenul casei noastre...

CUCULEȚ (*face plecăciune politicoasă*): *Enchantee madame...*

CHIRIȚA : *Moi zosi, mesieu...*

DIDIȚA (*prezentînd și pe Chirița*): Coana Chirița...

CHIRIȚA : Ot Bîrzoieni...

DIDIȚA : Verișoara mamei mele... Da'cum te găsesc tot-mai aici?

CHIRIȚA : Am venit cu copiii să petrecem cîșlegile la Ieși și ne-am troienit. (*Gest spre cupea.*)

DIDIȚA : Și unde-s copiii?

CHIRIȚA : Pe Guliță l-am lăsat să stea în crîșmă la căldură... și fetele... (*Se uită împrejur.*) Adevărat, unde-s fetele?

DIDIȚA (*glumind*): Păi, pe mine mă-ntrebi?... Te pome-nești că le-o fi furat niscaiva cavaleri...

CHIRIȚA : Ba, că chiar... Le-am lăsat aici cu doi cavaleri. Dar ce cavaleri !... (*Foarte mîndră.*) Un spătar și un postelnic.

CUCULEȚ (*tresărind*): Cum?

CHIRIȚA (*același joc*): Spătarul Hazmațuchi și postelnicul Maghiran...

CUCULEȚ (*îngrijorat*): îmi dai voie să te-ntreb un lucru, coană Chirița ! Mata cunoști pe boierii aiștia de mult?

CHIRIȚA (*tot mîndră*): Da'de unde! Adineauri chiar, cînd ne-am troienit, o venit și mi s-o prezentat... Și se uitau la fete, să le mînînce din ochi, nu altceva...

CUCULEȚ (*încet, Didîței*): Oamenii mei!

DIDIȚA (*tare*): Au !

CHIRIȚA : Ce-i soro?

DIDIȚA : Dar aiștia-s coțcării care sucesc capul fetelor ca să le fure giuvaericalele !

CHIRIȚA : Valeu... (*încremenește.*) Doamne ! Și toate giuvaericalele noastre sînt ascunse la fete în sîn... Banii la băiet și giuvaericaua la fete... că m-am gîndit, că dacă mă pradă hoții pe drum, să nu găsească nimic la mine... Arhon serdar, te rog, nu mă lăsa... Dacă mi-o fi răpit tâlharii fetele... (*Aleargă în fund și strigă.*) Aristițo ! Calipsițo !

(*Didița și Cuculeț se duc după ea.*)

DIDIȚA : Mata ce crezi?

CUCULEȚ : Mi-e frică să nu le fi prădat coțcării.

CHIRIȚA' (*pierzîndu-și cumpătul*): Nu-s ! Nu-s!... Parcă o intrat în pămînt... Aristițo !... Calipsițo !...

CUCULEȚ : Nu-ți face atîta spaimă, coană Chirițo... Am trimis eu epistatul meu după ei...

CHIRIȚA : Doamne! Arhon serdar... te rog ca pe Dumnezeu... Nu mă lăsa... Ridică toată Agia în picioare... să-i caute... să-i găsească... Să-mi aducă fetele... că mă omoară Bîrzoii.

DIDIȚA : NU te prăpădi așa cu firea, coană Chirițo!...

CUCULEȚ : Agia va ști să-și facă datoria... *Je vous assure...*

GULIȚĂ (*iese din circiumă, cîntîndlaminavet*):-Mamaie !... Mamaie... Sărut mîna pentru minavet.

CHIRIȚA : Ce minavet, împelițatule?

GULIȚĂ : Aista pe care mi l-am cumpărat din banii matala de la talianul care cînta cu el în circiumă... (*începe să chite și să țopăie prin zăpadă.*)

TABLOUL II

La hotel „Glantz”. Un salon mare cu patru uși. Două, cele din dreapta, dau către odăile fetelor. Celelalte către iatacul Chiriței și camera lui Guliță. Intrare în fund. Mobilier obișnuit de „apartament mobilat” după moda timpului la hotelurile mari. Peste tot rochii întinse pe scaune. O măsuță cu oglindă pe care se află o mulțime de borcănașe, sticlute și cutii cu dresuri. La ridicarea cortinei se aude Guliță cîntînd din minavet... Pe masă e întinsă rochia de bal a Chiriței cu fierul de călcat alături.

CHIRIȚA (dictează Aristiței care scrie, așezată pe masă):
„Iași în 25 ianuarie anul corent.
Dragă și scumpul meu soț iubit Grigori. (Lasă, după fiecare frază dictată, timp să scrie Aristița care repetă încet ceea ce scrie.) Află despre noi toți că sîntem sănătoși și ne e tare dor de matală... (Minavetul tace.) Phiu !... Bine c-o tăcut ista cu minavetul, că m-o năucit de cap... (Răsuflă ușurată.) Ai zis?”

ARISTIȚA: Da...

CHIRIȚA: Pe la noi e timp urît, ceea ce îți dorim și ție...
De patru săptămîni, de cînd am plecat, ne-am distra-risit foarte bine ducîndu-ne peste tot și petrecînd de s-o dus pomina, că una-i cucoana Chirița a matali... Astă-seară chiar sîntem poftiți la un bal mare, la coana Catinca a vornicului Epureanu, cu care am

învățat împreună la pansion și care ne-o poftit și pe noi, cu **tați**, cu mare plăcere, că n-o putut scapă altfel de gura me. Vine și măria sa Vodă, că i-o cununat băietul, cel de-o luat pe fata vistierului Manolache Cudalbu. Aiasta cu Vodă subliniaz-o...

ARISTIȚA: Da...

CHIRIȚA: Așa că vezi unde și cu cine o ajuns să pitreacă Chirița și în ce lume o intrat copilele matali, pe care vrei să le dai după țărani ceia de Cociurlă și Brustur...

ARISTIȚA: Țițaca Elencu o să crape cînd o citi...

CHIRIȚA: Las'să stea crăpată pînă oi lipi-o eu... Așaa... (Își adună gîndurile.) Apropo de Cociurlă și Brustur, pot să spun că spătarul Hazmațuehi și postelnicul Maghiran de care ți-am scris că i-am cunoscut (Se oprește.) Aicea tu nu asculta ce-i scriu eu lui tătînă-tău. (Reia)... toată ziua se țin de coada fetelor, după care li s-o aprins călcîile di tăt. (Aristița oftează din fundul inimii.) Cred că, în curînd, o să se exprime despre căsătorie, mai ales că și fetele îi găsesc pe placul lor (Aristița același joc)... și oftează ca foalele toată ziua.

ARISTIȚA: Aiasta n-o scriu, mamaie...

CHIRIȚA: Atunci șterge-o și închide gura cînd scrii... (Reia tonul de dictat.) Acuma, dacă mi-a ajutat Dumnezeu să scap de pietrele din casă, m-am gîndit și la fiul nostru iubit, Guliță, să-l căpătuesc și pe el... Ți-am scris în scrisoarea me trecută, că vărul meu Costache, care o murit anul trecut în străinătate, o lăsat cu limbă de moarte ca să-i cresc eu, ca singură rudă ce mă aflu, copila ce i-o rămas orfană, pe Luluța, căreia i-o lăsat o mare avere, care să-i fie de zestre, în ziua cînd s-a mărita... Scrisoarea, cu limbă de moarte în ea, o sosit tocmai acuma în Ieși, printr-un cunoscut al mortului, astfel că, de îndată, am căutat copila care era în pansion și am luat-o la noi... Are 17 ani, e frumușică coz șijare zburdalnică. O fost foarte mulțumită să știe că are pe cineva pe lume, dar m-o rugat să n-o scot din pansion pînă la vacanța de vară, că-i place să învețe

de toate cele, și la vară termină... Așa că i-am fâgădui, că vreau să-i fac toate gusturile ca să mă f... bească și să mă asculte, astfel că, la vară, când Ți lua-o la Bîrzoieni, să se mărite cu cine i-oi spu... eu... și s-o fac noră... că băietul are și el 18 ani aproape și e numai bun de însurat. În felul asta averea Luluței rămîne tăt în familie, că e păcat să se înstrăineze și să i-o minînce alte pramatii... Cum vezi, Chirița matali se gîndește la toate și nici fa isprăvnicie n-o uitat, dar îi e greu a naibii, că s-o-n mulțit proștii și patrioții după revoluție și e năvală mare la slujbe... Bar Chirița nu8-a lăsa nici moartă, pînă n-a veni acasă isprăvniceasă... Așa să știi... A duminică după considerație, cu toată dragostea și cu lăți copiii, te îmbrățișează, Chirița". Așa... Acuma pune-o repede în plic, fă-i adresa și trimite pe Ion s-o ducă într-o fagă la poștă, să n-o scape...

ARISTIȚA: Da, mamaie...

CHIRIȚA: Și pe urmă treceți cu toatele la îmbrăcat... Uite, c-acu se face seară și-o spus coana Catinca că toți musafirii trebuie să ajungă la bal înaintea lui Vodă... C-așa-i... heghemoniconul... Eu mă duc să văd dacă i-o adus lui Guliță hainele cele noi de la Leiba... (Iese.)

(Aristița termină scrisoare și trage minerul soneriei de două ori. Intră Ion. E îmbrăcat în livrea de fecior. Cam strimț. E foarte supărat că s-a pocit așa.)

ARISTIȚA (veselă): A! Ți-o adus livrea? Ia să videm, ți-o lucrat-o bine?... Ia-ntoarce-te!...

ION (face în silă o piruietă): Mă strînge al ciorilor.

ARISTIȚA: Așa-i moda la Ieși, ce să-i faci?

ION: O fi, da o să-mi crape moda la spate cînd moi apleca, și-o să-mi iasă coatele prin ea cînd m-oi întinde...

ARISTIȚA: Dar nici să-ți vie ca de căpătat... c-o costat o mulțime de parale... Uite scrisoarea aiasta... într-o fugă s-o duci să nu scapi poșta.

ION (luînd scrisoare): Am înțeles, duduie... (Iese.)

ARISTIȚA (către Calipsița și Luluța care intră): Calipsițo, Luluțo, i-o scris mamaia tataii... și-o vorbit și de noi...

CALIPSIȚA: Da? Și ce i-o spus? (E foarte interesată.)

ARISTIȚA: Că oftăm ca foalele după spătarul Hazmațuchi și postelnicul Maghiran.

I CALIPSIȚA (oftează adînc): Cine, noi? Nu-i adevărat!... (Oftează iarăși.)

LULUȚA: Se și vede... (Oftează și ea, comic, cu ochii spre ele.)

ARISTIȚA: Și i-o mai scris că, în curînd, crede c-au să se exprime despre căsătorie...

CALIPSIȚA (abia stăpînindu-și bucuria): Crede mamaia aiasta?

LULUȚA: Da'voi nici nu vreți să auziți de așa ceva, nu-i așa?

ARISTIȚA: Lasă, Luluță, nu mai rîde mata de noi, că și de tine i-o scris...

LULUȚA (mirată): De mine? De mine ce-o putut să-i scrie, alta, decît i-o scris data trecută, cînd am venit la voi?

I ARISTIȚA: I-o scris că vrea să te mărite, la vară, la Bîrzoieni...

LULUȚA: Pe mine? (E oarecum alarmată.) Cu cine?

ARISTIȚA: CU Guliță a nostru...

LULUȚA: CU Guliță? (Izbucnește în rîs.) Da'ce? Guliță îi băiat de însurat?

CALIPSIȚA: O-implinit șaptesprezece ani...

ARISTIȚA: Alții la vîrsta lui au și copii...

CALIPSIȚA: Neculai al pitarului Iordachi, la cincisprezece ani, o rămas văduv și cu copil mic.

LULUȚA: Dar cum puteți voi crede c-o să se-ntîmple una ca aiasta?...

ARISTIȚA: Dac-o zis mamaia c-o să se-ntîmple, s-a întîmpla, să vezi...

CALIPSIȚA: TU n-o cunoști pe mamaia !!!

LULUȚA: Da, dar mai trebuie să vreau și eu... Și nici nu mă gîndesc la așa ceva... (Mîndră.) Mai întîi că inima me îi dată...

CALIPSIȚA: Ce? Și tu iubești pe cineva?

LULUȚA (*din ce în ce mai mîndră*): îs moartă !...
 ARISTIȚA: Dar cum ai putut să te amorezezi din pansion]
 LULTJȚA: Iacă am putut. Că iubitul meu are și el o soră
 la pansion... Și cînd venea s-o vadă pe ea, eu îj
 vedeam pe el... Și s-o făcut.
 CALIPSITA: Și el știe?
 LULUȚA: Da'ce credeți că eu iubesc așa pe mutește, ca
 voi? Sigur că știe.
 ARISTIȚA: I-ai spus tu cu gura ta?
 LULUȚA: Tiiii ! Tț ! Cînd o fost să-i spun nu mai puteam
 vorbi de sărutări!...
 ARISTIȚA și CALIPSITA (*îngrozite*): Te-o și pupat?
 LULUȚA: De m-o năucit... Și-i așa de bine să te pupi
 cu cineva care ți-i drag !... Și mi-i așa de drag
 Leonaș...
 ARISTIȚA: Leonaș îl cheamă?
 LULUȚA (*mîngîind parcă numele cu buzele*): Da...
 Leonaș...
 CALIPSITA: Aista-i nume de Ieși...
 ARISTIȚA: Și te iubește și el?
 LULUȚA: Da ! La vară, după ce termin pansionul, ne
 mărităm...
 ARISTIȚA: Vă măritați?
 LULUȚA: Nu, adică ne-nsurăm...
 CALIPSITA: Și cine-i Leonaș aista?
 LULUȚA: E iubitul meu, nu v-am spus?
 ARISTIȚA: Bine, bine, dar al cui băiet este?
 LULUȚA: NU știu... Dar știu că-i de neam bun... Umblă
 și la curte la Vodă... O fost și la Pariz...
 ARISTIȚA: Și-i tînăr?
 LULUȚA: Douăzeci și **șapte!**... Dar nici nu pare atît...
 îl cunoaște și coana Chirița... I l-o prezentat
 Didița Bașotă, cînd o fost la sindrofie la ea... Dar
 ea n-o bănuț nimic și nici nu trebuie să bănuiască...
 Leonaș mi-o spus că pînă n-o zice el, nimeni nu
 trebuie să știe de dragostea noastră...
 ARISTIȚA: Și unde vă-ntîlniți amîndoi?
 LULUȚA: La pansion...
 CALIPSITA: Și acolo vă pupați?

LULUȚA: îmhî... De-ai-a nu vreau să plec nici moartă
 de-acolo, pînă la vară cînd s-o da vacanție...
 ARISTIȚA: Să știe mamaia ! ! !
 LULUȚA: Să nu-i spuneți cumva... că mă supăr pe voi...
 și se supără și Leonaș pe mine... Și dacă s-o supăra
 pe mine, eu mă omor... Așa să știți !
 CALIPSITA: Cum o să-i spunem? Astea-s secretele noastre...
 ARISTIȚA: Da'unde vă-ntîlniți voi la pansion?
 LULUȚA (*în mare taină*): Sub scară... De cîte ori vine
 să vadă pe sora lui eu mă bag sub scara din dos
 și îl aștept acolo... Și vine s-o vadă în fiecare zi,
 de se miră și ea ce l-o găsit atîta dragoste... Și
 deseară ne vedem, la bal, la coana Catinca... că
 altminteri n-aș fi vrut să mă scoată ieri coana
 Chirița de la pansion și să m-aducă aici.
 CALIPSITA (*Aristiței*): Vezi? Asta-i să fii de la Ieși! Și
 noi stăm ca niște proaste și așteptăm...
 ARISTIȚA: Dar ce vrei să facem? Să le sărim noi de gît?
 CALIPSITA (*pe gînduri*): Aicea, la hotel, o fi scară pe
 din dos?
 ARISTIȚA: Dacă ne-ar iubi, ne-ar spune...
 LULUȚA: Lasă că i-am văzut eu... Sînt foarte drăguți
 amîndoi... nu zic nu... dar prea sînt blegi... Și
 parcă-s așa de la țară...
 ARISTIȚA: Da'de unde? Sînt ieșeni heget-beget... Boieri...
 LULUȚA: I-am spus eu lui Leonaș — că el cunoaște toată
 boierimea de-aici — și-o spus că nici n-o auzit de
 ei...
 ARISTIȚA: Ei o trăit totdeauna mai retrași... Abia acuma,
 de cînd am venit noi la Ieși, o mai început să deie
 cu nasul prin lume...
 CALIPSITA: Din cauza noastră...
 ARISTIȚA: Și-mi pare așa de rău că nu sînt și ei poftiți
 deseară la bal! Să danseze cu noi...
 CALIPSITA: N-am dansat niciodată cu ei...
 LULUȚA: Poate că nici nu știu !...
 ARISTIȚA: Cum n-a să știe? Ditai spătarul și postelnicul?
 CHIRIȚA (*intrînd*): Eeee ! Dar ce faceți aici, dudușilor?
 V-ați pus la sindrofie?... Acu se-ntunecă și nu
 sînteți gata de bal...

CALIPSITA: Ne-mbrăcăm numaidecât, mamaie...

LULUȚA: EU în cinci minute-s gata... Mă fac ca nouă..

CHIRIȚA: Și să mi te faci frumoasă, frumoasă... & acuma, dacă am trei fete, vreau să se minuneze o lume întreagă de ele...

LTJLUȚA: Și nineaca să fie mai frumoasă ca tustrele la un loc.

CHIRIȚA (*glumind, flatată*): Te pomenești c-o pune și pe mine ochii cineva?

LULUȚA: Păi, cum s-o smintit lumea acum, nu m-aș mira. (*Iese cu Calipsița.*)

CHIRIȚA (*nu vrea să se supere*): Tare ești, matale, obrăznicuță...

ARISTIȚA (*se întoarce din drum, închide bine ușa dinspre fete și vorbește în secret*): Mamaie...

CHIRIȚA: Ce-i?

ARISTIȚA: Am văzut că i-ai scris tatei de Luluța și de Guliță.

CHIRIȚA: Ei și?

ARISTIȚA: Să nu te mai gîndești la așa ceva...

CHIRIȚA: De ce?

ARISTIȚA: Luluța are un iubit !

CHIRIȚA: Unde?

ARISTIȚA: Sub scară...

CHIRIȚA: Ce-ai înnebunit, fată, hăi !

ARISTIȚA: NU ! Chiar ea ne-o spus... și la vară vrea să se mărite cu el... (*Plecînd ochii.*) S-o și pupat amîndoi!... (*Același joc, accentuat.*) De-o năucit-o!...

CHIRIȚA: Ce tot spui tu acolo, Aristițo mamă, ce, și-o luat Dumnezeu mințile?...

ARISTIȚA: NU mi le-o luat mie... Ei i le-o luat... Și-l cheamă Leonaș...

CHIRIȚA: Leonaș?

ARISTIȚA: L-ai cunoscut și mata, la Didița Bașotă, cînd ai fost singură la sendrofiu...

CHIRIȚA: Aaa !... Tinerelul acela cu mustăcioară galbenă și cu ochi albaștri...

ARISTIȚA: NU știu, că noi nu-l cunoaștem...

UHIRIȚA (*gîndindu-se*): De-aia s-o învățat el tot timpul, va să zică, pe lîngă mine și m-o conversat și m-o

tratarisit cu de toate... Ba o vrut să m-aducă și pînă acasă cu trăsura lui... (*Cu decepție.*) Și eu care credeam !...

ARISTIȚA: Ce-ai crezut, mata?

CHIRIȚA (*aspră*): Treaba mc... Că acuma nu m-oi apuca să mă spovedesc la tine... ca la popa Ianache (*Un timp*). Zi așa ne-o fost vorba, boier Leonaș? în dorul fragilor rodeai cozile? Las'că și-o dau eu Luluță matale... Bine că știu...

ARISTIȚA: Dar să nu mă spui Luluței că și-am spus...

CHIRIȚA: NU te spun, nu... Și vezi, fii cu ochii pe ea ! Caută să afli tot ce gîndește și ce face...

ARISTIȚA: Da, mamaie... Mai ales că Guliță o și prins drag de ea. Aseară, după ce te-ai culcat matale, o vinit la ușa și i-o cîntat din minavet...

CHIRIȚA: De-aia am visat eu că urlau toți cîinii din Ieși în salonul nostru... (*Se aude Guliță cîntînd din minavet.*) Ia auzi-l, iară o început... Du-te și spune-i să tacă și să se-mbrace, că i-l pui pe foc...

ARISTIȚA: Da, mamaie... (*Intră la Guliță.*)

CHIRIȚA (*se așază la măsuța de toaletă. își pune un prosop la gît să nu se murdărească. Aprinde o luminare cu o hîrtință pe care o aprinde de la sobă și face funingine pe fundul unei farfurioare. Apoi, tăvălește în funingine niște bețișoare anume pregătite și începe să-și încondeieze sprîncenele. Funinginea îi dă în ochi*): Na!... Că mi-o dat funinginea în ochi... (*Privind bețișorul.*) Și i-am spus să mi le facă subțiri... Of!... Țiganca aiasta o să mă omoare pe mine... (*Trage cordonul soneriei. Chiralina intră. E îmbrăcată acum ca o subretă... Cu șorț și friză pe cap.*) Ascultă, boaită !... Ce și-am spus eu cînd și-am poruncit să-mi gătești păișoare cu bumbac pentru sprîncene?

CHIRALINA: Mi-ai spus să le fac subțiri-subțirele...

CHIRIȚA (*arătînd bețișoarele*): Păi aiestea... subțirele is? Nu vezi cum le-ai meșterit... Parcă-s buzdugane de vel-armaș.

CHIRALINA: Da'lasă, conită, nu te niru văita, că și le-am făcut tocmai cum trebuie... Ia te uită ce mai sprîncene frumoase și-ai făcut !

CHIRIȚA (*privindu-se în oglindă*): Nu-s prea groase?

CHIRALINA: Da'de unde?.. Parcă-s două lipitori...

ARISTIȚA (*iese de la Guliță și trece spre camera ei*): I-%^ spus, mamaie, și nu vrea să tacă... Și-o zis că dacă nu-i dau pace, îmi dă cu minavetul în cap...

CHIRIȚA: Ei, lasă-lpe mine, că-i dau eu acuma minavet..
(*Se ridică. Chiralinei.*) Apucă-te și calcă-mi repede rochia, că fieru-i cald... (*Intră în odaie la Guliță, Imediat se aud niște perechi de palme și Guliță care începe să urle... Din odaia lui Guliță, dându-i palme.*) Na minavet... Uite minavet... Să te saturi de minavet...

(*Chiralina care în limpul acesta a luat fierul să calce rochia ce se află întinsă pe masă, ascultând la ce se petrece dincolo, uită fierul pe rochie. Aristița și Calipsița apar în ușă. Luluța apare și ea în ușa ei, atrasă de zgomot.*)

ARISTIȚA: Da'ce-i?

LULUȚA (*din ușa ei*): Plînge ginerele... (*Rîde.*) L-o bătut maică-sa la spate...

CHIRALINA: Da' știu că l-o lipit! Parcă o spart pungi umflate pi obrazul lui.

CHIRIȚA (*revine. Fetele fug, când o văd, în odăile lor.*): Da'ce miroase așa a pîrlit?.. (*Umflă nările.*) Miroase a petică arsă. (*Vede rochia.*) Ptiu! Mi-ai ars rochia, liftă! Eochia me cea nouă... M-ai lăsat în indispensabili taman de balul Epurenicii...

CHIRALINA: S-O pîrlit numai oleacă, cucoană... Nici nu se vede.

CHIRIȚA: Lipsește din fața me, stahie, că intru în păcat cu tine... Iar trebuie să mă îmbrac acuma cu rochia de catifea roșie și turlubanul cel cu pene stacojii... Și iarăși o s-aud vreun obraznic zicînd în urma me că semăn cu Nastratin Hogeia... Du-te, piei din fața me... Acum chiar că-mi vine leașinul... (*Se duce și desface o sticlură pe care o miroase, ca să-și calmeze nervii.*) Phiu!... Mi-o pus gaz în sticlura de opoponax... (*Intră furioasă în odaia ei.*)

ION (*intră c-o scrisoare în mînă*): Unde-i cucoana?

CHIRALINA: Are istericale că i s-o pîrlit poalele rochiei.

joN Spune-i că mi-o dat de la poștă un răvaș pentru dumneaei.

gjllKALiNA: De la cine-i?

j„sr: Cînd oi învăța să cetesc, o să-ți spun eu...

CHIRALINA (*bate la ușa Chiriței*): Cucoană... O venit un răvaș pentru matale...

CHIRIȚA (*intră*): Unde-i?

JoN (*dîndu-i-l*): Unu am dus, unu am adus. (*II dă.*)

CHIRIȚA: E de la dumnealui... (*Se înveselește.*) Cunosc scrisul lui cale de-o poștă, că e al soră-si. (*Celor doi servitori.*) Ce căscați gura? Ce mai așteptați? Ori poate vreți să vi-l citească vouă...

CHIRALINA și ION (*ies*): Nu cucoană...

CHIBIȚA (*desface răvașul și citește*): „Sărut gurița matale, scumpă **Chirița.**

Mai întii nu lipsesc a cerceta despre întregimea sănătății matale și a copiilor, aflînd că se află precum dorește inima me. Al doilea vei ști că noi sîntem sănătoși și toate sînt în bună regulă cum le-ai lăsat matale. Soru-mea, Elencu, și-o clevetit mîna pe scară cînd o alergat cu slugile să stingă focul de la grajd, care o ars pînă la pămînt cu cai cu tăt. (*Se oprește și duce mîna la falcă.*) Iiii! (*Reia lectura.*)... Că eu eram în pat cu piciorul rupt, de cînd am căzut în zîmnic cînd am pritocit vinul, după ce-o crăpat de ger polobocul de o sută de vedre c-o trebuit să-l amestec cu cel tămîios din polobocul de 70 și să umplu cu ele un butoiăș de cincî, care să-l avem de Paște... Butia cea mare de o sută, care o aveam plină, o scăpat cu bine, așa că am deșertat-o în două damigene și-o încăput toată... (*In tot timpul lecturii Chirița a scos tot felul de exclamații de panică și surprindere.*) Mi-o prăpădit averea, Doamne!... (*Reia lectura.*) în al treilea rînd te înștiințez că luna de cîșlegi se-mplinește la 30 ale lunii, drept care să faci bună-tate și să-ți iei catrafusele ca să vii acasă așa cum ai jurat, și văzînd că n-ai făcut nimica acolo, să mărităm fetele cît mai repede cu Brustur și Cociurlă. La dimpotrivă, te poftesc să iei la cunoștință că viu eu însumi la leși, să te ridic pe sus. Te mai înștiințez

că s-o numit ispravnic nou, de la domnie, și îți foarte mulțumesc de grija pe care ai avut-o, că m-am făcut și de rîs la cei cărora le-am spus. Mesie Șarlă îți trimite omagiurile dumisale și Elencu te așteaptă, pentru dulcetuți că e beteagă de mină și nu mai are cu ce le face... Cu acestea închei și sărut gurița matală... Al matală soț prea iubit Grigori Bîrzoii ot Bîrzoieni, în 15 Ghenari 1850..." (Rămîne o clipă pe gînduri.) Bine că am scăpat de dărîmătura aceea de grajd și de gloabele din el... O să facă ea Chirița altul nou, sistematicos, și-o să-și ieie niște telegari ca de isprăvnicească...

DIDIȚA (din culise): Acasă-i cucoana?

ION: Acas, acas... se ghilosește pentru bal...

DIDIȚA (intră): Te deranjarisesc, coană Chirițo?

CHIRIȚA: Ba diloc, Didiță dragă. Citeam tocmai un răvaș de la dumnealui al meu...

DIDIȚA: În drum spre casă, am intrat o clipă să te văd. Ce mai face bădia Grigori?

CHIRIȚA (cu un gest): Ia șezi, draga me... (Didița ia loc. Chirița așezîndu-se alături.) Îi supărat foc că nu s-o făcut nimic cu fetele... Știi că ți-am spus eu... De cînd am făcut cunoștință cu spătarul Hazmațuchi și postelnicul Maghiran, atunci în barieră, cînd m-o spăriet degeaba serdarul Cuculeț că-s doi coțcari și mi-o furat fetele să le jefuiască...

DIDIȚA: Așa-s aiștia de la Agie... în tăt omul văd un tâlhar... Și sardarului i-o părut tare rău că ți-o tras tpaîma ceea...

CHIRIȚA: Nu-i nimic... O trecut... s-o uitat... Dar să nu-mi uit vorba... E ! Din ziua aceea și spătarul și postelnicul nu ne-o mai slăbit... Le-o căzut fetele cu tronc la inimă.

DIDIȚA: Și mi se pare că și fetele...

CHIRIȚA: Sînt topite după ei... Și drept să spun, au și de ce ! Sînt chipeși, de neam mare... avuți... ieșeni de bonton... întocmai ginerii pe care i-am visat eu pentru copilele mele și pentru mine... Numai că... nu se exprimă, soro ! Pînă acum, n-o pomenit nici unul, nici bechi de Isaia dănțuiește... Nu știu ce să mai cred...

plIDIȚA (care știe ceva): Da ! Poate că e mai bine să nu grăbești lucrurile...

CHIRIȚA: Ba dimpotrivă, draga me, am să le grăbesc... Ca să știm. Ori albă, ori neagră... Că dacă în două, trei zile nu s-o făcut nimic, le-am brusturit și le-am cociurlit pe amîndouă... Trebuie să plec la Bîrzoieni, cum am jurat... Că de nu, vine Bîrzoii încoace și ne facem de pomină cu tot neamul...

DIDIȚA: Îmi pare rău că te văd supărată tocmai azi de balul coanei Catincăi...

CHIRIȚA: Am și de ce, draga me... Și răvașul lui Bîrzoii mi-o pus capacul la tâte... E foc și pîrjol cînd se supără...

ION (intră și anunță): O vinit serdarul Cuculeț...

CHIRIȚA (privind pe Didița cu înțeles): Eee ! Dar cum s-o potrivit să vă întîlniți ! (Lui Ion care va ieși imediat.) Poftește-1 !

DIDIȚA: Pe parol dlionneur-ul meu că nu știu nimic... Zău...

CUCULEȚ (intrînd): Sărutăm mîna, cu plecăciune, coană **Chirița**... (Ceea ce și face.) A !... (Se preface surprins c-o vede pe Didița.) *Quelle surprise!*... (îi sărută galant mîna.)

CHIRIȚA: *Quelle surprise* e pentru mine, că am plăcerea să te văd la noi... Da'ce vînt te-o adus, mă rog? (Se uită cînd la el cînd la Didița.) Mi se pare c-ai știut că Didița e aici? !

DIDIȚA: Zău, coană **Chirița**...

CHIRIȚA: Da'nu zic de tine, soro, că de tine știu eu că nu știai că ești aici... Zic de arhon serdarul...

CUCULEȚ: EU?... De unde era să știu?

CHIRIȚA: Păi nu ești de la Agie? Nu le știi pe toate?... Dar și eu ! N-oi fi eu agă, dar nici braga nu sînt... (Sînt cu toții amuzați.)

CUCULEȚ: Ei, află, coană **Chirița**, că de data aiasta te-ai înșelat. Am venit numai la matală și, ca să zic așa, în interes de servicii.

CHIRIȚA (glumind): Valeu!... Te pomenești c-oi fi furat inima cuiva și-ai venit să mă bagi la gros...

GUCULEȚ: Nu ! Am venit să-ți aduc ceva... Coana Catinca, la care am fost adineauri, m-o rugat să trec pe-aici și să-ți dau invitațiunile pentru deseară la bal...

CHIBIȚA: Păi eu am !

GUCULEȚ: Da, dar spătarul Hazmațuehi și postelnicul Maghيران, n-au.

CHIBIȚA (*bucuroasă*): Și i-o poftit și pe ei?

GUCULEȚ (*dându-i invitațiunile*): După cum se vede...

CHIBIȚA (*îneîntată*): Vai ce bucuroase o să fie fetele!... îți mulțumesc și mersi, arhon serdar, că te-ai deranjat.

GUCULEȚ: Totdeauna cu plăcere, pentru dumneata...

CHIBIȚA: Mă duc să spun și fetelor vestea bună... Acu, sînt sigură c-o să se îmbrace într-o clipită... Mă scuzarișiți nițel...

GUCULEȚ: *Oh! Faites comme chez vous...*

CHIBIȚA (*ieșind, grațioasă*): *Pas parole!*

GUCULEȚ: Credeam că nu mai vii.

DIDIȚA (*turburată*): Oh!... *Mon Dieu...*

GUCULEȚ: Oh ! *Mon ange! (O sărută repede.) Encore une fois...*

DIDIȚA: NU nu... șazi binișor că poate să vie... (*Priveste spre ușă, întinzînd Mizele lui Cuculeț, care o sărută.*)

GUCULEȚ: Și-ncă una...

DIDIȚA: Gata... Nu se mai poate... (*întinde buzele. O sărută.*) Ah ! Ce bine știi să săruți, șolticule !

GUCULEȚ: Cine n-a ști să sărute o guriță ca aiasta... Și să mă ierți c-am întîrziat, dar a trebuit să mă duc pînă la coana Catinca, după invitațiuni.

DIDIȚA: Știi că mi-o spus că vrea cu tot dinadinsul să-și mărite fetele cu ei...

GUCULEȚ: Lasă-i pe mine, că pînă azi le-o fost... De ce crezi c-am rugat-o pe coana Catinca să-i poftescă astă-seară la bal?

DIDIȚA: Mata ai rugat-o?...

GUCULEȚ: Te cred... Altfel nu mai vedeau ei invitație o mie de ani... (*Misterios.*) înțelegi mata, Didiță... Lume multă... giuvaericele cîte vrei... joc de cărți... Dacă într-adevăr aiștia-s coțcării mei de la Focșani,

n-au să se poată stăpîni să nu-și dea arama pe față... Și cum eu sînt cu ochii pe ei...

DIDIȚA: Și-altminteri, cînd îi vezi așa, par oameni de treabă.

GUCULEȚ: Și pînă acum, ce să-ți spun, de cînd o venit în Ieși nu și-au dat în petec cu nimic... N-am putut avea nici o dovadă sigură, ca să pot să-i iau de guler... Astă-seară se alege însă într-un fel... Or îi dovedesc, ori îi las în pace...

CHIBIȚA (*reintră*): Dacă-ați vede ce bucurie îi pe ele... Calipsița o pupat invitația și-o jurat că astă-seară scara o mînîncă...

DIDIȚA: Cine?

CHIBIȚA: Scara !

GUCULEȚ: Care scară?

CHIBIȚA: De, parcă eu știu... Aistea-s vorbe de-ale lor, copilărești...

DIDIȚA (*ridicîndu-se*): E ! Coană Chirițo, te las să-ncepi să te gătești...

GUCULEȚ (*Didiței*): Și eu, cu voia matala, am să te conduc... pînă jos la scară...

DIDIȚA: Vorba Calipsiței ! Scara mă mînîncă... (*Iese cu salutarile de rigoare, urmată de Cuculeț.*) Atunci pe deseară...

CHIBIȚA: Pe deseară... Și încă o dată mulțumesc și mersi, arhon serdar, pentru plăcerea care mi-ai făcut-o...

GUCULEȚ (*ieșind*): Plăcerea a fost pentru mini... (*Priveste gales și cu subînțeleș pe Didița.*)

CHIBIȚA (*luînd rochia arsă și privind-o*): Tot pe aiasta am să mi-o pun... Arsă-arsă, dar cel puțin îi nouă... (*Intră în odaia ei.*)

GULIȚĂ (*crapă ușa și scoate capul prin ea. începe să strige*): Chiralinooo!... Ioanee !... Mamaie !... Aris-tițoooo !... Calipsițoooo !... Veniți să mă-mbrăcați... Luluța să nu vie că mi-e rușine... (*închide ușa la loc și după o clipă se aude minavetu l cîntînd o polcă.*)

(*Chiralina și Ion intră din părți diferite... fiecare topînd pe melodie... Cînd se-ntînesc, se iau în brațe și încep să joace comic polca împreună. In fund intră Cociurlă și Brustur... Privesc o clipă surprinși pînă îi observă servitorii care incetează dansul.*)

BRUSTUR (*Chiralinei*): Neea ! Nu-i așa polca... N-ai jucat-o bine... Să-ți arăt eu cum îi, că doar acumia am învățat-o... (*încearcă să facă câțiva pași cu Chiralina, dar nu poate bine.*) Nu pot cu tine... Eu pot numai cu postelnicul, c-așa am învățat, cu el împreună. (*îl ia pe Cociurlă și face câțiva pași cu el, pînă tace minavetul.*) Ai văzut?

COCIURLĂ: Așa-i polca pi furate...

BRUSTUR: Da'nu-s acasă boierii?

CHIRALINA: Ba da... dar sînt în fuste cu toții... că se-mbracă pentru bal...

ION: Mă duc să spun c-ați venit...

COCIURLĂ: Nu! Nu !... Așteptăm pînă mîntuiesc găteala...

BRUSTUR: Tot n-avem nici o treabă...

CHIRALINA: Da'dumneavoastră nu mergeți deseară la bal?... Vine și măria sa Vodă...

BRUSTUR (*amărit*): Nu sîntem poftiți că, tocmai fiindcă vine Vodă, o trebuie să-și aleagă musafirii pe sprinceană...

COCIURLĂ: NU e de asta... Dar nici nu ne-avem bine cu coana Catinca...

ION: Ba pe mine m-o poftit!...

BRUSTUR: Te-o poftit?

ION: Da... să ajut la spălat vasele...

CHIRALINA: NU vedeți cum l-o-mbrăcat? Parcă-i comediant din ceia de la iarmaroc...

BRUSTUR (*privește admirativ pe Ion*): Am să-mi fac și eu un rînd de haine așa...

COCIURLĂ (*către servitori*): Pentru feciorul lui din casă...

CHIRALINA: Păi, am înțeles noi, că nu era să și le facă pentru dumnealui... (*Face cu ochiul.*) Dar lui Ion nu-i plac.

BRUSTUR (*mirat*): De ce?

CHIRALINA (*același joc*): Nu se mai poate șterge cu mîneca la gură din cauza bumbilor...

VOCEA CHIRIȚEI: Chiralinooo !

VOCEA ARISTLȚEI: Chiralinooo !

VOCEA CALIPSIȚEI: Ioanee !

VOCEA LUI GULIȚĂ: Mamaie !

CHIRALINA: Viu... Viu...

(*Strigătele se repetă, fiecare crăpînd ușa respectivă.*)

JON: HO !... că venim... (*O ia împreună cu Chiralina spre ieșire.*)

BRUSTUR: Păi, v-o strigat!... Nu vă duceți?

ION: Ba da. La bucătărie...

CHIRALINA: Să ne țîrîie mai întîi... (*gest spre sonerie*), că de-aia au țîrîitoare... (*Iese împreună cu Ion.*)

COCIURLĂ: Păcat că nu mergem și noi la bal la coana Catinca...

BRUSTUR: Nu-i nimic... Stăm la poartă pînă iese coana Chirița cu fetele... Și de-oi prinde vreun fante după coada lor, las spătăria dracului și-i dau o bătaie ca la mine la Brustureni...

COCIURLĂ: Nu-i bine să ne facem de rîs și să ne arătăm iarăși de la țară în ochii duducilor... Că doară nu de-aiasta ne-am șlefuit și ne-am franțuzit, și-am învățat tăti șele !

BRUSTUR: Coana Elencu, sireaca... Ea ne-o-nvățat ce să facem și ne-o ajutat să ajungem lîngă cele ce ni-s dragi...

COCIURLĂ: Gre îi franțuzeasca aiasta... *N'est-ce pas*

BRUSTUR: Ba, pas ! Dar mai greu îi stosul...

COCIURLĂ: Da'ce? Cadrilul o fost ușor? Și polca? Și mazurca...

BRUSTUR: Dar valțul? Mai lesne ari un pogon de pămînt, decît să faci un tur de valț !... Auzi vorbă, tur !... Păi acela știe o lume-ntreagă că-i la nădragi...

COCIURLĂ: Așa-i vorba nouă, ce să-i faci?...

BRUSTUR: Și-auzi dumneata ! Să mînînci găina friptă cu cuțitul și cu furculița... cînd toată bunătatea-i pe degete... De ce ne-o mai dat Dumnezeu mîini, atunci?

COCIURLĂ: Ca să jucăm în căiți cu ele...

BRUSTUR: Adevărat, că numai pe cărți ai voie să mai pui mîna goală... Și vinul? Păi așa se be vinul? Potrivit cu apă sărată? Phiu !

COCIURLĂ: Zice că e bună de băut la mese pentru ră-runchi...

BRUSTUR: Am văzut eu ce bună-i... Că mai mult stai la umblătoare decît la masă...

COCIURLĂ: E! Dar dacă nu învățăm noi toate aiestea dacă nu ne-mbrăeam așa cum sîntem, crezi tu ca s-ar fi uitat Aristița și cu Calipsița la noi? Am țî ajuns oare să venim aici în fiecare zi ca la noi acasă și să mergem cu ele peste tot?... Am fi ajuns noi să ne zică coana Chirița „monsșar” și să ne facă ochi dulci?...

BRUSTUR (*vesel*): Și încă ce dulci! Ca de acade... (*Se întunecă la față.*) Dar ce ne facem cînd o afla cine sîntem?... Ține-te pîrleo!... Că tot trebuie să ne afle într-o zi...

COCIURLĂ: Păi, dacă ne-o găsit pe gustul ei, așa cum sîntem, și dacă Aristiței și Calipsiței le-o plăcea de noi, ce i-a mai păsa cum ne cheamă... Și boieri, slavă Domnului, sîntem și noi tot atît cît spătarul Hazmațuehi și postelnicul Maghiran...

BRUSTUR: Aiasta așa este... Dar vezi că nici Calipsița, nici Aristița nu dau vreun semn... Se uită ele, ia așa, pe sub sprîncene, dar aiasta nu-i destul ca să știi ce e în inima lor...

COCIURLĂ: Eu zic că acuma putem să le vorbim deschis...

BRUSTUR: Și dacă nu ne-o vre?

COCIURLĂ: Atunci ne-om lua teleguța la spinare și-o avea Dumnezeu grijă și de noi...

BRUSTUR: EU mă duc frate la mănăstire...

COCIURLĂ: Și eu mă fac pustnic...
(*Intră Aristița și Calipsița gătite de bal.*)

ARISTIȚA (*agrabil surprinsă*): Dumneavoastră erați aici?

CALIPSIȚA: Da'de ce nu ne-ați spus?

BRUSTUR: N-am vrut să vă deranjarisim... Știam că vă gătiți pentru bal...

COCIURLĂ: O să ne fie foarte urît diseară fără dumnea-voastră...

ARISTIȚA: De ce să vă fie urît?... Mergeți și dumnea-voastră...

BRUSTUR și COCIURLĂ: Noi?

COCIURLĂ: Noi nu sîntem poftiți...

CALIPSIȚA: Ba sînteți... sînteți... V-o făcut mamaia rost de invitații... (*Scoate invitația din sin și i-o dă lui Brustur.*) Uite pe-a matali...

i JÎRL'ȘTUR (*luînd-o fericit*): A me... Și unde o stat! (*O sărută cu foc.*)

CALIPSIȚA (*topită*): Hiii!... (*Fuge rușinată de lîngă el.*)
M-o pupat pe...

ARISTIȚA (*care a făcut cu Cociurlă același joc*): Și pe mine! (*Trece lîngă Brustur, Calipsița lîngă Cociurlă.*)

BRUSTUR: Cum să nu te pupe, dacă îi ești așa de dragă...

ARISTIȚA (*rușinată și fericită*): Eu?... Vai de mine... arhon... Hazmațuehi...

COCIURLĂ (*Calipsiței*): Te iubește... Dar n-o-ndrăznit să-ți spuie...

CALIPSIȚA: Pe mine? Doamne...

BRUSTUR (*Aristiței*): Te iubește...

COCIURLĂ (*Calipsiței*): Jur eu că te iubește...

BRUSTUR (*același joc*): Nu doarme...

COCIURLĂ (*același joc*): Nu mînîncă...

BRUSTUR (*același joc*): Numai la mata îi e gîndul...

COCIURLĂ (*același joc*): Și noaptea în somn te cheamă pi nume...

BRUSTUR (*același joc*): Și-ar fi cel mai fericit dacă mata ai vre...

COCIURLĂ (*același joc*): Și-ar fi cel mai fericit dacă mata ai vre...

BRUSTUR (*același joc*): Să-l iei de bărbat...

COCIURLĂ (*același joc*): Să-l iei de bărbat...

ARISTIȚA (*lui Brustur*): Bine dar... (*Nu știe ce să zică de emoție.*)

BRUSTUR (*Aristiței*): Calipsițo... (*O ia în brațe și o sărută.*)

CALIPSIȚA (*lui Cociurlă*): Bine, dar... (*Același joc ca mai sus.*)

COCIURLĂ (*Calipsiței*): Aristițo... (*O ia în brațe și o sărută.*)
(*Perechile se sărută în același timp.*)

COCIURLĂ: Dă-mi pe-a me și ia-ți pe-a ta...
(*Fiecare își ia pe-a lui.*)

BRUSTUR: Calipsițo!... Vrei să fii a me?

CALIPSIȚA: *Pour toujours... (îi cade în brațe.)*
COCIURLĂ: Aristițo!... Mă^iubești?
ARISTIȚA: *Â la folia... (îi cade în brațe.)*
CHIRIȚA (*intră gătită de bal. E într-o rochie ridicolă;*
.. Ce-mi văzură ochii !...
COCIURLĂ (*solemn. Fetele își ascund ochii, rușinate*): Coană
Chirițo, putem să vorbim deschis?
CHIRIȚA: Vraște! Dă' după ce oi vorbi eu...
ARISTIȚA: Maman !...
CALIPSIȚA: Maman !...
CHIRIȚA: Ce maman?... Ce vă sastisiți așa, de parcă aș
fi cană? Vă iubiți? Să vă fie de bine ! Că ce doresc
eu altceva decât fericirea voastră... dar cu gineri
de-ai mei...
COCIURLĂ: Coană Chirița... sîntem pătrunși pînă în
fundul inimii de...
CHIRIȚA: Să taci, cînd vorbește soacră-ta...
BRUSTUR: Da, mamă soacră... (*Se ascunde după*
... *Calipsița.*)
CHIRIȚA: N U te sperie, arhon spătare... că coana Chirița
(îi soacră numai din gură... Din inimă nu... Luați-vă !
Iubiți-vă! împerecheați-vă... ca hulubașii și ca
turturelele... Și să-mi turnați cîte un nepot în
fiecare an, că de nu... vă torn eu cîte un cumnat...
GULIȚĂ (*intră îmbrăcat în hainele noi de bal și cu mina-*
retul la spate): Sînt gata, mamaie!...
CHIRIȚA: Da'ce, vrei să mergi la bal cu minavetul în
spinare, ca orbii?
GULIȚĂ: Păi, da... ca să cînt cucoanelor.
CHIRIȚA: Ia, mai bine zi bună-ziua frumos cumnaților
tăi...
GULIȚĂ: Cumnații mei?... (*Se duce vesel la ei și le strînge*
mîna.) Ce bine îmi pare...
LULUȚA (*intră gătită de bal*): Oo ! Ce de lume !... Ce de
lume !
ARISTIȚA: Luluțo... S-o făcut!
CALIPSIȚA: Ne-am logodit...
LULUȚA: Da? Bravo vouă... și să fie-ntru-n ceas bun...-
(*Le sărută.*)

CHIRIȚA: îmi dai voie să-ți prezentez pe ginerii mei,
spătarul Hazmațuchi și postelnicul Maghiran... (*Cei*
doi se-nclină.) Nepoțica me... Luluța.

LULUȚA (*le face un hnx*): Vra să zică, numai eu n-am
cavaler astă-seară? (*Se uită cu înțeles la fete.*)

CHIRIȚA: Vai de mine! Da'Guliță unde e? (*O privește,*
toată numai surîsuri și subînțelesuri.) Că de, acuma
o rămas el fată mare de măritat... (*Lui Guliță.*)
Ia zi, mă, ceva din minavet... că ți-oi cumpăra
și un papagal deasupra !...

(*Guliță începe să etnie la minavet.*)

mm

TABLOUL III

Acasă la Catinca Epurcanu, în seara balului. În scenă un salonaș foarte elegant... în fund, câteva trepte care urcă în saloanele propriu-zise ale căror uși imense sînt larg deschise. în stînga și dreapta, uși către alte încăperi... Peste tot mobile luxoase, covoare și tapiserii de preț. Toate policandrele și aplicile de pe pereți sînt cu luminările aprinse. Feciorii de casă, în livrele, circulă peste tot cu tăvi încărcate cu băuturi răcoritoare și zaharicale. Toți invitații sînt îmbrăcați în rochiile și costumele de gală ale timpului. Meterhaneaua cîntă în culise un vals. în salonul din fund se văd dansînd perechile tinere... Cucoanele și boierii în vîrstă stau pe scaunele înșirate pe lingă perete... La ridicarea cortinei, Aristița, Calipsița, Brustur și Cociurlă, gătiți turcă, stau înțepenii în fotolii și se uită amorezați unii la alții. După acest joc de priviri, care durează cîteva clipe, trece un fecior și oferă dulciuri. Toți patru se servesc cu grație exagerată și încep să mînce în liniște, reîncepînd jocul privirilor...

CHIBIȚA (*intră din fund. E volubilă, încălzită, aferată, fericită*): Așa! Dar voi ce stați aici ca niște momii?... Treceți imediat la dans... N-auziți ce valț cîntă? (*Schițează cîteva pași de dans, legănîndu-se pe muzică.*)

ARISTIȚA (*cu o privire galeșă lui Cociurlă*): Postelnicul meu nu știe valțul...

CALIPSIȚA (*același joc*): Și nici spătarul meu...

OHTBIȚA: Cum se poate una ca aiasta?

COCIURLĂ (*repede*): Toate celelalte danturi le știm...

BRUSTUR: Toate... Dar valțul nu ne-o intrat în cap... în picioare adică.

OOCIURLĂ: N-o fost chip, cu nici un chip.

CHIRIȚA: în orice caz, n-aveți de ce sta aici... Duceți-vă dincolo să vedeți... măcar pe ceilalți dansînd... Haide... copăcel, postelnice.

(*Tuspatru se ridică și trec către salonul din fund.*)

CATINCA (*intră din dreapta și se oprește în ușă. E urmată de doi feciori cu care vorbește ceva*): O mîntuit de mîncât Barbu cu taraful?

ÎNTLUL FECIOR: Da.

CATINCA: Spune-i să fie gata că acum tace meterhaneaua și trebuie să înceapă să cînte el...

ÎNTÎTUL FECIOR: Am înțeles... (*Se înclină și iese pe unde a intrat.*)

CATINCA (*celuilalt fecior*): Și tu du-te și stai lingă măria sa Vodă! Și fii acolo cînd îl trimite undeva pe celălalt. Și fii cu ochii în patru să nu-i lipsească nimic...

AL DOILEA FECIOR: Am înțeles... (*Se înclină și trece prin scenă în salonul din fund.*)

CATINCA (*intră bine în scenă. E o femeie de vîrsta Chiriței, foarte distinsă și elegantă. Are aerul unei adevărate cucoane mari*): E! Chirițo, dar ce faci singură aici?...

CHIRIȚA: Am venit să mai răsflu oleacă, *ma chere*... că m-o omorît cavalerii cu danțul...

CATINCA: Sînt bucuroasă că te simți bine la mine...

CHIRIȚA: Apăi azi, în afară de rochie, că mi s-o ars, toate mi-o mers din plin...

CATINCA: Am auzit... am auzit că ți-ai logodit fetele... Mi-o spus Didița... îmi pare rău că, dacă știam, îți pofteam și ginerii la bal...

CHIRIȚA: Păi i-ai poftit... Mi-o adus serdarul Cuculeț invitațiile...

CATINCA: A! Pentru ei erau? Bravo ție! Un spătar și un postelnic.

CHIRIȚA: Și amîndoi o dată... Dar tu nu dănțuiești?

CATINCA: NU... Trebuie să stau lingă Vodă...

CHIRIȚA: Heghemoniconul, ce să-i faci...

CATINCA: Protocolul, Chirițo, protocolul! S-o mîntuit de-acum cu „hegheмоноicoanele”. Hai, nu mergi?

CHIBIȚA: Ba merg, merg... *(Trec amîndouă în salonul din fund.)*
(Scena rămîne goală o clipă. Luluța intră din fund, ascunzîndu-se să n-o vadă Chirița și Catinca, călînd pe cineva... Se uită în stîngă, în dreapta, peste tot.)

GULIȚĂ *(care a urmărit-o cu precauție, vine binișor în spatele ei)*: Cucu!...

LULUȚA *(se sperie și se întoarce)*: Leonaș...

GULIȚĂ *(gelos, brusc)*: Care Leonaș?

LULUȚA *(șireată)*: Nu te cheamă Leonaș?

GULIȚĂ: Pe mine? De unde și pînă unde?

LULUȚA: Păi Guliță, nu vine de la Leon? Leon-Guleon... Leonîță-Guliță...

GULIȚĂ: Ba mă cheamă Grigori, toată ziua, la fel ca pe tataia. Da' pe cine căutai?

LULUȚA: Pe tine... N-o spus coana Chirița că ești cavalerul meu?

GULIȚĂ: Uite că m-ai găsit...

LULUȚA: Bine te-am găsit sănătos... *(Guliță rămîne zăpăcit. Se uită numai la ea și-o mînîncă din ochi.)*
 E! Ce-ai rămas așa? Nu-mi spui nimic?

GULIȚĂ: Dacă nu m-o lăsat mamaia să-mi iau mina-vetul...

LULUȚA: Păi matale numai la minavet știi să faci curte?...

GULIȚĂ: Ba știu eu și altfel, dar...

LULUȚA: Dar' ce?

GULIȚĂ: N U aici... L a Bîrzoieni...

LULUȚA: Te pomenești că-i fi avînd vreo drăguță pe-colo?

GULIȚĂ *(pleacă ochii)*: N-am...

LULUȚA: Ia uite-te în ochii mei și spune drept... *(Guliță ridică ochii.)* Nu-ți place nimeni?

GULIȚĂ: Ba da...

LULUȚA: Cine? *(Guliță tace.)* Nu vrei să spui?

GULIȚĂ: Ba da...

LULUȚA: Păi, spune, atunci...

GULIȚĂ: N U vreau... *(Fioros.)* Dar cine-i acela, cu mustăcioară galbenă, cu care ai dansat adineauri?

LULUȚA: Care cu mustăcioară galbenă, că sînt mulți?

GULIȚĂ: Acela de stă mereu lîngă scaunul lui Vodă...

LULUȚA: Nu știu... *(Apare din stînga Leonaș.)* Vrei să fii cavaler și să-mi aduci un pahar cu sirop?... Mi-i o sete...

GULIȚĂ: De unde s-aduc?

LULUȚA: Uite pe-aici... în partea ceea îi bufetul... Sau cere unui fecior...

GULIȚĂ: Bini... dar să nu pleci de-aici... că pe urmă îl beau eu... *(Pleacă. La ușă se-ntoarce și vede pe Leonaș care vine spre Luluța... Se ascunde după canatul ușii și îi spionează.)*

LEONAȘ: Dar cu cine ședeai de vorbă?

LULUȚA: C U logodnicul meu...

LEONAȘ *(alarmat)*: Cu cine?

LULUȚA: C U logodnicul meu... *(Făcînd pe serioasa.)*
 De-aia ți-am spus în timpul dansului să vii aici, că am să-ți vorbesc serios...

LEONAȘ: T U glumești, Luluță...

LULUȚA: Văd că nu te-ai grăbit diloc să vii...

LEONAȘ: M-o chemat măria-sa să-mi spuie ceva... Dar ce vorbă-i asta, cu logodna?... *(E într-adevăr îngrijat.)*

LULUȚA *(îl joacă mai departe)*: Știi că acuma eu nu mai sînt de capul meu... M-o luat să mă crească coana Chirița, vara tatii, c-așa o fost dorința lui.

LEONAȘ: Știu... știu...

LULUȚA: Prin urmare, eu trebuie să ascult de-acum înainte de coana Chirița și să nu ies din vorba ei...

LEONAȘ: Și ea vrea să te mărite?

LULUȚĂ *(plecînd capul)*: Da... Și încă repede... chiar în ia seara m-a logodit...

LEONAȘ: C U cine? *(E furios.)*

LULUȚĂ: C U feciorul ei... *(Se preface că plînge.)* Cu Guliță...

LEONAȘ: Luluță... îți bați joc de mine...

LULUȚĂ: Păi sigur că-mi bat... Ca să nu mă mai faci altă dată să aștept nici pentru Vodă... *(începe să rîdă.)*

LEONAȘ (*învălit*): Și nu e adevărat nimic din tot ce mi-ai spus?

LULTIȚA: Ba da... E adevărat tot... îți jur...

LEONAȘ: Și, Guliță aista, există?...

LULUȚA: Da.

LEONAȘ: Ei, lasă că i-oi da eu înșurătoare cu Luluța me... (*Face un pas enervat și întâmplător către ușa unde e ascuns Guliță. Guliță, când aude, o rupe la fugă.*)

LULUȚA: Fii liniștit... Guliță e un copil... De-abia are 17 ani... (*Vine tândră lângă el.*)

LEONAȘ: Luluța me dragă... (*Îl strânge la piept ușor.*)

LULUȚA: Știi că sînt o mulțime de scări pe-aici... Am fost eu în cercetare...

LEONAȘ: Iubita me... (*O sărută.*)

LULUȚA: Să n-o lași pe coana Chirița să mă mărite cu Guliță...

LEONAȘ: Dar cum îți trece prin minte așa ceva...

LULUȚA: N-o cunoști pe coana Chirița... Când își pune ea în cap ceva !...

LEONİȘ: Nici o piedecă nu poate sta în calea dragostei noastre.

LULUȚA: Mie totuși mi-i frică...

LEONAȘ: Ești un copil...

(*Intră Al doilea fecior.*)

AL DOILEA FECIOR (*lui Leonaș*): Cucoane Leonaș, vă poftește măria-sa...

LEONAȘ (*Luluței*): Viu numaidecât... (*Iese urmat de fecior.*)

LULUȚA: Mi s-o lipit ginerele la bufet... Se vede c-o dat de dulciuri... (*Iese spre bufet. Din fund apare măria sa Vodă, urmat de Leonaș.*)

VODĂ (*coborînd treptele*): Leonaș, trage mă rog ție... perdeaua. Vreau să stau cîteva clipe liniștit.

LEONAȘ: Te-ai plictisit, măria-ta?

VODĂ: NU, deloc! Dar mi-o împuiet meterhaneaua urechile... Dimineața cînd mă scol, meterhaneaua în curtea palatului... La biserică cînd mă duc, meterhaneaua în curtea bisericii... La sărbători, meter-

haneaua în piață... La paradă, meterhaneaua pe uliți... Mi s-o acrit, zău așa...

LEONAȘ: E și Barbu cu taraful...

VODĂ: Ce mai face bietul Barbu?

LEONAȘ: Vorba lui... îmbătrînește ca un cîntec.

VODĂ: îmi pare bine c-o să-l ascult astă-seară.

LEONAȘ: Să-l chem?

VODĂ: NU, nu ! Nu acuma... După ce-o amuți (*cu ură aproape*) meterhaneaua... Și cînd te gîndești că-i a me... de la Palat... (*Surîde. Chirița apare din stînga... Vede că Vodă e singur și se apropie furlandi-sindu-se, ca să pară cît mai grațioasă. Vodă încet lui Leonaș.*) Cine-i iazma aista?

LEONAȘ: Coana Chirița Bîrzoii... a lui Grigori de la Bîrzoieni. Trebuie să fi auzit, măria-ta, de ea... E vestită în toată Moldova...

VODĂ (*pe gînduri*): Cucoana Chirița? Parcă... Dar nu-mi aduc aminte...

CHIRIȚA (*face o temenea la picioarele lui Vodă*): Slăvit fii, măria-ta...

VODĂ (*amuzat*): Bună seara, coană Chirița...

CHIRIȚA (*flatată*): Măria-ta mă cunoaște?

VODĂ: E ! Cine nu te cunoaște pe matale !... Da' poftim, te rog, de ia loc...

CHIRIȚA (*se așază cu grație*): Mersi... (*își aranjează rochia la spate.*) Tocmai că mi-o ars subreta me rochia la coadă și nu vreau să vezi măria-ta... (*Se așază.*) Dar poate vă deranjarisesc...

VODĂ (*amuzat*): Dimpotrivă, coană Chirița... Și zi așa, ție-o ars rochia subreta? Păcat de ea, că-i o frumusețe...

CHIRIȚA (*cochetă*): E adusă din Pariz, special pentru balul ista... că știam că vii și măria-ta... (*Face un gest la obraz.*) La cherește !... (*De cîte ori întîlnește privirea lui Leonaș se închiondoră la el.*) Și tocmai căutam prilejul... să pot șede de vorbă cu măria-ta... între patru ochi ! (*Se uită la Leonaș.*)

VODĂ (*rîzînd*): Chiar între patru ochi?... Păi mi-i frică că mă-i deoche, coană Chirița...

CHIRIȚA: Eh ! Acuma s-o dus ! Ce-o fost verde, s-o uscat...

Și cu ochii ce să mai deochi, că abia mai văd să citească cu ei...

VODĂ (*face un semn discret lui Leonaș*): Dar tu, Leonaș, nu mai vrei să dănțuiești?

LEONAȘ (*care a înțeles*): Ba, cu voia măriei-tale, aș vre. (*Pleacă.*)

VODĂ (*după o clipă*): Ia spune, coană **Chirița**... Ce-i vorba?

CHIRIȚA (*cochetând*): Întîi de tăte, vream să-ți spun, măria-ta, că deși au trecut 20 de ani și mai bine... eu n-am uitat...

VODĂ: Ce să uiți, mă rog, matale?

CHIRIȚA (*plecînd ochii*): *La pupation !*

VODĂ: Ce-i aceea?

CHIRIȚA: Ceva bun care mi-o rămas la inimă... Că uite, și acuma cînd mi-aduc aminte... mă ie cu tremurici pe decolteu...

VODĂ (*nedumerit*): Pune un șal, ceva, pi spate...

CHIRIȚA: Păi nu mă ie cu frig, mă ie cu cald...

VODĂ: E, la aiasta nu mă mai pricep...

CHIRIȚA (*privindu-l*): Și nu te-ai schimbat diloc să știi, măria-ta. **Și** parcă domnia te-o întinerit... E bine să fii domn, nu e așa?

VODĂ: Bău n-ar fi, coană **Chirița**... dacă n-ar fi meterhaneaua...

CHIRIȚA: Ah ! Și mie așa-mi place s-o ascult c-aș fi în stare să dorm și noaptea pe doba cea mare... (*Un timp.*) Dar eu m-am schimbat mult?

VODĂ (*nedumerit*): Față de ce?

CHIRIȚA: Față de-atunci...

VODĂ: De-atunci?

CHIRIȚA: Și tocmai după ce ai plecat mata... am băgat de seamă că eram în cămeșuică di noapte... Și parcă ti văd bentuț... și neștiind cum să te mai scuzarisești... Dar să știi c-ai avut mare noroc, măria-ta... că dacă prindea de veste Bîrzoii, acuma nu mai erai Domn. Erai cavoul familiei...

VODĂ (*căutînd să-și amintească*): Dar ce făcusem așa urît, coană **Chirița**?

CHIRIȚA (*glumind*): Păi, frumos e să vii în casa omului, noaptea mare, să te poftească la masă, să-ți dea de băut și de mîncat... să-ți puie lăutarii să-ți cînte și în loc de foarte mulțumesc, să te duci buzna... în crivatul nevestii?...

VODĂ: Am făcut eu una ca aiasta?

CHIRIȚA: Ai făcut de... că se vede c-o fost vinul tare la vornicul Lupu.

VODĂ (*își amintește*): Aaa !... îmi aduc aminte acuma. Noaptea aceea de ploaie... Cheful de la Bîrzoii... Da... da... da... (*Un timp surîde peste amintiri.*) Ș' dumneata ești cucoana aceea frumoasă?

CHIRIȚA (*mîndră*): Eu sînt!...

VODĂ (*bucuros*): Bată-te să te bată, cucoană Chr>'ță !...

CHIRIȚA: Da' m-am schimbat oleacă de-atunci...

VODĂ (*galant*): Nu cine știe ce !... Dar dacă nu-mi spuneai, nu te-aș fi recunoscut, pentru nimic în lume... (*Un timp.*) Vra să zică, dumneata ești !... (*Se uită la Chirița care îi surîde toată.*)

CHIRIȚA: Eu în persoană !

VODĂ: Și Bîrzoii ce mai face? (*Ca să schimbe vorba.*)

CHIRIȚA: Ce să facă?... O pătimit ca patriot cu revoluția... Că tocmai despre el vream să te rog ceva, măria-ta...

VODĂ: Ce anume?

CHIRIȚA: Să-l faci ispravnic, măria-ta... Boier e, patriot o fost, e destul de deștept, ca să nu se vază că e prost... Și-apoi îi bărbatul meu... Și-atîta cinste merit și eu... de ! Și dacă îmi faci, măria-ta, aiasta, te-oi pupa și eu o dată ca să-ți întorc vizita...

VODĂ: Bine, coană Chirița! Ți-oi împlini voia...

CHIRIȚA: Să trăiești, măria-ta... și să-ți dea Dumnezeu sănătate și domnie lungă. Și-acum... să mă țin de cuvînt... *La pupation!* (*Vodă amuzat, ca să n-o jignească, întinde obrazul.*) Nu, măria-ta... Mîna ! C-așa se cade domnului țării ! (*ingenunche și-i sărută mîna pe care Vodă i-o lasă, nu fără un pic de emoție.*)

CATINCA (*intră*): Dar unde te-ai ascuns, măria-ta? (*Chirița se ridică.*)

VODĂ: Uite, am stat oleacă de vorbă cu coana Chirița.

Ne-am mai adus aminte de cele vremuri...

CATINCA: Dar ce-ai căutat pe jos, Chirițo!

CHIRIȚA: Pierdusem firmanul de isprăvnicească și l-am găsit...

CATINCA: Așa? L-a făcut ispravnic măria-sa Vodă n_p Bîrzoii?

CHIRIȚA: Ba l-o făcut măria-sa Chirița, dacă nu ți-a fi cu bănat... *(Vodă râde ca și Catinca.)*

CATINCA: Am venit să te iau dincolo, măria-ta... Mi-o spus Leonaș că vrei să-ți cînte Barbu...

CHIRIȚA: Cum? E și Barbu Lăutaru aici?

CATINCA: Dar fără el se poate?

VODĂ *(Catincăi, dîndu-i brațul)*: Să mergem, atunci! *(Urcă spre fund.)*

CHIRIȚA *(în extaz)*: Asta-i cea mai mare zi din viața mea... Soacră de două ori... di spătar și di postelnic... Isprăvnicească... și cu Barbu Lăutaru la ureche!... O mai rămas Gulița mamei. Da... am eu grijă de el! *(Se vede ceva pe jos. îl ridică... Strigă după Vodă.)* Măria-ta... Măria-ta... Ai pierdut un bumb de aur... *(Iese după Vodă și Catinca.)* Dar mai bine să-l păstrez ca suvenir de amintire.

(Cînd Vodă, la braț cu Catinca, au ajuns în dreptul draperiei, aceasta e trasă de un fecior și se vede toată lumea așezată în dreapta și stînga salomului din fund. în partea stîngă, așteaptă jilful lui Vodă. în centru, taraful cu Barbu Lăutaru în frunte. Domnul ia loc... Toată lumea, de asemenea, după el... La un semn al domnului, Barbu începe să cînte. în scena propriu-zisă, au intrat în acest timp, ținîndu-se de mîină, din slinga Aristița și Cociurlă și din dreapta Brustur și Calipsița. Toți au mîinile pline de cofeturi... Se așază, în atitudini idilice, o pereche în dreapta și alta în stînga scenei. Treptat ce Barbu cîntă, fetele își reazimă capetele de umărul cavalerilor, în atitudini visătoare... Aceștia, topiți de amor, le bagă cofeturi în gură... După terminarea cîntecului și a aplauzelor, Vodă face un semn lui Barbu, care se apropie. Vodă îi dă o pungă cu bani... Barbu se înclină adine, sărutînd mîna domnului...

Din slinga, în fund apare un fecior mai luxos îmbrăcat decît ceilalți și anunță: „Madame est servie!” Catinca se ridică și oferă brațul lui Vodă.)

CATINCA: Măria-ta, poftim la masă...

(Vodă ia brațul Catincăi, boierii oferă brațul cucoanelor și toată lumea pleacă spre sufragerie, în timp ce draperia se închide încet.)

BRUSTUR: Haidem și noi că ne leagă lingurile de gît!

(Oferă comic și important brațul Calipsiței.)

ARISTIȚA *(luînd brațul pe care i-l oferă, galant, Cociurlă)*:

Și mi-i o foame...

COCIURLĂ: Și mie... De te-aș mînea...

ARISTIȚA: Ba ți-i mai pune pofta-n cui...

(Ies ceremonioși, imitînd pe cei dinainte... O clipă scena goală.)

CHIRIȚA *(apare de după draperie, căutînd pe cei patru)*:

Dar unde s-or fi tot ascunzînd oamenii aiștia?

(Guliță intră oțetit din dreapta.) Gulița mamei,

dar ce-i cu tîni? Ți-a fi foame, mititelul de tine...

GULIȚĂ: NU mi-i foame.

CHIRIȚA: Haide cu mamaia, să te pui la masă...

GULIȚĂ: NU mă pun...

CHIRIȚA: Dar de ce? Ce ești așa de oțărît... Parcă ți s-o înecat corăbiile...

GULIȚĂ: Mi s-o înecat...

CHIRIȚA: Dar de ce, puiul mamei?

GULIȚĂ *(aprig)*: M-o-nșelat...

CHIRIȚA: Cine?

GULIȚĂ *(izbucnind în plîns)*: Luluța cu Leonaș! S-o pupat adineauri în fața mea...

CHIRIȚA *(surprinsă)*: I-ai văzut tu?

GULIȚĂ: Da... Că eram cu spatele... Și să știi că eu o omor... Și pe ea, și pe aceala, și pe mine, și pe tați...

CHIRIȚA: Da nu vorbi așa, băietul mamei. Lasă că ți l-oi aranjari eu pe kir Leonaș ista... Si pe kera Luluța... Hai cu mamaia la masă, că i-auzi cum îți ghiortăie mațele de foame...

GULIȚĂ: Nu e de foame... E de gelozie... *(Iese dus de mîină de Chirița, smioreăindu-se.)*

CrcrxEt (intră din partea opusă, cu Didița): în sfârșit t
 Cred că aicea putem fi o clipă singuri... (D^x
sufragerie se aude tot timpul taraful lui Barb_o
cîntînd cîntece de masă.) Je vous aime. (Deschis
brațele.)

DIDIȚA (căzîndu-i în ele): Moa zosil...
CUCULEȚ: Oh! Mon ange... (O sărută.)
DIDIȚA(tulburată): Oh! Mon Dieu...
CUCULEȚ: Encore une fois...
DIDIȚA: 'Nu! Da' ce, aiasta-i cadril?
CUCULEȚ: Je vous implore.
DIDIȚA: 'Mi-i foame...
CUCULEȚ: *Quelle prose... Je ne vous reconnais pas... O*
guriță... Una singură...
DIDIȚA: *Après manger...*
CATINCA (apare la draperie): Didițo ! Hai dragă, unde
 ești? întrebă Vodă de tine...
DIDIȚA: Viu... Viu... (Se duce spre fund.)
CATINCA: Și dumneata, arhon serdar... Nu poștești la
 masă?
CUCULEȚ: EU mai am un pic de furcă cu trebile
 Agiei...
CATINCA: Văd... Văd... (Se uită spre Didița.) Ai noroc
 că nu-i bărbatu-său aici... Ți-ar da el Agie...
 (Dispare cu Didița.)
EPISTATUL (intră din stînga, salută): Noi mai stăm,
 arhon serdar?
CUCULEȚ: Nimeni nu se mișcă de aici, pînă nu pleacă
 măria-sa... Oamenii sînt la posturi?
EPISTATUL: **Tați!**... Dar li-i foame și s-o strîns la ușa
 bucătăriei' ca pui de găină la grăunțe de păpușoi...
CUCULEȚ: Așa ni-i vorba?... Bine!... Le-oi da eu sa
 mănînce numaidecît !... (Iese urmat de epistat.)
 (Aristița cu Calipsița, Cociurlă și Brustur vin — plouați —
 din dreapta.)
BEUSTUK: Am spus eu că nu mai găsim loc...
COCIURLĂ: Nu-i nimic, mîncăm la rîndul[^] al doilea...
 (Se așază fiecare, cu logodnica de mîna.) Au !...
 (Sare ars de pe scaun.)
ARISTIȚA: Ce-i? Ti-o intrat un bold?

COCIURLĂ: Nu-i bold !... Dar m-am așezat pi o comoară...
^ISTIȚA: Pi ce?
COCIURLĂ: Pi comoara me... Care are să fie într-o zi a
 matala... (Scoate o pungă mărișoară din buzunarul
 de la spate.) Aistea-s giuvaericalele mele... moștenite
 de la mama, săraca... Niciodată nu mă despart
 de ele... Că mi-i frică să nu mi le fure cineva...
 (Le arată. Calipsița vine să vadă și ea.)
ARISTIȚA: Vai! Ce frumusețuri... Și toate aiestea o să
 fie ale mele?
COCIURLĂ: Sigur, dacă ai să fii și mata a me...
CALIPSIȚA: Doamne și cîte mai sînt!
BRUSTUR (ca să nu rămînă mai prejos): Mie nu mi-o
 lăsat mama giuvaericale... Dar mi-o lăsat în schimb
 șapți sute de oi... Și nu poci umbla cu ele în buzuna-
 rul de la spate...
COCIURLĂ (strînge punga și-o pune la loc în buzunarul
 de la spate): Cine-o mai stat ca mine pi ce stau eu,,.
 Dar, să spun drept, așa mi-i di foame, că le-aș da
 pe tâte pe un covrig...
 (Intră cîțiva boieri și cucoane din dreapta.)
BRUSTUR: Nici dumneavoastră n-ați găsit loc la masă?
ÎNȚIUL BOIER: NU... Nici dumneavoastră.
ÎNȚIA CUCOANĂ (înfipță): Dacă știe că n-are loc, nu
 trebuie să cheme atîta lume... C-o venit și poftiți
 și nepoftiți...
AL DOILEA BOIER: Și în loc să lase musafirii, s-o pus la
 masă mai întîi ai casei...
A DOUA CUCOANĂ: E, acuma mult o fost, puțin o rămas...
 Cînd am venit noi încoace, trecea cu fripturile...
BRUSTUR: îmî! Friptură... Cred c-aș mînce acuma o
 vacă întregă la frigare...
 (Toți fac zmbre.)
ÎNȚIUL BOIER: Rumenită, așa, cu mujdei de usturoi...
ÎNȚIA CUCOANĂ: Și tăvălită în sos cu foaie de dafin...
BRUSTUR: Și să mai ai un ceain cu moare di curechi
 alături...
COCIURLĂ: Taci necuratului din gură, că leapăd...
CUCULEȚ (intră): Dar ce? Nu v-ați dus la masă?

BRUSTUR: Ba de dus, ne-am dus... Dar nu ne-am pus..
 AL DOILEA BOIER: N-O mai fost loc...
 CUCULEȚ: Ba eu, ce să spui, dînd o raită pe la bucătărie
 m-am înfruptat cu două urechi și-o codiță de
 purcel... la tavă... rumene și dulci de mi-o mers
 la inimă...
 BRUSTUR: Puneți-s-ar în gît... să ierți de vorbă urîță...
 CUCULEȚ: Trebuie să vă fie tare foame...
 TOȚI: Nouă? Nuuuu...
 COCIURLĂ: Dacă ne-o mai ține mult așa, eu cred c-o să
 începem să ne mîncăm unii pe alții... ca peștii...
 ARISTIȚA: Și mata cu cine ai începe?...
 COCIURLĂ (*care n-a prins finețea*): Iaca cu serdarul...
 că poate oi mai găsi urechile de purcel în el...
 (*Toii rid.*)
 CUCULEȚ: Știți ce zic eu, boieri dumneavoastră. Ca să
 ne mai treacă de foame, hai să jucăm un stosuleț...
 ÎNTÎIUL BOIER: Tare bine te-ai gîndit...
 CUCULEȚ (*lui Brustur și Cociurlă*): Jucați?
 (*Cei doi se uită unul la altul.*)
 COCIURLĂ: Păi, rămîn demoazelele singure...
 ARISTIȚA: Nu-i nimica... Noi tot tăcem și-așa, și-așa...
 CUCULEȚ: Atunci... să luăm loc... (*Se așază toți patru
 la o masă de joc, din sertarul căreia Cuculeț scoate
 cărțile.*) La zece galbeni, bine?
 ÎNTÎIUL BOIER: Fie și la zece galbeni...
 COCIURLĂ (*fanfaron*): Noi jucăm la oricît...
 BRUSTUR: Că sîntem jucători vechi... (*încet lui Cociurlă.*)
 Să-mi suflă și mie cum îi jocul.
 (*Încep să joace cărți. Cucoanele și boierii se slrîng In jurul
 mesii. Cuculeț nu scapă din ochi pe Brustur și Cociurlă.*)
 CUCULEȚ: Atunci, hai să fie la douăzeci de galbeni...
 ÎNTÎIUL BOIER: Prea e scump...
 AL DOILEA BOIER (*Din spate*): Lasă, Manolache, că
 merg și eu jumătate cu mata.
 ÎNTÎIUL BOIER: Atunci... bine... (*Joacă un timp în
 liniște.*)
 COCIURLĂ (*vesel*): Stos !...
 CUCULEȚ: NU pot să bat măcar o carte...

COCIURLĂ: Pli6? (*întoarce cărțile.*)
 CUCULEȚ: Iar plie !...
 JN#IUL BOIER: Ai goană de fante...
 CUCULEȚ: Am, ce să fac? Nu vezi ce noroc au...
 (*Jocul continuă.*)
 CHIRIȚA (*intră certînd pe Luluța*): Să nu te miști de
 lîngă mine, înțelesu-m-ai? (*Vede jucătorii.*) Eee !
 dar ce v-ați pus la cărți? Brava dumneavoastră...
 (*Luluța se uită din spate in cartea lui Brustur.*)
 BRUSTUR (*triumfător*): Stos !...
 LULUȚA (*copilărește*): O tras riga de dedesubtul cărților...
 BRUSTUR (*naiv*): Păi sigur că l-am tras, dacă mi-o
 trebuit!...
 CUCULEȚ (*aruncă cărțile*): Hai, coțcarule!... De cînd te
 pasc... Sus mîinile!
 (*Rumoare generală.*)
 COCIURLĂ: Domnule, nu-ți dau voie...
 CUCULEȚ (*scofînd un pistol de la spate*): Și dumneata,
 la fel... Ce credeai c-o să-mi scăpați. De cînd ați
 intrat pe barieră vă pasc... Tâlharilor !
 CHIRIȚA: Valeu !... Oponaxul!
 (*Luluța profită de învălmășeală și fuge.*)
 ARISTIȚA (*țipă*): Mamaie...
 CALIPSIȚA: Mamaie!... (*Țipă.*)
 TOȚI: Ce este? Ce s-o întîmplat? (*Se duc s-o sprijine.*)
 AL DOILEA BOIER (*explică*): I-o prins cu cărțile măsluite...
 BRUSTUR: Dă pistolul încolo, că te mînc cu el cu tot.
 COCIURLĂ: Te fărîm în mîină, guleratul... (*Vor să se
 repeadă la el.*) Tâlhar eu?
 (*Cuculeț scoate un țignal și șuieră. Imediat intră epistatul
 și cu oamenii Agiei... La șuieratul (ignatului draperia se
 trage și năvălesc in scenă numeroși invitați... Panică... Alar-
 mă...Exclamații... Explicații... Aristița și Calipsița plîng.*)
 CHIRIȚA (*căzută pe un scaun*): Valeu !
 CUCULEȚ (*epistatului*): Puneți mîna pe ei... (*Epistatul
 înșfacă pe Cociurlă pe la spate, ajutat de un om și
 îl imobilizează. Alți doi oameni de-ai Agiei fac la
 fel cu Brustur.*) La gros cu ei...
 DIDIȚA (*CU admirație*): Că unu-i serdarul Cuculeț !

BRUSTUR (*zbătînau se între oameni*): Ia mîna, mă, pe mine, că amu îți fac parastas di șasi săptămîni. (*Și-a reluat vorba lui obișnuită.*)

COCIURLĂ (*epistatului, care l-a atîns la „comoară * %” timpului luptei*): STu pune mîna la pungă, că dintr-o palmă îți ridic troiță...

(*Epistatul izbutește sc.-i scoată punga din buzunarul de la spate. Bijuteriile ss răstoarnă pe jos.*)

Vocii Inele... lanțuri, diamante... cercei... mărgăritare...

CUCULEȚ (*triumfător*): Acum am toate dovezile... Aiștia-s tâlharii din Focșani, care o prădat și pe nepoata măriei-sale de bijuterii...

(*Exclamații, stupoare.*)

CHIRIȚA: Valeu... M-o ucis tâlharii...

(*Oamenii Agiei scot pe Cociurlă și pe Brustur cu forța.*)

GULIȚĂ (*intră ca o furtună, cu părul vilvoi*): Mamaie, mamaie... O fugit Luluța cu Leonaș... Eu mă omor... mă omor... mă omor...

CHIRIȚA (*mai scoate un geamăt sură ăe vită înjunghiată*)- Dumnezeule mare, cu ce ți-am greșit... (*Implorînd.*) Grigori, Grigori... Unde ești să ne vezi, ce-am ajuns?

BÎRZOI (*care și-a făcut loc, neobservat, prin lume*): Aicea sînt, cucoană. Cu mesie Șarlă!...

CHARLES (*făcînd un compliment grațios*): *Bonsoir maăame!...*

La Botoșani, în noua locuință isprăvnicească a solilor Bîrzoii. Grădină de casă boierească. Pomi, flori, verdeață. Coteț de porumbei și stupi de albine. În stînga, fața casei cu cerdacul coborînd în grădină... în cerdac, masă așternută frumos cu scaune în jur. Pe masă, flori. În dreapta, altă masă cu scaune de răchită împletită. În fund de tot, grilajul casei și poarta care dă în ulița străjuită de case patriarhale, înșorite, între grădinile în splendoare. Se vede între ele, albă și curată, biserica „Sfînta Treime”, a părintelui Enachi. La poarta casei păzește un jandarm. E iulie pe la zece dimineața... La ridicarea cortinei, ispravnicul Bîrzoii își soarbe cafeaua, cu ciubucul de modă veche așezat la masa din grădină. Sus, pe prispa cerdacului, Elencu învîrtește un șerbet într-o căldărușă de aramă ale cărei toarte, învelite într-o cîrpă ca să n-o ardă, i le ține Chiralina. În fund de tot, unde se văd atenansele, despărțite de grădină printr-un zaplaz cu porțiță, se văd treclnd după felurite treburi, slugile curții. Cîteva găini coteodăcesc sonor, în cuibar.

ELENCU (*frecînd ăe zor cu făcălețul*): Ține bine, Chiralino, hăi, c-așa nu mai isprăvim nici pînă mîine... Și, la șărbet, știi cum îi rostul? Dacă nu-l freci cît îi fierbînte, sesgrunțurește... Nu mai iese unt, alifie...

CHIRALINA: Păi nu țiu, ce fac? (*Un timp pauză. Se aude cotcoăcitul găinilor*): Aha! Astăzi ouă și „maica stareță” !

ELENCTJ: Cine?

CHIRALINA: Maica stareță! Găina cea albă moțată car©
ne-o adus-o plocon Ionac, de l-o dat afară boierul
de la isprăvnicie când l-o prins că ia găini de],
negustorii care vin pe acolo după treburi... Așa
i-o pus numele Ealița me... Fiindcă are moțul în
creștet ca un comanac și-i grasă și șoldie ca maica
stareță de la Agapia... De-o săptămână n-o mai
ouat diloc... Parc-o fost cusută!...

ELENCU: Da' Ealița ta ce mai face? Tot bolnavă-i?

CHIRALINA: Tot! N-are putere diloc... îi slabă, slabă...
Deși s-o-ngrășat ca o purcică! N-are poftă de
mîncare... Tată ziua ametește...

ELENCU: Păi, nu i-ai făcut nimic?

CHIRALINA: Ba i-am făcut de descîntec... Că altceva ce
era să-i fac?

ELENCU: Cred că acuma-i gata !... *(Se oprește din învîrtit,
ia o linguriță de alături și gustă șerbetul.)* Ia să
vedem, cum o ieșit... *(își linge buzele.)* îmmm !...
Grozav o ieșit !

CHIRALINA: O fost și vișinile frumoase... și coapte bine...

BÎRZOI *(privind pe Elencu care mai gustă o dată):* Tot
așa o fi și pe lumea cealaltă?

CHIRALINA *(care face zîmbre):* Păi, zău așa?

ELENCU: Vrai?

CHIRALINA: Păi, cum să nu vreau?

ELENCU: Nu te întreb pe tine... întreb pe... isprăvnicia-sa.

BÎRZOI *(ca și cum ar întreba dacă e otravă):* Nu cumva
o fi de vișine?

ELENCU: Ba, că chiar...

BÎRZOI: Atunci pune-mi mai multă... Și cu apă rece de la
fîntînă...

CHIRALINA: Amu o adus Nicolai... *(Intră în casă, revine
cu o tăviță și un pahar cu apă. Elencu îi pune
dulceața și coboară cu ea.)*

BÎRZOI *(luînd-o cu poftă):* Iar ai greșit-o bună, cucoană
Elencu le.

ELENCU: De! Cum m-am priceput și eu.

BÎRZOI: TU trebuia să te faci cofetăriță...

ELENCU: Da, dacă aș fi știut că am numai mușterii ca
tini...

CHIRALINA *(urcă la loc în cerdac, lingînd lingurița lui
Grigori).*

ELENCU: Acuma haidem s-o turnăm în borcane.

CBTRALINA: *(intră în casă cu căldărușa).*

ELENCU: Cît o fi ceasul?

BÎRZOI *(uitîndu-se după soare):* La mine e zece...

ELENCU: Și nu te duci la isprăvnicie?

BÎRZOI: Mai aștept nițel, poate vin și fetele cu ginerii...

ELENCU: Chiar mă mir, că n-o sosit pînă acuma !

BÎRZOI: E ! S-o fi sculat și ele mai tîrziu... Ca cucoanele
de modă nouă... Și pe urmă, Calipsița cu băr'-at-so
o trecut întîi pe la Cociurlești, să ieie pe Cociurlă
cu nevastă-sa. Pînă o ajuns ei, pînă o fost gata
ceilalți, pînă o pornit la drum... se întîrzie...
Da' cinstitul logodnic, Guliță n-o făcut ochi?

ELENCU: NU! că toată noaptea n-o dormit de frică...

BÎRZOI: Frică?... De ce?

ELENCU: Că se logodește azi cu Luluța!

BÎRZOI: D-apăi și logodna aiasta n-are nici un chichirez...

ELENCU: Da! o face Chirița, nu eu...

BÎRZOI: Ce știe Guliță de înșurătoare? Un copchil, acolo...
Ce? Nevasta e minavet?

ELENCU: Și nici Luluța nu vre...

BÎRZOI: Luluța nu vre pentru că inima ei o rămas la
nepricopsitul acela di Leonaș... cu care a vrut să
fugă în lume, cînd cu balul de-astă iarnă de la
coana Catinca Epureanu...

ELENCU: Eh, o vrut să fugă ! Te potrivești și tu cu ce
spune Chirița ! Doar s-o dovedit că fata n-o fugit
în lume, ci' s-o dus numai să se plimbe pînă la
Copou, cu sania...

BÎRZOI: Și cu Leonaș...

ELENCU: în orice ca'î, mie, nu-mi place ce e cu Luluța.
Boala aiasta a ei de nervi... Istericalele care o
apucă...

BÎRZOI: Astea trec toate, cînd s o mărita... Da' Guliță
îi prea nevîrstnic pentru așa soi de doftorie.

ELENCU: Poate ar fi fost mai bine dacă l-ai fi lăsat să
plece la carte, la Pariz...

BÎZOI: Nu, nu, nu ! Nici vorbă nu poate fi de așa ceva. Mi-o ajuns și mi-o pre ajuns de ce mi-o făcut Chirița cu civilizația ei... Trei luni de zile o rîs tot tîrgul Ieșilor de s-o prăpădit. Auzi colo ! Spătarul Măcriș...

ELENCU: Hazmațuchi, Hazmațuchi...

BÎRZOI: Și cu postelnicul Leuștean...

ELENCU: Maghiran.

BÎZOI: Ginerii de bonton aleși după gustul ei de Chirița, prinși cu cărțile măsluite și cu giuvaericele de furat la balul boierimii, cu Vodă de față și băgați la gros cu lanțul de mîini... Și cînd mă duc la Agie după ei, să-i omor cu mîna me... peste cine dau? Cociurlă și Brustur... Ginerii aleși de mine... *(Se enervează treptat.)* Să-mi vie nebunie, nu alta.

ELENCU: Lisă, Grigori, nu-ți mai aduce aminte, că iar ți se suie sîngele la cap... De vreme ce lucrurile s-o lămurit, și astăzi fetele sînt fericite cu Brustur și Cociurlă, și noi la fel... ce să mai vorbim de ce-o fost?

BÎRZOI: Dar pînă să se lămurească, cui era să-i vie damblaua? Noroc că mi-o scris mie serdarul Cuculeț de ce se petrece pe acolo și am putut ajunge, taman la țanc, cu mesie Șarlă... *(Bea din cafea.)* Și-am auzit acuma, că mi-o spus secretarul de la Departament, că ista, Vasile, băietul lui Alecsandri... ne-o pus într-o piesă de se joacă la teatru... pi tați, așa cum s-o-ntîmplat și rîde lumea de se strică...

ELENCU: Am auzit și eu... Dar rîde de Chirița, nu de tini.

BÎRZOI: Păi, ea nu-i nevasta me?... Ce mi-e Tanda, ce mi-e Manda?

ELENCU: Nu-i nimica. Tot răul e spre bine. întîmplarea de la Ieși o să-i fie de învățătură Chiriței...

BÎRZOI: A i văzut de cîntă învățătură i-o fost, că nici n-am măritat bine fetele și-o început cu Guliță... Că nu și nu, să-l trimeată cu mesie Șarlă la Pariz. Dar aiasta, nu... în ruptul capului, nu. Să-l însoare cît poștește cu Luluța, că-i fată bună, bogată, tînără. Dar de Pariz și de civilizație să nu mai aud... încuiași șărbetul cela?

ELENCU: Mă duc acuma să-l pun la borcane. Mai vrei?

BÎRZOI: AȘ mai vre... dar lasă, nu mai vreau... Adică... Dar, nu, nu, lasă !... Da' să ai grijă să-mi trimeti și mie un pic la isprăvnicie. Să-l tratăresc pe directorul ista de mi-o venit în inspecție de la Departament. O spus că vine pe la unsprăzăce că se scoală tîrziu...

ELENCU: Ehe! Tu să fii sănătos, de cînd s-o sculat directorul și-o vinit la noi !

BÎRZOI: O vinit la noi?

ELENCU: La șapți de dimineată !... Și-o plecat cu Chirița la lecția de călărie, la manejărie... Că s-o-nțeles așară cu Chirița, cînd o fost la masă la noi, să meargă amîndoi la călărit...

BÎRZOI: Ce i-o mai fi venit și cu călăritul ăsta, acum?

ELENCU: Dac-așa-i moda la Pariz... Toate cucoanele trebuie să fie armazoance...

BÎZOI: Ei-le-ar moda să le fie-n nas. Auzi dumneata! Ditai pravila, călare de-a-ndaratelea prin Botșăni!... Și, de cînd m-o făcut ispravnic, nu mai pot nici măcar să-i zic ceva... „Eu te-am făcut, eu te desfac”, zice... Parcă leașinul nu mi-era de ajuns !

CHARLES *(apare din casă. E în costum de vară cu aceleași pretenții de eleganță și coupă modernă): Bonjour madame!*

ELENCU: *Bonjour... bonjour...* Da' ci te-ai sculat cu noaptea-n cap, mesie Șarlă ! Nu-i nici zece.

CHARLES *(coborînd):* Cum? Astăzi cînd avem logodn, toate lume trebui s-a fii sculat de dimineată...

BÎRZOI: Numai ginerele doarme pe ceea parte...

CHARLES *(ajungînd Ungă Bîrzoii): Bonjour monsieur Vispravnic... Ça va bien?... Vous avez bien dormi?*

BÎRZOI: Ce să mai dorm acuma, că mă duc la isprăvnicie... *(Se uită după soare.)* Uite !... Zace și douăzeci și cinci. *(Explicativ lui Charles.)* Je... canțiler ! *(Face gestul că se duce.)* Il faut gue... na... na... na...

CHARLES: *Bon travail alors... monsieur Vispravnic...*

BÎRZOI *(lui Elencu):* Eu nă duc, Elencule... Nu mai aștept copiii. Cînd or veni, să vie sănătoși, și dacă aveți ceva cu mine, îmi trimiteți vorbă... La bună vedere. *(Lui Charles.)* Bon nuit... *(Pleacă. Se întoarce din drum.)* Uite că uitam...

Vezi de aveți grijă când s-o întoarce Chirița de], menaj cu directorul, să-l cinstiți cum se cuvine., și să vă luați cu binișorul pe lîngă el... că isprăvnic, nu merge chiar așa pi roate... Că nu-s decît șasji luni de cînd îs ispravnic eu !

ELENCU: Bine... bine...

BÎRZOI (*pleacă. Face cîțiva pași. Se întoarce iarăși din drum*): Ați trimis vorbă la părintele Enacii, ș, vie deseară pentru logodnă?

ELENCU: Da, da, am trimes ! Am trimes de ieri... N-ai nici o grijă... Toate-s gata... Și mîncări, și băuturi, și prăjituri, și lăutari... Tăt. Că deși nu-i logodna me, nepotu-i tot a meu...

BÎRZOI: Biiinee... Să nu v-aud p-ormă că aceea nu-i, că pe cealaltă ați uitat-o. Și lui părintele Enachi nu strică să-i mai trimiteți vorbă o dată. Că-i bătrîn și i s-o slăbit ținerea de minte... și e și surd ca un sac de ovăz.

ELENCU: Bine, bine...

BÎRZOI (*pleacă. Se întoarce iarăși din drum*): Elencule! Ia vezi tu, ti rog, cît îi ceasul din casă, exact?

CHARLES (*care s-a așezat între timp pe un fotoliu în grădină, curățindu-și atent unghiile cu un briceag, scoate ceasul și se uită*): Este unsprezece fara un sfert...

BÎRZOI (*uitîndu-se după soare*): A meu merge înainte! E unsprezece fix. (*Iese. Jandarmul de la poartă îl salută respectuos.*)

GULIȚĂ (*apare venind din casă*): Vreau și eu șărbet... și nu vrea să-mi deie...

ELENCU (*către interior, Chiralinei*): Dă-i, dă-i că azi e ginere...

GULIȚĂ: Și de ce să nu fiu? Ce? Nu-s om in toată firea? Merg pe optsprezece ani... Și chiar Luluța mi-o spus că Neculai al pitarului Iordachi o rămas vădov la cincisprezece ani și cu copil mic.

(*Chiralina îi aduce șerbet și lingurița virilă in pahar.*)

CHARLES (*din grădină*): *Bonjour Gulisa...*

GULIȚĂ (**CU gura plină**): Bună dimineața, mesie Șarlă...

CHARLES: *Comment allez-vous%*

(JULIȚĂ (*arată lingurița*): Di vișini...)

CHARLES: *Vous avez passe une bonne nuit?*

GULIȚĂ: Nu. M-o mîncat puricii... *J'ai mange de pureci toute la nuit...*

CHARLES (*se strîmbă*): Phui ! *Vous avez mange des pouxf*

GULIȚĂ: Peste cincizeci... Grași și mari, uite pe-atîta...

CHARLES (*se strîmbă mai rîu*): Nu mai spun la mine un așa ceva... Și ai plăcut la dumneata se maninci pe ei?

GULIȚĂ: Păi, nu i-am mîncat eu pe ei... Ei m-o mîncat pi mini. Ci dracului, că nu-s dulău ! (*Bid'e.*) Nu mai înțelege nici ăsta franțuzește, acuma...

CHARLES: *Aa! Bon... bon...*

(*La grilaj, in dreptul porții, apare Chirița in costum de amazoană însoțită de Leonaș, care și-a lăsat barbă și musteți pîrînd astfel mult mai in vîrstă. Amindoi duc caii de dirlogi, sau eventual descăleca la poartă, dacă interpreții se pot ține cumsecade călare. Jandarmul o salută și deschide poarta... Apoi ia caii din mina celor doi și așteaptă.*)

CHIRIȚĂ (*tipă*): Neculai! Dumitre... Treci de luați caii și duceți-i la grajd pe poarta de din dos.

UN ARGAT (*vine din fund, stînga, în fugă*): Da, cucoană... (*Ia caii din mîna jandarmului și dispere cu ei pe uliță, în direcția atenanselor.*)

GULIȚĂ: Aăă!... Mamaia o călărit pi jos.

CHIRIȚĂ (*lui Leonaș care a rămas mai pe urmă*): Poftim... domnule director... să luăm un pahar cu apă rece și-o dulceată.

LEONAȘ: *Mergi, chere madame*, dar trebuie să mă duc la isprăvnicie...

CHIRIȚĂ: Las-o-ncolo de isprăvnicie, că te-oi tot duce. Și apoi, nu-i Grigori acolo? Ce-o să mai inspecetezi... Că el e mîna de fier. Și e o regulăăă...

LEONAȘ: NU mă îndoiesc, totuși... (*Lui Elencu.*) *Bonjour madame.*

ELENCU: Bună dimineața, domnule director. (*Aparte.*) Și aista-i franțuzit... (*Intră în casă.*)

LEONAȘ (*lui Charles care s-a sculat în picioare*): *Bonjour monsieur!*

CHARLES: *Madame... Monsieur!* (Se înclină.) *Vous a», fait une belle promenade, madame?*

CHIRIȚA: *Tres belă... Mesie lâ directeur est un eJiavalie? d' autrefois... Parcă l-o făcut maică-sa cu cal cu tât*

GULIȚĂ: *Mamaie!... Mă lași și pe mine să călăresc p' calul matali?*

CHIRIȚA: *Cum nu! Ca să te logodești deseară cocoșat..*

GULIȚĂ: *Dar ce? Eu nu știu călări? Și-n orice caz ے nu călăresc pi jos ca matali... Lasă-mă numai prin curte, măcar...*

CHIRIȚA: *Nu se poate. Tu vezi-ți de Luluța ta !*

GULIȚĂ: *Păi dacă nu s-o sculat...*

(Leonaș la auzul numelui tresare.)

CHIRIȚA: *N U s-o sculat pînă acuma? Tocmai azi... (Lui Leonaș.)* Ia mata loc, ti rog...

LEONAȘ *(se așază):* Mulțumesc.

CHIRIȚA *(strigă):* Chiralino, adă două dulcețe cu apă proaspătă.

LEONAȘ: *N-aș vrea să vă deranjez... Tocmai cînd știu c-aveți atîta treabă cu logodna de deseară...*

CHIRIȚA: *Dar parcă mare lucru o fost de făcut?... Că știi, o facem numai așa, între noi ai casei... Ginerii, cumnată-mea., noi și cîțiva prieteni mai de-aproape, din tîrg... Da'la toamnă, cînd facem nunta, o facem să se ducă pomina... că atîta băiet avem.*

LEONAȘ: *Să vă trăiască...*

CHIRIȚA: *Mersi...*

(Se aude zgomot de trîntit și spart.)

GULIȚĂ: *Mi se pare că s-o sculat Luluța... (Dispare repede în interior.)* O aud că sparge ceva... Iară i-o venit istericalele...

CHARLES *(văzîndpe Chirița că vrea să se ducă):* *Permettez madame... Eu ma înseleg totdeauna bine cu mode-moiselle Lulusă... chind este nervos... (O oprește cu un gest și se duce el în casă.)*

CHIRIȚA *(lui Leonaș):* *Nepoțica aiasta a me îi tare nervoasă... Cum nu i-a intrat ceva în voie, o apucă nevricealele. Am chemat și doftorul...*

LEONAȘ *(interesat):* *Și ce-o spus?*

CHLRIȚA: *Că nu-i nimic care să ne îngrijoreze... Și că singurul leac e s-o lăsăm așa în legea ei... să-i*

facem toate gusturile... Și, slavă Domnului, i le facem.

LEONAȘ: *Desigur că și logodna asta e tot un gust de, al ei... că „bărbatul" mi se pare cam... copilăros.*

CHIRIȚA: *Fiindcă o fost prea răsfățat... Singurul băiet între două fete, vezi și mata. Dar cu vîrsta, o să se schimbe el, din ce în ce...*

LEONAȘ: *Și nepoțica îl iubește mult?*

CHIRIȚA: *H m !... Pre mult nu se dă în vînt pentru el... C-o avut și ea un foc la inimioară, înțelegi mata...*

LEONAȘ: *Daa?*

CHIRIȚA: *O scos-o din minți un marțafoi de prin Ieși... de era cît pe ce să fugă cu el în lume... s-o dus însă numai pînă la Copou.*

LEONAȘ: *Păi, dacă nu-l iubește pe băiat, de ce-o mărițați cu el?*

CHIRIȚA: *Fiindcă o iubește băietul... Și-apoi, să spun drept, fata are zestre frumușică, pre frumușică chiar... Și de... ca epitropă a ei m-am gîndit să i-o pui la loc sigur... Că și băietul are... Da'cînd ai, e bine să mai ai.*

LEONAȘ: *Sigur! Să tot ai...*

CHLRIȚA: *Păi nu?... Că bogăția e soră bună cu averea... Și unde-s doi...*

LEONAȘ: *Totuși, eu cred că amîndoi sînt prea tineri unul pentru altul...*

CHLRIȚA: *De-aia îi și logodesc acuma înainte de plecarea mea la Pariz. Tineri amîndoi, singuri în casă... cel puțin să-i știu logodiți... că dac-o fi să mînințe mierea înainte, să știu, vorba ceea, c-au mîncat-o din borcanul lor... (Leonaș o privește lung.)* Ci te uiți, mata, așa la mini?

LEONAȘ: *Nu-mi vine să cred că mata ai fete măritate, băiat de însurat. Mîine, poimîine, nepoți...*

CHIRIȚA: *Nepoții s-o și pornit pi drum... nu fie didiochi. Și amîndouă fetele deodată.*

LEONAȘ: *De necrezut...*

CHLRIȚA *(flatață):* *Acum, drept îi că m-am măritat și tinerică di tât. Socotește și mata... băietul meu cel mare, care mi-o murit de mic, ar fi avut acuma,*

dacă trăia, 24 de ani... Eu am 33. Prin urmare, câți ani aveam eu când m-am măritat?

LEONAȘ: Șapte ani în cap.

CHIBIȚA (*CU un suris*): Bun ! Și mai pune acum și zece ani pe care orice femeie îi are puși la pușculiță face șaisprezăce ani... Adică tocmai' cât am avut. '

LEONAȘ: Cât Luluța...

CHIBIȚA: Luluța are optsprezăce...

LEONAȘ (*care se gîndește retrospectiv*): Cît Luluța acum doi ani...

CHIEALINA (*aduce dulcelele*): Cucoană, ți roagă cucoana Elencu să vii rapide pînă la bucătărie...

CHIBIȚA: Dar ce s-o întîmplat?

CHIEALINA: O aruncat conașul Guliță motanul în coca de cozonaci...

CHIBIȚA: Valeu ! Dar ce-o-nnebunit?

CHIEALINA: S-O necăjit rău pe duduca Luluța, că nu știu ce i-o făcut și de necaz i-o abătut pe motan...

CHTEIȚA: T i rog să mă scuzarisești o minută, domnu'director ! Dar vezi și mata...

LEONAȘ: Vai de mine... Dealtfel trebuie să mă duc și eu... Mă așteaptă conul Grigori la isprăvnicie.

CHIEALINA: Mata ți duci la isprăvnicie?

LEONAȘ: Da.

CHIEALINA: Dacă nu-i cu supărare, ți-oi da matale să-i duci boierului o linguriță de șărbet, că vrea să tratarisească pe un pantalonat care-o venit de la Ieși să-l cerceteze... înțelegi mata ! ca să-l îndulcească...

CHIBIȚA: Cum o să facă domnu'director una ca aiasta, fimeie, hăi?

CHIEALINA: Păi ce i-a cade nasul? Și n-am pe cine trimite altcineva că toate slugile celelalte sînt la treabă...

CHIBIȚA: Taci, buhnă, că mă faci de rîs... Uș ! din fața me. (*Chiralina pleacă.*) Iertați de vorbă proastă.

LEONAȘ: Nu-i nimica, coană Chirița... Așa-s slugile.

CHIBIȚA: Să nu uiți să vii la masă cu ispravnicul.

LEONAȘ: NU, nu, cu toată plăcerea...

VOCEA lui ELENCU: Chirițo!...

CHIBIȚA: Viu... Viu... (*Urcă în casă.*)

(*Leonaș rămas singur se uită cu precauțiune împrejur, apoi ia o pietricică și o aruncă în fereastra din slînga cerdacului.*)

LULUȚA (*ridică storul și deschide geamul*): Leonaș!...

LEONAȘ (*îi face semn să tacă*): Ssssttt !...

LULUȚA: Stai că viu jos... (*Dispare de la geam și coboară din cerdac în grădină.*) Nici nu pot să te văd cu mustețile și cu barba asta.

LEONAȘ: Pentru tine le-am lăsat să crească, Luluța me... Ca să pot veni aice nestingherit și să te iau.

LULUȚA: Ai pregătit tot?

LEONAȘ: Tot!... Cum se-nnoptează, te aștept cu trăsura la portița din dosul curții...

LULUȚA: Ah ! De s-ar înnopta mai repede...

LEONAȘ : La prînz m-o poftit „Vidma" la masă... Da'vezi, ține-ți firea... că aseară la masă era cît pe ce să mă dai de gol.

LULUȚA: Toată noaptea n-am dormit...

LEONAȘ: Și eu toată noaptea te-am visat...

LULUȚA: Leonaș !... Nu mai pot fără tine.

LEONAȘ: Luluța'me... De acuma s-o sfîrșit cu toate... Mîine dimineată sîntem la Ieși, că am luat măsuri să avem peste tot cai de poștă buni și pînă să prindă scorpia de veste, ne-om și cununat...

LULUȚA: Azi-dimineată iar am spart...

LEONAȘ: Ce?

LULUȚA: Minavetul lui Guliță... A m dat cu satirul în el, pînă l-am făcut musaca de vinete...

LEONAȘ: Bravo !

LULUȚA: La prînz sparg paharele cele bune de cleștar, c-o spus că le scoate pentru logodnă și seara, înainte să plecăm, sparg oglinda din odaia Chiriței... Să-i meargă șapți ani rău...

LEONAȘ: Așa să faci...

(*Guliță apare la fereastra deschisă și începe să spioneze pe cei doi, văzut numai de public.*)

LULUȚA: Acuma du-te, că tot mi-i frică să nu te recunoască cineva...

(*Guliță ciulește urechile.*)

LEONAȘ: La revedere...

LULUȚA: Ah ! Dac-ai ști cît sînt de zăpăcită... La care portiță ai spus că mă aștepti cu trăsura deseară!

LEONAȘ: La porțița mică, din dosul curții... *(Arată.]*
Cea care dă în Ulicioara plopilor...

LULUȚA: Știu... știu... Ah! De m-aș vedea odată ÎJ
trăsură...

LEONAȘ: Mult o fost, puțin o rămas...

LULUȚA: Pe deseară...

LEONAȘ: Pe deseară... *(O sărută repede.)*

LULUȚA: Leonaș!...

GULIȚĂ *(la auzul numelui sare pe fereastră ca u%*
paraleu...): Domnule! Cer duel!

LULUȚA *(surprinsă)*: Na, Guliță...

LEONAȘ *(dezagreabil surprins de întorsătura lucrurilor)*:
Duel! Pentru ce?

GULIȚĂ: Fiindcă ai sărutat pe logodnica me...

LULUȚA: Și ce te privește pe tine?

GULIȚĂ: Cum ce mă privește? Ești logodnica me.

LULUȚA: NU sînt încă.

LEONAȘ *(Luluței)*: Fii liniștită, Luluță...

GULIȚĂ *(lui Leonaș)*: Și știu și cine ești... Am auzit...

LEONAȘ: Atît mai bine, că nu mai e nevoie să mă prezint...

GULIȚA: Cer duel...

LEONAȘ *(nedîndu-i importanță)*: Nu mă știu bate...

GULIȚĂ: Dar musteți și barbă știi să-ți lași, ca să vii
să furi nevestele oamenilor!... Ai să-mi dai soco-
teală! *(începe să zbiere.)* Ai să-mi dai socoteală,
auzi? Ai să-mi dai socoteală... *(Vrea să se repeadă*
la el.) Ai să plătești minavetul.

CHIBIȚA *(apare în capul scărilor, urmată de Elencu și de*
Chiralina): Dar ce e? Ce s-o întîmplat, Gulița ma-
mei?

GULIȚĂ *(fioros)*: Cer duel!

CHIBIȚA: CU cine?

GULIȚĂ: CU aista. Cu Leonaș...

CHIBIȚA: CU cine? *(Coboară spre Leonaș.)*

GULIȚĂ: CU Leonaș... care o venit să-mi fure logod-
nica... Deseară cu trăsura... la porțița dinspre
Ulicioara cu plopi...

CHIBIȚA: Leonaș? *(Nu e încă dumerită.)*

LEONAȘ: Da... Eu sînt.

CHIBIȚA *(se va înfuria treptat)*: Va să zică așa ne-o fost
vorba, kir Leonaș?... *(Către Chiralina.)* Adu-mi

cortelul. *(Chiralina iese.)* Va să zică, dumneata
erai directorul de la Departament.

LEONAȘ: Da, eu sînt.

CHIBIȚĂ *(arătînd pe Luluța)*: Și asta ți-era isprăvnicia
pe care ai venit s-o inspectezi?

LEONAȘ: Una-i isprăvnicia și alta-i Luluța.

OHLBIȚĂ: Ei bine, lipsește imediat din fața me, că mătur
curtea cu tine acuma... de rămîne cheală...

LEONAȘ: Cucoană Chirița... te rog...

OBLEIȚĂ: Să nu mă rogi nimic... Ieși afară din casa me...
Ieși afară din curtea me... că de nu... pun jăndarii
să te lege de coada calului și-ți dau drumul pînă la
Ieși... Cu ardei iute frecat sub coadă...

LEONAȘ: Fiind în casa dumneata, nu înțeleg să răspund
la aceste insulte... Ne vom mai întîlni, însă...
(Vrea să plece.)

LULUȚA: Leonaș! Nu pleca... nu mă lăsa singură.

LEONAȘ: N-ai grijă, Luluță... ai încredere în mine...
(Se îndreaptă spre ieșire.) Fără bună ziua, cucoană!...

GULIȚĂ: Să nu plece! Cer duel!

CHIBIȚA: Ba ducă-se de unde o venit... și să mai vie
cînd l-oi pofti eu... *(Luluței.)* Și pe dumneata,
chera me, te aranjăresc eu și pe dumneata... Pui
de șarpe.
(Luluța plînge și începe să urce scările cerdacului.)

GULIȚĂ *(după Leonaș care pleacă)*: Cer duel! Cer duel!
Mi-o pupat logodnica... Cer duel... *(Ia o piatră*
și azvîrle.)

CHIRALINA: Am adus cortelul. *(Vine cu el și-l dă Chiriței.)*

CHIBIȚA *(îi dă cu cortelul în cap)*: Du-te dracului cu el
cu tot... Acu' mi-l aduci?

GULIȚĂ *(după ea)*: Luluță... Nu plînge... Ti rog.

CHARLES *(apare în capul scărilor)*: *Que est, ce qu'il y a?*

CHIBIȚA: *Il y a* că dumneata mai lipseai acuma...

LULUȚA: *Oh! Monsieur Charles, je suis tellement mal-*
heureuse... (A ajuns Ungă el și-i cade la piept.)

GULIȚĂ: *Moa zosi, mesie Șarlă... je suis un malheur.*
(îi cade la piept în partea cealaltă.)

CHARLES: *Voyons... mes enfants... Soyez sages... (Pleacă*
cu ei în interior.)

CHIBIȚA: Văzuși, soro!... Tot mi se părea mie că-l cunos, de undeva.

ELENCTJ: Și Grigori care spunea să-l primim cu toată cinstea și să ne luăm cu binișorul pe lângă el.. Aferim... primire...

CHIBIȚA: Parcă ce-o să-i facă lui Grigori la isprăvnicie? Să inspecteze cât o pofti... Grigori îi om cinstit și își vede di traba lui... Și-apoi nici nu se pricepe la nimic, ca să poată strica ceva...

ELENCTJ: Grigori spunea că treburile nu prea sînt în regulă...

CHIBIȚA: Să dovedească... directorul!... Să vedem dovezele... *(Are un gînd.)* Iiiii, nici nu mai aștept pînă deseară cu logodna... O facem acu'la prînz... Să trimiteți vorbă lui popa Enachi să vie să le schimbe inelele... Odată logodită cred că i-a veni mințile la cap...

ELENCTJ: Și de cozonaci ce facem? Cînd frămîntăm alții? Că-n aiștia s-o înecat motanul în cocă...

CHIBIȚA: Nu-'i nimic... O să miorlăie musafirii cînd or mînea. Aoleu! trimite vorbă și la musafiri... să vie la masă la prînz... și la lăutari. Adică dă-i încolo de musafiri... Nu-i mai chema diloc.

ELENCTJ: Bine, bine... Am eu grijă de toate. Tu vezi oleacă de copii să nu-i logodim așa bosumflați... *(Trece spre fund, stînga, strigînd.)* Neculai... Marine... Gheorghe... Dumitrache... *(A ieșit.)*
(Se aud clopoșei pe uliță și la poartă se opresc două trăsuri încărcate de coșuri, oale și pachete. Vizitii sar jos de pe 'capră și încep să descarce bagajele. Din prima trăsura coboară Aristița și Cociurlă... Din cea de a doua Calipsița și Brustur... Toți patru au aerul oamenilor mulțumiți care au venit pentru petrecere. Chirița ti vede și le iese veselă înainte.)

COCIUBLI: Bucuroși de oaspeți?

CHTBIȚA: Bucuroși... bucuroși... Bine ați venit!

ABISTTTȚA: Bun găsitul, mamaie! *(îi sărută mîna. Chirița o sărută pe amîndoi obraji.)*

CALIPSIȚA: Mamaie dragă! *(Același joc.)*

COCIUELĂ: Je vu salu, mamă soacră... *(O salută militarește apoi îi sărută mîna. Chirița îl sărută pe frunte.)*

CHTBIȚA: Măi, măi, da'ce-ați cărat acolo?

ABISTTTȚA: Ia, am adus și noi cîte ceva de pe la țară.. cozonaci, ouă proaspete... unt topit...

COCIUBLI: Un purcel, doi de lapte...

OALIPSIȚA: O pulpă de vițel...

ABISTTTȚA: Niște miere... vreo cîteva borcănășe **de duh** ceață...

OALIPSIȚA: O burdușică cu brînză...

OOCIUELĂ: O damigeana cu rachiu...

ARISTIȚA: Smeurată...

OALIPSIȚA: Caisată...

COCIURLĂ: Vișinată...

BRUSTUR *(care a rămas pe drum, intrînd cu un miel la subțioară):* Și-un miel din oile de la mama! *(Sărută mîna Chiriței. Chirița îl sărută pe frunte.)*

CHIRIȚA: Pofțiți... pofțiți sus... să vă scuturați... să **vă** răcoriți...

COCIURLĂ: Las'că ne-am răcorit de curge apa de pi noi...

BRUSTUR: Șapți hanuri în drum... Șapți feluri de rachiu pi gît...
(Pornesc cu toții să intre-n casă... Vizitii vin cu bagajele după ei.)

CHTBIȚA *(CU O privire luminoasă și maternă spre pîntecul Aristiței):* E! Ce se aude?... Cum stăm?

AEISTIȚA *(plecînd ochii):* O mișcat ieri...

BRUSTUR *(mîndru):* Și-al nostru săptămînă trecută, că-i mai vioi. îmi seamănă mie.

CALIPSIȚA *(lui Brustur):* Gheorghită... da' ce faci? **Mergi** cu mielul în casă?

BRUSTUR: îl duc să-i arăt sofrageria... ca să se obișnuiască cu ea...

CHIRIȚA: Miel în iulie, n-am mai pomenit pînă acuma...

BRUSTUR: Păi, am o singură oaie care fată și vara... A mai bătrînă din toate... *(Bă mielul Chiralinei care a apărut între timp, atrasă de zgomot.)* Du-l, luminate, la pîrcălăbie să-l spînzure... *(Gest spre atenanse.)*
(Chiralina trece în fund, cu mielul. Ceialți intră cu toți în casă. O clipă scena goală... În timpul acesta vizitii cară bagajele sus, apoi se urcă pe capra trăsurilor și trag, pe uliță, la grajduri...)

BÎRZOI *(intră din fund, încălzit și supărat. Se întîlnește cu Chiralina, care vine din stînga plîngînd):* **Oe** plîngi, fă? Ce ți s-o-ntîmplat?

CHTRALINA: Ealița me... Nu știu ce are c-o-neeput să se vaiete de răsună casa...

BÎRZOI: Ai descîntat-o?

CHIRALINA: Da ! Dar mi-e să n-o fi încîntat-o înainte cineva...

BÎRZOI: Cucoana o venit de la călărit cu derectorul?

CHTRALINA: Oho ! L-o și dat afară din curte, de-un ceas \ Cu cortelul!

BÎRZOI: Ce-o făcut? (*inlemnește.*)

CHIRALINA: Lasă că ți-a spune, cucoana... Și-o venit și cucoanele cele tinere, de la țară... Sînt cu toții în casă...

BÎRZOI (*trece în casă, nedumerit*): Ce-o mai fi și aiasta? Și toată noaptea mi s-o bătut ochiul stîng, a supărare... (*Iese.*)

ION (*intră din fund. E îmbrăcat într-o uniformă de aprod al isprăvniciei. Și-a luat un aer important și oficial.*): Dar ce dai apă la șoareci, madamo?... Te-o judecat vre-oleacă, stăpînica?

CHIRALINA: NU!... Mi-o dat ea cu cortelul în cap, dar nu plîng de-aia... Mi-i copchila bolnavă... și plînge... și se vâietă... și nu știu ce are, că nu vrea să spuie...

ION: Ai descîntat-o?

CHTRALINA: Am descîntat-o aseară... Dar mă duc s-o mai descînt o dată... Dar tu ce faci? Noi dăm în brînci de treabă și tu tai frunză clinilor la isprăvnicie.

ION: Păi ce, eu îs slugă ca voi?

CHTRALINA: Mare scofală ! Odăieș !... închide ușa, deschide ușa...

ION: Da, dar ușa ispravnicului. Și eu, pe cît judec așa - c u mintea mea de om luminat, cred că slujba aiasta, o s-ajungă slujbă mare cu timpul... O sâ fie mai bine să te afli la ușa celor mari, decît îndărătul ei... (*Scoate o țigară mototolită și-o pune în gură.*) Dă-mi un chibrit...

CHIRALINA: N-am...

ION (*scoate chibriturile*): Lasă că am eu... Ia te uită... S-o dus timpul amnarului... Hîști și gata ! (*Aprinde pe talpă.*)
(*La poartă, jandarmul oprește pe cineva care vreasu între-n curie.*)

CHIRALINA: Nu te-o prinde el boierul o dată, cu curcanul, Să vedem, te mai fasolești așa? (*Iese, fund, stînga.*)

ION (*observă discuția de la poartă. Pe un ton de sus*): Ce e, mă, acolo?

JJEONAȘ (*îmbrăcat într-un costum de birjar, rîpănos și cu o biciușca în mîină*): Uite, logofete Ioane, nu mă lasă dumnealui, ista, să intru...

JON: Da'ce poștești dumneata?

JJEONAȘ: Am trebuință la cuconul ispravnic... L-am căutat la isprăvnicie și mi-o spus că s-o dus acasă.

ION: Vino-ncoace... (*Jandarmul îi dă drumul.*) Dă-i drumul, mă leat!

LEONAȘ (*vine în planul I, centru*): Cu plecăciune, logofete Ioane... (*Se descoperă.*)

ION: Pune-ți pălăria-n cap... că nu sînt mort să stai cu capul gol la mine... (*Leonaș se acoperă.*) Ce e vorba?

LEONAȘ: Am venit să mă jăluiesc...

ION: Bine-ai făcut... Că boierul e om drept.

LEONAȘ: Știu... că de-aia am și venit.

ION: Nimeni n-o căscat gura, ca el să nu-i facă dreptate. Chiar dacă n-o avut...

LEONAȘ: Știu... știu...

ION: Da'ploconul unde e?

LEONAȘ: Care plocon?

ION: Păi ce? Tu vîi să ți se facă dreptate fără plocon? Păi, dreptate e asta?

LEONAȘ: N-am știut, păcatele mele, că boierului îi plac plocoanele...

ION: Dacă n-ai știut... află acuma... Haiti! Cară-te! Boierul are treabă... că logodește băietul azi... N-are timp de tine..

LEONAȘ: Da'bine, logofete Ioane... Unde să rostesc eu acuma de plocon... Că de! Din toată sărăcia, tot aş pute și eu face...

ION: N-ai nimic, nimic? Nici hîrzob de păstrăvi... nici caș dulce... nici vreo căpățînă de zahăr... acu'pe vremea dulceților?

LEONAȘ: N-am nimica, păcatele mele, că nu-s băcan... Sînt brișcar...

ION (*la ureche*): Da'bănuți, ai ceva? Zimțuți?

LEONAȘ: Aiasta se mai găsește...
 ION: Scoate o carboavă.
 LEONAȘ: Și să i-o dau ispravnicului?
 ION: Cum ai să-i dai, măi omule, ditai ispravnicului o carboavă... Ce ești pe ceea lume?
 LEONAȘ: Păi, atuncea cum să fac?
 ION: Stai nițel, să vezi... Și dă-te mai așa, să nu te bage de seamă cineva... (*îl dă în stînga mai dosita Apoi se duce-n fund și vine c-un curcan.*) Vezi tu curcanul ista?
 LEONAȘ: Văd...
 IQN: Dai o carboavă pe el... și pe urmă îl duci plocon boierului. Curcani primește... că aista-i pasăre oficială...
 LEONAȘ: Așă?
 ION: CU azi, l-am vîndut de cincizeci și șapte de ori pînă acuma...
 LEONAȘ: Cum l-ai vîndut de cincizeci și șapte de ori]
 ION: Prost ești, mă... Păi, crezi că numai tu ai venit fără plocon, pînă acuma?... Nu-nțelegi? Boierul îl trimite la curtea de păsări, cînd i-l aduce... și eu îl iau îndărăt cînd se prezintă ocazia... Și s-o și-nvățat al dracului, de nu mai cîrîie diloc prin canțilerii...
 LEONAȘ: Va să zică curcanul ista ține pînă acuma... cincizeci și șapte de carboave... (*Socotind*) Șase sute nouăzeci și șase de lei?
 ION: în capăt.
 LEONAȘ: Bună moșie !
 ION: Și n-o ari, n-o sameni, nu te bate grindina, nu te arde seceta... n-ai nevoie să-i scoți moaștele Sfintei pentru ploaie... îi dai, acolo, trei grăunțe de păpușoi pe zi...
 LEONAȘ: Atunci să-l iau... Uite carboava. (*Scoate din pungă o carboavă și i-o dă.*)
 ION: Uite ploconul! (*îi dă curcanul.*) Mă duc să-i spun ispravnicului să te primească.
 LEONAȘ (*rămîne o clipă singur ținînd curcanul sub braț*): Zi așa? De aiștia mi-ai fost, cucoane ispravnice? (*Luluța coboară scările. E amărită.*) Luluță ! (*Luluța tresare speriată.*) Nu te spăria... Eu sînt... Leonaș !

j LTJLTTȚA (*gata să dea un țipăt, se oprește uluită cu mîna la gură*): Leonaș !
 i JJEONAȘ: Ssssttt! Ascultă... Am venit să-ți spun că diseară să nu mai vii la porțița de din dos. Sări pe geamul dinspre ulița mare. Eu îs acolo cu trăsura.
 JJTJLUȚA: O pus să mă păzească din toate părțile.
 LEONAȘ: De acolo n-o să te vadă nimeni cînd fugi.
 liULUȚA: A! Stai... S-o schimbat tot... Ne logodește acuma, îa prînz... O trimes după popă...-
 LEONAȘ: La prînz? (*E contrariat o clipă.*) N-i nimica... Fii liniștită și așteaptă... Știu eu ce-am să fac...
 LULUȚA: Dar ce e cu curcanul ista?
 LEONAȘ: E dovada me că cuconul Grigori nu-i un ispravnic cinstit.
 LULUȚA: Aiasta nu se poate.
 LEONAȘ: Dacă-ți spun. îl am în mînă acum... (*Ion și Bîrzoii apar în capul scării.*) Fugi că vin.
 GULIȚĂ (*dă buzna peste tat-su și peste Ion și strigă din capul scării*): Luluță, unde ești! ?
 LULUȚA: Aici, aici... vin... (*Urcă scara, încrucișîndu-se cu Bîrzoii și Ion care coboară.*)
 BÎRZOI: Te strigă sultanul, Luluță...
 LULUȚA (*trecînd*): Am auzit. (*Aparte.*) Dar ce-am să-i mai turtesc eu fesul... (*Iese.*)
 BÎRZOI (*lui Ion*): Unde-i jăluitorul?
 ION: Iacătă-l, cucoane.
 LEONAȘ: EU sînt, măria-ta... ,,
 BÎRZOI: Și ce vrei?
 LEONAȘ: Am venit să mă jăluiesc... -
 BÎRZOI: Dar cine ești dumneata?
 LEONAȘ: EU sînt Cujbă, brișcarul...
 BÎRZOI: Acela vestitul, din Ieși?
 LEONAȘ: Am fost și vestitul... Dar acuma mi s-o dus faima... Au ieșit alte neamuri de trăsuri, de cele care dau cu fundul de pămînt... Alți vezetei... Moscali... de ceia cu cap de muiere și fustă di catife...
 BÎRZOI: Bine, bine. Și care-i păsul dumitale?

LEONAȘ: Este că m-o tocmit acuma două zile un boiej din Ieși, să-l aduc aici... Zicea că e director mar, peste ispravnicii...

BÎBZOI: Director?... Unu așa, cu bărbuță și cu musteț, ca mătasa di popșoi?

LEONAȘ: Așa, așa !... Și de două zile de când l-am adus m-o lăsat la hanul unde-am tras și nu mai pot să dau de urma lui. Tare mi-i frică să nu fi fost vreun coțcar...

BÎBZOI: Nici vorbă de așa ceva. Îl cunosc, doară, eu. E director cu patamale în regulă.

LEONAȘ: Și de aceea venisem... să ti rog pe măria-ta să ai bunătațe să-i grăiești... că m-o lăsat așa. Nici liber, nici ocupat. Și fără un ban în teșcherea. Ieri am mîncat ovăz de la cai...

BÎBZOI: N-ai grijă, măi creștine. Boierul pe care l-ai adus, o să-ți plătească. Du-te și-l așteaptă unde ți-o spus. Umblă sănătos. *(Urcă îndărăt pe scări.)*

ION *(după ce iese Bîrzoii)*: Acu'dă curcanul încoace.

LEONAȘ: Păi, nu mi l-o cerut...

ION: Da'cum ai fi vrînd să-ți ceară, ditai ispravnicul, o mortăciune de curcan... Aiasta-i slujba me, că de-aia m-o luat la isprăvnicie...
(Chiralina a intrai din fund, stingă, și a auzit ultima replică.)

LEONAȘ: Aaa ! Așa-i înțelegerea? ...Vra să zică nu e de vină ispravnicul!... Bine că m-am luminat ! Poftim atunci și să-l stăpînești sănătos. Plecăciune. *(Iese prin fund.)*

CHIRALINA: Să te știe boierul că iei curcanii pe seama lui, te-ar spînzura...

ION *(Chiralinei)*: Nu cîrîi... că acu'te ușui... *(Curcanului.)* Hai, logofete, la coteț, că pi ziuă de azi ți-ai făcut datoria. *(Iese cu curcanul.)*

LULUȚA *(coboară cu Guliță)*: Degeaba te ții după mine... că nu plec nicăieri...

GULIȚĂ: Paza bună păzește primejdia ră !

LULUȚA *(ia O hotărîre)*: Dar de ce vrei tu să te-nsori cu orice chip cu mine?

GULIȚĂ *(ezită)*: Dar ce, parcă eu vreau? Mamaia...

LULUȚA: Păi, atunci de ce nu-i spui că tu nu vrei?

GULIȚĂ: Fiindcă vreau și eu !

LULUȚA: Dar eu nu te iubesc pi tini.

GULIȚĂ: Parcă mamaia l-o iubit pi tataia cînd l-o luat? Și, slavă Domnului, o trăit fericiți...

LULUȚA: Eu n-aș fi fericită, dacă m-aș mărita cu tine.

GULIȚĂ: Di ce? Ce, eu nu-s băiet frumos... diștept... avut, de neam. Știu cînta și la minavet...

LULUȚA: Să mă ierți că ți l-am spart adineauri.

GULIȚĂ: Păi, acela pe care l-ai spart, nu era al meu. Era al lui mesie Șarlă.

LULUȚA: Vaai! Săracul... O să-i spun lui Leonaș să-i cumpărăm altul, cum om ajunge la Ieși...

GULIȚĂ: Vezi? Vezi? Vezi că tot vrei să fugi cu Leonaș 'la Ieși?

LULUȚA: Dacă-l iubesc! N-o să plec azi, n-o să plec mîine... dar într-o zi tot o să plec... Și eu nu vreau să te fac să suferi... Mie îmi place să văd toată lumea fericită în jurul meu... Și nici nu vreau să-mi bat joc de tine. Fiindcă ești băiat drăguț și mi-ești foarte drag... Dar, altfel... Nu ca Leonaș. Leonaș, vezi tu... E așa ca soarele... ca apa... ca lumina... ca bătaia inimii. El e vieța me... e petecul meu de senin... pe care noaptea... cînd voi dormiți cu toții, mi se aprind toate stelele visului... *(Un timp, Guliță pleacă ochii.)* Eu, în locul tău, m-aș ruga de moș Grigore să mă lase să merg cu mamaia la Pariz... Să văd lumea cea nouă... s-o pipăi... s-o cunosc... să învăț carte... s-ajung om luminat... să se mîndrească cu mine, cînd m-oi întoarce, și părinții... și rudele, și țara care e ruda noastră cea mai mare și cea mai dragă. S-ajung așa cum a ajuns unchiul Mihalachi, feciorul lui moș Ilie Kogălniceanu. Ce adică, el n-o fost zburdalnic ca și tine? N-o cîntat poate și el la minavet de-o-m-puiet urechile părinților? De ce s-ajungă el mai ceva decît tine?

GULIȚĂ: Aiasta așa-i...

LULUȚA: Ce-ți trebuie ție să te-nsori de-acuma, cînd încă nu știi ce e viața și nu-i cunoști toate tainele și bucuriile?

GULIȚĂ: Dar tu de ce să te măriți? Ce, tu le cunoști?

LULUȚA: EU sînt fată... Și cu mine-i altceva... Noj fetele avem alt rost pe lume... Să ne mărităm... să întemeiem familii și să vă facem pe voi. Noi n-avem nevoie să cunoaștem vieța dinainte, ca voi... Noi trebuie s-o începem lîngă cineva care ni-i drag... și care s-o cunoască și pentru noi. (*Îl ia de mînă, cu sinceritate.*) Zău, Guliță... Eu așa așa face. Ce frumos trebuie să fie la Pariz... N-ai auzit ce ne povestea *monsieur* Charles?

GULIȚĂ: Dar tataia n-a să vre să mă lase în ruptul capului. El vre să mă ție lîngă el. Să rămîn aici la moșie, cum o rămas și el după bunicul...

LULUȚA: Dacă-ar vre coana Chirița... o să vre și moș Grigori...

GULIȚĂ: Mamaia vre, dacă vreau eu...

LULUȚA: Și tu de ce nu vrei?

GULIȚĂ: Mi-i frică.

LULUȚA: Frică de ce?

GULIȚĂ: Că m-o pune aceia de-acolo să vorbesc franțuzește...

LULUȚA: O să meargă și *monsieur* Charles eu voi...

CHARLES (*a intrat din fund, pe replică*): Unde se merg eu, ma rog...

LULUȚA: La Pariz... Cu coana Chirița și cu el.

CHARLES: Asta ar fi cel mai mare mulțumire al meu...

LULUȚA: Știi că i-am spus adevărul. Așa cum m-ai sfătuit mata...

CHARLES: Fote bine ai făcut... Și Gulisa sper ca a in-seles...

GULIȚĂ: Vezi bini c-am înțeles... că doar aista-i cap, nu bostan. (*iși bate capul.*)

CHARLES: Am se vorbesc și eu cu *monsieur* Barzoi se te las se pleci...

LULUȚA: TU nici nu mă iubești pe mine cu adevărat, Guliță... Ți se pare numai... Fiindcă ți s-o spus de la-nceput că trebuie să mă iubești... Fiindcă m-ai avut aici, sub ochii tăi... numai pe mine... Ia să vezi cînd o să cunoști și alte fete. Sînt atîtea la Pariz.

CHARLES: *Enormement!*

jjLULUȚA: Și toate frumoase și vesele și dulci... Mie, că sînt femeie și, cînd le văd în jurnalele de modă, îmi vine să le mîinnc...

CHARLES: *Oui... Elles soni evidement ă croquer...*

GULIȚĂ: Dar știi românește? Că eu franțuzește nu știu...

LULUȚA: Parcă pentru ca să te-nțelegi cu ele trebuie să știi franțuzește?

CHARLES: *On se comprend d'in clin d'oeil... L'amour n'a pas besoin de paroles...*

GULIȚĂ: Ci-o zis?

LULUȚA: Că dragostea n-are nevoie de cuvinte... Cînd iubești, te-nțelegi dintr-o privire.

GULIȚĂ (*care urmărește un gînd*): Dă ! Așa o fi !

LULUȚA: Și la anul, cînd te-i întoarce de vacanța mare... elegant... frumos... parizian... o să vii și la noi la masă... să ne povestești de toate minunățiile pe care le-ai văzut.

GULIȚĂ: La care „voi”?

LULUȚA: La mine și la Leonaș. Să vezi cum o să rîdem atunci, cînd ne-om aminti de logodna noastră de azi...

GULIȚĂ: Ba, mie, nu mi-i a rîde diloc...

LULUȚA: De ce, Guliță?

GULIȚĂ (*sincer și copilăros*): Mi-i inima gre...

LULUȚA: Din cauza mea?

GULIȚĂ: NU... Așă... Din nici o cauză. (*Fuge pe scări, ca să nu i se vadă lacrămile.*)

LULUȚA: Mi-i așa milă de el! Plînge, ai văzut?

CHARLES: *Oh! Soyez tranquille, Loulousa! A son âge... ca passera... Et tellement vite... (Pe un gînd al lui.) Tout passe... tout casse... tout lasse. (Același joc, ca de departe.) Moi aussi j'ai aime... follement... eperduement...*

LULUȚA: *Toujours a dix huit ans ?*

CHARLES: *Non!... ă quarante... Et voilà... (își șterge o lacrimă.) Je ne me rappelle meme plus...*

BÎRZOI (*apare, urmat de familie, în capul scării*): Eu zic să puie masa în grădină sub nuc...

CHIRIȚA: NU, e prea cald. O să ploaie...
(*Toii se uită spre cer.*)

COCIURLĂ: Nu o să ploaie... Norii merg către Hîrlău.
 ARISTIȚA: Mai bine s-o puie în cerdac, mamaie.
 CALIPSIȚA: Da, da, în cerdac.
 BRUSTUR: S-O puie unde-o pune-o, dar numai s-o puie...
 ELENCU: Atunci spui s-o puie în cerdac.
 TOȚI: Da, da, în cerdac...
 BÎRZOI: Și pînă-atunci, noi trecem în grădină... să luăm un rachieș.
 BRUSTUR: Dîi ceta dîi prune albe... De-am adus eu.
 BÎRZOI: Fie și din acela.
 ELENCU (*strigă*): Chiralino ! Vezi de puneți masa.
 CHTRALINA: Unde-o punem? în sofragea?
 ELENCU: NU ! în cerdac...
(In tot timpul scenei care urmează, slugile vor întinde și așeza masa în cerdac sub supravegherea Chiralinei... Ceilalți trec în grădină și se așază pe scaune.)
 BÎRZOI: Elencule, tată, ia vezi tu și de rachieșul ceta să nu se uite... Da'să fie din damigeana adusă de ginere-meu, spătarul Hazmațuehi... (*Toți rîd.*) Hazmațuehi, hai?
 CHIRIȚA (*rîde și ea*): Bine mi-ați jucat renghiul...
 CHARLES (*apropiindu-se de Chirița*): Madame, aș dori se vorbesc cu dumneavoastră...
 CHIRIȚA: Secreu?
 CHARLES: *Oui. En secret...*
 CHTRIȚA (*rîzînd*): S-o dus boii dracului... Mesie Șarlă vrea să-mi vorbească în secret... (*Trece cu Charles în casă.*)
 CALIPSIȚA: Dar tu, Luluță, ce stai așa deoparte?
 ARISTIȚA: Tocmai tu... care ești... cu cinstea de azi!
 COCIURLĂ: Te știam mai veselă, verișoară...
 LULUȚA: Da-s veselă... De-abia aștept lăutarii să încep să joc...
(Prin fața porții încep să treacă lăutarii, salutînd pe cei din curte. Starostele dă să intre pe poartă.)
 BÎRZOI (*strigă*): Pe dincolo, mă! Și stați la cuine pînă vom chema noi!
(Lăutarii trec înainte pe uliță, stînga.)

O ȚIGANCĂ (*vine din fund, stînga, în fugă, trecînd pe lîngă masa boierilor zice „Șăru-mîna”*). Mamă Chiralino !... Mamă Chiralino !... Vino răpidi...
 CHTRALINA (*din cerdac, c-o farfurie în mînă*): Da'ce-i?
 XIGANCA: Ealița... ti cheamă...
 CHIRALINA: Viu... viu... (*Coboară și aleargă după țigancă.*)
 BÎBZOI (*către ceilalți*): îi fie-sa bolnavă...
 ARISTIȚA: Dar ce are?
 BÎRZOI: Zace... Ce să aibă?
 CALIPSIȚA: I-O deseîntat?
 ELENCU (*vine cu țuicile și o gustărică, pe care le aduce o slugă pe tavă*): Am tăiat și-oleacă de brînză de coșuleț... ca să nu luați țuica așa... pe inima goală.
 COCIURLĂ: Din brînză me...
(Sluga iese.)
 BÎRZOI: Apăi cît ați cărat, eu n-oi mai ave ce vă da de la mîni.
 COCIURLĂ: Mata ne-ai dat ce-ai avut mai bun. (*Privește pe Aristița.*)
 BRUSTUR: Demoazelele!
 BÎRZOI (*închină*): Bine ați venit sănătoși la noi, copii, și ziua de azi la mulți ani... (*Ciocnesc cu exclamațiile de rigoare.*) Hmm! (*Plescăie.*) Da'pricopsit rachiu... Ia mai pune, Calipsița tată, unul.
 CALIPSIȚA (*îi pune*): Poftim, tataie...
 ARISTIȚA (*Luluței*): Tu nu bei, Luluță?
 LULUȚA: NU ! Azi trebuie să fiu cu mintea limpede... Să știu bine ce fac.
 BÎRZOI: O vorbit ca din vivlie... Să trăiești nepoată... Și să-ți dea Dumnezeu după pofta inimii.
 LULUȚA: Apăi dacă e așa, beu și eu... (*Ia un ciocănel de țuică și bea.*)
 BRUSTUR: Piu ! Dușcă l-o dat.
 COCIURLĂ: Dacă-o fost pentru pofta inimii...
 CHTRIȚA (*apare urmată de Charles*): Grigori... Ia vino-ncoaci... nișel...
 BÎRZOI: Da'ce este?
(Luluța urmărește cu mare interes ceea ce se întîmplă.)
 CHTRIȚA: Vino-ncoace, cînd îți spui...

BÎRZOI: Stai, stai... că n-o venit zavera... *(Se ridică , intră în casă cu Chirița...)*

(Charles coboară la grup, făcând un semn, că „merge bine”, Lulufel.)

LULUȚA: Mai vreau și eu o țuică să beau cu *mesieur* Charles...

(I se servește de Calipsița și ei și lui Charles.) „A la votre!...”

CHARLES *(închină)*: De memel... *(Către ceilalți.)* Norochi \ CocuRLĂ: Și sănătate...

BRUSTUR: Că e mai bună ca toate...

(Beau toi.)

BÎRZOI *(iese, gesticulând supărat.)* Nu, nu, nu... nu... Aiasta nu... Ca nici un preț... Poate să nu se logodească, cât poștește, că nu l-am logodit eu... Dar de plecat la Pariz, nu...

GULIȚĂ *(care îl urmează cu Chirița)*: Dacă vreau eu, tataie... Ți rog...

BÎRZOI: NU, băiete. Nu-ți place Luluța... nu e nimica... Găsim alta. Dar de Pariz... nici vorbă! La Bîrzoieni !

TOTI *(afară de Luluța și Charles)*: Da'ce e? Ce s-o întâmplat?

BÎRZOI *(supărat)*: Ce să fie? Guliță nu mai vrea să se însoare cu Luluța. Mă rog... Slobod... Dealtminteri, părerea mea a fost de la început că e prea nevîrstnic pentru însurătoare... Și apoi nici Luluța nu-l iubește... Da'm-am potrivit dumneai... *(arată pe Chirița)* și n-am zis nimic... Dar de plecat la Pariz, nici pomeneală.

CHLRIȚA: De ce să nu se ducă? S-ajungă om !... *(Ca și cum ar spune s-ajungă împărat.)* S-ajungă și el cineva ! Un Ies !

BÎRZOI *(intransigent)*: Nu, nu, nu, nu... în ruptul capului, nu.

LULUȚA *(profită de un moment și îl sărută pe Guliță)*: Mulțumesc ! Ai fost un cavaler medieval...

CHIRALINA *(intră plîngînd cît o ține gura)*: Cucoană!... Cucoană !... Cucoană !...

TOȚI: Ce este?

CHIRALINA: Ralița me... copehila me... fata me...

CHIRIȚA: O murit?

CHIRALINA: Nu! O fătăt!... Mi-o făcut un băiet... *(Stupoare generală.)*

CHIRIȚA: Ți-o făcut un băiat, Ealița?

CHIRALINA: Ealița, cucoană dragă... Ealița me...

BÎRZOI: Cum se poate una ca aiasta?

CHTRALINA: Uite-așa, boierule, cum s-o putut...

BÎRZOI: Și cu cine l-o făcut?

CHIRALINA: Cu cuconașul nostru... Cu domnișorul Guliță...

TOȚI: Ce?

BÎRZOI: Ce ești nebună, fimeie?

CHIRALINA: NU-S nebună, cucoane... Ea mi-o spus... Mi-o jurat pe copchilul ei... Și-i așa de frumos, spurcăciunea... Eetezat domnișorul...

BÎRZOI *(se ridică)*: E adevărat, musiu, ce spune dumneai? *(E fioros.)*

(Guliță pleacă capul.)

CHTRIȚA *(CU admirație)*: Cum se cunoaște boierul adevărat. O și făcut copil cu servitoarele... Mînea-l-ar mama, să-l mănînce...

BÎRZOI: Te rog... te rog... Eu vorbesc acuma.

CHTRIȚA: Dar de ce să vorbești tu acuma? Ai tăcut o viață întreagă și tocmai acum te-ai găsit să vorbești... Și ce să vorbești? Ce?... Tu n-ai făcut o fată cu Sultana aceea de-ai măritat-o la Eînzești... Tataia n-o făcut cu Glafira? Ce? O să ne smulgem mustețile acuma? Nu-i nimic... Să fie sănătos și să trăiască... și-om ave noi grijă și de el și de mamă-sa...

CHIRALINA: Da'pe bunița lui cui o lăsați?

CHIBIȚA: Și zici că e băiet?

CHIRALINA: Băiet, cucoană... și dolofan... Cînd l-am luat în brațe, mi s-o părut mai greu ca mielul de l-o adus cuconul Gheorghită...

CHTRIȚA: Să ne trăiască nepotul, Chiralino... *(îidăoșnică.)* Acu' du-te de vezi de el, că viu și eu să-ți dau o mîna de ajutor... *(Către Cociurlă și Brustur.)*

Ef V-o luat Guliță înainte la tați...

GULIȚĂ *(care s-a liniștit, încet, Luluței)*: Și mai ziceai că nu sînt bărbat? ...

BÎBZOI: Ia apropie-te, logofete... (*Guliță se apropie căit.*) Pentru fapta aiasta, care nu poate rămîni nepedepsită, cu toată gura dumneaei, ca să nu ne facem iară de rîs, c-o să se afle și aiasta, cum s-o aflat de cișlegile dumneaei de la Iași și cine ști, ce terchea-berchea o să ne puie iarăși în piese de teatru, am hotărît un lucru. (*Categoric și încrunțat.*) Te trimet la Pariz... Și-acum lipsește din fața me... Ia mai pune o țuică, postelnice Maghirani (*Cociurlă îi pune. La poartă se oprește o trăsură elegantă din care coboară Leonaș cu figura și îmbră. cămintea lui obișnuită.*) Dar cine-o fi venit?

LULUȚA (*CU un țipăt*): Leonaș!... (*îi iese înainte.*)

LEONAȘ: CU toată cinstea... cucoane și boieri dumnea-voastră.

BÎBZOI: Bun venitul la noi, domnule Cudalbu... Pofțiră de șăzi.

LEONAȘ: Mulțumesc !... Nu însă înainte de a vă spune care este rostul prezenței mele aici, la o oră atît de nepotrivită.

BÎBZOI: Știm... știm... cu toții... Nu-ți mai răci gura degeaba... Despre partea mea, ia-o și Dumnezeu să v-ajute.

LULUȚA: MOȘ Grigori... (*Se repede și-i sărută mîna.*)

BÎBZOI: E U însă n-am cuvîntul hotărîtor... Epitroapa... (*Arată pe Chirița.*) Să vedem, dumneaei, ce zice?

CHIBIȚA: Epitroapa zice că mai bine i-ați da omului o țuică... că pe Luluța și-o luat-o el și singur...

LULUȚA: Coană Chirițo... (*îi sărută mîna. Felicitări, pupături etc. Trece apoi la Leonaș.*) Leonaș...

LEONAȘ: Luluța me... (*O sărută.*)

VIZITIUL (*vine de la trăsură cu un pachet*): O rămas pachetul ista la trăsură...

LEONAȘ (*lui Guliță*): Dragă vere... să-mi dai voie să-ți ofer acest mic dar, în amintirea duelului nostru de azi.

GULIȚĂ (*se repede la pachet și începe să-l desfacă*): Un minavețel!... (*Scoate o armonică „modernă”.*)

BÎBZOI: Va să zică, tot ne-o fost nouă dat azi s-avei» logodnă în familie... Să v'e lăutarii !

LULUȚA (*țipă*): Lăutarii! Lăutarii!

BÎKZO'I: Și acuma se cade să trecem la masă. (*Se uită la soare.*) E douăsprezece punct...

CHABLES (*scoate ceasul și-l compară*): îmi dați voie se potrivesc și eu al meu după al dumneavoastr?... (*Se aud lăutarii care se apropie cîntînd.*)

CHIBIȚA: E !... acuma să-mi pui și eu o țuică, că văd că nimenea nu s-o gîndit și la mine. (*Fetele se reped să-i toarne. Ridică paharul.*) în cinstea voastră copii, a tuturor... (*Către Charles.*) *Vive la civilisation!*... (*Bea dușcă.*)

CHABLES: *Et ses adeptes.*

CHIBIȚA: Bîrzoă... (*Deschide brațele.*)

BÎBZOI (*încă burzului*): *Kesk, evu%*

CHIBIȚA: *Viens que je fembrasse...* (*îl sărută în veselia generală.*) O fost bini? Spune, matali, cinstit moldovinește...

BÎBZOI (*trecurt la mulțumire generală*): *Comme-gi, comme-ca...*

Cortina

A MURIT BUBI
COMEDIE ÎN TREI ACTE
1948

P E R S O A N E L E

ANDREI BARCIAN, directorul societății petrolifere „Pelrolstock”. După averea și poziția socială la care a ajuns se vede că „n-a ars gazul de pomană” în petrol, cum se exprimă unii dintre adversarii săi. Este un om aproape de 60 de ani, pe care îi poartă ca unul de 10. Elegant, cu prestanță, și-a organizat viața atent, ca pe o altă societate pe acțiuni, ale cărei „dividende” le încasează cu regularitate și se bucură de ele, cu sfințenie.

GEORGE BĂNEA, prietenul lui Barcian... de liceu internat, de club, de vîrstă și de „toate cele” cum, însuși, se exprimă.

PALOMA CARINI, „prietena” lui Barcian. O femeie frumoasă, elegantă și mondenă. Aproape 40 de ani, pentru ea, și 28, pentru restul lumii.

LELIA, cea mai bună prietenă a ei. Mai puțin norocoasă „în viață”, decît Paloma, nu s-a putut fixa. De aceea circulă.

DOMNIȘOARA HAGIU, secretara lui Barcian și șefa sa de cabinet. Tinără, sobră și devotată total slujbei și

instituției. Nu e obligatoriu să poarte nici ochelari,
nici pantofi fără tocuri.
PETRAN GHEORGHE, lucrător la Atelierele Grivița.
Un tinăr voinic, fără ostentație și simpatic, fără
premeditare.
MATEI CĂCIULĂ, vechi portar de noapte la societatea Lui
Bare ian
GENERALUL TRONCESCU, fost cavaler și cavalerist.
Actualmente deblocat și din una și din alta.
M. DEM. POPOVICEANU, mitocan și proprietar de terenuri
pe care e vorba să se găsească petrol...
DIANA SERIAN, O mondenă elegantă și „prețioasă”.
DOAMNA POPOVICEANU
ZINA, „famdîșambro ” la Paloma
UN COMISAR, de la „devize”
UN AGENT
ȘOFERUL LUI BARCIAN

ACTUL I

Biroul lui Barcian la Societate. Spațios, elegant, sobru. Acțiunea începe
câte ora prînzului. La ridicarea cortinei, domnișoara Hagiu tocmai
termină o convorbire, la telefon, începută înainte de ridicarea
acesteia.

DOMNIȘOARA HAGIU *(la telefon)*: Eveniți, vă rog, peste
un sfert de oră ! *(închide, notează. Telefonul sună
din nou.)* Alo !...Da ! „Petrolstock”. Nu ! Domnul
director general Barcian nu este în acest moment
în birou. Eveniți, vă rog, peste un sfert de oră.
*(închide, clasează corespondența pe care o are în
mapa de alături. Telefonul sună iarăși.)* Alo ! Daa !
„Petrolstock”. Nu, domnul director Barcian nu este
în acest moment în birou. Eveniți, vă rog, peste
un sfert de oră. *(închide și își reia lucrul, în mapă.
Telefonul sună. Fără nici un fel de enervare, vorbește
pe deasupra receptorului, fără să-l mai ridice.)*
Alo ! Daaa ! „Petrolstock”. Nu, domnul director
general Barcian nu este în acest moment în birou.
Eveniți, vă rog, peste un sfert de oră. *(închide:)*

BARCIAN *(din ușă, adresîndu-se unui personaj invizibil)*:
Inutil, domnule Constantinescu. V-am rugat să
nu-mi mai ieșiți înainte prin birouri și pe coridoare.

Știți bine eă nu revin, niciodată, asupra unei dispozițiuni date. îmi pare rău că tocmai duminică trebuia să-ți amintesc acest lucru... Bună ziua! *(începe să scrie în nasul lui Constantinescu... și intră. Trece imediat spre birou, privindu-și ceasul în parcurs.)* Domnișoară Hagiu, să terminăm corespondența. *(Se așază. Domnișoara Hagiu desface mapa și se pregătește să-i prezinte hîrțile de rezolvat. Telefonul sună.)* Nu mai sînt aici pentru nimeni...

DOMNIȘOARA HAGIU *(la telefon)*: Alo! Da... „Petrolstock”. Nu, vă rog. Domnul director general Barcian a plecat de-un sfert de oră... Beveniți dumneavoastră mîine... *(începe să scrie. Ia o hîrtie din mapă și i-o întinde.)*

BARCIAN: Ce e asta?

DOMNIȘOARA HAGIU: Răspunsul la propunerea „Cometei române” în privința schelei de la „Ochiuri”. Ați spus că doriți să-l semnați dumneavoastră personal.

BARCIAN *(aruncînd o privire rapidă pe adresă)*: Da... *(Semnează. Domnișoara Hagiu îi dă o altă hîrtie.)* Acolo ce e?

DOMNIȘOARA HAGIU: O cerere de concediu de boală, cu leafă, a domnului Pârvan, de la „Contencios”. Are și certificat medical anexat, legalizat la...

BARCIAN *(privind în scripte)*: Cunoaștem noi certificatele astea medicale...

DOMNIȘOARA HAGIU: E într-adevăr bolnav, domnule director general!...

BARCIAN: Atunci să-și dea demisia... Noi nu putem lucra cu oameni bolnavi. Aici este Societate anonimă, nu sanatoriu... *(Scrive rezoluția.)* Nu!... *(începe să scrie în hîrtie.)* Altceva?

DOMNIȘOARA HAGIU: Adresele noastre către... *(Ridică un vraf de hîrtii din mapă.)*

BARCIAN: Să le semneze domnul director Valentin...

DOMNIȘOARA HAGIU *(pune hîrțile la loc)*: Da...

BARCIAN: Mai e ceva?

DOMNIȘOARA HAGIU: Un memoriu al salariaților Societății.

BARCIAN: Ce memoriu?

DOMNIȘOARA HAGIU: Dacă vreți, citiți-l dumneavoastră. Eu, în orice caz, nu l-am semnat...

BARCIAN: Ce vor?

DOMNIȘOARA HAGIU: Mărirea salariilor...

BARCIAN *(cu un surîs)*: Bravo! Cînd eu trebuie să fac reduceri de personal și economii sîngeroase, dumneavoastră vor mărirea salariilor...

DOMNIȘOARA HAGIU: Se pare că lefurile nu mai corespund nici pe departe.

BARCIAN: Dar ce, eu sînt instituție de stat, să le măresc lefurile? Eu sînt Societate particulară...

DOMNIȘOARA HAGIU: Totuși...

BARCIAN: NU există „totuși”, domnișoara Hagiu! Cine nu poate trăi din cît putem plăti, n-are decît să se ducă în altă parte, în condițiuni mai bune... Eu n-am nici o putere. Eu administrez, aici, averea altora și răspund de ea... Și capital străin... *(începe să scrie în memoriu.)* Nici nu vreau să-l citesc... *(Observă o ultimă hîrtie, în mîna domnișoarei Hagiu.)* Și aia ce mai este?

DOMNIȘOARA HAGIU: O cerere din partea doamnei Cristescu de la personal.

BARCIAN: Ce dorește?

DOMNIȘOARA HAGIU: Solicită un ajutor de boală. Știți că săptămîna trecută a căzut pe scară, acasă, și și-a fracturat un picior...

BARCIAN: De ce nu și-a luat casă cu lift?

DOMNIȘOARA HAGIU *(suride)*: Săraca!... De-abia își poate plăti chiria, acolo unde stă... Are și-un băiat la liceu.

BARCIAN: Să-l puie în ghips?

DOMNIȘOARA HAGIU *(suride, crezînd că Barcian glumește)*: Nu, că nu și-a fracturat băiatul. Și-a fracturat piciorul...

BARCIAN *(rece)*: Eu nu glumeam, domnișoară!... Se aprobă două sute de lei... *(Scrive și îi dă hîrtia. Sună telefonul.)*

DOMNIȘOARA HAGIU: Alo! Da!... „Petrolstock”! Nu, vă rog, domnul director general Barcian nu este aicea... A plecat de-un sfert de oră... Beveniți dumneavoastră mîine... Poftim?... Da, s-a întors

în birou, dar a plecat imediat. Vă înșelați, domnul ț
 Noi nu dăm niciodată informațiuni inexacte..
(închide bonțată.)

BARCIAN: Cine era domnul'?

DOMNIȘOARA HAGIU: Saturn...

BARCIAN: Aha ! Trebuie să fie în legătură cu „Jupiter”,
 Mîine mi-l dai la telefon, dacă mai cheamă...

DOMNIȘOARA HAGIU: Da ! *(Notează. își ia mapa și trece
 în biroul de alături.)*

BARCIAN *(rămîne gînditor, la birou. Se vede că reaua
 dispoziție pe care a manifestat-o pînă acuma, se
 datorește unui fapt recent, la care, dealtfel, se și
 gîndește. Aprinde o țigară de foi, și „tamburinează”,
 cu degetele mîinii libere, pe cristalul biroului.)*

DOMNIȘOARA HAGIU *(intră. Anunță):* Domnul Georgel!

BARCIAN *(trezit din reverie):* Cine?

DOMNIȘOARA HAGIU: Domnul Georgel Bănea...

BARCIAN: Să poftească !

DOMNIȘOARA HAGIU: Am înțeles... *(Iese.)*

BĂNEA *(intră. E tipul „capșistului” și „bon viveurului”
 în ultima generație. E îmbrăcat elegant. Poartă
 monoclu și floare la butonieră. Pare mai bătrîn
 decît Barcian și are un vag aer de „moșulică”, h
 început de carieră):* Bongiorno...

BARCIAN: *Bonjour* Georgel...
(îți dau mîinile. Barcian îi indică fotoliul din fața biroului.)

BĂNEA: *Comme state?*

BARCIAN *(serios):* Prosto !

BĂNEA: De ce?

BARCIAN: Sînt plictisit!... Foarte plictisit!...

BĂNEA *(privindu-l, expert):* Te-ai certat iară cu...

BARCIAN: Da ! Aseară !... Și de la ea, enervat cum eram,
 m-am dus la club... Bineînțeles, am pierdut”, deși,
 după proverb, trebuia să cîștig...

BĂNEA: Mult?

BARCIAN: Mult mai mult ! Dar asta n-are nici o impor-
 tanță...

RĂNEA: Pentru tine. Are mare importanță, însă, pentru
 cine a cîștigat.

BARCIAN: A U cîștigat toți. Am dat un banc de bacara...

BĂNEA *(sincer):* Phiuu !... Și tocmai aseară să nu fiu și
 eu la club !... Ca să vezi, ce ghinion pot să am !
 Și de ce v-ați certat?

BARCIAN: Firește, tot din cauza lui Bubi ! Domnul
 Bubi... rivalul meu de totdeauna...

BĂNEA: De ce nu-i dai un hap și gata?

BARCIAN: Să nu te miri, că, într-o zi, o s-ajung s-o fac și
 pe-asta!... Fiindcă, în definitiv, e inadmisibil
mon cher, ca o jigodie de *seidenpinch*, sau ce dracu
 rasă e, să-mi distrugă mie, dit-ai omul, liniștea
 și nervii.

BĂNEA: Dar ce ți-a făcut iarăși?

BARCIAN: I-am telefonat aseară, că vreau să viu să iau
 masa la ea... Și ce crezi că mi-a răspuns?

BĂNEA *(CU un suris):* Că nu poate fiindcă îi face baie lui
 Bubi

BARCIAN: Mai rău... Că domnul Bubi are temperatură,
 „37 și 6 rectal”, și că n-are chef de nimeni și de
 mimic. Natural, n-am putut să mă abțin și i-am
 spus și eu părerea mea, în această privință.

BĂNEA: Și ți-a trîntit telefonul în nas, nu?

BARCIAN: Exact... Atunci, m-am enervat și, în zece
 minute, am fost la ea... Era să calc și un invalid
 de război, cu mașina. Așa am gonit... Și-acolo, îți
 închipui ce-a urmat !...

BĂNEA *(clătînd din cap):* îmi închipui !...

BARCIAN: Pînă la urmă, era ceva infernal. Eu urlam,
 ea plîngea și Bubi lătra... Am plecat fără „bună
 ziua”. Mi-am făcut datoria la club și, pe urmă,
 m-am dus la „Monte Cristo”, unde am băut în
 neștire whisky, coniac, șampanie și bineînțeles, la
 trei dimineața, i-am dat tot eu, un telefon...

BĂNEA: Ca să-ntrebi ce mai face cățelul, nu?

BARCIAN: Ai dreptate, să-ți bați joc de mine. Merit!...
 Fiindcă de îndată ce mi-a recunoscut vocea, a
 trîntit receptorul și a închis fără nici un cuvînt...

BĂNEA: Poate ai deșteptat-o din somn și în primele
 momente...

BAECIAN: NU, că nu dormea ea, fiindcă a răspuns j. primul apel al telefonului. Dormea, probabil domnit Bubi... Și ea îl veghea, să nu cumva să se dezvelească, în somn!...

BĂNEA: Dar, ce-are conu Bubi, în fond?

BAECIAN: Dracu să-l ia... Data trecută când a căzut i. pat... mi se pare c-a avut colibacili...

BĂNEA: A, da!... Când l-ai trimis la Karlsbad...

BAECIAN: Că l-am trimis pe el, nu e nimic... Dar a trebuit să stau și eu, treizeci de zile, la Karlsbad ca să-mi petrec concediul, uitându-mă cum îj face dumnealui cura... *(Se ridică de la birou.)* Spune și tu, *mon cher*, dacă e posibil una ca asta? În definitiv, eu aveam toate motivele să fiu jignit, aseară. Și totuși îmi calc pe suflet și, știi că asta mie mi se întâmplă foarte rar, telefonez, la trei dimineața. Era clar că vroiam să socotesc incidentul închis... Și ea, în loc să aprecieze gestul meu, să găsească un cuvânt — cuvântul acela care trebuie găsit în asemenea împrejurări și, care șterge pe toate celelalte spuse înaintea lui - îmi închide telefonul ostentativ. E posibil, spune?

BĂNEA: Din moment ce lucrurile s-au petrecut, însemnează că a fost posibil...

BAECIAN: Bine, dar cât o să mai dureze situația asta?

BĂNEA: Atîta timp cât o să mai vrei s-o suportți.

BAECIAN: Am încercat toate soluțiile...

BĂNEA: Afară de una...

BAECIAN: Care?

BĂNEA: Singura valabilă! Să te desparți de Paloma.

BAECIAN: Dar de ce să mă despart eu de ea, pentru un câine?

BĂNEA: Fiindcă ea nu se desparte de câine, pentru tine...

BAECIAN: A, nu! Nu vreau să-i dau satisfacția asta.

BĂNEA: Cui?

BAECIAN *(serios, ca și cum ar vorbi despre un om):* Lui! •• *(Alt ton.)* Că e și impertinent, domnule! Am impresia că înțelege, exact, totul și își bate joc de mine... Și are o nutră ironică, când se uită la mine, de să-l iei la palme, nu altceva...

BĂNEA: Eu, în locul tău, l-aș lua „la picioare”, nu la palme. E mult mai cavaleresc, în materie!

BAECIAN: Dar ce, pot să-l ating?... Abia îmi permite să-l mîngîi...

BĂNEA: Și când îl mîngîi așa, pe la botișor, de ce nu iei tu și o bombonică bună în mînă, să i-o strecuri ușor în guriță.

BAECIAN: NUUU, că tipul e prudent. Nu mîncă din mîna mea...

BĂNEA: Atunci, poate are noroc s-o găsească pe jos...

BAECIAN: Dar dacă o găsește Paloma, înaintea lui?

BĂNEA: Sper că n-o s-o înghită ea...

BARCIAN: Dar o să se întrebe ce caută bomboana pe jos și cine a putut să o aducă? Și de ce a adus-o! Și, pînă la urmă, aș înghiți tot eu hapul.

BĂNEA: Prin urmare, Bubi e mai tare decît tine?...

BAECIAN *(un pic jenat și amar):* Da! E mai tare, Georgel, dragă! Fiindcă mai tare decît mine e slăbiciunea mea pentru Paloma!...

BĂNEA: Tare slăbiciune, s-ar putea zice...

BAECIAN *(CU sinceritate):* Se vede că am îmbătrînit! Știi bine, că Paloma nu e singura mea „metresă”. Adică una din acele numeroase femei care au trecut prin viața mea și cu care am înțeles să-mi „mobilez” existența, atît de strîns centrată în șuruburile ei.

BĂNEA: Cu vîrsta, vorba ta, se mai rod ghiventurile și se mai slăbesc șuruburile existenței.

BAECIAN: Și, dacă ar fi numai atît, n-ar fi nimic prea grav. Dar, de această dată, dincolo de calculele mele atente și de prevederile mele comode și obișnuite, s-a produs un lucru nou... *(îl privește pe Bănea, plin.)*

BĂNEA: Mi le-ai spus. Ai îmbătrînit!

BARCIAN: NU! M-am îndrăgostit. *(Un timp.)* M-am îndrăgostit la bătrînețe și asta e cu totul altceva...

BĂNEA: Mai ales pentru un om ca tine, care n-a cunoscut dragostea decît din romane.

BARCIAN (*mînăru*): N-am citit niciodată nimic. (*Un timp.*) Dragostea adevărată, asta care îmi turbură acum „bătrînețile”, n-am cunoscut-o prin „femei” i Am cunoscut-o numai printr-o singură femeie. Prin Paloma !

BĂNEA: Sincerele mele condoleanțe !

BARCIAN (*CU un suris*): Mersi !... Le primesc cu resemnare și — fiindcă aseară n-ai fost la club să te bucuri și tu de ghinionul meu — te invit astăzi la dejun. (*Cu oarecare lirism.*) Mergem undeva, la marginea Bucureștiului, să mîncăm „la cămăși”, într-o grădină de vară. Oa pe vremea cînd eram colegi, la Iași, la „Liceul Internat”.

BĂNEA: Poarte bună idee, să ne reamintim copilăria. Tot am dat — unul dintre noi — în mintea copiilor.

DOMNIȘOARA HAGIU (*intră*): Domnule director general... Soția dumneavoastră dorește să vă vadă imediat...

BARCIAN (*surprins*): Soția mea?...

DOMNIȘOARA HAGIU (*care e convinsă ăe contrariu*): Așa mi-a spus... Pe cartea de vizită, însă, pe care a dat-o ușierului, e scris un nume, ceva așa, de romanță. Nici nu mi-l mai amintesc bine: *Cara-Picina, Manolitta, La Paloma...*

BĂNEA (*care s-a luminat*): Sau *Pe lingă plopii fără soț*. Nu?

DOMNIȘOARA HAGIU: Da, ceva în genul ăsta !... Și foarte cunoscut.

BARCIAN (*rece*): Este pentru a doua oară astăzi, domnișoară Hagiu, cînd mă văd obligat să-ți atrag atenția, că nu-mi plac glumele cu subalternii... Nici nu le fac, nici nu le accept. Poftește pe soția mea. te rog, și totodată amendează-te cu leafa pe trei zile... îmi aduci hîrtia la semnat și se va afișa pe tabelul de pedepse...

DOMNIȘOARA HAGIU: A m înțeles, domnule director general... (*Iese.*)

BĂNEA : Cred că e cazul să amânăm dejunul... (*Se ridică.*)

BARCIAN (*neconvins*): De ce?

BĂNEA: Fiindcă, după vizita asta „inopinată” a Palomei, e probabil că, în concluzie, să luați dejunul în trei... Tu, porumbița și cățelul...

BARCIAN: Și ce te-ar deranja să fii al patrulea?

BĂNEA: Nimic... Mă obișnuisem însă cu gîndul c-o să mîncăm. „la cămăși” ca pe vremea „Liceului Internat”... Văd însă că iarăși triumfă... pijamalele !...

BARCIAN: Treci dincolo în fumoar și scutește-mă de ironii.

BĂNEA (*ieșind*): Partea proastă e că, implicit, mă scu-tești tu de un dejun... (*în canatul ușii, dinspre fumoar.*) Și măcar să fi fost și eu aseară, la club!... (*A ieșit.*)

DOMNIȘOARA HAGIU (*intră și anunță ca un ușier*): Doamna Barcian...

(*Iese și face loc, rece și ceremonioasă, Palomei care intră.*)

PALOMA (*intrînd. E palidă, „bulversată”, foarte urgentă și nenorocită, în gesturi și debit*): Dar insuportabilă e domnișoara asta. S-o dai afară, te rog !

BARCIAN: NU strică ea, dar e foarte posibil s-o și concediez. Tu i-ai spus că ești soția mea, și te-a anunțat, în consecință.

PALOMA (*ironică*): Ce să fac? Altminteri nu m-ar fi primit... Pentru mine toate ușile tale sînt închise, afară de a mea care trebuie să te aștepte deschisă, în permanență, la orice oră din zi și din noapte.

BARCIAN: CU mici excepții... Cum a fost, de exemplu, azi-noapte.

PALOMA (*repede, cu un gest de panică*): A h ! Nu, te rog ! Nu-mi mai aduce aminte de azi-noapte.

BARCIAN: Și-apoi, noi avem un consemn asupra căruia ai căzut de acord, de la începutul legăturii noastre... Nu mă cauți niciodată, nicăieri. Nici la societate, nici acasă... Nici...

PALOMA (*îl oprește, căzînd pe fotoliul din fața biroului*): Nu există nici un fel de consemn, cînd Bubi e bolnav pe moarte. (*Tragică.*) Sînt nenorocită, Andy... (*Plînge.*) Moare Bubi, Andy !

BARCIAN (*fără să arate că se bucură, dar publicul trebuie, totuși, să vadă că vestea cu boala lui Bubi îl încîntă*): Dar ce-are? (*Se preface îngrijorat.*)

PALOMA: NU știu. Nu se știe încă precis... Toți doctorii pe care i-am chemat, pînă acum, nu au fost ÎQ stare să-i pună un diagnostic. Și, între timp, adoratul meu se topește pe piciorușe... Pe toate patru] (*Plînge din nou.*) Nici „sluj” nu mai poate să facă” ca să-i arăt pisicuța de pluș cu care îi place să se joace.

BAECIAN (*pe același ton de mulțumire crescută și conținută în proporție*): Dar nu trebuie să te alarmezi, draga mea ! (*Trece de la birou și vine lîngă ea, mîngîind-o pe umeri.*) O să chemăm imediat, perectorul Facultății de medicină veterinară și pe toți savanții, în materie de căței...

PALOMA (*printre suspine*): De-aia am și venit la tine! Tu trebuie să-i cunoști. Și chiar dacă nu-i cunoști tu, trebuie să te cunoască ei pe tine... Eoagă-i, imploră-i să mi-l scape ! Spune-le că e vorba fle tot ce ai tu mai scump pe lume... că Bubi e ca și propriul tău copil... Dă-le cît vor...

BAECIAN: Dar, sigur, draga mea... N-ai nici o grijă... Bubi va fi îngrijit, pînă la sfîrșit... (*I-a scăpat porumbelul din gură.*) Ca și propriul meu copil...

PALOMA (*fixîndu-l, pisicește, dintre lacrimi*): De ce spui „pînă la sfîrșit”! De ce-i cobești? Așa ai făcut și azi-noapte, cînd ai telefonat, la trei. L-ai trezit din somn și de-atunci, a-nceput să-i crească febra...

BAECIAN: Iartă-mă, draga mea ! Te rog să crezi că n-ara făcut-o cu nici o intenție, în ceea ce îl privește. B o simplă coincidență, îți jur ! (*După o mică pauză, cu un licăr de speranță în ochi.*) Și are mult? (*Se gîndește la febră.*)

PALOMA (*arithmetic*): Opt scaune, după ce ai telefonat tu și cu douăsprezece, înainte, va să zică, douăzeci și cinci de scaune, în zece ore... Are toate sinrptomele de holeră... (*E gata să plîngă din nou.*)

BAECIAN: A, bun ! Dar eu nu te-ntrebam de scaune. Te-ntrebam de febră. Poate e o simplă indigestie. Ce-a mîncat aseară?

PALOMA: Nimic. O supă de zarzavat, un iaurt și un pic de compot de piersici, fiindcă, bineînțeles, imediat

ce-am văzut că are febră după-masă, l-am pus la regim.

J5AUCIAN: Și la dejun ce mîncase?

PALOMA: Un șoarice, închipuiește-ți. Și, șoarecii, se știe că sînt plini de microbi de ciumă și de holeră. Dar, de fapt nu l-a mîncat propriu-zis. A pus numai un pic laba pe el, crezînd că e șoricelul lui de cauciuc. Bineînțeles, imediat l-am dezinfectat cu alcool pe labe, i-am dat o sulfamidă și i-am făcut gargară cu clorat de potasiu, amestecat cu apă oxigenată de 1/2 volume și cu gargarism *chauvin*. La masă, însă, n-a avut poftă de mîncare deloc... Nici savarina, care e pasiunea lui, n-a vrut s-o atingă. Se uita la ea și parcă plîngea în frișca.

BAECIAN (*pe gîndul lui*): Și-acum ce febră are?

PALOMA (*plîngînd din nou*): Cînd am plecat eu avea 39 și 6...

BAECIAN (*grav și interesat*): Bectal?

PALOMA: NU ! La subțioara din față. Cred însă că avea mult mai mult și m-a mințit sora de caritate, ca să nu mă impresionez.

BAECIAN: Ai făcut foarte bine că i-ai adus o soră de caritate... Să te menajezi un pic pe tine. (*Un timp mic.*) Și ca „moral” cum se simte?

PALOMA: Distrus complet. Parcă înțelege că moare. Și are o privire, Andy ! Nici nu pot să ți-o descriu... Nici cel mai mare artist din lume, nu poate să exprime impresia lui, că se duce. Am telefonat la tine de douăzeci de ori și tot timpul mi-a răspuns, probabil domnișoara care m-a introdus (*gest spre ușa pe care a ieșit domnișoara Hagi*), că nu ești la birou. Ba că ai fost și revii, ba că ai plecat și nu te mai întorci... Ba că te întorci și nu mai revii. Si ce mă enerva mai mult este că îmi spunea — că, 'toate astea — se întîmplă fie un sfert de ceas după, fie un sfert de oră înainte. Și-atunci a trebuit să mă îmbrac eu, distrusă, așa cum eram, și să viu personal la tine... îți închipui că am nevoie de bani și n-am un leu în casă...

BABCIAN (*fals, galant*): De ce n-ai trimis servitoarea Pentru un fleac ca ăsta nu trebuia să te deranjezi tu !... (*Se îndreaptă spre casa de bani și dă replia în timp ce-o deschide.*) Mi se pare că alaltăieri ți-am dat cincizeci de mii de lei?

PALOMA: Aia mi i-ai dat pentru curse, nu pentru tragedii familiale... în două evenuri și-o martingală s-au dus... Mașina ța e jos?

BARCIAN: Da. Ai nevoie de ea? (*Vine spre Paloma, cu un teanc de bani în mână.*)

PALOMA: Da!... Trebuie să alerg la farmacie, să fac urgent rețetele astea. (*Deschide geanta și le caută.*)

BABCIAN (*îi dă banii*): B mai prudent să fie un taximetru, cu ora... Mașina mea e prea cunoscută și...

PALOMA (*se ridică, cu dispreț, în replică*): Și în fața morții ești tot prudent !!!... îți mulțumesc ! Mersi! (*Bagă banii în geantă.*) Fii liniștit ! O să iau uri taximetru, ca să nu te compromit.

BABCIAN; Te superi degeaba, draga mea...

PALOMA: Dacă era bolnav cîinele nevesti-ti, i-ai fi dat și avionul Societății, numai să ajungă mai repede la farmacie... Noi, însă, astea „întreținutele” nu însemnăm nimic decît între patru ziduri. Și încă ! (*Se îndreaptă spre ușă.*)

BABCIAN (*o conduce*): Hai, hai ! Nu te mai enerva că n-o să fie nimic grav ! O să treacă și asta... Am eu presimțirile mele, că Bubi se face bine. Și, pînă te întorci tu acasă cu doctoriile, telefonez la toți veterinarii celebri să vie la consult...

PALOMA (*din prag*): Andy! (*îl privește tragic.*) Dacă moare Bubi, mă sinucid, să știi..!

BABCIAN: Vorbești copilării!... Cum o să moară Bubi? Și chiar dacă, Doamne ferește, s-ar întâmplă nenorocirea asta, de ce să te sinucizi și tu? Ce? Eu nu însemn nimic pentru tine?

PALOMA (*evită răspunsul și privește spre ușa domnișoarei Hagi*): Condu-mă tu că, dacă mă'mai conduce codobatura aia cu ochelari, sînt în stare să-i fac o gafă în păr...

(*Barcian o conduce pe Paloma. Scena rămîne goală o clipă, în cuprinsul căreia, Bănea revine din fumoară.*)

BĂNEA (*singur, închinîndu-se cu evlavie*): Mare e și grădina lui Dumnezeu ! Și se umple, se umple mereu cu specii noi ! ! !...

BABCIAN (*intră. E vesel, exuberant. Cum dă cu ochii de Bănea, deschide brațele larg*): Pupă-mă repede, Georgel !

BĂNEA: în ce scop?

BABCIAN: A murit Bubi!... E pe moartea!... E ca și mort ! Am scăpat, mă !... (*îl ia pe Bănea în brațe și-l sărută.*) Am scăpat !

BĂNEA: Să-ți ajute Dumnezeu! Am auzit tot, că am ascultat la ușă, ca să văd cît ești de poltron...

BABCIAN: Și-am fost? Fii sincer!...

BĂNEA: Hm !... Ți-ai jucat rolul destul de onorabil, după replici... Fizionomia n-am putut însă să ți-o controlez, că era cheia în broască...

BABCIAN: A murit Bubi, mă ! Tu îți dai seama ce e asta? A murit Bubi !

BĂNEA: Stai, stai, bre, nu te bucura. N-a murit încă... dar se pare că e pe drumul cel bun...

BABCIAN: Douăzeci și cinci de scaune, mă? Păi, asta nu mai e indigestie ! E sală de cinematograful... Dacă mai are, cu ajutorul lui Dumnezeu, încă cinci, șase scaune azi, nu mai rămîne nimic din el. Conform principiului lui Lavoisier... Totul se preface...

BĂNEA: NU uita să dai telefoanele pentru consult... Mai ales că rivalul îți moare, trebuie să te porți cavale-rește, pînă la urmă.

BABCIAN: Le clă domnișoara Hagi. Toată Facultatea de medicină veterinară va fi, într-un sfert de ceas, la căpătîiul ilustrului dispărut. (*Un timp, aprinzînd fericit o țigară de foi.*) Și să vezi că o să mă obligi să mă îmbrac și în doliu !...

BĂNEA: Nu m-aș mira...

BABCIAN: Sînt în stare să-i dau și un „ajutor” de înmormîntare de la Societate, numai să știu că am scăpat de el! Apropo ! Ce fel de funeralii se fac la cîini?

BĂNEA (*tot serios, cum a întrebat și Barcian*): Dric cu sase cai, muzica militară și corul Societății pentru

protecția animalelor. Pe urmă, faci un parastas ^_o oase la serviciul de ecarisaj...

BARCIAN (*conștient ăe riăicul*): Bine, bine, bine! M-am lămurit. (*Bîăe.*) Și pe urmă, la pomană, distribui cîte o blană de canin la toate proprietărele de căței din cartier.

DOMNIȘOARA HAGIU (*intră*): Am telefonat, domnule director general. Rectorul Facultății de medicină veterinară și cu doi colegi ai săi, profesori universitari, vor fi imediat la adresa indicată. Tocmai plecau de la facultate și se duc direct cu mașina. (*îi întinăe o hîrtie.*) Vă rog să binevoiți să semnați.

BARCIAN: Ce e asta?

DOMNIȘOARA HAGIU: Amenda mea cu leafa pe trei zile...

BARCIAN (*vesel, alt ton*): Dar ce? Dumneata m-ai luat în serios?

DOMNIȘOARA HAGIU: EU vă iau totdeauna în serios. Nu pot să-mi permit glume cu superiorii mei. Și-aici este demisia mea, pe care vă rog să mi-o primiți, pe data de azi.

BARCIAN (*privină-o jovial*): NU, domnișoară Hagiu. Astăzi nu primesc nici un fel de demisie... (*I-o respinge amabil, împingînu-i-o în mîna cu care i-a întins-o.*) Și nu vreau să fie nici un om supărat în instituție... Sper că n-ai avut timp să comunici, solicitanților de-adineauri, rezoluția la cererile respective...

DOMNIȘOARA HAGIU: NU. în acest moment adresele se bat la mașină.

BARCIAN: Perfect. Fii drăguță, te rog, și spune-i dactilografei să schimbe numai un singur cuvînt din textul acestor adrese. Să taie un „nu” ca să rămîină „se aprobă”, în loc de „nu se aprobă”.

DOMNIȘOARA HAGIU (*foarte surprinsă*): Reveniți asupra rezoluțiilor dumneavoastră?

BARCIAN: Categorie. Și e pentru prima dată în viat* mea... Astăzi, însă, trăiesc o zi excepțională și mulțumirea mea vreau s-o împart cu toți colaboratorii mei... Dar, pentru că schimbarea acestor rezoluții să nu rămîină consemnată în scripte, distrugi

primele cereri pe care am scris „nu” și îmi faci altele identice, pe care voi scrie „da”. Ne-am înțeles?

DOMNIȘOARA HAGIU (*care nu-și revine ușor ăin uimire*): Desigur, domnule director general...

BARCIAN: Cît privește memoriul pentru mărirea salariilor, anunță verbal, în numele meu, că le măresc — chiar de luna asta. Cu cît, însă, nu știu... De mărit însă le măresc. Nu după calcule de contabilitate, ci după meritul fiecăruia dintre dumneavoastră. Și cum toți funcționarii mei sînt merituoși, sper că toată lumea va fi mulțumită.

DOMNIȘOARA HAGIU (*exultîă ăe bucurie*): Fericită, domnule director general.

BARCIAN: CU atît mai bine, domnișoară Hagiu... Sîntem *en carte* cu toții... Mîine de dimineață să am, te rog, pe birou, un tabel al tuturor salariaților noștri, cu leafa pe care o primește fiecare.

DOMNIȘOARA HAGIU: Da, domnule director general. (*Pre-gătîănu-se să iasă.*) Și, în numele tuturor colegilor mei, îmi permit să fiu cea dintîi care să vă mulțumesc.

BARCIAN (*vesel*): Să fiți sănătoși.

DOMNIȘOARA HAGIU (*iese*): Mai aveți să-mi comunicați ceva?

BARCIAN (*pe același ton*): Da! Că arăți foarte bine astăzi.

DOMNIȘOARA HAGIU: Știu eu? Poate din cauza emoției... Altminteri, eu arăt, în fiecare zi, la fel de prost... E genul meu. (*Iese fistîcîtă, fără șarje la fistîceală.*)

BĂNEA: Va să zică, Bubi, ți-a luat locul, nu numai în viața ta particulară dar și la Societate.

BAECIAN (*e atît ăe mulțumit ăe propriile lui gîăuri, că nu prinăe... finețea*): De ce?

BĂNEA: Cred că e pentru prima dată, în istoria industrială a lumii, cînd un cîine mărește lefurile funcționarilor unei mari întreprinderi și ia conducerea efectivă a destinelor ei...

BARCIAN (*rîzîă ăe gluma lui Bănea și punîănu-se pe același ton cu el*): Noroc că e primul și ultimul lui gest, în această privință !...

BĂNEA: Și parcă văd, fără nici un pic de jenă, o să te bucuri de toată recunoștiința, care, de fapt, }j revine lui...

BARCIAN: Sper să mă bucur de ceva cu mult mai important... De liniștea mea și de agrementul complet al ultimelor exuberanțe pe care mi le mai îngăduie vârsta... Tu nu îți poți da seama ce-a însemnat în viața mea cu Paloma, Bubi ăsta !... Din cauza lui n-a putut să fie niciodată, integral, a mea... Tu știi că fiara dormea în pat cu noi?

BĂNEA: în cazul ăsta, nu te poți plînge că, în acest moment crucial al dragostei... *elle n'avait pas du chien...*

BARCIAN (*pe tonul lui Bănea, mai departe*): Care dormea însă la picioarele noastre și asta, numai în nopțile când dormeam eu la Paloma. Altminteri, nu l-ai fi scos din culcușul lui, instalat sub pian, pentru nimic în lume... Odată, chiar îmi aduc aminte, mîncasem niște icre negre și-aveam o noapte albă... Nu puteam cu nici un chip să adorm. Ei bine, la prima mișcare pe care mi-am permis s-o fac, ca să mă răsucesc în pat, s-a năpustit la mine pe sub cuvertură și m-a mușcat de picior...

BĂNEA: Aaaa ! Acum cinci luni când șchiopătai și spuneai că ai avut un accident de schi la Sinaia...

BARCIAN: Exact... Numai că accidentul nu era de schi, ci era de *seidenpinch*.

BĂNEA: Abia acum înțeleg de ce spuneai tu, că ai avut accidentul pe Piscul cîinelui. Dar de fapt n-a fost pisc, a fost numai bot.

BARCIAN: Cîinele ăsta, Georgel dragă, nu mai era un cățel oarecare. Era teroarea personificată... Teroarea în patru labe și cu fundă bleu la gît... în sfîrșit ! O să-ți povestesc la masă cîte am îndurat de la el... Eu !... Eu, mă ! îți dai tu seama ce înseamnă asta? Eu, Andrei Barcian, de la un *seidenpincM...* Eu care am răsturnat guverne, care am prăbușit întreprinderi și gloriei, eu, omul tare, omul neclintit, granitul în frac, cum știi că mi se spune... Și, totdeauna, Bubi a fost mai tare decît

mine... Lupta dintre om și patrupeze s-a soldat, totdeauna, în favoarea lui... Ca Făt-Frumos cu Zmeul...

J3ANEA: Nu-nțeleg ce vrei să spui...

BARCIAN: Nu mai ții minte, basmele?... Măgarul ăla de Făt-Frumos avea toate avantajele și nici un merit personal... Indiferent dacă maică-sa era iapă sau babă, onorată de maternitate la adinea bătrînețe, tipul, prin definiție frumos și-atît, creștea într-o zi cît alți copii, cu părinți în regulă, în șapte ani... El se năștea de-a dreptul învățat, cînd ceilalți învățau lecțiile ani întregi... Și toate Cosîzenele se amorezau din oficiu de dumnealui, fără ca, măcar, să-l știe cum arată la față... Bietul Zmeu, îndrăgostit sincer și în cunoștință de cauză, făcea toate eforturile ca să-și aducă iubita la domiciliu. Bisca, lupta, suferea... Și era brav. Totdeauna înțelegea să-și ia răspunderea faptelor și să facă față dușmanului... Ori, cînd se lua la trîntă, ce se întîmplă? Cînd, dintr-o smucitură bărbătească, Zmeul îl băga pe domnul Făt-Frumos în pămînt, hop! venea o pasăre să-i dea apă să bea și să-i șteargă broboanele de pe frunte, în timp ce Zmeul plesnea de sete și era lac de sudoare... Toată lumea ținea cu Făt-Frumos... Zînele îi dau batiste fermecate, pomii îi arătau drumul, păsările îl hrăneau la timp, caii îl purtau prin nori și îi făceau educația intelectuală ca să ajungă, pe munca altora, la camera unde aștepta în cuia Cosînzeana. Pînă și ușa i se deschidea singură din lacăt și, frumoasa, îi cădea plăcintă în brațe. Junele o puneau în șa și, p-aici ți-e drumul, pe spinarea cailor năzdrăvani... Și bietul Zmeu, cu muierea fugită de-acasă, o lua singur și bărbătește după el... Mînea pămînt și înghițea nori să-i ajungă... Și cînd să pună mîna pe măgar, hop, ăla îi arunca o perie în nas, care se făcea padure de netrecut, ori o oglindă care se făcea lac, ori o piatră care se făcea munte și-așa mai departe... Prin urmare, Zmeul, cu ponoasele în spinare și kir Făt-Frumos cu foloasele în brațe. Prin urmare, unde e meritul lui Făt-Frumos? N-avea

nici unul. Toate vietățile și nevietățile pământului îi dau ajutor numai lui... Zmeului, niciuna... El lucra numai pe proprii mijloace... și deși era viteaz, întreprinzător, îndrăzneț, curajos și-așa mai încolo, celălalt era mai tare totdeauna... Ca Bubi al meu...

BĂNEA (*care l-a ascultat amuzat*): Va să zică, recunoști că ești Zmeu !...

BARCIAN: De-ălălalt, însă. De hîrtie și cu coadă ! Cit mai mă ține așa... și mai pot încă să zbîrnii...

BĂNEA: Știi, însă, că orice zmeu are o spetează care e mai importantă ca toate și care se numește cap.

BARCIAN: Știu.

BĂNEA: Da. Și cînd și-l pierde, din trei tumbe, caile din nori la pămînt.

BARCIAN: N-ai nici o grijă. La mine capul e bine legat de restul zmeului... (*Se uită la ceas.*) Unde mîncăm!

BĂNEA: Unde vrei, numai, mai repede... Mi s-a făcut o foame de *glob-trotter*, înainte de ultima escală...

BARCIAN: E U zic să mîncăm, totuși, în centru. Cîrciumele astea, de la periferie, nu au telefon și așa vrea să comunic Palomei, unde mă poate găsi, în cazul cînd are să-mi aducă la cunoștință vreo tristă noutate...

BĂNEA: Și cămășile?

BARCIAN: Mîncăm la „Capsa”, într-un *separe*... Putem să stăm și în costum de baie. Te fac niște stridii.

BĂNEA: Are?

BARCIAN: Aseară au sosit, *par avion*, de la Constantino-pole... (*Sună telefonul.*) Dacă domnișoara Hagi-mi-a dat legătura direct, trebuie să fie ceva foarte important... (*Ridică receptorul și cu o mutră fericită, cîntă poezie.*) Dăăăă Doamneeee !... (*Apoi grav la telefon.*) Alo !... Da !... Eu, dragă... Tocmai vream să chem, să te întreb dacă a avut loc consultul și dacă... Cum? Nici n-a mai fost nevoie de consult? (*Face cu ochiul, fericit, lui Bănea.*) Dumnezeu să-l ierte !... (*Face pe tragicul în ton.*) Mai rar, te rog, că nu pricep nimic ! (*Ascultă atent și încremenește.*)

BĂNEA (*devine și el atent. Surîde ușor*).

BARCIAN (*la telefon*): E bravo!... Bravo!... Cum nu sînt entuziasmat? (*Se așază moale pe fotoliu.*) Dar sînt fericit, draga mea !... îmi vine să dansez de bucurie... în primul rînd pentru tine, apoi pentru el... Și pentru mine, firește... Fericirea ta, știi bine, e și fericirea mea...

BĂNEA (*se prăpădește de rîs, discret totuși*).

BAECIAN (*cadaveric, lugubru*): Mulțumesc lui Dumnezeu, c-a scăpat... Bine!... Bine... Cu cea mai mare plăcere. Viu imediat. Trebuie s-aduc ceva, pentru masă? De care preferi? Tescuite sau moi? Și-așa, și-așa. Da, sigur, e cea mai bună idee. Și lui Bubișor, ce pot să-i aduc? Am văzut o zgardă la „Beckman”... Bine, draga mea ! M-arunc în mașină și viu... Te sărut... (*închide. Rămîne cu un aer de idiot, pe fotoliu.*)

BĂNEA (*ride încă*): Făt-Frumos !...

BAECIAN (*se ridică după o clipă*): Nu rîde, Georgel, că nu e de rîs deloc... Ceea ce mi se întîmplă, e tragic... Auzi, mă? E în afară de orice pericol... Un imbecil de doctor i-a făcut azi-dimineață o injecție cu penicilină și acum nu mai are nimic... A lătrat la toți savanții din consult, de parcă erau taxatorii de la lumina electrică... (*Se plimbă, deprimat, agitat.*) Și, în timp ce eu spumeg, dumnealui, auzi? Se joacă de-a caii, cu pisica, în hol... (*Un timp.*) A, nu !... De data asta însă, nu-i mai merge... (*Se oprește în fața lui Bănea.*) Nu-i mai merge, Georgel, auzi? M-am obișnuit cu ideea că trebuie să moară și deci... (*Se oprește ca și cum i-ar fi frică să spună cuvîntul.*)

BĂNEA: Trebuie să te obișnuiești acum cu ideea că trăiește...

BAECIAN (*serios, pe tonul unei discuții grave*): Nicio-dată !... Și asta, pentru că simt nevoia, oricît și s-ar părea de ridicul, să-mi dovedesc — inie, în primul rînd — că sînt un om tare... Un om decis să lupte cu toate mijloacele care îi stau la îndemînă. Fără alege-re.

BĂNEA : Și-atunci?

BAECIAN (*CU O ușoară ezitare*): Atunci, avînd în vedere că acest cîine este rivalul meu în dragoste, îl voi trata ca atare...

BĂNEA : Ce înțelegi prin „atare”?

BAECIAN: în dragoste și, mai ales, într-o dragoste tardivă, umilitoare și definitivă, ca a mea, rivalii se înlătură... Prin crimă chiar...

BĂNEA : Va să zică, vrei să fii mai cîine decît el?

BAECIAN (*serios, fără să fie atent, cît e de ridicul*): El

- de ce își arogă attribute de om? Eu nu mă bag în cotețul lui. El de ce se bagă în casa mea?...

BĂNEA: Uîți însă că ăsta nu s-a născut în coteț. A deschis ochii în brațele Palomei și acolo te-a,î băgat tu peste el.

DOMNIȘOARA HAGIU (*bate la ușă și intră fără să mai aștepte confirmarea*): Domnule director general... (*Ea se află încă sub imperiul bucuriei de-adineauri.*) Profitînd de faptul că sînteți, astăzi, atît de bine dispus, îmi permit să vă rog să primiți câteva minute pe Matei Căciulă.

BAECIAN: Cine e ăsta? (*E trezit din gînduri. Aiurit.*)

DOMNIȘOARA HAGIU (*supusă*): Căciulă! Portarul nostru de noapte...

BAECIAN: Căciulă nu mai e, de ieri, portarul nostru. E concediat în cadrul reducerilor de personal...

DOMNIȘOARA HAGIU : Știu ! Și tocmai de-aceea, vă roagă să-l primiți și să-l ascultați două minute... Văzînd bucuria generală care s-a produs în toată instituția, cînd am anunțat dispozițiile dumneavoastră de adineauri...

BAECIAN (*CU regret, pe care domnișoara Hagiu nu-l înregistrează*): Le-ai și anunțat?

DOMNIȘOARA HAGIU: Daaa ! Imediat !... Și-atunci, bietul Căciulă, care fiind de treizeci de ani în serviciul Societății, face, ca să zic așa, parte din inventar, s-a gîndit că, poate, fiindcă astăzi aveți o zi atît de fericită și ați fost atît de generos cu toată lumea, ați putea să reveniți asupra concedierii și să-l

mențineți în cadre. Are cinci copii, domnule director general și e și văduv...

J3AKCIAN: Păi, atunci cu cine i-a făcut?

DOMNIȘOARA HAGIU: La, al cincilea i-a murit soția, din naștere...

BARCIAN: Să se sature ! Patru nu-i ajungeau? Eu am unul singur și mi-e peste cap de el... (*Brusc îi vine o idee. După o clipă.*) Trimite-l încoace !

DOMNIȘOARA HAGIU (*veselă*): Vă mulțumesc, domnule director general... Eram sigură că intervenția mea n-o să rămînă fără ecou... (*Iese.*)

BĂNEA: Sper că-l reprimești în slujbă pe nefericitul ăsta !...

BARCIAN: CU anumite condiții, însă!

DOMNIȘOARA HAGIU (*tot veselă, deschide ușa și împinge, ca una de-a casei, pe Căciulă, înăuntru*): Hai, nene Matei ! Curaj !... (*Iese.*)

CĂCIULĂ: Să trăiți, domnule director general...

BARCIAN: Și dumneata la fel...

CĂCIULĂ (*CU un suris, furișat în mustăți*): E !... Cum o să trăiesc eu, la fel ca dumneavoastră? Poate pe lumea cealaltă ! Că, acolo, zice că avem grati-casă, masă, spălat, îmbrăcăminte, tot, și pensie pe deasupra... De-alea, viagele...

BARCIAN: Văd că ești cam bine dispus. (*Și este într-adevăr.*)

CĂCIULĂ: Sînt, vai de capul meu !... Că din două țuici, de bucurie, cînd mi-a dat domnii funcționari coraj. m-am agerit ca din chilul pe care l-am băut la cumnată-meu de revelion.

BAECIAN (*ca să nu lungească vorba*): Ascultă, Matei...

CĂCIULĂ (*poziție de „drepti civil”*): La ordin, domnule director general...

BARCIAN: Cunosc toată situația dumitale.

CĂCIULĂ: Să fie a dracului de situație, domnule director general, să mă scuzați de vorbă urită...

BARCIAN: Taci și ascultă aici !... Te reprimesc în slujbă și, firește, îți măresc și leafa, ca și celorlalți funcționari ai Societății, cu o condițiune...;

CĂCIULĂ: Am înțeles...

BARCIAN: Te rog să-mi faci un serviciu...
ClcruLĂ: Orice, pentru dumneavoastră.
BARCIAN: Un serviciu despre care nu trebuie să știe nimeni, afară de dumneata și de mine...
CĂCIULĂ: Și de dumnealui, că-l văd că trage cu urechea! (*Arată spre Bănea.*)
BARCIAN: Exact... Bagă bine de seamă, Matei... Nu trebuie să știe nimeni. Absolut nimeni... Dacă scapi un cuvânt numai, te dau afară imediat și nu numai atât... Ai de-a face cu mine, înțelege, chiar dacă te-ai ascunde în gaură de șarpe...
CĂCIULĂ (*atent, cât poate să fie, la maximum*): Am înțeles, domnule director general...
BARCIAN: Uite despre ce este vorba!... Astă-seară, la orele zece jumătate, te duci la adresa pe care ți-o scriu eu acuma pe hîrtia asta. (*Ia o foaie de bloc și scrie adresa.*) Ai înțeles? La ora zece și jumătate.
CĂCIULĂ: Mă iertați, domnule director general, dacă îmi permit, dar dacă m-ați reprimit în slujbă, la zece jumătate sînt dejurnă aici și nu pot să părăsesc serviciul...
BARCIAN: Te învoiesc eu și îți ține locul ajutorul dumitale care trebuia să-ți ia locul...
CĂCIULĂ: Am înțeles, domnule director general.
BARCIAN: La adresa asta, se află o casă, singură în curte, fără etaj. O casă boierească.
CĂCIULĂ: A dumneavoastră?
BARCIAN: A mea, firește, că n-o să te trimit noaptea prin case străine... Poarta casei o s-o găsești deschisă. Intri în curte...
CĂCIULĂ: Cîini, e?
BARCIAN: În curte nu e nici un cîine!... Fii foarte atent, acuma! Te oprești la prima ușă a casei...
CĂCIULĂ: Da...
BARCIAN: O descui cu cheia asta... (*Scoate un teanc de chei pe lanț și desprinde tina.*) Uite-o! (*Căciulă o ia.*) Înăuntru, găsești lumina ajrinsă în toată casa... Cum intri, o să auzi că te latră un cîine...
CăciULĂ: E rău?

BARCIAN: E un cățeluș alb, cît un scul de bumbac și cu fundă albastră la gît... Dacă nu-ți iese el înainte, cum probabil o să se întîmple, te duci tu spre camera de unde îl auzi că latră. Toate ușile sînt deschise și toate luminile aprinse... în sfîrșit, cum necum, găsești cățelul — căci sînt patru odăi toate — îl iei frumușel sub haină, ieși pe unde ai intrat, încui ușa pe care ai deschis-o și ieși pe poartă,, pe care o închizi bine la loc și pleci cu cățelul.
CĂCIULĂ: Unde?
BARCIAN: Treaba ta. Totul e să-l omori... II arunci în Dîmbovița, îi dai otravă pe-o stradă dosnică sau pe-un maidan, nu mă interesează. Totul e să-l omori...
CĂCIULĂ: N-am otravă, domnule director general...
BARCIAN: Uite cinci sute de lei (*îi dă*), să cumperi un hap de la o farmacie.
CĂCIULĂ (*ia banii*): Și dacă mă simte cineva cînd fur cățelul din casă?
BARCIAN: N-are cine să te simtă. Nu va fi nimeni, acasă,, după ora zece...
CĂCIULĂ: Atunci, rămîne așa! (*E nedumerit de propunere.*)
BARCIAN: Să nu ți se pară nimic curios... Cățelul ăsta,, la care soția mea ține ca la ochii din cap, e bolnav grav... Are o boală care nu iartă! E „condamnat”, înțelegi? Și-atunci, m-am gîndit că e mai bine să nu-l las să moară, sub ochii soției mele... Pricepi?
CĂCIULĂ (*convins*): Firește, o impresionează la nervi...
BARCIAN: Tocmai!... Va să zică, ne-am înțeles? ...
CĂCIULĂ: Da, domnule director general...
BARCIAN: Îi facem un serviciu dacă îl omorîm, săracul... De ce să se mai chinuie degeaba, dacă tot n-are niți o șansă de scăpare?
CĂCIULĂ: Se vede că are jigodie...
BARCIAN (*CU un surîs, spre Bănea*): Da! Jigodie dublă. Toți doctorii care l-au văzut, au spus că este imposibil ca să mai scape... (*îi dă o mie de lei.*) Și uite și o mie de lei, ca să ai de cheltuială...
CĂCIULĂ: Vorba ăluia! Cheltuieli de înmormîntare... Dar nu cred să-mi trebuie, domnule director gene-

ral. Iau hapul de la spițerie, i-l dau și gata... îl las undeva pe marginea drumului... Că, dacă e mort, nu-l mai privește locul unde i s-a întâmplat nenorocirea.

BARCIAN: Totuși, ține banii la dumneata. Cine știe!... Poate ai nevoie să iei o mașină ca să-l duci cât mai departe, poate vrei să bei ceva înainte, să te îmbărbătezi.

CĂCIULĂ (*ia banii*): înainte ca înainte! Dar „după”, o să mă îmbărbătez cu siguranță, oleacă. Eu n-am omorât, nici măcar o rîmă, în viața mea. Și oricît — cîine, cîine, dar e și el suflet de om. Nici puii de găină nu-i tăiam eu! îi tăia nevasta...

BARCIAN: Mîine dimineață, cum vin la birou, te prezinți și-mi dai raportul... și vezi să nu-mi pierzi cheița de la casă...

CĂCIULĂ: Vai de mine !... N-aveți nici o grijă, domnule director general.

BARCIAN (*îi dă hîrtia*): Uite și adresa, să n-o uiți... Și-acuma, vezi de treabă...

CĂCIULĂ: Să trăiți, domnule director general...

BARCIAN: Umblă sănătos și vezi să nu faci vreo prostie... Dacă la noapte, cînd mă întorc, mai găsesc clinele acasă...

CĂCIULĂ: Să-mi ziceți mie cuțu... Să trăiți ! (*Iese.*)

BARCIAN (*după ieșirea lui Căciulă, privind triumfător pe Bănea*): El Sînt, sau nu sînt tare?

BĂNEA: Tare, în toată afacerea asta, nu ești tu ! E otrava! Tu nu ești decît un hingher abject...

BARCIAN: Ți-am ascultat sfatul...

BĂNEA: Cu o diferență. Eu am spus să-ți suprimi, singur, rivalul!... E foarte ușor să faci crime cu mîinile altuia.

BARCIAN: Adevărații oameni tari, nu scot niciodată castanele din foc cu mîinile lor...

BĂNEA: îți dai seama că — nenorocitul ăsta, numai ca să nu-și piardă slujba — ar fi fost în stare să omoare și un om?

BARCIAN: E U însă, generos, l-am pus să omoare numai un cățel...

BĂNEA: Dacă n-am fi înainte de masă, m-ai dezgusta.

BARCIAN: Te invit la dejun, la Paloma...

BĂNEA: Imposibil... Acuma, cînd știu că soarta lui Bubi e pecetluită, mi-ar fi imposibil să-l văd. Aș fi în stare să te denunț. Nu sînt un complice bun la orice fel de crime...

BARCIAN: Atunci cum facem? Te-am invitat la masă.

BĂNEA: Poarte simplu ! îmi plătești tăcerea și dejunul...

BARCIAN: *AU right...* (*Duce mîna să scoată portofelul. Sună telefonul. Ridică receptorul, cu mîna liberă.*) Alo !... „Petrolstock”... Nu ! Nu, vă rog... Directorul general Barcian nu vine trei zile la birou... E în doliu... (*închide și cortina cade pe replici.*)

ACTUL II

După două zile, după-amiaza, pe la cinci, acasă la Paloma. Holul. Așa cum orice director de scenă trebuie să și-l imagineze cunoscinii!, personal, persoana în casa căreia ne aflăm. Intrare, în fund. Comunicări cu restul apartamentului, în dreapta și stînga... sau oricum altfel. Totul este să se intre pe undeva din afară și să se iasă în două părți, dinăuntru. Peste tot, în vasele de flori — care au fost strînse aici din toată casa — se află flori de diferite feluri. Se vede că au fost trimise recent de la florării. La ridicarea cortinei, Bănea se află singur în scenă. E în picioare lângă o mescioară, ori un birou și citește — indiscret — cărțile de vizită, care au însoțit florile și care se află strînse într-o tipsie de argint.

BĂNEA (*citind pe rînd cărțile de vizită*): „Dna și dl. inginer Miliail Frîncu. Participă sincer la ireparabila pierdere"... (*Alta.*) „Coca Silianu. Alături de tine în nețarmurita durere"... (*Alta.*) „Gabriel Prîslea—Ionești. Cu alese condoleanțe și distinse urări de îmbărbătare"... (*Alta.*) „Panait Comșa, fost ministru! exprimă expresiunea inexprimabilelor sale regrete"... (*Alto.*) *Saint-Bernard*, magazin cu articole canine. Cabinet veterinar. Salon de coafură, tuns și trimaj. Exprimă sincerele sale regrete, pentru pierderea drăgălașului său client."

BABCIAN (*intră, închizînd ușa binîșor, din camera Palomei*).

BĂNEA (*șoptit*): Ce face inconsolabila?

BABCIAN: A mai luat un bromural și s-a liniștit... Sper să adoarmă puțin. (*Se așază.*) Uffff! (*Face un gest de destindere.*) Nici la moartea tatii, n-am pătit atît! (*iși scoate o havană și o aprinde.*)

BĂNEA: Dar, cel puțin, s-a convins că defunctul e mort definitiv?

BABCIAN: Tot mai speră, prin absurd, că Bubi e numai pierdut și că, datorită „marei recompense" pe care am anunțat-o în toate gazetele, o să i-l mai aducă cineva îndărăt...

BĂNEA: Nu i-ai explicat că după două zile de la dispariție, e inutil să mai spere chiar și în absurd?

BABCIAN: Ba da! Ea, însă, tot speră... Numai ca să mă contrazică.

BĂNEA: Pe tine nu te bănuiește de nimic?

BABCIAN: NU!... Mă acuză însă, bineînțeles, ca autor moral al dispariției.

BĂNEA: Pentru care motiv?

BABCIAN: Fiindcă *eu* am insistat să ieșim, alaltăieri seară, în oraș. Pentru că *eu* am fost de părere să concedieze, în după-amiaza aceea, sora de caritate, (*încîntat, pe un surîs larg.*) „De meschin ce sînt!" Fiindcă *eu* i-am dat servitoarei, în seara aceea, două locuri de favoare la cinematograful... Pentru că *eu*, așa mai departe... Eu, eu, eu... Peste tot și mereu *eu*!

BĂNEA: De sinucidere a mai pomenit ceva?

BABCIAN: Nimic. Are impresia că „durerea" îi vine bine... Datorită dispariției lui Bubi, a devenit interesantă în cercul ei de cunoștințe. E ceva! De ieri-dimineață n-a conținut o clipă telefonul... în permanență au fost vizite... (*iși privește ceasul.*) Cred chiar că e momentul să retragem „strategic". E cinci, și de la ora asta încolo încep să vină... condolatorii... (*Se ridică.*) Și ce mă amuză mai mult, este că toți ăștia (*un gest spre flori*), care îi trimit flori și scrisori de condoleanțe, sînt

convinși că „atențiile” se resfrîng și asupra mea...
Cu alte cuvinte, cu ocazia cîinelui, se gudură pe
lîngă mine. (*Surîde.*)

BĂNEA: E ! Ce nu face omul pentru un os !... Mie-mi
spui !

BARCIAN (*CU un gest spre cărțile de vizită din tipsie*):
Și dacă ar ști cum se păcălesc toți ăștia, care regretă
din suflet, că eu jubilez de fericire!... (*Satisfăcut
de el.*) Recunoști, sper, că am dat o lovitură de
maestru...

BĂNEA : De dulău, mai repede !

BARCIAN: Trebuia să rup lanțul, *mon client*, ce vrei? Nu
se mai putea altfel.

BĂNEA : Sper că i-ai dat și o recompensă serioasă „asa-
sinului”*, pe lîngă chestia cu slujba.

BARCIAN: Douăzeci de mii de lei...

BĂNEA : Bine, mă, dacă știai că ai de gînd să dai aseme-
nea recompense fabuloase, de ce nu m-ai pus pe
mine să suprim animalul? Pentru douăzeci de mii
de lei, aș fi fost în stare să-l și mănînc... în locul
dejunului pe care l-am ratat din cauza lui... A
trebuit să învieze, bre, numai ca să am ghinion !

BARCIAN (*rîzînd*): Latră remușcarea în mine, că nu m-am
gîndit la tine. Iartă-mă ! Avînd însă în vedere că
ai fost confidentul și, implicit, complicele meu la
crimă, îți acord un premiu de consolare...

BĂNEA : Cel puțin ai de gînd să mă consolezi mai copios?
Află că sînt profund îndurerat.

BARCIAN (*pe același ton de glumă*): Te consolez în raport
cu proporțiile victimei, nu cu durerea ta...

BĂNEA : Ca să vezi cum mă urmărește ghinionul și aici !
Spune și tu ! Nu putea Paloma să aibă un dog, în
loc de flecuștețul ăla de cățel?

BARCIAN: Bucură-te că n-a avut un șoricar...

BĂNEA: Mă rog ! Și cum calculezi tu, clinii, în bani?

BARCIAN: O să văd eu, la birou, cum e cursul clinilor..-

BĂNEA : La negru, sper?

BARCIAN : De ce? Bietul Bubi era alb ! (*Face un semn ăe
plecare.*) Mai vorbim pe drum...

BĂNEA (*ieșind cu Barcian*): Monumentul ghinionului
sînt, bre ! Și mic și alb !... Dar ți-o fac eu ție, n-ai
nici o grijă ! Mîine o să-i ofer Palomei un cîine
lup. (*Ieșind, pe replici.*) Să te văd cum mai dormi
și cu ăsta la picioare?...

(*Au ieșit. Scena rămîne o clipă goală. Apoi sună telefonul.*)

Zina intră dinspre oficiu. Intrare opusă Ieșirii și camerei
Palomei.)

ZINA (*la telefon*): Alo !... Daa !... Casa doamnei Paloma
Carini, vă rog !... (*Ascultă o clipă, apoi, cu o voce
de ăoliu mare.*) Da, vă rog !... A dispărut alaltăieri-
seară și nu s-a mai întors. Da, vă rog ! Daaa, să-
racul... (*Acuză tonul ăe ăoliu.*) Și noi sîntem con-
vinși că a decedat... Siiiigur. Dacă nu s-a mai
întors pînă acum? ! Așa că, nu mai avem nici o
speranță, vă rog !... Da, vă rog ! îi spun ! Acuma
a adormit puțin, vă rog, dar primește... De la
cinci încolo, primește... S-o vedeți, nici n-o mai
cunoașteți, vă rog ! Este complet deteriorată de
durere... Bine, vă rog ! îi spun, vă rog !... Cu
plăcere, vă rog !... Vaaaai, lăsați... De ce să vă
deranjați prin telefon... îmi dați dumneavoastră
cînd veniți la noi... La revedere, vă rog ! (*închiăe.*)

PALOMA (*intră. F îmbrăcată în ăoliu ăe interior, impro-
vizat, însă cu gust. E nefardată și are o figură „sfî-
șiată. Se mișcă încet, ca o ființă pe care n-o mai
interesează nimic. Totuși, cînd intră, are o lumină
vivoaie în ochi și oarecare energie în replică*): Cine-a
lătrat? Mi s-a părut că latră cineva aici!

ZINA: Nu, conîță. Am vorbit eu la telefon. Domnul
general Troncescu vă roagă să primiți profund
condoleanțele pe care mi le-a spus dumnealui. Mai
că nu plîngea la telefon...

PALOMA : Cred și eu !... Pe Bubi, îl aveam cadou de la
el... Era locotenent-colonel cînd mi l-a dat !... Și
uite ! El a ajuns general la pensie și Bubi al meu...
(*începe să plîngă, prăbușîndu-se pe un fotoliu*) a
ajuns mai cadavru decît el...

ZINA (*înăuioșată*): Nu mai plîngeți, conîță... Poate se
găsește... (*Paloma face un gest ăe negație, ăntre lacri-*

mi.) Nu știu de ce, dar eu cred că se găsește, coniață
(*Paloma repetă mai marcat gestul.*) Să vedeți...
Bu am avut un văr, care s-a pierdut la vârsta „
patru ani, în Moși, și s-a întors tocmai după două-
zeci și cinci de ani, din America... Așa că și Bubi
al nostru...

PALOMA (*tresare la auzul numelui lui Bubi ca dintr-un
vis adine*): A lătrat cineva, sau mi s-a părut mie]

ZiNA: Nu! Tot eu am vorbit. Vă spuneam de cazul cu
vărul meu care s-a pierdut.

PALOMA (*nelămurită bine*): Ce rasă era?

ZINA (*încurcată*): Păiiii... scurțicel așa, cu părul ondulat
și cu ochii albaștri.

PALOMA: *Cocher*, probabil...

ZINA: NUUU ! Era ardelean... Că noi, tot neamul nostru,
sîntem de dincolo... Neam de ciobani...

PALOMA: Și cîinii ciobănești sînt frumoși... Cînd eram
cu conașul meu, de-al treilea, la Sinaia, am făcut
o excursie la o stîna pe munte și-am vrut să-mi
cumpere un cîine ciobănesc... Ciobanul însă n-a
vrut să mi-l vîndă cu nici un chip... Zicea că dacă-l
luăm la oraș se prostește și se face de rasă... (*Of-
tează adine.*) Acuma însă, dacă s-a dus Bubi, s-a
sfîrșit... Nu mai țin în viața mea cîine!... (*Ptînge
din nou.*) N-am să pot să-l uit niciodată !... (*Printre
suspine.*) Adoratul mamei !... Iubitul meu. (*Plînge.
Se aude o sonerie la intrare.*)

ZINA: Primim pe cineva? Sună în față.

PALOMA: Du-te repede! Poate sună Bubi...

ZiNA: Nu cred, coniață, că el n-ajunge pînă la sonerie...
Și dacă e altcineva, primim?

PALOMA: Sigur... Poftești aici și spui că eu sînt leșinat!,
dincolo și viu imediat ce-mi revin... Spui că sînt
cu doctorul care îmi face o injecție... (*leşe în timp
ce Zina o ia spre ieșire.*)

ZINA: Da, coniață! (*Au ieșit amîndouă. Telefonul sună,
în scurta pauză care se face, pînă ce Zina introduce
pe Lelia, împreună cu doamna și domnul Mitică
Popoviceanu, mare mitocan și proprietar de terenuri*

petrolifere.) Luați loc, vă rog... Coniața este leșinată
și vine imediat... Tocmai îi face domnul doctor
veterinar o injecție... (*Popoviceanu ia loc. Zina iese.*)

LELIA: Pe mine, fiind de-a casei, vă rog să mă iertați...
Mă duc lingă ea ! (*Ceea ce și face trecînd în odaia
Palomei.*)

DOAMNA POPOVICEANU: Greață îmi e de prietenele astea
„cele mai bune”, cînd se pun în fason și își dau
aere ! își dă o importanță și asta, de parc-ar fi fost
cățelul ei...

DOMNUL POPOVICEANU: îi face injecție „veterinarul”,
auziși? (*Rîde ușor.*) Veterinarul!

DOAMNA POPOVICEANU: Cît a ținut la javra aia, nu m-aș
mira să se caute și cu veterinar !... Dar, să-ți spun
drept, bine că s-a dus dracului de jigodie ! Trei
perechi de ciorapi mi-a rupt, de trei ori, cînd m-ai
trimis tu la ea în vizită. Și ultima era nailon !
De sticlă și tot mi i-ar fi spart.

DOMNUL POPOVICEANU (*serios, cum îl arăta și mutra*): Și
mie mi-a mîncat o hîrtie de o mie de lei, cînd
jucam pocher și mi-a căzut pe jos... Și-al dracului
cîine ! Numai numerele mi le-a înghițit... (*Se aude
soneria de la intrare.*) Și restul l-a lăsat pe covor...

DOAMNA POPOVICEANU: Altă vizită de condoleanțe!...
(*Zice cu parapon, oarecum.*)

DOMNUL POPOVICEANU: Ce să-i faci, draga mea? Barcian
e tare... Și toată lumea știe cît ținea la cățel!...

DOAMNA POPOVICEANU (*CU invidie*): Fiindcă era al ei !...

DOMNUL POPOVICEANU (*egal, cum este dînsul*): Te cred.
Nu era să ție la el fiindcă era al meu... Parcă noi
n-am venit tot de interes?

DOAMNA POPOVICEANU: în orice caz, noi nu stăm mult...

DOMNUL POPOVICEANU: Sigur. Facem act de prezență și
gata... Atenția e totul, deși se poartă foarte măgar
cu mine. Dar, pînă la urmă, tot o să ne înțelegem.
Cînd am petrol, nu ard eu gazul de pomană.

ZINA (*introduce pe Diana Serian. E o mondenă elegantă
și prețioasă. „Toată lumea” știe că trăiește cu direc-
torul general al Societății petrolifere „Calea Lapte-
lui”*): Pofțiți, doamnă. Coniața vine numaidecât ce

termină leșinatul! Este cu doctorul la injecție...
(*Iese.*)

DIANA: Bună ziua, scumpă doamnă! (*Dă mîna cu doamna Popoviceanu, apoi întinde mîna lui Popoviceanu, care, ceremonios, s-a ridicat în picioare.*) Bună ziua, domnule Popoviceanu... (*Se așază.*) Doar așa la cîte o împrejurare nenorocită să ne mai vedem.

DOAMNA POPOVICEANU: Noi ieșim foarte puțin în lume, de cîtva timp. Soțul meu e suferind...

DIANA (*lui Popoviceanu*): Dumneata! Arăți admirabil! Dar ce ai, coane Mitică?

DOMNUL POPOVICEANU: Am nește uree, pardon de expresie.

DIANA: Multă?

DOMNUL POPOVICEANU (*soției lui*): Cîtă am, Elviro? (*Către Diana.*) Ea îmi ține contabilitatea la analize...

DOAMNA POPOVICEANU: Ultima dată a avut șaptesprezece maxima și zece minima...

DOMNUL POPOVICEANU: Asta e tensiunea, dragă!... Ureea e aialaltă, după foaia cealaltă.

DOAMNA POPOVICEANU: A, da! Uree, ai patru milioane roșie și restul albă... (*Dianeii.*) Își face atîtea analize, că le și încurc, zău așa!... De-aia, conică dragă, să bat în lemn (*ceea ce și face*), e mai bine să fie omul sărac... Nu mai are bani să-i dea pe analize ca să se alarmeze din tot ce scrie pe ele cu roșu. Înainte trăia lumea și fără ele!... Indiferent ce aveai, îți puneai seara toată cutia cu ventuze, luai o aspirină și-un ceai fierbinte și gata! Afară, bineînțeles, de cazurile cînd decideai în familie să-ți faci nițică operație... Acuma, te bolnăvești din cauza medicamentelor, pe cuvîntul meu. Sulfamidă, vitamine, injecții, ultraraze și dracul să le ia cîte mai sînt... S-au zăpăcit și bolile din cauza tratamentului... Te cauți, de exemplu, de apendicită și ai pleumotorax la piept... Sau, ai — cum a fost un caz — ceva extrauterin și doctorii te operează de malarie...

DOMNUL POPOVICEANU (*absolut de părerea nevestii, dar mult mai a la page decît ea*): Acuma am auzit că

americani au scos și aspirină nailon... Și purgative atomice. Ia șeful familiei un bulin și se „purgează” toată casa!...

DOAMNA POPOVICEANU: Eh! (*Cu un oftat de regret.*) Ce să facem? Ne civilizăm, dragă madam Serian!

DIANA: Nu cred, scumpă doamnă! (*Cu un surîs ușor ironic.*) Își fac iluzii, cei care încearcă...

DOMNUL POPOVICEANU (*care parcă a simțit ironia. Prudent, fără să rămînă dator nimic*): Bine, nu este așa, civilizația e un ce care nu se poate așa, hop, odată! Trebuie să vedem mai întîi, nu este așa, ce efecte are la alții, sau asupra lor, și pe urmă să ne adaptăm și noi la progresul ei...

DOAMNA POPOVICEANU: Pozitiv! Dacă ia el purgativ atomic, de ce să mă deranjez eu, care sînt bine cu stomacul? O fi, nu zic, și civilizația asta ceva de capul ei. Dar, eu una, rămîn la sare amară... Că s-a experimentat de-o viață întregă și-a lucrat perfect generații întregi...

LELIA (*intră din odaia Palomei*): Paloma vă roagă s-o iertați încă un moment! Aaaa! Bonjur, conică dragă. (*Dă mîna cu Diana, apoi se așază.*) S-o vedeți în ce hal e!!! (*Face un gest a dezastru*^)

DIANA: Cred și eu! O lovitură ca asta, din senin, te distruge complet. Mai ales cînd ești sensibilă ca ea!

DOAMNA POPOVICEANU: Și ce drăguț era, mititelul de el!... Și manierat... De trei ori cînd am fost aici la vizită, nu s-a mișcat de la picioarele mele... Și să nu credeți că mi-a atins măcar ciorapii?... S-a uitat numai la ei, a văzut că sînt nailon și-a început să dea din coadă la marca lor...

DIANA: I-a admirat! Fiindcă cunoștea și aprecia teribil lucrurile fine, sărăcuțul de el... Cînd îi aduceam ciocolată, dacă nu vedea că scrie pe cutie „Capsa” nici nu se uita la ea. O lăsa pentru pisică!...

DOMNUL POPOVICEANU: Și mie, o dată, cînd jucam, pocher aici, mi-a căzut pe jos o hîrtie de o mie de lei. E! Ce credeți c-a făcut răposatul? A luat-o în gură și, fiindcă nu putea să latre din cauza ei, mi-a

făcut semn cu laba să mă uit la el și mi-a restituit-o imediat. Cu numere cu tot. Pe ochii mei.,

LELIA: Eu una l-am iubit ca pe fratele meu, să vă spurj drept. Și nu pot să concep că n-am să-l mai văd niciodată... Nu-mi vine să realizez. (*Lăcrimează.*)

DOMNUL POPOVICEANU: NU i-ați imortalizat nici o fotografie?

LELIA: Ba da, dar nu e totuna, domnule Popoviceanu !..., Drăgălășenia și inteligența lui, nu se pot reda într-o fotografie... (*Își șterge ochii.*) Și-altceva nou, ce-ați mai auzit?... (*Se aude soneria din față.*)

DOAMNA POPOVICEANU: Ce să mai auzim! (*Prudent.*) Auzi ! Sună cineva... Trebuie să fie alți admiratori...

LELIA: A avut atîția, dragul lui tanti... Nici nu mai avem unde să punem florile, și telefonul a răgușit vorbind...

ZINA (*intră și introduce pe generalul Troncescu*): Poftiți. luați dumneavoastră loc, domnule general. (*K civil.*) Conița este leșinată cu veterinarul și vine numaidecît. (*Iese.*)

GENERALUL TRONCESCU (*solemn și ramolit*): Dumnezeu să-l ierte !...

DOMNUL POPOVICEANU (*face un gest să se închine*): Dumnezeu...

DOAMNA POPOVICEANU: La animale nu se face cruce. Mitică !

GENERALUL TRONCESCU: Sărut mîinile la doamne!... Noroc, șefule! (*Se așază.*)

DIANA: *Bonjour, mon general...*

GENERALUL TRONCESCU (*cu un suris*): *Debloque!*

DOMNUL POPOVICEANU: *Mais... vous... touche... pension!*

GENERALUL TRONCESCU: *Touche*, pe dracul!... Dar să știți că n-aveți dreptate ! în definitiv, și animalele sînt și ele tot suflete omenești... *Animus*, latinește ! Adică suflet și adică tot ceea ce respiră, trăiește și moare... De ce să nu ne închinăm atunci și pentru ele?

DOAMNA POPOVICEANU: Fiindcă animalele n-au religie...

DOMNUL POPOVICEANU: Sigur! Nu sînt ortodoxe...

GENERALUL TRONCESCU : Ei și? De ce să fim noi mai catolici decît Papa?... Este ființe? Au *animus**.

- Are ! Prin urmare, sînt create de Dumnezeu ca și noi? Și de unde putem noi să știm, că n-au și ele religia sa?... Fiindcă nu se exprimă ca să ne spuie? Dar, poate că au și ele o limbă moartă a lor, prin care se înțeleg, ca și noi, prin viu grai.

DOMNUL POPOVICEANU (*sincer*): Cum o să aibă religie, nene, dacă n-au popi?

GENERALUL TRONCESCU: Dar de unde știi dumneata că n-or fi avînd și popi? N-ai fi vrînd acuma să umble animalele cu antiriu, ca să le cunoaștem noi, care sînt fețe bisericești dintre ele? *Soyons serieux*, coane Popovicene ! Că ești petrolist, ce dracu!... Să nu discutăm ca la curs seral.

DOMNUL POPOVICEANU: De fapt, eu n-am nici o pretenție... (*A intrat la idei.*) Și, vorba dumitale, care văd că ești cineva printre animale ! Poți să le știi pe toate? Nu !

GENERALUL TRONCESCU: Am iubit totdeauna animalele și le voi iubi pînă la sfîrșitul vieții mele... întîi vine nevastă-mea, bineînțeles, și pe urmă celelalte pe care le am acasă... Cîini, pisici, canari, broaște țestoase, veverițe... (*Mîndru.*) Am și sticleți !

DIANA (*CU un suris*): Mulți, *mon general*?

GENERALUL TRONCESCU (*același joc*): Colivia plină ! Și pe Bubi tot eu i l-am dat, săracul... (*Be o dungă de vis, ad-hoc.*) Eram locotenent-colonel... Vădov a doua oară, prin deces, c-am avut noroc să scap de ele fără să bruschez lucrurile... Am cunoscut-o pe Paloma la un bal, la Cercul Militar...

DIANA: Va să zică, dumneata o cunoști de cînd erai locotenent-colonel?

GENERALUL TRONCESCU: Proaspăt înaintat, după ce căzusem de cinci ori la examenul de maior.

DOAMNA POPOVICEANU (*interesată, ca și Diana*): Și cam cîți ani să fie de atunci?

GENERALUL TRONCESCU (*pe ginăurile lui lirice și departe de intenția celor două femei*): Păiiii... dacă atunci eu aveam patruzeci și nouă de ani și acuma au șaptezeci, înseamnă că sînt circa douăzeci și unu de ani în cap...

DIANA: Și, Paloma, trebuie să fi avut și ea douăzeci de ani, cel puțin?

DOAMNA POPOVICEANU: Cum să n-aibă, soro, dacă se ducea „singură” la baluri?

DIANA: Atunci, douăzeci pe care îi avea și cu douăzeci și unu care au trecut, asta este, exact... Are patruzeci și cinci de ani...

LELIA: Cum o să aibă patruzeci și cinci, cînd eu sînt mai mică cu trei ani decît ea?

DOAMNA POPOVICEANU: Și, mata, cîți ani ai?

LELIA (*înfîptă*): Din nenorocire, mai mult decît par!... Am împlinit treizeci și doi.

DOMNUL POPOVICEANU (*plăvan*): Acum cîți ani?...
(*Rid toți, generalul cel mai zgomotos. Pe risul acesta, care ia proporții și durează cîteva clipe, apare Paloma, cadaverică, dărîmală, fardată prospăt, de doliu. Adică cu cearcane la ochi, pudrată „ocre” și cu buzele fardate cu „cardinal”. La apariția ei, toți se opresc, brusc, din rîs și își iau aerele de circumstanță.*)

PALOMA: *Bonjour*, dragii mei... (*Vorbește „stins”, ca de departe.*) A lătrat cineva, sau mi s-a părut mie?

DOMNUL POPOVICEANU (*plat*): Nuu !... Cine era să latre? Eîdea domnul general...

GENEEALUL TRONCESCU: Un rîs nervos, bineînțeleș!... Marile dureri provoacă totdeauna reacțiunii contrare...

PALOMA (*așezîndu-se sprijinită, afabil, mai mult decît trebuie, de Lelia*): Nu trebuie să te scuzi, Ticule... N-ai nici un motiv să nu rîzi, dacă-ți vine...

GENERALUL TRONCESCU: NU mă scuz, Palomițo, dar îți dau cuvîntul meu de onoare, că la înmormîntarea lui Katty (*către ceilalți*), soția mea de-a doua, m-a apucat un rîs idiot la biserică, tocmai cînd începuseră prelații să cînte „Veșnica pomenire”... Și din nimic, frate! Dintr-un moft... O mizerabilă de muscă se așezase pe nasul ei și sta înțepenită acolo, de parcă asculta slujba.

PALOMA: Ești oribil, Ticule!... Chiar dacă n-ai iubit-o în viață, nu trebuie s-o bîrfești după moarte !... Mai ales că ți-a lăsat și via prin testament...

DOMNUL POPOVICEANU (*el însuși*): Să aibă ce bea, ca să poată s-o uite bine...

PALOMA: Așa sînteți toți... niște ingrați, niște egoiști... Nu știți decît să luați și să nu dați în schimb nimic... Noi vă dăm totul, vă sacrificăm totul... Vă dăm anii cei mai frumoși... tinerețea...

DOAMNA POPOVICEANU (*O întrerupe, convinsă*): Așa este...

DOMNUL POPOVICEANU (*același joc*): Tu să nu vorbești, că aveai patruzeci și trei de ani cînd te-am luat... Și m-ai mințit că ai treizeci și cinci, pînă a dat Dumnezeu de s-a încordat evenimentele și ți-am văzut actul de naștere, cînd a trebuit să-ți scot buletinul de populație...

PALOMA: Să nu facem personalități, coane Mitică !... Or fi poate și excepții, dar, în general, este așa cum spun eu...

GENERALUL TRONCESCU (*ca să schimbe vorba*): Va să zică, așa a fost? Dispărutul a fugit de

PALOMA (*alt oftat*): Sînt sigură că, mititelul, a plecat după mine să mă caute... Credeam că măcar Zina era acasă... Nu știam că Andy, tocmai în seara aceea, îi dăduse bilete de favoare la cinematograful... Prima dată, în viața lui, cînd a făcut un gest ca ăsta, cu ea...

DOAMNA POPOVICEANU: Tt, tt, tt ! Ce ghinion extraordinar... Și la ce film a fost?

PALOMA: NU știu. Nu mă mai interesează nimic... Viața mea, de azi înainte, e ca o corabie căreia i-au stat motoarele, în larg...

DIANA: Bine, draga mea. Dacă Bubi a ieșit pe stradă, nu e numai decît obligatoriu să fi și murit...

PALOMA: Așa mi-am spus și eu, pînă astăzi... Ca să mă ajut să sper... să mă îmbărbătez... Acuma, însă, mi-am pierdut orice speranță... în două zile astea, cu toate cercetările care se fac, cu toate anunțurile din ziare și recompensele pe care le-am făgăduit,

nu se poate să nu-l fi adus nimeni acasă, dacă ar mai fi trăit... Nu, nu ! Nu, dragii mei ! Bubi e mort !.. *(începe să plîngă.)* A murit Bubi...
DOMNUL POPOVICEANU *(îl ia gura pe dinainte. Se închină)* • Dumnezeu să-l ierte !
DOAMNA POPOVICEANU *(CU reproș):* Mitică!... Retrage crucea...
DOMNUL POPOVICEANU: Acuma ce s-o mai retrag, c-ai efectuat-o. Și, vorba domnului general, de unde știm noi, că n-au și ele religia lor secretă?
LELIA *(consolînd pe Paloma, care plînge cu capul în palme):* Haide, Paloma, mamă! Eii fată cuminte și nu mai plînge... Liniștește-te.
PALOMA *(crește în hohote):* Lasă-mă să plîng ! Să plîng, pînă oi înnebuni...
LELIA: Nu te enerva, înami !...
PALOMA *(făcînd un efort, teatral, asupra ei însăși, ca să schimbe vorba):* Sînteți foarte drăguți, că v-ați deranjat să mă vedeți...
DOAMNA POPOVICEANU: Ie-a fost foarte drag, mititelul...
DOMNUL POPOVICEANU: Mai ales cînd știam cît îl iubiți.
PALOMA *(CU tristețe):* „îl iubiți?” Cine? Andy? Andy nu l-a iubit niciodată... Ba cred că, în sinea lui, e chiar mulțumit, că s-a întîmplat așa... *(Un timp și o pauză generală. Nimeni nu știe ce să mai spună.)* Și, în seara nenorocirii, aveam o presimțire la restaurant... Tot timpul mă gîndeam acasă, la el... Nici nu știu ce-am mîncat... Nici nu știu ce îmi povestea Andy, care era bine dispus ca niciodată. Și pe urmă, la bar, la „Monte-Cristo” cînd dansam, greșeau mereu pașii... Se mirau partenerii ce e cu mine.
LELIA: Cred și eu. Tu care dansezi...
PALOMA: NU-l aveam decît pe el înaintea ochilor... *(Cu un gest brusc.)* Sssstttt ! Tăceți !... *(Tăcere generală.)* Mi s-a părut mie, sau a lătrat cineva?
GENERALUL TRONCESCU *(serios):* Eu n-am scos un cuvînt...
PALOMA: Iertati-mă ! Am impresia că îl aud mereu...
GENERALUL TRONCESCU *(competent):* Metempsihoză!... Am avut un camarad căruia i se amputase un picior în război. Ei, bine, tot timpul avea impresia că-l doare piciorul tăiat...

DOAMNA POPOVICEANU: O fi rămas, săracul, și nițet scrintit din operație...
GENERALUL TRONCESCU: NU, nu, nu, conța mea !... De loc !... N-a fost decît metempsihoză pură...
DOMNUL POPOVICEANU *(ca să arate că nu e străin de anumiți termeni tehnici, sub impresia auditivă a cuvîntului):* Dă-le dracului de boli, că și arteno-scleroza e tot așa de parșivă... Hai, Elviro, că ne-am luat cu flagelurile astea și m-așteaptă membrii la consiliu... *(Se ridică.)*
DOAMNA POPOVICEANU *(se ridică și ea):* Drăguța mea, nu te mai reținem, că la orice durere toate vorbele sînt de prisos. Și să dea Dumnezeu să uiți, că e păcat să-ți strici nervii și sănătatea pentru o... *(înghite „javră” care i-a venit pe buze.)*
DOMNUL POPOVICEANU *(filozofic):* Toate trec pe lumea asta... Sărut mînușițele și curaj... Articolul ăsta este cel mai necesar aliment, în împrejurările astea... *(Sărută mîna moale, ca de lăuză, pe care-i-o întinde Paloma.)*
PALOMA: Mulțumesc din suflet, domnule Popoviceanu.
DOAMNA POPOVICEANU: Mîine îți mai dăm noi un telefon.. să vedem cum te simți... La revedere și fii cuminte... *(își dau mîinile.)* Și ne pare rău că nu l-am găsit și pe domnul Barcian acasă... Dar, nu e nimic... îi spui matala că am fost să ne facem datoria de oameni care conlucrăm cu dînsul împreună...
PALOMA: Ați fost foarte drăguți... încă o dată, mersi.
DOAMNA POPOVICEANU: Hai, Mitică, să nu strici impresia, acu, la urmă. La revedere... *(Salută pe cele două cucoane.)*
DOMNUL POPOVICEANU: Sărut mîna la toată lumea... *(O ia spre ușă cu nevastă-sa.)*
PALOMA: Lelia ! Vrei să-i conduci tu...
LELIA: CU cea mai mare plăcere, cherie... *(Iese să conducă pe cei doi.)*
DIANA: Mai stau și eu numai un minut, pînă pleacă... ăștia. Mi-era teamă că se oferă să mă conducă cu mașina lor. Am văzut-o la poartă...
PALOMA *(schitează un surîs ușor):* Te înțeleg !

DIANA: Splendizi mitocani... Unde i-a putut găsi Andy, nu înțeleg...

PALOMA: În afaceri nu există decît interesul... Și Popoviceanu are, lângă Cîmpina, nu știu cîte zeci de pogoane de moșie sub care colcăie petrolul... Te asigur că, după ce pune mîna pe ele, Andy nu le mai dă nici bună ziua !...

LELIA (*intră*): Drăguți oameni, Popovicenii ăștia, dar tîmpiți...

DIANA (*se ridică*): Eu cred că, mai repede, sînt tîmpiți, dar drăguți... (*Se apropie de Paloma.*) Draga mea, te las și te rog să fii convinsă că și eu și Tony regretăm din suflet pierderea ireparabilă pe care ai avut-o...

PALOMA: Mersi, tu ! (*Se sărută, pe replică.*)

DIANA: *Aurevoir*, Lelia... Nu e nevoie să mă conduci, că știu drumul...

LELIA (*o conduce, totuși, pînă la ușă*): *Aurevoir*, mami!... (*Diana iese. Lelia vorbește repede, precipitat, după ea.*) Și mai dă, dragă, și tu un semn de viață ! De cînd te-ai încurcat cu Tony, nici nu-ți mai cunoști prietenele...

DIANA (*din culise*): Dă-mi un telefon, cînd vrei... La revedere.
(*Lelia revine în scenă și se apropie de Paloma.*)

PALOMA: Ai lătrat tuf...

LELIA (*surprinsă*): Eu? Dar ce? Sînt turbată?

PALOMA (*revenindu-și din zăpăceală*): Iartă-mă !... Mi s-a părut că latră cineva la intrare...

LELIA: Adevărat ! Diana asta are o voce, de parcă latră cînd vorbește. Și de cînd s-a ajuns, nu-i mai ajunge nimenea la nas. Ai observat? A uitat cînd eram toate trei vînzătoare la „Lafayette” și ea avea salariul cel mai mic...

PALOMA: Dar tu de ce ții cu orice preț să ne aducem mereu aminte de „Lafayette”? Ce-a fost, a fost. *Tempi passati*... Fetele de viitor nu trebuie să aibă niciodată trecut...

LELIA: Vouă vă dă mîna să vorbiți așa, fiindcă ați ajuns în viață. V-ați fixat... Eu, însă, n-am avut norocul

vostru să mă fixez... Și din cauza asta, nici măcar să circul, nu mai pot... (*Oftează.*) Și, de fapt, dintre noi trei, eu am fost cea mai gospodină !...

PALOMA: Atunci, de ce te mai miri că n-ai ajuns încă la casa ta?

LELIA (*mîndră*): Nu depinde decît de mine, ea să ajung. Și nu la casa mea, la conacul meu ! Chiar azi îmi vine „moșierul” în Capitală !

PALOMA: Ori cîți ani mi-ai spus tu, că are?

LELIA: Șaptezeci și unu.

PALOMA: E cam vîrstnicuț, ce e drept.

LELIA: Sigur ! Nu mai poți spune că e un copil.

PALOMA: În fond, eu cred că ai face foarte bine să te măriți cu el ! Tu ești fată deșteaptă și oricînd poți să-ți completezi viața cu ceea ce îți va lipsi din vîrsta lui. Și, moșia pe care o are, e mare?

LELIA: Hm ! Ceva mai mărișoară decît el. O sută de pogoane.

PALOMA: Și copii cîți are?

LELIA: Trei ! Din fiecare căsătorie cîte unul... Cel mai mare, din prima, este locotenent-colonel de cavalerie și-acuma e vorba să-l dea afară din armată, pentru că a pierdut un escadron de cai într-un pot la pocher. Cel de-al doilea, urmează de zece ani Dreptul la Litere și-l amenință cu moartea pe tată-său dacă nu-i dă bani să-i fructifice la curse. Și-al treilea, e fată. Cocoșată și cîntă la vioară. Păi, spune și tu ! Am eu fason de mamă de locotenent-colonel?... (*Sună telefonul. Ridică receptorul.*) Alo ! Casa doamnei Carini, da ! Aaaa... Chiar eu sînt la telefon ! Ce inspirație pe mine să ridic chiar eu receptorul ! Cînd ai venit de la moșie, Țacoțonc ? (*Pace cu ochiul Palomei.*) Și copilașii tăi ce fac ? Pe cel mare l-a făcut colonel ? Felicitările mele și la mai mare !... Siiiiigur că vreau să te văd imediat. De asta ți-am și lăsat telefonul unde mă găsești. De ce în dreptul lui „Nestor” ? Așteaptă-mă înăuntru... Ori vrei să faci iarăși economie la prăjituri?... Bine, bine, nu te supăra ! Am glumit. E, cum o să te fac eu pe tine meschin?... Te-a făcut, mămica ta, acum șaptezeci și unu de

- ani. în zece minute sînt acolo... Iau un taxi],
 contul tău și zbor. Pa, țucule scump! Pa ! (*închide.*)
 Moșierul ! (*Privește semnificativ spre Paloma.*) Și
 totdeauna, îmi dă rendez-vous în fața prăvăliilor
 unde se poate consuma ceva. înăuntru, niciodată.
- PALOMA: Poate că e mai mult decît „moșierul”. O fi
 fost destinul, la telefon.
- LELIA (*dezamăgită*): Să fie al dracului de destin. Eu,
 bucureșteancă get-beget, să ajung să-mi sfîrșese
 viața la țară, ca să cresc găini, locotenenți-colone,
 și cocoșate !... Și noaptea să ascult cum latră cîinii
 la lună.
- PALOMA: Nu-mi mai vorbi de cîini, te rog... Mă distrugi,
 Lelia. (*își reia aerul deprimat, uitat adineauri.*)
- LELLY : Pardon, tu... (*O sărută.*) în orice caz, dau o fugă
 pînă la „Nestor”... Cel puțin știu că m-aleg c-o
 prăjitură. Că mănînc cinci, să-l satur... Nu te
 superi, mami, că te las o jumătate de ceas singură...
 Vezi și tu că e viața mea la mijloc... Pe cartea
 asta îmi joc ultima floare din buchetul meu de
 lămîiță.
- PALOMA: Du-te. draga mea, și vezi-ți de viitor liniștită.
 Fiindcă tu, tot mai poți să speri într-un viitor,
 măcar. Al meu s-a îngropat odată cu Bubi... Mi-a
 murit viitorul... Viitorul meu e numai trecut de-
 acum încolo.
- LELIA: Așa-mi place să te văd. înțeleaptă și forte. Pot
 să-mi pun provizoriu o pălărie de-a ta?... înțelegi,
 tu ! O pălărie șic și ultima modă face cu totul altă
 impresie, mai ales că, probabil, a vîndut și grîul
- PALOMA: Poți să le pui și pe toate. Eu nu mai port,
 de-aici încolo, decît doliu...
- LELIA: Să știi că-ți vine foarte bine în negru, tu ! Parcă
 ești mai cultă... Garderobul e deschis?
- PALOMA: NU știu. Nu mai știu nimic... Uite cheia.
 (*I-o dă.*) Că, la tragedii de-astea, nu e bine să
 lași nimic deschis. La cazuri de durere musafirii
 fură de sting.
- LELIA (*ia cheia și intră în odaia Palomei*): Mersi, mami!
 (*iese.*)
- BAECIAN (*intră imediat după ieșirea Leliei. Nu se aștepta
 s-o găsească pe Paloma în încăpere. O știa, doar,
 pe punctul să adoarmă și —figura jovială cu care
 intră — se schimbă, fulgerător, într-una îndurerată
 și, dacă se poate, lungă, ca a unui lord, la vizită
 de condoleanțe, pe ploaie*): N-ai putut să adormi,
 adorate?
- PALOMA (*agasată de tonul lui excesiv de tandru*): Cum
 îți închipui că aş putea dormi, măcar o secundă,
 în împrejurările astea? Ar însemna că sînt o bestie...
- BARCIAN (*își schimbă figura, din „îndurerată” în normală*):
 Să nu exagerăm, iubito. (*Zice „iubito” ca să îndul-
 cească tonul cu care își dă seama că — dincolo de
 calculele și voința lui — începe discuția.*)
- PALOMA (*atît așteaptă ca să-și dea seama că a sosit mo-
 mentul să-și „verse focul”*): Ce să nu exagerez, te rog?
 (*îl privește cu ochii la pîndă, zvîntați de lacrimi, răi.*)
- BARCIAN (*virează răspunsul direct*): Mă gîndeam la sănă-
 tatea ta ! De ce să faci tot posibilul să ți-o distrugi,
 cînd lucrurile sînt „așa cum sînt” si nu mai pot
 fi altfel?
- PALOMA: Ce vrei să spui?
- BARCIAN : Că trebuie să te obișnuiești cu ideea că nu
 se mai poate schimba nimic... Bubi nu mai există !..
 Regret, firește, din tot sufletul această nenorocire,
 dar asta nu înseamnă că, în afară de el, nu mai
 există pe lume, pentru tine... (*negăsind, din cauza
 imprudenței eu care angajează discuția, argumentele
 cele mai fericite*). în primul rînd, ești tu. Pe
 urmă, mai există și eu, ca să zic așa !
- PALOMA (*femeie și mamă de cîine mort*): Siiiigur...
 Ești tu ! Tu, în primul rînd, ca să zici așa ! Tu,
 întotdeauna ! (*Un timp mic.*) Mă dezgusti, cît ești
 de egoist.
- BARCIAN (*adio frînă*): în definitiv, draga mea, (*unde
 e „adorata” de adineauri!*) deși momentul nu s-ar
 părea prea potrivit unei precizări, cred că e cazul
 să fiu sincer.
- PALOMA: Vrei să ne certăm, prin urmare? De cîte ori
 ești sincer, iese scandal.

BABCIAN (*ca să îndulcească replica dinainte*): Au fost, știi bine, unele echivocuri între noi, care — sper ea, ești și tu de acord — e cazul să dispară...

PALOMA: Fiindcă a dispărut Bubi, nu?

BABCIAN (*CU curaj*): Da ! Fiindcă a dispărut Bubi !

PALOMA: Cel puțin acuma, că e mort, nu-l mai jigni, te rog... Nu-i profana memoria...

BABCIAN : Să nu întrebuițăm vorbe prea mari pentru un simplu cățel... Jignire!... Profanare!... Tu nu-ți dai seama că ești ridiculă, la urma urmei?... (*I-a scăpat porumbelul din gură. Lelia intră, gătită cu o pălărie „model” de-a Palomei. Barcian n-o observă în primul moment.*) Ești ridiculă, pe onoarea mea ! (*Repetă cuvântul „ridicul” ca să-i arate că n-a fost o simplă scăpare din vedere.*)

LELIA: Cine, eu?...

PALOMA (*privindu-ipălăria*): Ai pus-o de-a-ndaratele !... Spatele vine în față și fața la spate... Dar să știi că îți vine bine cum ai pus-o ! îți dă, așa, un aer de neurastenică... Și asta face mare impresie la agricultori... Fiindcă ei, nefiind niciodată bolnavi de nervi, se simt totdeauna atrași de femeile cu nervii tociți...

BABCIAN (*CU un suris*): Da ! Ar fi un fel de lege a compensației.

LELIA (*onestă și dispărută în întregime în gândurile ei*): Principalul este să vedem dacă a vîndut grîul!... Și ce-i rămîne, propriu-zis, la fiecare mertic?

BABCIAN (*care nu pricepe nimic*): Văd că ești o cerealistă mîna întîia !

LELIA (*CU poantă*): De, ce să facem? Ne mai mulțumim, unii din noi, și cu cereale. Nu toată lumea are șansa să intre în petrol! (*Schimbă vorba. Se privește rapid în oglinda poșetei.*) Ce-ar fi, tu, să mă întorc măritată?... Prima masă la conac o dau în cinstea voastră, să știți. V-am pupat... (*Iese repede.*)

BABCIAN (*și mai nedumerit*): A băut ceva?

PALOMA: NU, dar a înghițit destul, săraca... E vorba să se mărite cu un moșier... Un om cam de vîrsta ta, mult mai bine însă, care o adoră și care vrea să se în-

soare cu ea. Are patru sute de pogoane de grîu, conac cubist, cu baie, vie, bloc în București, mașină și, deși e tatăl unui copilaș numai de doi ani, se divorțează de nevastă ca s-o ia pe ea. Asta zic și eu om!... Iubește cu adevărat!... Și nu ține cont de nimic. Sacrifică totul pentru ea... Fiindcă omul care iubește cu adevărat, nu vrea să-și facă „metresă” din femeia pe care o iubește... (*Un timp.*) Eh ! ce să-i faci? Nu toate femeile au norocul Leliei...

BARCIAN (*rece*): Sau ghinionul moșierului?...

PALOMA: Te rog să nu te legi de prietena mea cea mai bună...

BABCIAN: EU? Nici nu mă gîndesc. îmi pare bine că, în sfîrșit, se fixează și ea în viață. Poate, cu ocazia asta, o să mai stea și pe-acasă.

PALOMA: Și pe-asta o urăști.

BABCIAN : Nici pomeneală. Și, ca dovadă, află că — de nunta ei — sînt hotărît să le fac un cadou foarte frumos.

PALOMA: Ce?

BABCIAN: Un cățeluș în genul lui Bubi!...

PALOMA: Și mort îl muști!...

BARCIAN (*suride*): Fiecare la rîndul lui... Și, ca să firi foarte sincer... n-aș putea spune că îl regret mai mult decît se cuvine regretat un patruped oarecare... O ființă inferioară.

PALOMA: Prin urmare, recunoști că Bubi a fost, pentru tine o simplă ființă inferioară.

BABCIAN: Pentru mine, singura lui însemnătate a fost că era al tău... Asta este adevărul! (*Se vede că e decis să înfrunte orice și să lichideze vechiul litigiu dintre el și cățel.*)

PALOMA: îți interzic să mai adaugi un singur cuvînt despre el.

BABCIAN (*degajat*): Ei, asta e! Parcă el nu m-a lătrat destul cînd trăia... Și-avea și-un lătrat infect. Parcă declama „Egina ostrogoților” la examenele de admitere în Conservator...

PALOMA: Și fiindcă a murit cîinele, acum începi să-i muști tu. Și încă laș! Fără adversar în față... Ești un monstru...

BARCIAN: Draga mea, toată discuțiunea asta este de-a dreptul caraghioasă! ... N-o să polemizez eu, ditai omul. cu un cîine mort!...

PALOMA: Cred și eu! Cînd trăia n-ai fi îndrăznit! Nu știai cum să-l mai lingușești ca să te iei bine pe lîngă el.

BARCIAN (*iși dă seama că n-a arborat tonul cel mai favorabil ca să-și atingă scopul pentru care a început și a acceptat această conversație*): Tu nu vezi ce vorbe mari întrebuițezi? Fără îndoială, durerea ta poate fi, eventual, o scuză... Nu împinge însă lucrurile prea departe... Eu n-am nici un motiv să-l regret pe Bubi, așa cum îl regreti tu... Și totuși, din seara cînd a dispărut, sper că am făcut tot ceea ce a fost omeneste posibil pentru el. Am pus autoritățile în mișcare, am oferit recompensa fabuloasă în toate ziarele... am dat acatiste la biserici, după cum mi-ai spus... Cincisprezece acatiste, la cincisprezece biserici... Poftim, uite recipisele de la popi!... (*Scoate niște hîrtioare.*)

PALOMA: NU pentru el ai făcut toate astea...

BARCIAN: Beeunosc... Le-am făcut pentru tine...

PALOMA: Nici măcar atît... Tot ceea ce ai făcut, în tragedia asta, a fost numai pentru ca să-ți ușurezi conștiința...

BARCIAN (*oarecum alarmat*): Nu văd deloc amestecul conștiinței mele în afacerea asta...

PALOMA: NU e adevărat. Știi precis că moartea lui te apasă pe suflet...

BARCIAN (*alarmat, aproape de îngheț parțial*): Pe mine?

PALOMA: Uită-te în oglindă ca să vezi cum te-ai albit la față, tu care ești atît de stăpîn pe tine. Ce vrei dovadă mai limpede că te muștră conștiința?... Și-o să te mustre toată viața, să știi...

BARCIAN: NU înțeleg ce vrei să spui.

PALOMA: NU te mai prefac, că e inutil!... Totdeauna am știut că îl urăști!... Și, de cîte ori ai avut ocazia să-i arăți, n-ai ezitat... Și ce mă dezgusta

mai mult. din partea unui om ca tine, era lașitatea cu care te răzbunai. Crezi că nu știi?! Ori de cîte ori rămîneați singuri în sufragerie. îl loveai cu piciorul pe sub masă? Adu-ți aminte de cîte ori l-am găsit c-o bucată de pantalon în gură. Fiindcă, mititelul, n-avea cum să se apere... El n-avea picioare cu numărul patruzeci și cinci la pantofi, ca să-ți dea îndărăt, între coaste. Se mulțumea și el cu cîte o bucățică de stofă... Fiindcă el nu era ca tine! El avea stofă în el...

BARCIAN: Cred și eu, numai ele la mine. cîntă a înghițit! Mi-a mîncat cel puțin treizeci de perechi de pantaloni. Afară de mănuși, de șoșoni, de galoși și de vîrfurile bastoanelor pe care mi le rodea la vestiar...

PALOMA: Fiindcă îi era frică să nu-l bați cu ele, cînd plecai supărat pe mine din cauza lui. Și-atunci, cînd mirosea a lînă arsă în casă și-am crezut că s-a aprins covorul, crezi că nu știi care a fost adevărul? L-ai ars tu cu țigarea pe bot, ca un crematoriu ce-ai fost. (*îl privește triumfătoare și cu toată ura de care dispune, scrobîtă în faldurile toaletei.*)

BARCIAN: Eu? (*Surîde oropsit.*)

PALOMA: Da, da. Fiindcă vrei să-l incinerezi de viu...

BARCIAN (*cu un surîs ironic*): Dacă ar fi fost așa, n-aveam decît să-l bag în cuptor și să dau drumul, la maximum, la aragaz.

PALOMA: Ai fi făcut-o și pe-asta, dacă ai fi putut... Dar ți-era frică să iei o atitudine, pe față... Să lupți cinstit, de la om la om... Nu-l loveai decît pe furiș și fără risc pentru tine... Toate le știi, auzi, toate!... Și-acuma, cînd Bubi s-a dus în lumea dreptilor, știu că te bucuri, că ești fericit, în sufletul tău... L-ai urît, asta e!... L-ai urît de moarte... Cum n-ai urît nici un alt adversar în viața ta.

BARCIAN: Inexact!... N-am putut să-l sufăr, recunosc... Și asta, nu din cauza lui, ci din cauza ta!... Cu pasiunea asta ridiculă și bolnăvicioasă, pentru el, ai izbutit să mă aduci în situația de a fi eu, om, ființă superioară, gelos pe un patruped... Pe o javră oarecare...

PALOMA: Javră!... (*Privindu-l cu dispreț.*) De ce n-ai avut curajul niciodată, să-i spui euvîntul ăsta în față?

BARCIAN: Oho ! De cîte ori i l-am spus ! Nici nu-i spuneam altfel decît javră... A, pardon!... îi mai spuneam și potaie, *pour varier les plaisirs*.

PALOMA: TU, lui Bubi? I-ai spus tu, așa, în față?

BAECIAN: N-am remarcat în ce poziție se găsea, ori de cîte ori i-am servit „injuria”. E drept, însă, că în fața ta nu i-am adresat-o niciodată...

PALOMA: Ai spus-o acuma și n-am să ți-o iert... Ți-ai dat arama pe față.

BAECIAN: Dacă în-ar vedea și m-ar auzi acum cineva dintre cei care mă cunosc și au avut de-a face cu mine, ar crede că am înnebunit... Un *deïăenpineh* rivalul meu? Și nu numai în viață ! Și după moarte !... Eu — omul care am biruit viața, legile și oamenii — înfrînt de un cățel!?... Eu, omul pe care n-a putut să-l clintească de pe picioarele lui o lume întreagă, răsturnat de coada unui cățel, care mi s-a încurcat între pași?... E posibil, drag: mea?

PALOMA: El n-a avut nimic cu tine... Ba, chiar, câteodată, mi se părea că te și simpatizează. Tu însă te-ai purtat totdeauna cu el rece... distant... ostil.

BAECIAN: Da? Și cînd am vrut să-l incineriez, m-am purtat tot rece? Ca să vezi cum te contrazici !... Că, mai fierbinte decît incinerarea, nu văd ce ar mai putea exista.

PALOMA: Uite! Ți-ai spus tu!... în clipa cînd eu nu știu dacă mai trăiesc pînă mîine, faci spirite pe contul durerii mele. (*Cu patos.*) îmi ironizezi tragedia...

BAECIAN: Pentru că țin prea mult la tine.

PALOMA (*care și-a adus aminte de ceva*): Dacă e posibil ! Un om ca tine!... Să fii gelos pe un cîine?... Și-o mai și spui !... Și să mai și jubilezi fiindcă/ în sfîrșit, a murit...

BAECIAN: TU nu înțelegi că Bubi mă împiedica să te iubesc? Să mă bucur, așa cum e firesc, de puținele ceasuri pe care viața mea, așa cum este ea 'orga-

nizată, îmi îngăduia să le petrec lîngă tine?... Totdeauna ai preferat cîinele... Totdeauna, el, trecea înaintea mea. Orice dorință a mea era subordonată unui capriciu al lui... „Vrea” domnul acasă, eu nu mai puteam să te scot în oraș. „Avea” fiara chef de plimbare, era imposibil să rămînem împreună acasă... Și chiar cînd rămâneam, eram totdeauna în trei. Eu pe fotoliu, tu pe divan și el în poala ta. Cum încercam să te mîngîi, să te ating măcar, începea să mîrîie și să-și arate colții... îmi rxrmărea toate mișcărilor, toate gesturile... Aveam impresia că înțelege tot ce spun... Că știe românește și face pe cîinele, ca să-și bată joc de mine... Pînă și în patul nostru, dormeam cîteșitri... Și la orice mișcare îi auzeam mîrîitul și îi simțeam colții pîndindu-mi asasini picioarele. Dacă în locul lui ar fi fost, în viață, între noi, un om, un bărbat, lucrurile s-ar fi rezolvat mult mai ușor. îl luam de guler și-l azvîrleam pe ușă, sau pe fereastră, îl luam la palme, îl provocam la duel... La rigoare, știu eu... ne-am fi bătut chiar ca orbeții... Dar așa, cu un cîine, ce puteam să fac? Pot să iau eu lă palme un animal?... Pot să mă bat eu în duel cu un *seidenpincM*

PALOMA (*față de seriozitatea lui, care trebuie să fie imperios sinceră și neșarjată, nu-și poate împiedica un surîs*): Bietul Bubi!... Dacă ar fi știut el că e singura ființă mai tare decît tine pe lumea asta ! (*Un timp. Menține surîsul.*) Ce carieră ar fi făcut, săracul, dacă îl luai șef de cabinet!...

BAECIAN (*nu simte tragicul de sub cuvintele ei*): Te cred !... (*Observă abia după replică surîsul ei.*) Ai dreptate să surîzi!... Merit!... Asta însă a fost situația reală. Cîinele ăsta a fost dușmanul dragostei mele... A fost singurul rival pe care n-am putut să-l înlătur, în viață.

PALOMA (*parcă acum înțelege situația, pentru prima dată*): Tu vorbești serios, Andy?

BAECIAN (*același joc*): Foarte serios...

PALOMA: Ai suferit tu din cauza unui cățel?

BAECIAN: Enorm! Rușinos de enorm...

PALOMA: A i fost tu gelos pe el?

BARCIAN: Mai mult decît am fost pe Coconiade de la Externe, căruia i-am ciuntit amîndouă urechile în duel, fiindcă a îndrăznit să-ți vorbească ție la una pe șoptite.

PALOMA (*femeie, sttb marea durere*): Și dacă ai ști că bietul Coconiade mă-ntrebare la ureche cine era soția ambadorului Paraguaiului...

BARCIAN: Se poate !... Dar, unui om poți să-i ceri socoteală și să-l sancționezi și pentru vorbele pe care nu ți le-a spus. O necuvântătoare, însă, nu știi niciodată ce-ar putea să spună... Și te predai! Elocvența ta tace, în fața tăcerii lui elocvente...

PALOMA: Și te-ai predat tu? Tu? !

BARCIAN: Da ! Eu ! Bidicul, absurd.

PALOMA: Zău, Andy, nu-mi vine să cred!... Tu care ești cel mai mare cîine între oamnei, să capitulezi în fața unui cățeluș? (*Mărește surîsul.*)

BARCIAN (*cu un surîs*): Cîinele și cățelul! Am ajuns ca în fabule.

PALOMA (*pe linia unui gînd care îi vine în minte, devenind serioasă. Foarte serioasă*): Bine, dar de ce nu i-ai spus?

BARCIAN (*nedumerit, pînă la consternare*): Cui?

PALOMA (*convinsă*): Lui! Cît era de inteligent ar fi priceput imediat situația. (*Repede.*) Sau dacă nu lui, să-mi fi spus mie măcar...

BARCIAN: Ți-am spus-o acum, poftim!...

PALOMA (*iarăși văduvă de cățel*): Cînd e un cadavru între noi? !... Dacă mi-o spuneai cînd era viu, ar fi fost cu totul altceva... Acuma, însă, deși recunosc că ai dreptate tu, mi se pare că totuși a avut mai mare dreptate el...

BARCIAN (*pe un ton cald și un pic fals din cauza căldurii subite. Dar, totuși, tonul cel mai aproape de sinceritate*): Tu n-ai dreptate, Paloma ! Și chiar dacă ai putea s-o ai, aparent, în formă — în fond — trebuie să recunoști că eu și numai eu am dreptate. Dispariția lui Bubi ți-a produs, cum e și firesc, o mare durere... Dar, în același timp, a izbutit să risipească toți norii care întunecau fericirea

noastră. A mea în primul rînd! Beeunosc!... Fiindcă sînt egoist ca orice îndrăgostit... Și n-am fost îndrăgostit niciodată, o știi foarte bine... Probabil că vîrsta la care am ajuns, m-a făcut să ara pentru tine, vorba lui Bănea, cea mai tare slăbiciune a mea... Știi ce au însemnat, pînă la tine, toate femeile care au trecut prin viața mea...

PALOMA: Prin garsoniera ta, adică...

BARCIAN: Tocmai. Tu ești prima dintre ele, care ai depășit garsoniera și mi-ai intrat în viață, pe scara din față... Fac o imprudență că ți-o spun, știu, dar — așa stînd lucrurile — vreau ca situația dintre noi să fie de-acî încolo netedă... Nici vîrsta. nici timpul, nici slăbiciunea mea pentru tine, nu-mi îngăduie să am accidente de parcurs... Și mai ales ridicule... (*Perfid.*) Să mă ierte Dumnezeu, dar cred că moartea lui Bubi a fost un semn... (*Față de privirea uluită a Palomei continuă, deși el e convins că a spus tot ce trebuie.*) Singurul obstacol din calea fericirii noastre a dispărut... Nu știu dacă a fost o intervenție oportună a destinului, dar știu că, acuma, am rămas față în față... Amîndoi, Paloma! Amîndoi cum n-am fost niciodată... (*Și „omul tare” o privește bleg, total, ca un licean jenat de matricola de pe braț și de coșii de pe față.*) Așa că trebuie să te analizezi bine, să judeci... să hotărâști...

PALOMA (*brusc*): Stai! Nu ți s-a părut c-a lătrat cineva?... (*Afințește urechea spre ușă. Se aude un claxon.*)

BARCIAN (*opărit*): Nu ! E claxonul mașinii mele care a venit să mă ia...

PALOMA (*ca și cum el nu i-ar fi vorbit de încredere*): Te duci la Societate?

BARCIAN (*rece, vexat*): Da, mă duc la Societate. înainte de a pleca, însă, aș vrea să am răspunsul tău...

PALOMA (*între nori și pămînt, dar cu parașută bună*): La ce?

BARCIAN: La ce te-am întrebat!...

PALOMA (*își scutură în palme capul a gol*): Ah ! Cîte m-ai întrebat tu !... (*Un timp. Dă replica, dintre palme.*) Acuma, dacă a murit Bubi, fă ce vrei...

Ai rămas singur, tu dispui... *(Un alt timp, mie.)*
Eu, în orice caz, nu mai vreau să am, în viat:!
mea, alt cîine... Că, tocmai acum, te-ai găsit și
tu să-mi faci filozofie, cînd eu nu aud decît lătră-
turi de peste tot !

BAECIAN *(reflexiv și mulțumit ăe răspunsul ei, așa inco-
erent cum este. Jubilează chiar, pe sub replică):*
în primul rînd, adorato („adorato” sună fals, fiindcă
în „expunerea” care urmează euvîntul nu mai are
girul sentimentului), trebuie să-ți intre bine în cap
că Bubi a murit și că morții nu mai pot să latre.
*(Examinează efectul replicii lui categorice pe fața
ei, care rămîne imobilă, sub aceeași neatenție riguros
feminină.)* Al doilea, găsesc excelentă ideea ta de
a nu mai avea un alt cîine în locul defunctului.
(Serios.) L-ai iubit prea mult ca să-l poți înlocui
și orice altă javră *(i-a scăpat euvîntul)*, înțelegi
ce vreau să zic prin „javră”, n-ar putea să fie în
sufletul tău decît un impostor. Și, memoria lui.
Bubi, nu ți-ar ierta-o niciodată...’ *(Repetă exame-
nul „fizionomie”).* Al treilea, socotesc că ar fi foarte
potrivit să faci o călătorie în străinătate... Călăto-
riile iau gîndurile cu ele, și nicăieri omul nu uită
mai bine tot ce a lăsat în urmă, ca la fereastră
unui vagon de Expres... Uite! Peste cîteva zile
e vorba să plec la Paris, într-o chestiune capitală
pentru societatea mea, care își are sediul central
acolo... De ce să nu mergi și tu cu mine? Acuma,
renăscut din letargia războiului, Parisul e iarăși
în splendoare.. Ți-am făgăduit pentru iarna asta
o blană de vizon... De ce s-o luăm de pe Caiet
Victoriei, cînd putem s-o luăm de pe *Bue de la
Paix%*... Eu o să fiu foarte ocupat... Poți să cu-
treieri singură străzile, magazinele și cofetăriile.
Să umbli, să te agiți, să te ocupi cu de toate și
cu nimic... Și încet, încet să cauți să uiți potaia...
Seara o să mergem la spectacole, în restaurante,
în baruri... *(Un timp, observînd că propunerea o cam
interesează.)* Tu știi că de trei ani de cînd sîntein
împreună, noi n-am fost niciodată singuri? Numai
noi^doi? *(Se apropie tandru de umerii fotoliului ei,*

deasupra căroră se apleacă.) Haide, Paloma... fă un
efort și smulge-te din realitate... Eăgăduiește-mi că
pleci cu mine la Paris... Spune-mi euvîntul pe
care îl aștept... pe care îl merit. *(Așteaptă liric
răspunsul ei.)* Latru de-un ceas, ce naiba? ! îmi
promiți că mergi cu mine la Paris?

PALOMA *(îi apucă mîna încet, cu o mîngîiere de timidă
și afectuoasă recunoștință):* Vizonul nu se mai poartă,
să știi!... Aș vrea o blană lungă de zibelină... și
o jachetă de hermină albă... *(Apasă mîngîierea.)*

BAECIAN *(se apleacă și după ce dă replica o sărută):* îți
mulțumesc, adorato ! E prima dovadă de dragoste
adevărată pe care mi-o dai... *(Sărutarea prelun-
gindu-se, Paloma se degajează de sub buzele lui și
îi îndepărtează, ușor, capul cu mîna.)*

PALOMA: NU, Andy!... Măcar astăzi lasă-mă să fiu în
doliu mare.

BAECIAN: NU, nu!... Trebuie să cauți să lupți cu tine
de la început... Să-ți scuturi toate gîndurile negre...
Nici nu-ți stă bine în doliu... pe euvîntul meu...
Și astă-s'eară trebuie să ieșim în oraș... Să vezi
lume... să ascuți muzică...

PALOMA: NU... nu!... Asta nu!... Niciodată!... Ce-ar
zice lumea cînd m-ar vedea dansînd prin localuri,
în ziua morții lui Bubi?

BAECIAN: Atunci o să bem șampanie acasă... Să chemăm
cîteva prieteni... Să încercăm să ne amuzăm... Să
treci noaptea asta mai ușor...

PALOMA: Prima noapte fără el!... *(Oftează adînc.)*

BAECIAN: Și numai cu mine...

PALOMA: O să fie un cadavru între noi...

BAECIAN: Dă-l încolo de cadavru... Nu e mai bine să
fie el, mănuși?... Morții cu morții, viii cu viii!...
Să fim tari... Să-ncercăm să uităm. Uitarea a fost
totdeauna mai tare decît durerea... *(Se aude claxo-
nul mașinii care așteaptă afară.)* Șoferul îmi amin-
tește că nu mai am nici un minut de pierdut...
Atunci, adorato, invită pentru deseară pe cine vrei
tu... Eu nu aduc decît pe Bănea și cele necesare
recepției... Haide! Fii bravă!... Și promite-mi că

pînă mă întorc nu mai iei nici un bromural... (*Face un gest s-o sărute.*)

PALOMA: NU te sărut că te mînjesc de lacrimi și nu vreau să pretinzi pe urmă că ai plîns, măcar o lacrimă pentru el...

BARCIAN (*din nou „tare pe piață” și el însuși*): Eu n-am plîns niciodată pentru nimeni și pentru nimic. Și prima lacrimă ar însemna, și prima mea capitulare... Și nu m-am decis încă să ridic steagul alb... (*își privește ceasul și își reface rapid ținuta un pic „froasată”.*) Te sărut... (*Tutelar.*) Și... cuminte... Viața nu stă în loc pentru nimeni. (*Iese, făcîndu-i o bezea.*)

(*Paloma, după ieșirea lui, rămîne o clipă pe gînduri. Sună telefonul. Imediat, intră Zina și se duce la telefon.*)

ZINA (*la telefon, cu vocea plîngăreată și moale*): Alo! Da!... pata în casă... Sărut mîna, conia Mary. Da, este adevărat. L-am pierdut, mititelul... Conia este cu domnul doctor veterinar în dormitorul dumneaiei... O consultă puțin la leșin... (*Paloma îi face un semn că vrea să vorbească.*) Un moment, vă rog, că tocmai acum și-a revenit și vine la telefon... Să vă dau legătura cu dumneaiei, vă rog! (*Trece receptorul Palomei și iese.*)

PALOMA (*se așază moale pe fotoliul de lîngă telefon. Vorbește cu glasul stîns, prefăcut, dezolat și, ca și cum ar fi și văzută, își acompaniază tonul cu mimica respectivă în vederea obținerii unui efect comic, neforțat însă*): Alo!... *Bonjour*, draga mea... (*Se înnoadă de plîns, știind care va fi prima întrebare a interlocutoarei. Plînge un pic în receptor.*) Ești foarte drăguță, Mary dragă!... Adevărat! Ce dulce era cînd se juca cu Pipsy al tău... Acuma, însă... (*Iară plînge.*) Nu mai poate să se joace cu nimeni... Prostii, *ma cherel*... Cum o să existe lumea cealaltă? Și chiar dacă ar exista, ce-mi ține mie de cald? Bubișor al meu nu mai e... (*Crește plînsul.*) De reîncarnare? Cum să n-aud!... Cîinii, însă, se reîncarnează în mănuși... Sau în clei de tîmplărie, cum spunea alt savant... Da,

dragă, sigur că o să încerc să lupt... Zilele astea plec la Paris, să uit. Deși știu că nicăieri nu-ți aduci mai bine aminte de ce-ai lăsat în urmă, ea la geamul unui compartiment de Expres... Știi și eu? (*Modestă.*) O să încerc să-mi cumpăr cîte ceva, ca să-mi întrebuițez timpul... O să-mi fac un *choix* de blănuri... un altul de parfumuri. O să-mi iau cîteva bijuterii, să-mi fac cîteva rochii... să-mi comand pălării, în sfîrșit, fleacuri de-astea... Andy insistă să-mi iau și o mașină. O să-mi iau, probabil, ca să nu mai spună că îl contrazic... A, nu, nu, nu! Nu mai iau niciodată cîini... Da, un papagal, poate. Mai ales dacă găsesc unul care să vorbească indecente... Sînt atît de amuzanți papagalii cînd sînt porci... Îți mulțumesc, *cherie*, că te-ai gîndit să-mi telefonezi și, cînd o muri și al tău, n-o să uit cît ai fost de drăguță cu mine... (*Se aude o sonerie.*) Acuma te las... Cred că a venit doctorul să-mi facă morfina... Că — fără morfina — nu știu ce m-aș fi făcut... Pa! (*închide.*)

ZINA (*transfigurată, bufnind ușa, intră ca o furtună*): Conia! Conia! A venit Bubi... A venit Bubi!...

PALOMA (*încrăenită*): Ce?

ZINA: A venit Bubi! L-a adus un om... (*Se aude un lătrat.*) N-auziți cum latră?

PALOMA: NU latră nimeni. Ți se pare!... (*Iese ca o furtună, urmată de Zina.*)

(*Scena rămîne o clipă goală, apoi iniră Petran, șlergîndu-se stîngaci și timid cu batista, de pîrul pe care Bubi i l-a lăsat în brațe. Cum intră, își scoate șapca și rămîne în picioare, nedumerit. Din culise se aud țipete de fericire... uși trînlite. Vocea Palomei e clară, ațîntînd cătețul: „Adoratul mamei scump și drag... înviatul lu'mama din morți... Mortu' lu' mama scump... ele.” Petran, continuînd să-și scuture pîrul de pe haine, surîde cînd aude ceea ce spune Paloma și schițează un ușor gest de înțelegere a bucuriei din culise.*)

ZINA (*intră așezată și fericită. Traversează scena, dînd replica în trecere*): Luați, mata, loc că doamna vine numaidecît. Acuma este asupra cătețului... (*Iese.*)

PETEAN (*suride din nou, renunță la batistă, pe care o pune în buzunar, și începe să-și ia firele de păr de pe haină cu mâna. Sună telefonul. O dată, de două ori, de trei, de patra, de cinci ori. Văzînd că telefonul continuă să sune și nu vine nimeni să răspundă. Petran se decide, se apropie de telefon, ridică receptorul și vorbește*): Alo!... Da... Nu. nu!... Nu este conu Andrei la telefon... Poftim? ... Aici Gheorghe Petran!... Nu, nu, conică! Eu nu sînt de-al casei... Poftiți? Nuuuu! Cățelul n-a murit, conică!... L-am adus eu adineauri... De-aia mă și aflu aici... Viu? Păi nu era să aduc, cîini morți, în brațe? ! Păiii, știu eu? Ce să facă și el? Ca orice cîine!... Latră, dă din coadă, una, alta!... V-aș servi bucuros, dar nu pot să chem pe nimeni că nu știu seama casei... Doamna este asupra cățelului și fata din casă, este asupra doamnei... Bine, conică, notez eu! (*Scoate un carnet „notes” și un creionăș bont.*) Cum ați spus? (*Scrie cu greu din cauza receptorului la care ascultă.*) Doamna general Pos-tă-vă-riș-teanu. (*Cu un suris.*) Am înțeles. De la postav. Dar scriu încet că aveți metraj mare!... Sărut mîna... (*închide și rupe fila din notes.*)

PALOMA (*intră fericită*): Dumneata mi l-ai adus?

PETEAN: Da...

PALOMA (*asupra fericirii*): Cum să-ți mulțumesc, domnule? Nu știu cum să-ți mulțumesc!... îmi vine să te sărut...

PETEAN (*neștiind ce să spună, jenat de atîta expansiune*): Nu e nevoie, mulțumesc.

PALOMA: Dumneata mi-ai redat fericirea, liniștea, viața.

PETEAN (*același joc*): Eu am adus numai cățelul...

PALOMA: Dar cățelul acesta era totul pentru mine...

Totul, domnule... Și dumneata mi l-ai adus...

PETEAN: Am vrut să vi-l aduc de ieri, de cînd am citit anunțul în jurnal, dar am avut ore suplimentare la atelier și n-am putut... (*Se scuză oarecum.*)

PALOMA: Ah! Dacă mi l-ai fi adus de ieri, nu mi-ai fi scurtat zece ani din viață...

PETEAN (*tot nu-i vine să creadă că Paloma vorbește serios*): Zece ani din viața unui om, pentru o zi din viața unui cîine? Nu vi se pare cam mult?

PALOMA: Dumneata uiți că ziua asta era din viața unui cîine mort?

PETEAN (*CU un suris onest, bun*): Și ce s-a jucat el ieri, în timp ce dumneavoastră mureați pentru el în rate de cîte zece ani...

PALOMA (*așezîndu-se, cu privirea agățată de Petran, întreg*): Șezi, te rog... (*îi indică un fotoliu lingă ea.*) Și povestește-mi tot... Spune-mi cum a ajuns cățelul meu la dumneata?

PETEAN: Mulțumesc. (*Rămîne în picioare.*)

PALOMA (*CU mai multă bunăvoință în gest*): Stai, te rog...

PETEAN: Mulțumesc!... Cel mai comod eu stau în picioare...

PALOMA (*se vede din privirea și tonul ei că — dincolo de amănuntele pe care sincer le așteaptă, cu privire la „odiseea cățelului” — o interesează și Petran. Așa cum femeile sînt interesate, în general, de la prima vedere, de un bărbat al cărui „aspect” o impresionează nelămuritele și eternele lor „resorturi intime”*): Pe picioarele dumitale... adică! (*Un timp.*) Se și vede după toată înfățișarea dumitale... (*Alt timp, cu un pic de foarte feminină admirație, presărată peste replici ca zahărul pudră peste o prăjitură.*) Dumneata parcă te-ai născut în picioare...

PETEAN: NU! De născut m-am născut ca toată lumea... Dar n-am trăit la fel ca ea, toată!... Eu am trăit mai mult în picioare...

PALOMA: De ce?

PETEAN: Așa e meseria mea. Eu sînt turnător...

PALOMA: Bine, dar aicea nu ești la atelierul dumitale... Poți să iei loc o clipă... Pînă îmi povestești... Te'rog, domnule... Iartă-mă, adineauri eram atît de zăpăcită, că nu ți-am reținut numele...

PETEAN: Gheorghe Petran!...

PALOMA: Ia loc, domnule Petran... (*Petran se așază.*)

PETEAN: Mulțumesc...

PALOMA: Și iartă-mă dacă abuzez de timpul și de bunăvoința dumitale... Dar., înțelegi !... Trebuie să știu tot... Tot... Fumezi? (*îi întinde un pachet de țigări americane.*)

PETKAN (*iși scoate pachetul lui*): Numai „Naționale”, mulțumesc... Astea americane dau mai mult fumuri decât fum... (*îi dă foc cu bricheta și aprinde și el în timpul celor două replici care urmează.*)

PALOMA (*CU un gest spre brichetă*): Ce marcă e? „Nailon”?

PETKAN (*CU un suris*): Nu !... „Petran” !... E făcută de mine dintr-un tub de cartuș.

PALOMA: Și nu ți-e frică că o să facă explozie?

PETKAN: NU, că e tras!...

PALOMA (*prin fumul țigării, îl privește cum stă simplu și statuar în fața ei*): Ia spune-mi!... Cum a ajuns Bubi la dumneata?

PETKAN: Păi, să vedeți... (*Se gândește un pic, fiindcă vrea să facă o expunere cât mai succintă.*)

ZLNA (*intră*): Am dat drumul la baie, conită...

PALOMA: Când e plină să-mi spui, că astăzi vreau să-i fac baie eu. Ce face? A mâncat pesmeții?

ZLNA: NU ! Nici nu s-a uitat la ei și a adormit... Dar nu în coșulețul lui ca de obicei... S-a dat jos și s-a culcat cu burta pe țiment...

PALOMA: Vai de mine! Ia-l imediat și pune-l la loc. Sulfamida a luat-o?

ZLNA: De-abia am putut să i-o bag pe gât cu sila... E așa de enervat că era cât p-aci să mă muște de mână.

PALOMA (*către Petran, mai mult decât Zmei*): Mititelul! S-a sălbăticit complet !

PETKAN: NU s-a sălbăticit, doamnă!... Dar, în aste trei zile cât a stat la mine, cred că a redevenit și el câine... Cum e rostul lui să fie... Am impresia că dumneavoastră aci, l-ați tratat ca pe un om...

PALOMA: Și dumneata cum l-ai tratat?

PETKAN (*iarăși cu un suris gros și bun pe buze*): În nici un fel. S-a tratat cum a vrut el...

PALOMA (*Zinei*): Du-te și stai lângă el... Mă chemi când se deșteaptă...

ZLNA: Da, conită. (*Iese.*)

PALOMA: Să mă ierți că te-am întrerupt o clipă, dar nu știu cum să mă împart între el și dumneata ! Nu știu de cine să mă ocup mai întâi!... Să profităm, acum, că doarme!... Unde l-ai găsit, domnule Petran?

PETKAN: Pe maidanul din spatele atelierelor... Ca să scurtez drumul de-acasă și pînă la atelier, eu trec în fiecare dimineață pe acolo... Și-alaltăieri dimineața, cum treceam așa, aud dintre bălăriile de pe marginea potecii un schelălăit...

PALOMA (*astupîndu-și tragic ochii cu mîinile*): Ah!... A i crezut că-l călcase vreo mașină, nu?

PETKAN: Nu puteam să cred așa ceva, fiindcă pe maidanul ăsta nu circulă decît turcalețele și zmeiele copiilor din cartier... Ori, câine călcat de zmeu, nu s-a văzut pînă acum. (*Suride a la el.*) L-am luat imediat în brațe, l-am mîngîiat și cum n-aveam la mine nimic să-i dau de mîncare, cum am ajuns în stradă, i-am cumpărat un covrig...

PALOMA: Vai, spune-mi te rog, cât îți datorez pentru el?

PETKAN: Nimic. Aia a fost tratația mea...

PALOMA: Și a mâncat el covrig?

PETKAN: Și încă cum ! I-a mâncat și gaura, de foame ce-i era.

PALOMA: Cel puțin o fi fost proaspăt?

PETKAN: Cald!... Ieșea aburul din el...

PALOMA: N-o fi fost cumva cu ou?

PETKAN: NU, era cu susan...

PALOMA: Vai de mine ! Toate semințele astea mici, de la vinete, de la ardei, de la struguri, pot să-i dea oricînd o apendicită. De aceea nu-i dau zmeură niciodată.

PETKAN: Zmeură? Păi ce, e urs?

PALOMA (*serviabilă și informată*): Nuuuuu !... E *seiden-pinch*. Pur !

PETKAN: Dar la prînz, la cantină, să-l fi văzut ce-a mâncat. Că mi-a fost milă de el să-l las acolo pe maidan și l-am luat cu mine la atelier... Și la

prînz, ce era să fac? L-am invitat la masă... A mîncat o farfurie de ciorbă cu mămăligă muiată în ea și o porție întregă de iahnie de fasole...

PALOMA: Cine? Bubi?

PETEAN (*CU surîsul lui*): Nu știam eă-l cheamă așa. Eu i-am pus numele „Singurel”. După situația în care l-am găsit.

PALOMA: Și-a mîncat Bubișor, mămăligă? (*Se strîmbă toată. Culminând.*) Și fasole?

PETEAN (*pe surîs crescut*): Ba, a mai mîncat și-o ceapă pe care i-a dat-o un tovarăș de la masă, de curiozitate... Și după-masă i-am dat drumul în curte. (*Cu admirație.*) Ce-a putut s-alerge, ce-a putut să latre, ce-a putut să dea din coadă la tot ce vedea și la toată lumea pe care o întîlnea în drum? !... (*Crește surîsul.*) Noroc că mi-a dat în gînd să-i pui seara ventuze la coadă, că altminteri rămînea cu ea înțepenită de atîta mișcare.

PALOMA (*n-a prins ironia*): Ventuze? I-ați pus ventuzei Și-a stat?

PETEAN: A stat, că înainte îi dădusem o țuică și era pilit mort...

PALOMA: Domnule Petran... Mi-ați distrus cățelul. I-ați distrus ficatul...

PETEAN (*același joc*): Nu, coniță! Mi-a distrus el mie ... doi pui de găină. I-a jumulit de umblau prin curte, parcă erau tăiați...

PALOMA: Și cel puțin l-ați dezinfectat după asta? Păsările de curte sînt pline de microbi...

PETEAN: Mai mult decît purici nu cred să fi luat de la ele. Și nici nu știa să se scarpine, săracul...

PALOMA: Cred și eu. Aicea îl scărpinam noi... De două ori pe zi după fiecare masă... Și cînd avem musafiri, îl mai scărpinam o dată... Fiindcă musafirii, în general, sînt plini de insecte...

PETEAN (*surîsul generos i se sleiește pe buze. Se uită, uluit aproape, la Paloma și dă replica pe un ton care spune exact ceea ce ar vrea să ascundă*): Tot ce se poate... (*își stinge țigara, dacă a durat pînă acuma, în scrumiera de pe masa care se află între fotoliile lor.*)

PALOMA: Și, va să zică, Bubi a fost tot timpul la dumneata?

PETEAN: Da... Dealtminteri, de dimineață de cînd l-am găsit și pînă adineauri, cînd am putut să fiu liber și să vi-l aduc...

PALOMA: Dar cum o fi ajuns, adoratul mamei, tocmai acolo pe maidanul ăla infect?...

PETEAN: Asta., n-am de unde ști. Știi însă că, de obicei, cîinii trag la maidane... Asta e viligiatura lor vara, cum este a dumneavoastră de exemplu, Sinaia, sau străinătatea, sau marea...

PALOMA: Bine, dar Bubi e un cîine de rasă... nobil... Are acte în regulă... îi am pidigriul, adică arborele lui genealogic, de unsprezece generații și pînă astăzi...

PETEAN: Dar, tot cîine este... Ca și omul! Oricît ar fi de nobil, la bază e tot om. La fel ca ceilalți oameni... Tot la fel e făcut și nu se poate deosebi de ceilalți decît prin împrejurările care, unora, le-au făcut o soartă mai bună și altora una mai rea...

PALOMA: Nu e așa, domnule Petran! Nu poți domnule să compari cățelul meu cu orice javră de pe drum...

PETEAN: Așa poate să spună și „javra” de pe drum despre cățelul dumneavoastră.

PALOMA: Da, dar cățelul meu a avut o naștere aleasă... a primit o educație deosebită... O cultură chiar, aș putea să zic... A fost crescut de mic în alte condițiuni decît un cîine obișnuit, de rînd...

PETEAN: Da, ați încercat, adică, să faceți din el altceva decît e rostul lui să fie... L-ați falsificat... L-ați tratat ca pe un om... Ori, doamnă, dacă îmi permiteți să vă spun, asta este greșeala dumneavoastră. Ați tratat cîinii ca pe oameni și oamenii capecîini... Și' eu iubesc cîinii ca și dumneavoastră. Dar îi prețuiesc mult mai mult. Nu-mi bat joc de ei, încercînd să-i fac oameni.

PALOMA: Dar, Bubi e mult mai inteligent decît un om, domnule.

PETEAN: Am observat... Seara, cînd m-am întors cu el acasă de la atelier, băiețașul meu, cum l-a văzut, s-a repezit la mine și mi l-a luat din brațe.

PALOMA (*pe alt ton, interesată de omul de Ungă ea*): Ai copii?

PETEAN: Unul singur... Un băiat de șase ani.

PALOMA: Să-ți trăiască!...

PETEAN: Mulțumesc!...

PALOMA (*galantă, mai departe*): Ou cine seamănă?

PETEAN (*tată, oricit*): Cu mine. Retezat...

PALOMA: Atunci trebuie să fie un copil foarte frumos...

PETEAN: Frumos ar fi fost dacă semăna cu maică-sa...

PALOMA: E frumoasă soția dumitale?

PETEAN (*tot, mărturisit și șuierat*): Phiuuuuu ! Scrisă !

PALOMA: Felicitările mele...

PETEAN: I le transmit, când mă duc acasă...

PALOMA: Și... ești însurat de mult?

PETEAN: De opt ani, acuma la cinsprezece septembrie.

PALOMA: Uite cum ține minte data ! ! !

PETEAN (*nedumerit*): Cum să nu știu minte o dată ca asta? Dumneavoastră nu țineți minte când v-ați măritat?

PALOMA: EU nu m-am măritat niciodată...

PETEAN: Aha, înțeleg. Sînteți domnișoară bătrînă... (*își dă seama de gafă.*) Adică, vreau să spun, ați rămas cam becheră...

PALOMA (*cu un surîs*): „Cam”, e-adevărat... (*Privindu-l cum știe ea.*)

PETEAN: Adică becheră, dar nu cine știe ce.

PALOMA: De!... Nu toate femeile au norocul soției dumitale... să se mărite tinere, cu un om care să le placă... Să facă un băiat în primul an după nuntă...

PETEAN: Păi, dumneavoastră, de ce n-ați făcut la fel?... (*Onest.*) De ce să zic... văd că sînteți prezentabilă... că dispuneți și de zestre. (*Gest spre interior.*) Cine v-a împiedicat să faceți la fel ca soția mea?

PALOMA (*CU un oftat*): Cine? Viața ! Viața m-a împiedicat domnule Petran!...

PETEAN : Poate i-ați pus dumneavoastră piedică ei? Că viața nu împiedică pe nimeni să și-o facă după cum îl taie capul și îl îndeamnă inima... Se vede treaba, însă, că dumneavoastră ați preferat să creșteți căței în loc de copii...

PALOMA: Adevărat ! M-am atașat de Bubi fiindcă n-am avut un copil...

PETEAN: (*înțelegător*) Sigur! Nemăritată, e și greu să ai copii!... Șade rușine...

PALOMA: Mie nu mi-ar fi fost rușine să am un copil, chiar așa, nemăritată...

PETEAN: Foarte frumos! Și de ce n-ați avut, în cazul ăsta?

PALOMA (*eu un surîs plin de subînțelesuri filosofice**): E !

PETEAN (*care a înțeles*): E , aia!

PALOMA (*ca să schimbe vorba*): Cînd mă gîndesc cît trebuie să fi suferit Bubi al meu, în trei zile astea cît a stat fără mine, mi se face pielea glaspapir.

PETRAN: Să vă spun drept, n-a suferit deloc... De cum a făcut cunoștință cu băiatul meu, au început să se joace amîndoi prin casă și prin curte, de îți era mai mare dragul să-i vezi. Parcă se cunoșteau de cînd lumea... Nu vă mai spun, de cățel, ce s-a alergat cu orătăniile, ce s-a tăvălit prin praf și prin noroi, ce-a lătrat la porc, de parcă nu mai văzuse niciodată porci în viața lui...

PALOMA (*îngrozită de ce aude*): Dar nici nu văzuse.

PETRAN: Cîine să nu cunoască porc? Nu există ! Afară numai dacă nu e porc de cîine...

PALOMA: Bubi e *seidenpinch* pur, domnule Petran...

PETRAN: Nu știu ce-o fi, dar este — să mă scuzați — foarte înapoiat... Cînd l-am adus acasă, nici nu știa măcar, pardon de expresie, să se servească de pomi...

PALOMA: Dar el n-a fost crescut cu pomi, mititelul mamii. A avut *nachtopf*-ui lui...

PETRAN: în două zile însă s-a dat pe brazdă...

PALOMA: Și unde l-ați culcat?

PETRAN: Nevastă-mea a vrut să-l culce pe un țol pe care i l-a pus pe sală... Dar n-a fost chip să-l convingă. A dormit în curte sub cotețul găinilor...

PALOMA (*se ia cu mîinile de păr*): Doamne... Doamne... Doamne!... Și sub coteț nu era cumva curent?

PETRAN: NU știu, că eu n-am dormit niciodată acolo...

PALOMA: Și cu ce l-ați învelit?

PETRAN: S-a-nvelit cu purceaua noastră că și ea doarme tot acolo și au dormit amândoi...

PALOMA (*aproape sfârșită (Te ceea ce aude)*): Și de mâncare ce i-ați dat?

PETRAN: Ce să-i dăm? Oase, resturile de la masă, mămăligă rece... Dar cel mai mult i-a plăcut lăturile pentru porc... O jumătate de ceas a lăpăit în ele și-a trebuit nevasta să-l șteargă cu șorțul, că nu mai vedea din cauza părului care îi intrase în ochi...

PALOMA: Crizantema mamei adorată... Prin ce-a trebuit să treacă... Ce-a ajuns el?

PETRAN: Ce s-ajungă? A ajuns cîine, doamnă. Și să mă credeți c-a fost foarte fericit... A dormit în aer liber, a mîncat oase, a alergat orătăniile priu curte, a ieșit pe stradă să-l calce automobilele...

PALOMA (*dă un țipăt*): Au !

PETRAN: Dar nu l-a călcat fiindcă a învățat să se păzească. A învățat să latre, căci nici măcar asta nu știa cumsecade... S-a jucat cu alți cîini de pe stradă, s-a bătut cu ei, s-a ținut — tipa-tipa și cu coada-n sus — după cățelușa lui Ifrim, pînă l-au încăierat alți cunoscuți de-ai ei, mai vechi. Și i-au dat un toc de tăvăleală, de-au scos caldarîmul cu el.

PALOMA: Vai, dar e îngrozitor ce-mi spui. De-aia e în halul ăsta de nervi... Chiar mîine îi fac un consult de medici... Probabil că are și tensiunea crescută că-i bătea inima cînd mi l-ai adus, de parcă înghițise un metronom... Și-are acuma niște maniere... un fel de-a fi... de-a dreptul revoltătoare.[...]

ZINA (*intră*): Coniță, s-a deșteptat Bubi și baia e gata.

PALOMA: Dezbracă-l că viu imediat...

ZINA: Păiiii... N-are nimic pe el. E nud...

PALOMA: Adevărat... Nici măcar pardesiul pe el nu l-a avat, cînd a fugit de-acasă... (*Zinei, direct*) Mai dă-i cîțiva biscuiți pînă termin eu cu domnul Petran...

PETRAN (*se ridică, de îndată ce aude cuvîntul „termin”*. *Zina iese*): Pe mine, vă rog să mă iertați, dar...

PALOMA: Dumneata să mă ierți că te-am reținut atîta ! Dar, *vraiment*, mi-a făcut multă plăcere să stau de vorbă cu dumneata.

PETRAN (*rîzînd ușor*): Am ținut locul cățelului... Că el nu putea să vă dea toate lămuririle...

PALOMA: NU, nu !... Mi-a făcut plăcere să stau de vorbă cu dumneata „personal”... (*Accentuează și cu tonul și cu ochii*.) Cu totul în afară de cățel... (*Petran e încurcat, nu are nici o replică la îndemînă*.) Serios, domnule Petran. Poarte serios...

PETRAN (*același joc, mai crescut*): Tot ce se poate... (*O pauză jenantă și jucată*.)

PALOMA: îmi pare rău că ești atît de grăbit... (*il privește iarăși*.)

PETRAN: Mi-e să nu se răcească baia cățelului. Deși, de fapt, n-avea nevoie de nici o baie... Că s-a bălăcit în lacul de lîngă noi toată ziua... A prins și-un rac cînd înota printre răgălii...

PALOMA (*„emerveiată”*): Bubi?

PETRAN: Da !... Să fi văzut ce țanțoș a venit cu el în gură pînă acasă... Parcă era un prepelicar.

PALOMA: Vai, adoratul mamei! Probabil că a-nvățat să înoate, după ureche, de la cineva. Că prinde imediat. Prinde tot.

PETRAN: Am observat... Cît a stat la mine prindea cel puțin cîte o sută de muște pe oră !...

PALOMA: Bubi? Muște?

PETRAN: Și ce-mi plăcea la el, era că le și mînea.

PALOMA (*îngrozită*): Vai de mine! Trebuie să-i dau imediat o limonada „Boger” ! Ah, ce aventură groaznică a trebuit să trăiască, mititelul...

PETRAN: Cred că, trei zile astea cît a fost mort (*surîde*), sînt cele mai fericite zile pe care le-a trăit în viața lui...

PALOMA: Singurul lucru pe care vreau să mi-l amintesc din toată tragedia asta, este că, datorită ei, te-am cunoscut pe dumneata... Mă crezi? (*il privește clar, feminin*.)

PETRAN: Cred că oricui v-ar fi adus cățelul, i-ați fi spus la fel...

PALOMA (*jucînd replica pe cochetărie*): Xu e adevărat... Sînt oameni pe care îi vezi de o sută de ori și nici nu-i bagi în seamă și alții, care din prima clipă te impresionează...

PETRAN (*pe care provocările ei îl jenează, onest*): Tot ce sepoate... (*O altă pauză. Se aude lătratul lui Bubi.*) Vă cheamă, mititelul!... Și-al meu trebuie să mă aștepte... L-am lăsat plîngînd, cînd am plecat cu ciinele să vi-l aduc. A trebuit să-i făgăduiesc că-i aduc altul la fel, cînd mă-ntorc acasă. Și-acuma, nu știu cum să fac?... Am găsit un bătrîn care vindea un cățel, cam la fel cu al dumneavoastră, lîngă telefoane, dar mi-a cerut două mii de lei pe el și, firește, nu puteam să dau asemenea sumă... Ou două mii de lei, noi trăim acasă două săptămîni cu animale cu tot...

PALOMA: Ah! Apropo de bani... A muiat derecompensă...

Iartă-mă, te rog! Sînt atît de zăpăcită.

PETRAN: Nu e nevoie de nici o recompensă, doamnă!

PALOMA: Cum? Dar am promis treizeci de mii de lei aducătorului...

PETEAN: EU nu primesc nici un ban. Nu l-am adus îndărăt pentru recompensă. L-am adus fiindcă era al dumneavoastră. Și cred că orișicine făcea la fel în locul meu...

PALOMA: NU se poate... Ecompensa e dreptul dumatile.

Și plus cheltuielile pentru întreținere, bineînțeles.

PETRAN: N-am făcut nici o cheltuială pentru el...

PALOMA: NU mă pune în situații delicate, te rog...

PETRAN: Nici dumneavoastră pe mine!

PALOMA: NU, nu, nu! Nu se poate, domnule Petran.

Trebuie să primești recompensa... Treizeci de mii de lei, pentru bucuria pe care mi-ai făcut-o, nu însemnează nimic. Adică, nu treizeci, cincizeci de mii. Că la a doua serie de anunțuri, am mărit recompensa... (*Dezolată.*) Vai! Era să te fur, fără să vreau, cu douăzeci de mii de lei.

PETRAN: Singura recompensă pe care o primesc, doamnă, este să-mi dați voie, pînă oi face rost de alt cățel pentru băiețelul meu, să viu duminica asta, cînd sînt liber și să iau cățelul pentru cîteva ceasuri

acasă... Să-l mai vadă copilul... Să se mai joace un pic cu el!

PALOMA (*repede*): Dar de ce să te deranjezi dumneata?

Viu eu cu Bubi în fiecare zi... La ce oră ești acasă?

PETRAN: Băiatul e toată ziua acasă... Dar nu vreau să vă osteniți dumneavoastră.

PALOMA: Dar ce, mă ostenesc eu? Se ostenește mașina.

Și mi-ar face multă plăcere să te mai văd...

PETRAN: EU sînt toată ziua la lucru...

PALOMA: Nu e nimic. Viu seara.

PETRAN: Seara, băiatul se culcă odată cu găinile...

PALOMA: Am impresia că nu-ți face plăcere să mă mai

vezi... Ori, dumneata, ești binefăcătorul meu...

Vrei, nu vrei, de astăzi încolo, trebuie să fim prieteni... (*il privește femeiește, din nou.*)

PETRAN: Glumiți, doamnă. (*Tonul lui nu e dur. E convins, însă, adînc de ceea ce spune.*) Dumneavoastră aveți un fel de viață, eu am altul... Dumneavoastră faceți parte dintr-o lume, eu din alta!... Drumurile noastre nu se pot întîlni...

PALOMA: De ce?

PETRAN: Fiindcă nu trebuie să se mai întilnească!...

(*Fără ostentație.*) Eu sînt dușmanul lumii din care faceți parte și lupt împotriva ei...

PALOMA (*serafică*): Pe mine nu mă interesează politica...

PETEAN: Pe mine, da!...

PALOMA: Și ce-ai dumneata cu mine? Ce ți-am făcut eu?

PETEAN (*CU un suris nesuperior și neagresiv față de tragica ei naivitate. Nu trebuie să răspundă nici retoric, nici apăsător, inutil pe cuvinte*): Ou dumneavoastră, personal n-am nimic, doamnă. Dumneavoastră nu sînteți decît un rezultat... O reclamă, ca să zic așa, luminoasă a clasei din care faceți parte. Ori noi, clasa muncitoare, nu luptăm cu indivizi izolați... Noi luptăm cu însăși clasa din care ei fac parte... Noi luptăm cu cauza, ca să-i distrugem efectele. Cum am lupta, de exemplu, cu ciurma. Cu boala însăși... nu cu cei atinși de microbul ei... Fiindcă, este simplu. Dacă dispăre boala, dispar, totodată, și cei care ar mai putea suferi de ea...

PALOMA (*pe același ton ăe impunătoare inconștientă*): Cum? Dumneata vrei să spui, eu alte cuvinte, că mă găsești pe mine ca o ciună?

PETRAN (*CU un suris plin*): Nu, doamnă! Nici nu m-am gândit să spun așa ceva... (*Crește surisul.*) Femei ca dumneavoastră, fără să fie ciune, pot fi, totuși, un flagel social...

PALOMA (*în sfârșit, vexată*): Te înșeli, domnule Petran. Eu sînt o femeie foarte normală și probleme de-astea, cu flagelație, nu m-au interesat niciodată... Văd însă, că le cunoști mai bine ca mine. Și, să spun drept, nu mă așteptam... Nu mi-ai făcut deloc impresia! (*Iarăși femeie, pe linia ei.*) Vorba aceea. Eoc pe sub cenușă... (*Cu un suris lung, spre el.*) Niciodată nu știi de unde sare iepurele...

PETRAN (*ăe data asta este el nedumerit*): Tot ce se poate. (*Bide ușor, fără să știe de ce, parcă presimte c-a spus exact ceea ce n-a vrut.*)

PALOMA (*ameninșindu-l drăguț cu degetul*): Și mai făceai pe „Călugărul din vechiul schit” cu mine.

ZINA (*intră repede*): Coniță! Bubi latră la apa din baie...

PALOMA (*CU un strigăt*): Dumnezeule! N-o fi turbat...

ZINA: Nu e, c-a băut apă de la chiuveță. Și turbații să n-o vadă în ochi.. Și cu biscuiții nici nu vă mai spun ce-a făcut...

PALOMA (*alarmată*): Ce?

ZINA (*jenată*): Nu pot să vă spun, dar, i-a făcut learcă...

PETRAN (*spre Zina*): Dați-i un os și vă linge mîna pentru el... Osul e cel mai bun biscuit al cînelui... (*Se aude lătratul lui Bubi.*)

PALOMA: Auzi!... Mă cheamă, Bubișor! Și-o să-i facă mămica o baie, de scot toate prostiile pe care le-a făcut din el... Iartă-mă, domnule Petran, că nu te mai rețin, dar pentru mine înainte de toate, e cățelul... Mîine ți-l aduc la vizită pentru băiețel... (*li întinde lasciv și grațios mîna.*) La revedere și, încă o dată, îți mulțumesc din suflet că mi-ai redat viața și fericirea...

PETRAN: N-aveți pentru ce... Nu mi-am făcut decît datoria, ca oricare altul... (*Nu știe ce să facă cu mîna ei.*)

PALOMA (*i-o îndeasă la gură*): Pe mîine...

PETRAN (*dîndu-i mîna, binișor și fără ostentație, de o parte*): Lăsați... Mă perie nevasta, acasă... (*Gest spre părul de cîine care a rămas pe el și pe care vrea să-l ridice Paloma ca să găsească o „conținută” mîinii refuzate.*)

PALOMA: Zina! Condu tu pe domnul Petran că eu mă duc la pușorul meu... (*Ieșind.*) Pe mîine!... (*Paloma iese, luncind parcă pe propriul ei suris ca pe un parchet exagerat de lustruit.*)

ZINA (*amical, lui Petran*): Umflași cincizeci de mii de lei! Bravo!

PETRAN (*CU un zîmbet sănătos de om care vrea să se amuze un pic*): Umflai, de ce să mint?

ZINA: Dacă știam că dă atîta, îl furam și-l aduceam tot eu îndărăt... Cincizeci de mii! Leafa mea pe patru ani jumătate, pentru o jagardea!... (*Făcîndu-i ochi dulci.*) Sînteți căsătorit?

PETRAN (*același joc*): Nu!... Sînt cavalier.

ZINA: Și ce faceți sîmbătă după-prînz?

PETRAN: De ce?

ZINA (*îi face ochi dulci*): Fiindcă aș fi cam liberă... Nu vrei să facem o plimbare?

PETRAN: Ba da, cu multă plăcere. (*O privește și el craidon, exagerat, dar nu prea mult.*) Mergem amîndoi pînă la C.E.C., unde vreau să depun recompensa...

ZINA: Toată?

PETRAN (*„jucînd” mai departe*): Nuuuu! Plus opt sute de lei pe care i-am strîns luna asta...

ZINA (*s-a lămurit*): Bun! Atunci mai dai, mata, sîmbătă un telefon... (*Bece.*) Ia-o pe ușa din față...

PETRAN (*ironic și galant*): După dumneavoastră, duduie...

ZINA (*O ia înainte spre ușa, încercînd totuși ultima carte*): Eu una n-aș depune banii la C.E.C. nici moartă... Bani sînt făcuți ca să se cheltuiască. Să-ți faci cu ei, nu e așa, cîte o mică plăcere în viață... (*Mai explicită.*) Eu dac-aș fi bărbat și mi-ar fi căzut

cincizeci de mii de lei așa din senin, știi ce-aș fi făcut cu ei?

PETEAN: Ce? *(Se opresc lângă ușa aie la ieșire.)*

ZINA: I-aș fi întrebuițat cu cineva... C-o fată drăguță și liberă. Dar, mă rog ! Sînt banii dumitale și faceți ce vreți cu ei...

PETEAN: în sfîrșit!... O să văd... Să mă consult și cu logodnica mea...

ZINA *(lămurită complet)*: Aaaa !... Dacă aveți și logodnică, atunci, mai bine depune-i la C.E.C. *(A •• ieșit. în câteva clipe cît scena rămîne goală, sună telefonul. Zina intră repede, se năpustește la telefon și cînd ridică receptorul, telefonul se oprește.)* A-nchis!... Ah ! Ce mor eu pe aștia care își închipuie că dacă sună ei, trebuie să fii musai lângă telefon... *(Ia o țigară aie pe masă și-o aprinde. Trage un fum copios.)* Meschin și ăsta ! Păcat, altminteri era bine ca fațadă.

(Intră Barcian urmat de șofer. Amîndoi sînt încărcăți de sticle de șampanie și de pachete. Zina le iese în cale să-i descarce.)

BAECIAN : Unde e domnișoara?

ZINA : Vine imediat... Mă duc s-o chem... *(Iese.)*

BAECIAN : Pune-le aici, Manole, și vezi-ți de treabă. Duci mașina acasă și astă-seară ești liber...

ȘOFEEEX : Am înțeles...

BAECIAN : Uite, să ai și tu de-o bere... *(ii aă un teanc de bani.)* Și dacă te-ntreabă cumvaconița mea de mine, m-ai lăsat la Banca de Credit, unde m-ai auzit că am o ședință de noapte, foarte importantă...

ȘOFEKTJL : Am înțeles...

BAECIAN *(bătînu-l pe umăr)*: E ! Umblă sănătos și vezi să nu faci vreo încurcătură...

ȘOFEEEX : NU, conașule! Se poate? Ce, sînt la prima dată? *(Iese.)*

BAECIAN *(se uită prin pachete mulțumit, începe să le desfacă sforicelele lacom și, cînd are timp, își freacă mîinile satisfăcut)*: E ! Ce-ai mai fi mîncat din resturi, coane Bubi, fir-ai al dracului să fii de javră!... E? O să mă mai muști și astă-seară de

picioare? O să-l muști pe Sfîntul Petru de anterior... *(Ciugulește cîte ceva din pachete.)*

PAXOMA *(intră. E veselă, exuberantă)*: Ai și venit, iubitul? *(il sărută.)* Vaaaaa! Dar ce e asta? Ai adus o băcănie întreagă...

BAECIAN : Dragă, mi-am permis să mai invit, pentru astă-seară, afară de Georgel, cîțiva amici. Pe Cristorian cu nevasta, pe Giroflescu cu prietena lui... pe Drujan cu Pavelescu.

PALOMA : Dar nu știi, dragule, care este surpriza cea mai mare pentru astă-seară...

BAECIAN : NU...

PALOMA : Am și eu un invitat... Al meu, personal...

BAECIAN : Tu? Pe cine?

PALOMA : Ghici! *(il privește fericită.)* Cineva pe care îl iubesc eu mult, mult, mult de tot...

BAECIAN : Bărbat?

PALOMA : Da !

BAECIAN : Cunosc?

PALOMA : Perfect !...

BAECIAN : Prieten cu mine?

PALOMA : Sper c-o să fiți... de-acuma încolo...

BAECIAN : Cine dracu e, frate?

PALOMA *(amuzată de joc)*: Ghici !...

BAECIAN : A avut relațiuni intime cu tine?

PALOMA : Oho !

BAECIAN : Și în timpul meu?

PALOMA : Și în timpul tău...

BAECIAN : Civil?

PALOMA *(ezită, o clipă)*: Civil, da...

BAECIAN : Va să zică, nu e Troncescu, generalul...

PALOMA : NU ! Ala n-a fost în timpul tău. A fost la vremea lui.

BAECIAN *(gîinănu-se)*: Cine dracu poate să fie, frate?

ZINA *(intră cu Bubi în brațe. Bubi e cu scufie aie baie pe cap, îmbrăcat în halat și înfășurat într-un pleă)*: Gata baia,coniță ! Unde-l duc?

BAECIAN *(trăznit)*: Bubi!...

PALOMA : E ! Ce zici de surpriza asta?

BAECIAN *(caăe pe-un scaun, neveninău-i să creadă)*: Bubi!...

PALOMA: Bobi, *cheril* Ce, nu-l mai cunoști? Bubi al nostru.

BARCIAN: Bubi!... A-nviat Bubi!...

PALOMA: Fiindcă Dumnezeu nu mă lasă pe mine nicio-dată. Mi l-a trimis îndărăt... (*Luînd cășelul din brațele Zinei și venind cu el lângă Barcian.*) Haide, Bubi!... Vino un pic la tătucul tău să te-mpaci cu el... Că tătucul, totuși, te iubește pe tine, fiindcă tu ești al lui mămică ta și tătucul s-a purtat foarte frumos cu tine în timpul morții tale. (*Lui Barcian.*) Și fiindcă astăzi sînt atît de fericită, Andy, îți dau acumă răspunsul pe care nu ți l-am dat, astăzi, precis. M-am decis ! Plecăm cîteșitrei la Paris !

ACTUL III

A treia zi de dimineată, în același decor. Toată încăperea e plină de valize de călătorie. Unele gata, altele deschise încă. Peste tot, lucruri rătăcite, ca în orice casă unde se pregătește o mare plecare... Paloma, într-un *deshabille*, sau într-o pijama și destul de nepusă la punct ca aspect general, bea o cafea — în timpul pauzei pe care și-a acordat-o — cu Lelia. Aceasta e în ținută de oraș, tot cu pălăria pe care a luat-o împrumut de la Paloma. Lelia și Paloma, după ridicarea cortinei, pe tablou fac o mică pauză, în cursul căreia amîndouă sorb sonor din ceștile de cafea. De două, trei ori fiecare, nu mai mult.

LELIA (*pune ceașca pe o măsuță*): Va să zică, așa, norocoaso !... Plecați la Paris...

PALOMA (*făcînd pe victima*): Ghinionul meu să nu pot să-l refuz pe Andy!... (*Soarbe ultimul pic, apoi pune și ea ceașca.*) Mă sacrific, ce să fac? Mă gîndesc că schimbarea asta de aer și de decor o să-i facă bine și lui Bubi !... (*Alarmată.*) De trei zile de cînd s-a întors acasă, nu știu ce are... Nu mai e el, tu!... S-a schimbat complet. Doctorul, care îi face injecții, în fiecare zi, zice că suferă de „melancolie pernicioasă”.

LELIA: Cred și eu ! După toate prin cîte a trecut, are tot dreptul să fie bolnav de nervi. (*Dar, mai mult*

decît starea lui Bubi, o interesează și-o roade altceva.)
Acuma, trebuie să fie splendid, la Paris, tu... Ferice de cine-l vede !...

PALOMA: Dragă, numai să-i priască clima, lui Bubi. Că, în ceea ce mă privește, mie îmi priește orice fel de climă...

LELIA: E , da, sigur. Tu ești neam prost. Nu ești *seiden-pinch*... Aștia, de familie bună, nu pot să trăiască ca noi... Că mai bine, zău, mă făcea mama „dog” danez. Și, poate acuma, aș fi avut și eu casa și și rostul meu...

PALOMA: Apropo !... De trei zile astea, de cînd ai dispărut și n-ai mai dat nici un semn de viață, nu mai știu nimic despre tine. Ce-ai făcut cu moșierul tău?...

LELIA: M-am grăbit, tu... M-am grăbit ca o urgentă ce sînt... Și-acum, dacă a văzut că i-a mers fără cununie, face pe rezervatul cu mine, la forme!... Zice că e prea bătrîn pentru mine... că o să-l distrugă copiii dacă își ia nevastă tînără... că mai bine să ne vedem, din cînd în cînd, cînd vine el pe la București... sau să mă reped eu, la el, la țară, cînd nu sînt copiii acolo... Cu alte cuvinte, înțelegi tu, cum vine asta. Vino la trei fix, că la 'două fără ceva plec...

PALOMA: Bine, dragă, dar tu, fată cu experiență de femeie serioasă, cum ai putut să fii atît de naivă și să capitulezi fără condiții?

LELIA: A fost vinul prost, *ma chere* ! în seara cînd ne-am întîlnit la „Neitor”, m-a invitat la un restaurant... Vînduse recolta... și avea două milioane numerar la el... Și la ce restaurant crezi că m-a invitat?

PALOMA: La „Capsa”... la „Athenee Palace”...

LELIA: Da'de unde? M-a invitat la un birt, aproape de casa soră-si, unde era tras... Și aia plecată la băi... (*Face un semn.*) Mă-nțelegi dumneata.

PALOMA: EU să-nțeleg? De ce n-ai înțeles tu?

LELIA: M-a zăpăcit de la început în mititei și în țuici pe stomacul gol... Și la cartofii pai — ce să-ți mai spun, tu — se-nvîrtea localul cu mine de mi se părea că-mi cad lăutarii în cap. Că, altminteri,

chemase și lăutarii să-i cînte „Știi tu cînd te țin neam pe brațe”. Și, *bref*, după ce mi-a cîntat vio-ristul și mie „N-am să-ți spun niciodată”, care e bucata vieții mele, nu mai știu ce s-a întîmplat și m-am trezit la opt dimineața acasă la el. Adică la soră-sa... Și ce crezi tu, *ma chere*, că făcea el cînd am deschis ochii?

PALOMA: Te contempla...

LELIA: AȘ ! Număra banii, ca să vadă dacă nu-i lipsește ceva...

PALOMA: Și zici că avea la el două milioane de lei?

LELIA: Plus ce mai avea în buzunarul de la spate... Fiindcă și-acolo trebuie să fi avut capital serios că buzunarul era prins cu ac de siguranță.

PALOMA: Sper, însă, că de îndată ce te-ai dezmeticit, ai știut să-l pui la punct asupra situației...

LELIA: Sigur că aș fi știut, dar nu mai era timp, fiindcă trebuia să plecăm la Oltenița, că avea acolo treburi urgente cu niște oleaginoase...

PALOMA: Cine erau alea? Localnice din Oltenița?

LELIA: Niște plante, dă-le dracului să le ia... Și-a mai încasat niște bani și pe ele...

PALOMA: Și-ai fost tu la Oltenița?

LELIA: Trei zile, tu ! Dar să-ți spun drept, nu-mi pare rău ! Tot m-am ales cu ceva din voiajul ăsta...

PALOMA: CU cît?

LELIA: A , ca bani, tot cu nimic... Dar, cel puțin, am văzut și eu Dunărea... Ah, ce fluviu superb, tu! Și în timp ce el sta în oraș, la cafenea, cu oleaginoșii ăia ai lui, eu stam singură în port și mă uitam la Dunăre, cum curge în apusul soarelui... Era așa de frumos, că n-aș fi fost în stare nici să mă mișc de-acolo, nici să spun un cuvînt... Și, zăpăcită de atîta frumusețe, nu mă puteam gîndi decît la un singur lucru...

PALOMA: La prima ta dragoste, probabil! Studentul tău în litere...

LELIA: Nuuu ! Ce să mă gîndesc la el, că ăla era de la munte. N-avea nici o legătură cu apa. Mă gîndeam, însă, că dacă aș avea eu atîția lei cîți litri de apă

mi-au trecut mie într-un minut pe dinaintea ochilor, aș fi „cineva”. Mama lui Eockfeelen...

PALOMA: Și rezultatul „practic” care a fost?

LELIA: Nimicsprezece...

PALOMA: CU provincie cu tot?

LELIA: Ți-am spus!... Mă iubește, sînt ultima rază de soare a toamnei vieții lui, dar nu poate să mă facă mama copiilor săi... Zice că sînt prea mari și n-o să aibă respect de mine.

PALOMA: Și-atunci?

LELIA: Atunci, a rămas așa! Să mă decid dacă accept ceea ce mi-a propus, fără căsătorie.

PALOMA: Și accepți?

LELIA: NU știu. Nu sînt decisă. De aceea am venit să mă consult și cu tine!... I-am dat telefonul tău și i-am spus că, acum, la douăsprezece de dimineață, îi dau răspunsul definitiv...

PALOMA (*reflexivă*): Banii îi are toți la el?

LELIA: Toți!

PALOMA (*după un timp*): Distruge-i!...

LELIA: Cum o să-i distrug?

PALOMA: Presupune că ești popîndău, adică șoarece de-ăia de cîmp, și mănîncă-i recolta...

LELIA: Ușor de zis... Moșul e foarte prudent și socotit...

PALOMA: Ah! Dac-aș fi eu în locul tău!

LELIA: Știi că te cunoaște? Te-a văzut într-o seară cu mine la teatru și mi-a spus că ești cea mai frumoasă femeie din București, pe care a văzut-o, de cînd s-a retras la țară.

PALOMA (*omagiată totuși*): Serios?

LELIA: Pe euvîntul meu...

PALOMA: Și cîți ani zici că are, tu?

LELIA: Șaptezeci și unu. Dar minte... Merge pe optzeci.

PALOMA: Tratează-l ca pe unul de douăzeci!... în cîteva zile, n-ai ce alege din el... Dar, firește, trebuie să-ți faci testament înainte...

LELIA: NU sînt capabilă de asemenea gesturi superbe pentru viața mea. Că dacă eram, aș fi fost și eu acum, demult, la casa mea...

PALOMA: Atunci, draga mea, *tire le diable par la queue* ca și pînă acuma... Vaaai, și cum mi-ai desfigurat pălăria!

LELIA: Din cauza lui, mami!... Mi-a sărutat-o de sute de ori în trei zile astea. E singurul lucru care i-a plăcut la mine. Și, la Oltenița, ultima seară, cînd și-a încasat banii și-a venit așa mai oleaginos la hotel, nu și nu, că să dorm cu pălăria în cap...

PALOMA: De-aia mi-ai mototolit-o în halul ăsta...

LELIA: Vai, cum îți închipui! în orice caz, de cînd port pălăria asta, mi-am pierdut complet capul.

PALOMA: Dar nu știi, tu, că era să mi-l pierd și eu! Adică, mi l-am și cam pierdut, ce mai încoace și încolo...

LELIA (*surprinsă*): Tu? Cînd?

PALOMA: în lipsa ta...

LELIA: Nu se poate! în viață tu ești o „fire” pozitivă, nu romanță fără cuvinte, ca mine.

PALOMA: Și, totuși, află că mi-a plăcut cineva enorm. Am avut *le coup de foudre*, pe euvîntul meu.

LELIA: Contra cui?

PALOMA: Contra omului care mi-a adus pe Bubi! Unul Petran!... Georges Petran. (*Pronunță ă la française.*) Un lucrător. Dar, vai, ce bărbat, tu!

LELIA: E, nu...

PALOMA: Tînăr, frumos, inteligent și simplu, ca buruienile de pe maidane care cresc sălbatic și mîndre cu rădăcinile în pămînt și cu frunzele în cer!...

LELIA: „TU as căpie”, *ma chere*...

PALOMA: Dacă l-ai fi văzut, n-ai mai spune așa... Avea ceva în el, așa... de curat, de parcă era scuturat de Paști pe dinăuntru!...

LELIA: Bine dragă, dar ăsta era apartament, nu era om...

PALOMA: Ba da! Și ce om! (*Se „montează” singură, îmbătîndu-se de propriile ei cuvinte.*) ...E pentru prima dată în viața mea cînd mi s-a întîmplat să mă impresioneze un bărbat, așa de puternic, de la prima vedere... Noroc că trebuia să-i fac baie lui Bubi și am putut să mă reculeg la timp...

LELIA (*reflexivă*): Ou siguranță că ești slăbită din cauza medicamentelor pe care le-ai luat...

PALOMA: Nu ! Sînt slăbită din cauza vieții pe care o duc... Am ajuns la vîrsta pe care o am, dar fără să fi cunoscut dragostea. Dragostea adevărată! N-am iubit pe nimeni și nu m-au iubit decît bătrîni. E adevărat ! M-au răsfățat, m-au adulat, mi-au dat tot ceea ce am vrut... Dar dragostea unui om tînăr trebuie să fie altfel!... Și are niște ochi, tu... Și niște antebrate !...

LELIA: Da, da, sigur că ție din medicamente ți se trage... Ți s-au slăbit nervii din chestia cu Bubi.

PALOMA: Mîine-l duc în vizită la Petran că e duminică și e și el acasă... Și, pe urmă, o lună cît stau la Paris cu Andy și cu Bubi, o să uit!

LELIA (*se ridică*): Dragă... tot ce pot să-ți spun, în privința asta, este că observ că vrei să sfîrșești cum am început eu... Cu tineri...

PALOMA: Și tu vrei să începi, cu ce vreașăsfîrșesceu... Cu bătrîni...

LELIA: De! Poate că ai dreptate, tu... Poimîine, însă, tu pleci la Paris pentru a zecea oară, iar eu am făcut un singur voiaj în străinătate: la Oltenița... La revedere, tu !... Mă reped puțin pînă la mama, că n-am văzut-o dinainte de Dunăre și la douăsprezece mă întorc la tine pentru telefonul moșierului... Cine știe! Poate pînă atunci mă decid într-un fel, deși, de fapt, sînt decisă de ieri să primesc ! Așa e cînd n-are omul noroc ! Se decide fără să fie hotărît. (*își pune mînușile*.) Și m-am mai uitat și trei zile în Dunăre cum curge, de credeam că-nnebunesc... (*E gata de plecare*.) Că, și fluviile astea, dragă ! în fond, apă ! Ce să fie?... Apă, apă și tot apă... Și singurul bastiment care a trecut pe apă, în trei zile astea, a fost unul de marfă... Nici țipenie de crai pe punte... C-a fost un caz, cînd cineva de pe mal a fost văzută cu binoclul de pe puntea unui transatlantic... Și-acuma e lordăreasă în America...

ZINA (*intră*): Coniță, vă caută un domn de la Societate din partea lui conașul Andy. Are să vă comunice ceva, personal...

LELIA: E ! Te las tocmai la timp...

PALOMA (*surprinsă*): L-a trimis domnul la mine?

ZINA: Așa spune...

PALOMA: Bine, cheamă-l încoace!... (*Leliei, care iese cu Zina*.) Te-am pupat, tu ! (*îi face o bezea*.)

LELIA: De *mem*... (*Iese cu Zina*.)

*j (*Paloma crezînd că domnul care o caută e vreun funcționar de oarecare importanță, își „reface o frumusețe” rapid*.)

CĂCIULĂ (*intră condus „de sus”, de Zina. Rămîne, modest, în ușă. Zina iese*): Săru-mîna, doamnă director general...

PALOMA (*decepcionată de apariția și „fasonul” domnului*): Bună ziua, domnule... (*E glacială în ton și spune „domnule” aproape cu dispreț*.) Ce dorești dumneata?

CĂCIULĂ (*foarte stînjnit și neștiind de unde s-o înceapă*): Vă rog să mă iertați, doamnă director general, că am îndrăznit, dar **asta** este singura scăpare.

PALOMA (*același joc*): în ce privință?

CĂCIULĂ: Cu copiii!

PALOMA: Care copii?

CĂCIULĂ: Ai mei !... Cinci!... Și ei nu sînt vinovați cu nimic... (*Un timp*.) Dar nu m-a lăsat inima... (*Paloma îl privește intrigată, alarmată, gata să sune să-l dea afară. Crede că are de-a face cu un nebun*.) Că eu n-am omorît o rimă, în viața mea !... Cum era să omor un cîine?

PALOMA (*cînd aude „cîine” schimbă atitudinea. Privește cu alți ochi pe bietul Căciulă. Presimte parcă ceva important*): Ce cîine, omule?

CĂCIULĂ: Al dumneavoastră. Și-acuma m-a pedepsit că nu l-am omorît.

PALOMA: Cine, domnule?

CĂCIULĂ: Domnul director general Barcian !... Și m-a dat afară din slujbă... După treizeci de ani... Vădov și cu cinci copii... Dar, ce să fac? Dacă nu m-a lăsat inima să-l omor, nu m-a lăsat și pace.

PALOMA (*interesată teribil de încurcătura lui Căciulă, schimbă complet atitudinea față de el*): Șezi, te rog. (*îi indică un scaun*.) Liniștește-te și spune-mi limpede, ceea ce vrei să-mi spui. Nu-nțeleg nimic...

CĂCIULĂ: Săru-mîna, nu stau !... Nu că aș avea insecte, dar nici în picioare nu mai pot să stau. Dacă m-aș

pune jos, acolo rămîi... Și nu-mi e de mine, că eu, de mine nu mai am nici un interes. Dar... copiii!... (îi prezintă palma cu degetele rășchirate.) Cinci! (Un timp.) Dacă n-am putut să-l omor, n-am putut și gata... Ședea, săracul, în brațele mele colăcel și se uita, așa, la mine ca un copil părăsit... Parcă simțea că vreau să-i fac un rău... Și când am ajuns cu el pe cheiul Dîmboviții și-am vrut să-l arunc în apă, ce să vedeți dumneavoastră? Odată a ridicat căpșorul spre mine și-a-nceput să-mi lingă mîna! E! Mai aruncă-l dumneata, dacă poți... „Mă cuțule, zic! Eu n-am nimic cu tine și nu vreau să te omor... Dar domnul director general mi-a spus că ești bolnav și tot mori și vrea s-o menajeze pe cocoana care te iubește și să nu-i mori în casă.” Și el mă lingea mereu pe mîna... (Cu un surîs.) Parcă știa, al ciorilor, că acolo în mîna aia aveam otrava pe care o cumpărasem să i-o dau... Că zic: „întîi să-l otrăvesc și pe urmă să-l arunc în apă, să nu mai simtă și înecul.”

PALOMA (se stăpînește cu greu): Aaa!... Acuma sînt lămurită! Dumneata ești omul pe care domnul director general l-a însărcinat să-mi omoare cățelul?

CĂCIULĂ: Eu sînt, n-aș mai fi fost să fiu... Că nu m-a lăsat inima... Am umblat cu el în brațe tot cheiul Dîmboviței și nu m-am îndurat să-l arunc. Și-atunci, l-am lăsat pe-un maidan mai din jos mult de Gara de Nord... Să moară acolo de moartea lui personală, nu de mîna mea... I-am dat un covrig din buzunar că luasem șase. Cinci pentru copii și unul al meu... Errește că i l-am dat pe al meu. L-am scărpinat oleacă la ceafă, ca să mai simtă și el mîna de om înainte de moarte și l-am lăsat acolo în plata Domnului... (Un timp.) De unde puteam să-mi închipui eu că domnul director general o să mă prindă... Că, de mințit, de ce să minț, a doua zi când m-a întrebat, l-am mințit... „Ce-ai făcut, mă, cu cîinele? zice. L-ai achitat?” „Da, domnule director general. I-am dat, după cum mi-ați ordonat, întîi otrava și pe urmă l-am dat pe gîrlă”... „Bravo, mă!” zice. Și m-a pupat.

PALOMA: Te-a și sărutat?

CĂCIULĂ: Pe amîndoi obrazii, de parcă eram rude. Pe urmă, a deschis casa de bani și mi-a dat douăzeci de mii de lei... Ajutor de beție, cum zicea dumnealui, ca să mă ia, adică, în periplizon. Plus, că m-a primit îndărăt în slujbă și mi-a mărit și leafa de la patru mii opt sute, la șase mii de lei.

PALOMA: Toate astea s-au întîmplat, acuma, cam o săptămână, nu?

CĂCIULĂ: Exact... Și-acuma trei zile, mă pomenesc cu domnul director general că mă cheamă la cabinet de dimineață. Întîi, cum am intrat, mi-a dat să zic așa, după aprecierea mea, vreo douăzeci de perechi de palme... Pe urmă, m-a trecut la picioare... Da în mine, de parcă se juca în fulbot de-ăla cu mingea... Și după ce s-a pus cîrcelul și n-a mai putut să dea, mi-a pus în vedere că sînt dat afară din slujbă și că, dacă nu-i aduc ajutorul de beție îndărăt, mă trimite la parchet și mă închide... Așa că ultima mea nădejde e la dumneavoastră.

PALOMA (care, luminată complet asupra faptului, spumegă): Bine, domnule... Eu, una, îți mulțumesc că ai avut inimă bună și n-ai omorît cățelul și îți făgăduiesc că vei fi primit îndărăt în slujbă.

CĂCIULĂ: Nu e drept, conia, să pierim șase oameni de foame pentru un cățel... Pentru un cîine pe care mi-a fost milă să-l omor „din ordin”...

PALOMA: NU trebuie să mai insiști, domnule. Ți se va face dreptate. Și pentru că dumneata ești adevăratul salvator al lui Bubi, dumitale ți se cuvine recompensa de cincizeci de mii de lei pe care am făgăduit-o.

CĂCIULĂ: Vă mulțumesc din suflet, conia, dar, să nu vă supărați, să nu mai aud de recompensă... Nu mai vreau să plătesc iarăși douăzeci de perechi de palme dobîndă.

PALOMA: Du-te liniștit acasă și mîine de dimineață te prezinți ca de obicei la slujbă. Pe răspunderea mea...

OĂcruLĂ: Nu știu cum să vă mulțumesc, coniță... Mi-a spus mie domnișoara secretară că soția lui domnu' director general are inimă bună... De-aia am îndrăznit să viu la dumneavoastră...

PALOMA: Mai sînt și alte femei, în afară de mine, care au, poate, inimă și mai bună... Și care fac bine pentru reputația altora.

ZINA (*intră, vrînd să spună ceva important*): Coniță !

PALOMA: Condu pe domnul, Zina!...

CĂCIULĂ: Vă sărut mîna și... (*Se oprește fără cuvinte.*)

PALOMA: Și... umblă sănătos! (*Nu-și mai poate stăpîni nervii și indignarea.*)

CĂCIULĂ (*înainte de a ieși*): Să trăiți, și...

ZINA: Pe aici, domnu' !... (*îl conduce „de sus”.*)
(*Căciulă iese împreună cu Zina.*)

PALOMA (*rămasă singură, începe să se învîrtească ca o fiară în cușcă*): Mizerabilul! Asasinul!... Canalia! Să omoare el un cățel... (*Pe pasi.*) Cîinele! Cîinele! Cîinele!...

ZINA (*intră*): Tocmai de el vream să vă spun, coniță. Am vrut să-i pun zgarda, să-l scot un pic la plimbare și m-a mușcat de mîină... Și pe urmă a-nceput să-și muște zgarda... Mi-e frică să nu fi turbat!

PALOMA: Doamne ferește! Mușcă-ți limba... Ți-ai mușcat-o?

ZINA: Da !... Nu știu ce-o fi, dar Bubi nu mai e Bubi al nostru...

PALOMA: Și eu am observat... Parcă ne urăște pe toți din casă...

ZLNA: Singurul cu care se mai înțelege, e conașul.

PALOMA: Și dacă ar ști el că mizerabilul ăsta... fiara asta cu chip de om, a vrut să-l ucidă...

ZINA: Cine? Conașul Andy?

PALOMA (*pe gîndul ei*): Și la ce mijloace ordinare, odioase, a recurs !... Dar, lasă-l pemine !... Lasă-l pemine !...
ZINA: Și cu Bubi ce fac? Nu-l mai scot la plimbare?

PALOMA (*e prea preocupată de problema asasinatului ca s-o mai intereseze altceva pentru moment*): Nu !... Pîină vine veterinarul să-i facă injecția, lasă-l așa...

Citește-i ceva, dacă vrei... Cartea aia cu pisici care-i place lui așa de mult...

ZINA: „Cotoiul încălțat”? A făcut-o praf aseară c-a vrut să muște cotoiul de pe poză.

PALOMA: Atunci, citește-i „Guliver în țara piticilor”. Că Guliver e mare și nu poate să-i facă nimic.

ZINA: A, da, că Guliver îmi place și mie. Păcat că bărbați de-ăștia nu se mai găsesc astăzi pe piață.

PALOMA: Hai, hai, lasă-mă în pace cu atleții tăi că sînt enervată. (*Zina iese.*) Mizerabilul!... Mizerabilul!... (*Reîncepe plimbarea agitată.*) Un om ca el să asasineze un cățel!... Și încă să-l lovească din umbră... Mișelește... Pe la spate...

BAECIAN (*intră cu o figură fericită*): Adorato !... M-am abătut o clipă pe la tine ca să-ti dau o veste bună... Mîine la trei și patruzeci plecăm. Am pașapoartele în buzunar... (*își bate buzunarul și se apropie s-o sărute.*)

PALOMA (*caută să pară complet stăpîină pe ea. Se lasă sărutată în mod obișnuit*): Mîine?

BAECIAN: Ce? Nu ești încă gata cu pregătirile?

PALOMA: Ba da!... Că-mi iau mai multe geamantane goale ca să mă întorc cu ele încărcate... Adică, în fond, putem să cumpărăm și geamantanele goale de la Paris... Ce să ne mai trambalăm cu astea?

BAECIAN: Apropo!... Ia tuăștia... (*scoate un pachet de dolari*) și ascunde-i la tine... Știi tu, unde am vorbit noi aseară. (*Cu un surîs.*) Douăzeci de mii de dolari... Zece bilete de cîte o mie și douăzeci de cîte cinci sute...

PALOMA (*ia banii*): Și tu crezi că dacă îi cos în centură, n-o să-i găsească nimeni...

BAECIAN: Sînt sigur că nouă nici n-o să ne facă percheziție la vamă... Dar, așa, ca măsură de prevedere...

PALOMA: Bine ! îi cos astă-seară... Deocamdată, să-i pun bine... (*Se duce, deschide șifonierul și pune banii sub un teanc de rufarie.*)

BAECIAN: Vezi unde-i pui, să nu ți-i vadă cineva...

PALOMA: N-are cine că aici umblu numai^eu. I-am pus sub cămășile mele...

BARCIAN (*cu o privire libidinoasă*): Sub cămășuțele tale...
 Alea fine, și dulci, și transparente...
 PALOMA: Hai, bai, că nu e ora să fii crai...
 BARCIAN: Astă-seară ieșim în oraș... Ultima noastră
 noapte în București...
 PALOMA: De ce „ultima”?
 BARCIAN: De ! Cine știe?... Poate că trebuie să ne luăm
 adio de la el...
 PALOMA: Adio, pentru o lună?
 BARCIAN: Sau, poate, mai mult... Cu evenimentele astea,
 nu se știe dacă nu e mai bine să rămânem cîțva
 timp în străinătate... Se-aud fel de fel de zvonuri
 în legătură cu societățile noastre. Și, mai ales,
 cu cele care au capital străin... Noroc că „Bibi”
 a fost prevăzător și și-a pus banii în străinătate...
 La loc sigur...
 PALOMA (*j'itcîndu-și „scena” pe care i-o pregătește*): Știi,
 iubitule, că m-am gândit să nu-l mai luăm pe Bubi
 cu noi...
 BARCIAN (*fericit pe dinăuntru, maschează fals*): Vaaa!
 De ce?
 PALOMA: Îți pare rău?
 BARCIAN: Te cred! Tocmai acum cînd sîntem amîndoi
 în termeni atît de buni...
 PALOMA: Oricît, un cățel e incomod într-o călătorie...
 BARCIAN: Fugi, frate, de-acolo ! Mă ocup eu de el...
 PALOMA: Nu, nu ! E mai bine să nu-l mai luăm ! Te
 deranjează...
 BARCIAN: Pe mine? Doamne ferește!... în sfîrșit ! Dacă
 tu ții *à tout prix* să nu-l luăm...
 PALOMA: TU tii să-l iau?
 BARCIAN: Enorm! Dar nu vreau să te contrazic... Și
 cu cine vrei să-l lași acasă? Cu Zina?
 PALOMA: NU ! I-am găsit o pensiune...
 BARCIAN: La cine?
 PALOMA: La un specialist în materie de cîini... Mi se
 pare, chiar, că e funcționar la ține la Societate.
 BARCIAN: La mine? Eu știu că la Societate am specia-
 liști în petrol, nu în căței...
 PALOMA: Probabil că pe-ăsta nu-l cunoști bine, fiindcă
 e un funcționar mai modest...

1

BARCIAN: Ce grad are? Șef de serviciu?
 PALOMA: NU ! Portar de noapte... Și-are un nume, așa,
 nu mi-l aduc bine aminte. Ceva care se poartă pe
 cap...
 BARCIAN: Se poartă pe cap? (*Se gîndește.*) A, da!...
 Basc ! Bascovici.
 \ PALOMA: NU, nu ! Ceva care se poartă pe cap iarna !...
 A, da !... Căciulă...
 BARCIAN (*i se tulbură apele*): Căciulă! Dar, de unde și
 pînă unde ai aflat tu de treaba asta?
 PALOMA: Mi-a spus veterinarul lui Bubi... Căciulă ăsta
 e un mare cunoscător. Ține cîini în pensiune,
 cumpără, crește, vinde...
 BARCIAN: Auzi, al dracului! Era specialist și eu nu
 știam...
 PALOMA: Chiar și otrăvește, la nevoie...
 BARCIAN: Cîini?
 PALOMA: Căței, de preferat ! Și m-am înțeles cu el, să-mi
 ție pe Bubi în pensiune, pînă ne întorcem noi...
 Și, în schimb, tu îl primești la loc în slujbă și îi
 mărești leafa...
 BARCIAN: Dar de unde știi tu că l-am dat afară din
 slujbă?
 PALOMA: Mi-a spus Bubi! Știu că l-ai și bătut... Știu
 tot, bestie fără suflet... Monstru cu chip de om...
 BARCIAN (*bîlbîit*): Nu-nteleg ce vrei să spui...
 PALOMA: Ba, înțelegi... înțelegi foarte bine, canalie.
 Va să zică, așa !... Ai vrut să-l asasinezi!... Ai
 vrut să-mi distrugi, calculat la milimetru, tot ce
 aveam mai scump pe lume... Ca să rămîn singură...
 Numai pentru tine și pentru egoismul tău de fiară...
 BARCIAN (*căutînd să domine el situația*): în sfîrșit! Bine
 c-a dat Dumnezeu de-ai aflat... Sînt încîntat c-ai
 aflat... Da ! Beunosc... L-am plătit pe Căciulă
 să-l omoare pe Bubi... Știi bine că eu nu suport
 nici un fel de rival în viață... Și dacă n-am suportat
 eu dintre oameni, cum era să suport dintre ani-
 male? Eu înlătur piedicile... Nu mă poticnesc în
 ele...

PALOMA: Știu... Așa cum le-ai înlăturat totdeauna în viața ta... Prin fraudă, prin crimă, prin hoție.

BARCIAN: Măsoară-ți cuvintele, te rog...

PALOMA: Nu-mi măsoară nimic... Te cîntăresc, însă, pe tine, la adevărata ta greutate. Forța ta, celebra ta forță de om al zilei, n-a fost decît slăbiciunea altora... Ca să te înalți ai călcat pe picioare frînte, ca să te menții, te-ai sprijinit pe mîini răsucite, ca să învingi ai pus tunul în cei care n-aveau decît piept să-l înfrunte...

BARCIAN: Paloma ! îți atrag atenția că abuzezi de răbdarea și îngăduința mea...

PALOMA: Tu ai abuzat de tot!... Viața, cariera și biruința ta nu sînt decît o serie de escrocherii, de asasinat și de tâlhării... Ești așa de mare că nici nu încapi întreg în codul penal...

BARCIAN (amenințător): Taci...

PALOMA: Taci tu, asasinule ! Să nu crezi că nu te cunosc și că în clipa cînd am acceptat să mă cumperi, n-am știut cine ești... Să nu uiți că în brațele mele ți-ai mărturisit toate păcatele, fericit că aveai cui să te lauzi cu ele... Știu cum ai „dărîmat” întreprinderi, societăți, guverne chiar... Știu că ai ruinat oameni și ai distrus familii... Știu că ai stors și ai exploatat munca și vlaga altora, ca să te îmbuibii, ca să te îmbogățești și să poți să-ți cumperi, cu bani grei, fiecare clipă de fericire...

BARCIAN: TU vorbești, nerușinate?

PALOMA: Da, eu, fiindcă eu și altele ca mine sîntem victimele voastre... Ale tale și ale altora ca tine... Ale societății aștia putrede și depravate în care ați trăit și în care ne-ați tîrît cu toate momelile și cu toate otrăvurile... Fără tine și fără alții ca tine aș fi fost poate o femeie de treabă, care mi-aș fi cîștigat plinea cu mîinile și dragostea, cu inima... Care, în loc să cresc un cățel, aș fi crescut poate un copil din care să fac un om și-un stîlp în șantierul lumii noi care se clădește sub ochii noștri...

BARCIAN: Ia nu mai face cu mine pe cotoiul călugărit... Noi v-am inventat, hai? Noi v-am distrus viețile,

da? De ce nu te-ai dus la muncă, cînd erai tînră? De ce n-ai învățat carte, sau un meșteșug... De ce-ai ieșit pe stradă cu fusta peste genunchi și cu sprîncenele boite...

PALOMA: Fiindcă n-a avut cine să-mi deschidă ochii...

BARCIAN: Dar altora cine le-a deschis ochii? Ți-a plăcut însă luxul, și vițiul, și trîndăvia... Te-ai vîndut, la început, pe-o pereche de ciorapi și pe-un cupon de mătase ca să ajungi, pe urmă, să te negociezi pe blănuri și pe automobile...

PALOMA: Am fost slabă, singură... M-a zăpăcit lumea voastră... M-a înghițit viitoarea... Dar să știți că nu m-ați avut niciunul întregă. Sufletul meu a rămas ca o zdreanță, ca o coadă de zmeu încîlcită în crengile nucului de-acasă... Asta nu sînt eu... Eu am murit de-atunci și tot ceea ce ați avut voi nu este decît un strigoi... Dar mă răzbun, să știi. Mă răzbun.

BARCIAN: Pe cine?

PALOMA: Pe tine ! Pe voi !... Pe lumea voastră care, din nenorocire, a ajuns și-a mea !... Cu voi am trăit, cu voi mor de gît pînă la urmă.

BARCIAN: Fă-ți un duș rece, fetițo !...

PALOMA: În orice caz, tu n-o să mai ai ocazia să mă asîști în baie... Adio, băiete ! Noi doi, din clipa asta, am lichidat !

BARCIAN: NU te grăbi să întrebuițezi vorbe mari. Idioți ca mine n-o să mai găsești atît de ușor... Nu uita că, pardon de expresie, ai patruzeci și cinci de ani... Se ridică altele, proaspete...

PALOMA: NU se mai ridică, nu te mai bucura degeaba... Tu nu vezi, în jurul tău, că se schimbă ceva?... În fiecare zi, mereu... Că se naște altă lume, cu alte legi, cu alți oameni? Noi sîntem ultimele femei din seminția noastră și voi ultimii bărbați. Așa că, chiar de la patruzeci și cinci de ani încolo, tot cu noi trebuie să vă mulțumiți... Deocamdată, însă, sînteți liber, domnule director general Barcian...

BAECIAN: Bagă-ți bine mințile în cap. În șase luni, începi să-ți vinzi lucrurile din casă și într-un an, doi o să-ți pui firmă de ghicitoare la poartă...

PALOMA: Nu-mi duce tu grija... O să găsească oricând un imbecil care să te înlocuiască... Și, poate, chiar mai tânăr...

BAECIAN: Știi că,ăștia tineri, cu cât sînt mai tineri, cu atît sînt mai costisitori...

PALOMA: Ei și? O să intru și eu la apă o dată... Că destul am băgat pe alții...

BAECIAN: În concluzie, nu vrei să mai plecăm mîine la Paris?

PALOMA: Eu? Cu un om ca tine? Oricît aș fi de decăzută, n-am ajuns încă la hingheri...

BAECIAN: Îți dau o oră de gîndire, să te calmezi și să-ți revii din indignare. Ea unu jumătate mă întorc să iau răspunsul... Și, nu neglija dușul rece, în lipsa mea...

PALOMA: Începînd din acest moment în casa mea nu mai calci...

BAECIAN: În casa mea, vrei să spui...

PALOMA: După ce mă mut de-aici... e a dumatiale. Deocamdată, însă, e a mea... Și, mîine chiar, caut alta.

BAECIAN: Casă o să găsești mai ușor, dar ce te faci de proprietar? În orice caz, te previn că trebuie să-ți cauți o casă mobilată... Nu iei un ac de-aici în afară de ceea ce îți aparține... Dacă vrei să mori de foame, n-ai decît...

PALOMA (*ride*): Să mor de foame? Slavă Domnului, pînă îmi găsesc pe cineva să mă protejeze, am destule bijuterii...

BAECIAN: Nu te desparți tu de ele ! Tu ai știut numai să le strîngi...

PALOMA (*iși aduce aminte*): Nici n-am nevoie să le vînd... Am douăzeci de mii de dolari!

BAECIAN (*ars*): Nu ! Dolarii sînt ai mei. Și te rog chiar să mi-i restitui imediat...

PALOMA: Nici nu mă gîndesc... Asta e cadoul tău de despărțire... (*Vîră cheia de la șifonier în sîn.*)

BAECIAN (*iși dă seama că cu forța nu poate face nimic. Schimbă deci tactica*).

PALOMA: Și dacă vrei să mi-i iei cu forța, să știi că țip de se adună vecinii și spun că vrei să mă asasinezi ca să-mi furi banii.

BAECIAN (*ride, rău, triumfător*): Fii pe pace!... Dolarii sînt falși... Că nu eram eu nebun să-ți dau ție pe mîna douăzeci de mii de dolari veritabili?

PALOMA (*nu se aștepta la lovitură. încearcă să facă „bonne mine aux mauvais jeux”*): Dacă sînt falși, de ce ai vrut să-i treci peste graniță?

BAECIAN: Ca să încerc să-i plasez prin oamenii mei, în parcurs... Tot nu mă costă nimic. De ce să nu iau măcar ceva pe ei?...

PALOMA: Va să zică, ai vrut să mă escrochezi?

BAECIAN: De ce pe tine? Erau banii mei... Nu ți i-am dăruit. Ți-am dat numai în păstrare... Așa că poți să-i păstrezi liniștită... Poți să-i pui și în ramă, dacă vrei... Sînt admirabil falsificați...

PALOMA (*spumegă*): Aha ! Acuma ai și fabrică de falsificat bani...

I BAECIAN: Da, am vrut să-i falsific în veritabili!... Nu m-aș fi așteptat însă niciodată să procedezi astfel cu mine...

PALOMA: TU m-ai învățat... Lîngă un spărgător de case de bani e firesc să ajungi măcar pungaș de buzunare.

BAECIAN: Mă uit la tine și nu-mi vine să cred că ești tu... Tu, Paloma, s-ajungi să-mi spui ce mi-ai spus și să procedezi cum ai procedat... Tu, femeia pentru care eram decis să divorțez, pentru care am făcut tot ce se poate face pe lumea asta?... Tu, femeia cu care vreau să încep o viață nouă, în altă țară?

PALOMA: Acum e prea tîrziu... Ne-am dovedit că ne cunoaștem prea bine, ca să mai putem fi, o clipă măcar, împreună...

? BAECIAN: Și toate astea pentru ce? Pentru o jigodie oarecare... Pentru un nimic... pentru un caraghioslic...

PALOMA: Ai vrut să-l asasinezi și asta n-am s-o uit și n-am să pot să ți-o iert niciodată...

BARCIAN: Dar de ce nu cauți să judeci și să înțelegi că, dacă am ajuns pînă acolo, încît să ucid un cîine, am făcut-o numai și numai pentru tine...

PALOMA: Pentru tine, adică. Pentru egoismul tău...

BARCIAN: Piindcă te iubeam...

PALOMA: Nuuu!... Fiindcă îți iubeai comoditatea, și Bubi te deranja... Fiindcă ți se părea că îți tulbură și îți răpește, un strop măcar, din plăcerea ta organizată și tiranică... Ei bine, un astfel de om mă dezgustă pînă la dispreț... Și te disprețuiesc, să știi...

BARCIAN: NU uita că pașapoartele le am în buzunar... că dolarii sînt falși și că, la 28 august, împlinești patruzeci și cinci de ani...

PALOMA: Și patru, minți...

BARCIAN: Și cinci, nu-ți amintești tu bine... Am văzut cînd ți-am prezentat actul de naștere pentru pașaport...

PALOMA (*tot nu vrea să cedeze*): Aia nu sînt eu!... E sora mea mai mare... (*Se ridică ultragiată.*) Adio, domnule Barcian!... Cred că știți în ce parte e ușa, așa că nu te mai conduc...

BARCIAN: Bine! Eu, totuși, vin după răspuns peste un ceas. Sau telefonez...

PALOMA: Te asigur, ți se va răspunde că ai greșit numărul... (*Augustă.*) Sînteți liber...

BARCIAN (*ieșind*): Nu vreau să mă socotesc, încă. în interesul tău... Peste un ceas voi aviza. (*A ieșit.*) (*Paloma rămîne o clipă singură și își aprinde o țigară. Imediat, Lelia intră pe ușa interioară, cu pălăria Palomei pe ceafă, c-o țigară în gură și cu o figură „dărîmată”.*)

LELIA (*se prăbușește, mai repede decît se așază, într-un fotoliu*): N-am găsit-o pe mama acasă și m-am întors imediat... N-am vrut să vă deranjez că v-am auzit certîndu-vă și am auzit tot. (*Un gest spre ușa la care a ascultat.*) Că din cauza voastră am ajuns să ascult și pe la uși...

PALOMA: E, ce-ai zis tu de monstrul ăsta? N-aș fi crezut că de trei ani de zile, îmi împart viața cu un criminal.

LELIA: Dar nu l-a omorît, *ma chere*...

PALOMA: Ei, da! Mi l-a scăpat numai destinul!... Și cred că ești de acord cu mine că nu mai pot avea nici o legătură cu un astfel de om... Mîine e în stare să mă omoare și pe mine...

LELIA: Să nu exagerăm, tu! Cum o să te omoare? Din contra. El vrea să trăiești cu el. Că voi, astea, aveți noroc... Fiindcă, la urma urmei, ca să fiu sinceră... Mai dă-l dracului de cățel, că m-a și mușcat adineauri de poșetă... Păi, ce? Tu compari cîinii cu petroliștii?... Cîini găsești pe toate drumurile, dar guguștiuc ca ăsta, mai rar...

PALOMA: Am terminat cu el definitiv...

LELIA: Mai ai un ceas să te gîndești bine.

PALOMA: Nici o secundă... Tu nu mă știi pe mine cum sînt, cînd îmi pun ceva în cap.

LELIA: Păi, astea, capsomanele, aveți noroc în viață... O fată bună și cinstită și gospodină, nu poate să ajungă la casa ei... Și voi îi dați cu piciorul ca la un muc de țigară... (*Paloma a aruncat mucul de țigară pe covor.*) Stinge-l că se arde covorul...

PALOMA: Ei și? A spus că-mi ia tot din casă... Mîine, cbiar, îmi caut un apartament și mă mut...

LELIA: Cu ce? Dolarii sînt falși...

PALOMA: N-am nevoie de dolarii lui... îmi pare rău că nu i-am aruncat în nas... Dar, n-ai tu grijă... Pînă îmi găsesc pe cineva cu posibilități, am cu ce să rezist... Că n-am fost eu proastă... Am pus niște bani deoparte, și niște cocoșei, și nițele lire.

LELIA: Bravo ție, tu, că ai fost prevăzătoare... Dar ai avut și din ce... Că din nimic, cum dracul să fii prevăzător și să pui ceva deoparte...

PALOMA: Așa că, domnul Barcian, n-o să aibă satisfacția să mă vadă în mizerie, cum crede dumnealui! Phu!... Parcă numai el e petrolist pe lumea asta!

LELIA: Mă rog, treaba ta! Faci ce vrei, că ești majoră de-acum douăzeci și cinci de ani... Eu însă zic să nu rupi cu Barcian... Pleci cu el la Paris... Bătrîn,

știucă de bani... Ți-a spus, săracul, că se divorțează și te ia de nevastă ! Ce mai vrei, că mă și nervezi, pe euvîntul meu, cît ești de absurdă.

PALOMA: Vreau să fiu liberă... Și puținii ani de tinerețe pe care îi mai am, vreau să-i trăiesc pentru mine. Vreau să iubesc... Să cunosc dragostea... cea adevărată. Alta decît cea pe care am cunoscut-o pînă acum... Să mă îndrăgostesc...

LELIA: De cine?

PALOMA: De-un om simplu, de exemplu ! Tînăr, frumos !... Să respire numai sănătate și forță. Și să aibă inima curată ca o rufă de duminică...

LELIA: Ebe, drăguță, să te arăți la un doctor că, ce e cu tine, e de rău !... (*Consternată.*) Auzi colo, ce poate să-ți treacă prin cap? Păi, tu ești femeie să iubești un om simplu? Ce? Tu ești film, sau roman de buzunar?... Fii serioasă, dragă, și să discutăm logic că, vorba aia, avem amîndouă o sută de ani la un loc, ce să ne mai furăm la contabilitate, că sîntem între noi.

PALOMA (*superioară pe punctul ei de vedere și sentențioasă*): Acuma cînd sînt liberă, simt cum renasc cu fiecare clipă ca pasărea Pboenix din propria ei cenușă.

LELIA: Pasărea Felix, nu Fenix... Dacă nu știi cum îi zice exact, nu mai face pe culta...

PALOMA: Nu mă interesează nomenclatura păsării... știu, însă, că trebuie să renasc ca ea...

LELIA: Mă rog ! O fi renăscînd pasărea Felix din cenușa ei, că la păsări e altă zoologie în viață... Dar femeia, cînd ajunge în situații de-astea, se dărîmă în propriile ei ruine... Ca blocurile alea, după bombardament.

PALOMA: E inutil să mă mai bați la cap, dragă. Hotărîrea mea e luată și să schimbăm subiectul...

LELIA: Bine, l-am schimbat. O să vezi tu, însă, de mine încolo, ce e aia libertate... Cînd începi să dai singură la coșniță, la băcănie, la coafor, la croitoreasă și cînd, în afară de fix, nu mai ai, colea, seara, o haină pusă pe umerii scaunului, căreia

să-i smîntînești portofelul de la buzunarul dinăuntru, cînd sforăie proprietarul. (*Mimează tot ce-a spus.*) Aaaa ! Stai că am o idee !... (*își dă o palmă peste frunte.*) Ia uite, dragă, ce zăpăcită sînt...

PALOMA: Ce idee?

LELIA: Am un cunoscut bun... Un bancher... Om de încredere... Stă, la zece case de tine, în blocul florentin.

PALOMA: E, și ce vrei cu el?

LELIA: Mă duc să-i arăt dolarii tăi... Și dacă sînt buni, faci ce vrei cu viitorul tău... Dacă sînt falși, rămîi cu viitorul ăsta pe care îl ai.

PALOMA (*căreia ideea îi surîde*): Ei, cum să-ți dau eu, tu, douăzeci de mii de dolari în mînă?

LELIA: Sînt falși...

PALOMA: Și dacă nu sînt?

LELIA: Cum? N-ai încredere în mine?

PALOMA: E, asta e ! Cum să n-am? Dar tu știi cît face asta în lei românești?

LELIA: Poate să fie și mai mult... Pentru mine banii altuia sînt întotdeauna intacti... Și să știi că m-ai jignit...

PALOMA: NU mai vorbi prostii că mă și supăr... Mă jignești tu pe mine. Că, dacă nici în tine n-oi mai avea încredere, nu mai pot să am în nimeni pe lumea asta... în orice caz, îți dau numai o singură hîrtie de cinci sute... Că sînt noi toți și în serie... Și dacă una e falsă sînt și celelalte, nu?

LELIA: Ce-ar fi, tu, să fie veritabile?...

PALOMA: NU, e imposibil... Nu le-ar fi lăsat canalia aia la mine... Ar fi fost în stare să mă asasineze, și pe urmă să mi le ia cu forța... (*Se duce la dulapul unde sînt dolarii, scoate o hîrtie din teanc și o dă Leliei. Cheia dulapului rămîne în broască.*) Uite, tu !... Și dacă sînt veritabili, să știi că ăsta e comisionul tău...

LELIA: Ca să vezi cum e pe iume asta. (*Se ridică.*) Unii colcăie de dolari și alții sînt obligați să primească mită... Dar, cu ghinionul meu... cu siguranță că o să fie falși... (*Bagă banii în poșetă.*) La revedere și gîndește-te pînă viu la ce ți-am

spus... Eu te juca de-a pasărea Felix, mai ales dacă or fi și falși... *(Iese repede.)*

ZINA *(intră imediat)*: Gonită, nu știu ce să mă mai fac eu Bubi...

PALOMA: Dar ce este?

ZINA: Mi-a distrus nervii complet!... Nu știu ce e cu el, dar de când s-a întors din croaziera asta, nu mai e Bubi al nostru...

PALOMA: Dar ce face, frate, ce are? Nu mă alarma... *(Se și alarmează.)*

ZINA *(convinsă)*: B dement ! *(Tragică.)* Acuma, a-nceput să prindă muște prin bucătărie... Și eu am avut un cumnat care, când a început cu gesturi de-astea, a doua zi l-am dus la balamuc. Și-a trebuit să-i dăm și o cîrjă în mîină că zicea că e Mitropolit-Primat.

PALOMA *(liniștită oarecum)*: A, bine, dacă e vorba numai de muște, știu eu de ce le prinde... Dar, în orice^caz, să dau un telefon doctorului. Și pînă vine, nu te mișca de lîngă el... *(Începe să facă un număr de telefon.)* Și, pînă viu și eu, fă-i un ceai de tei că e calmant.

ZINA: Parcă mai vrea să pună gura pe ceva!... Vrea numai la cutia de gunoi, să mănînce coji de cartofi.

PALOMA: Ah ! Taci, nu-mi mai spune și spală-l pe dinți imediat... *(La telefon, în timp ce Zina iese.)* Alo ! Dumneata ești, doctore? Da, eu, eu !... *Bonjour.* Este că... sînt foarte alarmată cu Bubișor al meu... Nu știu, nu pot să-mi dau seama... în orice caz, are simptome de demență... Bine, te-aștept... La revedere. *(Închide.)*

ZINA *(intră pe ușa care comunică cu ieșirea)* : Coniță !... A venit băiatul ăla care a adus cățelul... *(Vorbește cu dispreț despre el.)*

PALOMA *(bucuroasă)*: Domnul Petran? Poștește-l imediat... Și fă două cafele... și pregătește și de lichior.

ZINA *(iese nedumerită)*: îl opriți și la masă?

PALOMA: Vorba lui, tot ce se poate!...
(Zina iese și, în scurta pauză pînă revine introducîndu-l pe Petran, Paloma se aranjează rapid. Zina iese pe ușa de interior, după ce'a intrat cu Petran prin fală.)

PETEAN: Bună ziua, doamnă!...

PALOMA *(întîmpinîndu-l extrem de amabilă)*: Ce surpriză agreabilă...

PETEAN: Vă rog să mă iertați că mi-am permis să vă deranjez...

PALOMA: A fost telepatie... Mă hotărîsem tocmai să-ți fac o vizită după-masă, cu cățelușul...

PETEAN: Tocmai, în legătură cu el am venit și eu...

PALOMA: Recompensa e oricînd la dispoziția dumitale.

PETEAN: NU, n-am venit de-asta... Dar, de trei zile, băiețelul meu e bolnav...

PALOMA: Dar, ce-are mititelul?

PETEAN: A răcit... îl doare gîtul... a făcut temperatură mare și de trei zile plînge după cățel... Nu și nu că să i-l aduc... Că îi e dor de el... Și noaptea îl visează...

PALOMA: Drăguțul de el... O să i-l ducem imediat... Adică imediat nu se poate că trebuie să vie doctorul să-l vadă și pe el.

PETEAN: E bolnav?

PALOMA: Da ! De când s-a întors, nu mai e în apele lui. Nu doarme, nu mănîncă, e nervos... Mîrîie și latră pe toată lumea...

PETEAN: Poate că... *(cu multă jenă)* i-o fi venit și lui timpul...

PALOMA: Să moară? Dar n-are decît cinci ani...

PETEAN *(același joc)*: Nu, să moară... Dar, acuma, e cam vremea lor...

PALOMA: în ce privință?

PETEAN: Să mai umble și ei pe străzi, pe maidane... Să mai facă cîte-o cunoștință, ceva...

PALOMA *(înțelege)*: A... Nuuu. *(E îngrijorată.)* El nu e obișnuit pentru lucruri de-astea cu strada. Are o legătură veche! O prietenă, în sfîrșit... Și n-ar înșela-o pentru nimic în lume...

PETEAN: Tot ce se poate...

PALOMA: Dar, dumneata, ia spune-mi ! Ce mai faci?

PETEAN: Ce să fac ! Ce-am făcut o viață întregă, muncesc...

PALOMA: Și, în trei zile astea, te-ai mai gîndit vreun pic la mine?

PETRAN: Da... m-am gândit. Cu ocazia cățelului... Ba, soția mea, fiindcă eu eram la lucru... vrea chiar să vie ea să vă roage să ni-l dați un ceas, două...

PALOMA: Mi-ar fi făcut multă plăcere s-o cunosc dar, de ce să mint, îmi face mult mai multă că ai venit dumneata. (*Firește, Paloma joacă toată această scenă pe seducție.*) Ia loc, te rog...

PETRAN: N-am avut pe cine trimite... (*Se așază.*)

PALOMA: Știi că mi-a fost dor de dumneata? (*Petran jenat, tace.*) Te-am și visat, știi!...

PETRAN: Tot ce se poate!...

PALOMA: Dar un vis foarte curios... foarte ciudat... Aproape că nici nu îndrăznesc să ți-l spun. Mai ales că mi se întâmplă foarte rar să am asemenea visuri...

PETRAN: Cine știe. Ați mâncat ceva greu, seara...

PALOMA: NU!... EU seara mănânc totdeauna foarte puțin. Un ceai, o fructă... Poarte rar un sandviș. M-am gândit însă la dumneata, înainte să adorm...

PETRAN: Dacă aveți timp de pierdut... Probabil că nu vă osteniți prea mult ziua... Eu, unul, cum pun capul pe pernă seara, adorm imediat.

PALOMA: Cum? Dumneata nu visezi niciodată?

PETRAN: Ba da!... Dar visurile mele le visez cu ochii deschiși... Sînt visuri de viață... De viață mai bună, mai dreaptă, mai curată... Și lupt să se împlinească, alături de tovarășii mei... Fiindcă noi, muncitorii, visăm toți un singur vis. Dar atît de mare! Cît lumea de mare, doamnă...

(*Zina intră cu serviciul de cafea și lichior. îl pune pe măsuta dintre ei și iese, privind de sus pe Petran.*)

PALOMA: Sper că bei cu mine o cafeluță...

PETRAN: Mulțumesc, doamnă!... Nu beau cafea niciodată. Strică smalțul la dinți...

PALOMA: Ai dreptate să ți-i menajezi... Ai niște dinți!...

PETRAN: Sînt bucuros că sînt ai mei...

PALOMA: Probabil că nu-ți lipsește nici unul...

PETRAN: Ba da! îmi lipsește unul mai din fund, pe care mi l-a scos la poliție, pe vremuri, în timpul

unei greve!... Se vede treaba că de-atunci am rămas eu c-un dinte contra lor...

PALOMA: Foarte bine! Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte... Sper, însă, că un păhărel de lichior nu refuzi?

PETRAN: Vă rog să mă iertați, dar nu beau niciodată nimic înainte de masă.

PALOMA: îmi pare rău că mă lași singură. (*Soarbe din lichior.*) Ia spune! Nu ești curios deloc, să știi ce-am visat, în legătură cu dumneata?

PETRAN: Nu!

PALOMA: Păcat! Mi-ai fi ajutat, poate, să-mi realizez visul... Căci și eu, ca și dumneata, lupt să-mi realizez visurile...

PETRAN: Visurile personale... (*Cu un surîs.*) Nu încap nici o comparație și nici o asemănare cu cele de care vă vorbeam eu.

PALOMA: Dar eu nu vorbeam de politică, domnule Petran.

PETRAN: Ba da! Fiindcă și asta a dumneavoastră e tot un fel de politică... și foarte importantă. E politica momelii... E politica bomboanelor dulci, care adorm mințile și moleșesc vigilența noastră... E politica corupției și a tentației... E politica șarpelui care rotește mărul păcatului în ochii proștilor care l-au mâncat... Este marea armă a burgheziei dumneavoastră care și-a ascuns totdeauna ghearele în mânuși albe, veninul în băuturi dulci și duhurile în sticlute de parfum.

PALOMA: Bine, dar dumneata ești un obsedat!... în orice vorbă nu vezi decît o cursă și în orice gest, bănuiești numai un laț...

PETRAN: Fiindcă așa sînt toate vorbele și gesturile dumneavoastră. Curse și lațuri... E destul, o clipă numai să ne închidem ochii, moleșiți de momelile dumneavoastră, ca să ne și dați cu vitriol în ei.

PALOMA (*tot ea*): Cum adică? Eu îți fac impresia unei femei care ar fi în stare să dea cu vitriol în ochii unui bărbat, orice i-ar fi făcut el?

PETEAN: NU m-ați înțeles, doamnă !... Eu vorbeam așa, în general...

PALOMA: Dar înțelege și dumneata că pe mine nu mă privesc generalitățile... Eu nu sînt decît o simplă femeie.

PETEAN (*eu un surîs*): La mai mare!

PALOMA: Ia să vorbim, acuma, mai deschis.

PETEAN (*se ridică*): Vă pierdeți timpul, doamnă... Noi, oamenii noi, oamenii organizați, avem cu totul altă concepție despre viață și toate ale ei... Și nevorbind aceeași limbă, este sigur că nu ne vom putea înțelege niciodată.

PALOMA: Ce copil ești!... Dumneata, în loc să bei un păhărel de lichior, te-mbeți cu vorbe... în loc să-ți deschizi ochii și să vezi că ai în fața dumitale o femeie frumoasă, ți-ai pus mîinile la tîmple ca niște ochelari de cal, care nu vede decît înainte, așa cum îl mină vizitiul... în loc ca tinerețea și sănătatea dumitale să tresalte la chemarea caldă a vieții, te chircești în dumneata însuși ca un arici dispărut sub proprii lui țepi...

PETEAN: Nu mă compătimiți, doamnă !... Vorbele cu care mă îmbăt sînt pahare cu suflet... Pahare turnate din sufletul imens al clasei noastre muncitoare... Și tăria lor înviorează brațele și oțelește inimile... Ochii mei, e adevărat, văd numai înainte, pentru că numai acolo, la capătul acestui „înainte” se află marea odihnă a luptei noastre. Și-acolo abia, ochii mei se vor bucura de toate desfătările vieții și de toate răsplățile misiunii împlinite. Iar țepii de arici, sub care tinerețea mea se chircește, după cum ați spus, nu constituie decît o pavăză zbîrlită de ultima noastră bunăvoință, în calea mîinilor dumneavoastră. Nu le atingeți, dacă nu vreți să vi le singerați...

PALOMA: De ce vrei dumneata să ne depărtezi, cînd sîntem atît de aproape? (*Vine lîngă el.*)

PETEAN: Tocmai această apropiere mă face să văd cît de departe ne aflăm unul de altul...

PALOMA: Dar aici nu sîntem două partide politice care stau față în față, înainte de alegeri... Domnule

Petran... sîntem numai doi oameni: o femeie și-un bărbat... Atît !

PETEAN: Vă înșelați, doamnă ! Sîntem două lumi între care toate punțile sînt rupte... Cît privește cățelul, mai trec eu altă dată pe aici... (*O ia spre ușă.*) Bună ziua. (*Iese urgent.*)

PALOMA (*a primit ofensa imobilă și oarecum consternată de propriul ei gest. își toarnă un păhărel de lichior.*) Țoapă!... (*Bea.*) Dar ce țoapă superbă!

ZINA (*intră*): A plecat „domnul” Petran?...

PALOMA: Da...

ZINA: Nu l-ați oprit la dejun?

PALOMA: Ce face? Dar, ce? La mine e cantină?...

ZINA: Credeam... fiindcă adineauri ați spus că...

PALOMA: Ia fă bunătate și nu mai crede dumneata nimic. Prea ai început să crezi și dumneata multe, de la un timp încoace...

ZINA (*vexată*): Nici conașul Andy nu mai vine la masă?

PALOMA: NU ! De azi înainte mîininc numai singură... Pînă la alte dispozițiuni, firește... (*Sună telefonul. Zina face un gest spre aparat.*) Vezi de treabă că răspund eu... (*Zina iese și Paloma se duce la telefon.*) Alo !... Da ! Casa Carini. Doamna Paloma Carini, la telefon. Nu, domnule ! în momentul acesta nu e aici, dar trebuie să vie dintr-o clipă în alta... Cine a întreat, vă rog?... A, da, da, da... Domnul „moșierul”... (*I-a scăpat vorba.*) Da, da, da... Știu ! Mi-a spus că așteaptă un telefon de la dumneata ! Mi se pare că trebuie să vă dea un răspuns de mare importanță... Poftim?... Cum, n-are nici o importanță?... Lelia mi-a spus că de răspunsul ei depinde fericirea dumitale... (*Lelia a apărut în ușa interioară, s-a lămurit că e vorba de ea și, curioasă să audă ce spune Paloma, o închis-o la loc, lăsînd-o crăpată astfel ca publicul să-și dea seama că Lelia ascultă la ușă.*) Oooo !... Ești dumneata prea amabil... Și văd. că te pricepi grozav la complimente !... Da, da ! Mi-a spus că mă cunoști și că m-ai văzut într-o seară la teatru... Vai de mine, vai de mine, cum sînteți bărbații ăștia !... Cum

vedeți o femeie, gata. E, asta este !... Cum o să-mi închipui că ai avut *le coup de foudre* pentru mine... Nu ! Lelia nu mi-a spus nimic... Vai, dacă mi-ar fi spus, veneam cu multă plăcere cu voi, după teatru... Să nu exagerăm !... Cum o să fie geloasă pe mine? Da !... De închipuită, e adevărat, e cam închipuită!... în sfârșit! Nu știu dacă e în toate mințile, dar probabil că nu e... Serios? Și ea mi-a povestit aventura de la Oltenița cu totul altfel... Ea s-a ținut după dumneata? Vai, ce falsă e !... Daaa! Și invidioasă... Și minteeel!... Minte de îngheață apa caldă... Cred și eu ! Așa pusă chestiunea, e cu totul altfel!... Pe cuvântul meu, dacă mi-a spus vreodată că vrei să mă cunoști... A vrut să te păstreze pentru ea. Mai ales după recoltă... S-a speriat de milioanele dumitale. Tț, tț, tț ! Da'de unde, cea mai bună prietenă a mea?... Ea se ține scai de capul meu... Și poartă un ghinion, săraca... Cum pune mâna pe cineva, cum îl usucă... Eu, de câte ori vine pe la mine, afum după ce pleacă... Da, da, ai perfectă dreptate... Totdeauna a fost materialistă... Sentimentul, la ea, n-a jucat niciodată rol... Mă ironizează chiar, de câte ori are ocazia, că pe mine nu mă interesează banii... Omul, înainte de toate !... Adevărat ! Ear am văzut o femeie mai lăudăroasă ca ea... Eu cred că și milioanele astea, ale dumitale, au fost o minciună... Ca să se pună în fason că o iubesc milionarii... Daaa? Mă surprinde că n-a mințit... Da, sigur. Și mie mi-ar face o deosebită plăcere să te cunosc... Astăzi? Știu și eu? Dumneata de unde telefonezi? De la „Nestor”?... în cazul ăsta, ne putem vedea peste o jumătate de ceas... Tot am drum pe-acolo că trebuie să ies în oraș... Așa... foarte bine. Te-as ruga, însă, să fii drăguț și să mă aștepti în fața cofetăriei, nu înăuntru... Nu pot să sufăr prăjiturile... Și când te gîndești că sînt unele care mănîncă cîte cinci o dată... Bine, bine, domnule... Uite că nici nu-ți știu numele exact... Popescu... îl notez imediat ca să-l țin minte. La revedere... Peste o jumătate de ceas, da. La mine e douăsprezece

**

și jumătate... dar e mai prudent să ți-l pui pe-al dumitale c-un sfert de ceas în urmă... *Au revoir et à tonte à Vheure...* (înehiăe cu un surîs ăe satisfacție și trece în dormitor.)

LELIA (*furioasă, descompusă, bagă capul pe ușă, ăupă ea*): Prietena mea cea mai bună !... Și tot astea au noroc în viață !... Dar de data asta, nu mai înghit !... Pentru nimic în lume... (*Trîntește ușa și ăispare prin față.*)

ZINA (*intră bombănină, fără să observe că nu e nimeni în scenă*): Dacă nu vine veterinarul, conia, să-l puie în cămașă de forță, eu... (*Observă că vorbește singură.*) Ia uite, ce m-a zăpăcit javra și pe mine... Am început să vorbesc singură... (*Se repede după o muscă care o enervează și după cîteva salturi prin încăpere o prinde.*) Sîc! Pir-ai a dracului !... (*Privește cu satisfacție musca prizonieră între degete.*) Na! C-am început să prind și muște... (*încremenește comic de constatarea făcută.*) Mai rămîne, numai să turbez...

PALOMA (*intră îmbrăcată „de ieșit”. Parfumată, „pem-pantă”, elegantă*): Zina... Eu trebuie să ies puțin în oraș... Dacă telefonează, cumva, conașul Andy, în lipsa mea, îi spui așa: (*Se gîndește.*)

ZINA : Da !

PALOMA: Doamna s-a dus în oraș la un *renăez-vous*, că i-a telefonat un domn... unul, care nu știu ce spunea de recoltă... de niște milioane... de oleaginoase... și-a lăsat vorbă că de-acum încolo sînteți inoportun și să nu mai insistați. Ai înțeles?

ZINA : Da !

PALOMA: Sub nici un motiv. Nici la telefon, nici cu scrisori, nici cu intervenții, cu nimic... Și peste două-trei zile, o să aveți și casa liberă că se mută la domnul cu recolta... Ai înțeles?

ZINA: Da, conia, ce naiba! (*Conducînd-o.*) Va să zică, terminăm și cu conașul Andy...

PALOMA: Definitiv... îngropat... (*Iese.*)

ZINA (*din ușă*): A cincea înmormîntare pe care o fac în șase ani de cînd sînt aici... Parcă m-am angajat

dricar, nu fată în casă... *(Se aude lătratul lui Bubi.)* Da, da! Latră, latră tu, pînă ai ajunge tenor la revistă... *(Se așază și aprinde o țigară. Din ale Palomei, bineînțeles.)* Latră, mă, latră, că vin eu data următoare cu motocicletă cu ataș, să te întreb de ce!... *(Fumează.)* Vorba e, le stricași tu casa?... Le-o stricași? Aia e, dacă ai coadă! Ți-o bagi...

BAECIAN *(intră urmat de Bănea. Are o jerbă de flori, la pachet, în mînă):* Bonjour, Zina... *(Zina se ridică și stinge țigara, discret.)* Ia florile astea, te rog, și pune-le într-un vas...

ZINA: Nu mai primim flori, vă rog...

BAECIAN: Ce? *(Se-ncruntă.)*

ZINA *(înfipță):* Așa mi-a dat comunicat oficial, coniața...

BAECIAN: Unde e doamna?

ZINA: S-a dus la o întîlnire cu o recoltă care a chemat-o urgent la telefon... Un domn care nu știu ce tot îi spune de niște milioane... I-a vorbit și de mucilaginoase...

BAECIAN *(cu o privire spre sticla eu lichior):* Aha! Înțeleg... Dar, de ce bei tu băuturi tari dimineața?

ZINA: EU? Coniața a băut cu domnul Petran...

BAECIAN: Petran? A fost cineva aici în lipsa mea?

ZINA: Nu știu. Coniața, însă, mi-a spus că de azi încolo sînteți inoportun și să nu mai insistați cu nimic... S-a fa-fi-fla cu dumneaiei... Și peste trei zile ne mutăm...

BAECIAN: Unde?

ZINA: La domnul cu recolta... Ie-a pus un blohaus la dispoziție...

BĂNEA: Ești sigură că e blohaus? Să nu fie cumva vreun blocnotes.

BAECIAN: Bine! Ieși afară! *(Pune florile pe masă. A stat pînă acum cu ele țepene în mînă.)*

ZINA: Eu?

BAECIAN: Două zile, pînă vă mutați, în bloc, sînt —deocamdată — tot în casa mea...

ZINA: Și mortul se ține două zile pe masă, în salon... *(Iese obraznică.)*

«

BĂNEA: Bravo, *mon cher*... După cîini, te văzui încoronat și de cereale...

BAECIAN: Bănuiesc de cine trebuie să fie vorba... L-a chemat ea, probabil, la telefon ca să se răzbune...

BĂNEA: Vorbești de Costodeanu, nu?...

BAECIAN: Precis !... E, dar dacă e vorba de răzbunare... las-o pe mine ! Eu am inventat-o, eu o desființez... Cu mine nu se joacă. Oricît aș ține la ea... că ții încă, de ce să mint?

BĂNEA: Așa să faci, bre!... Să nu te lași... Ține ! Ține mereu la ea... Să ții bine, însă, să nu cumva să ai ghinionul să-ți scape.

BAECIAN: Acuma s-a terminat...

BĂNEA: Ou ce? Cu țiiitoarea?

BAECIAN: I U uita, te rog, că e o femeie pe care am iubit-o...

BĂNEA: TU trebuie să uiți, nu eu.

BAECIAN: N-ai nici o grijă. Oamenii ca mine nu se clatină în nici o împrejurare.

BĂNEA: Oscilează numai...

BAECIAN: Nici măcar atît... *(Plimbîndu-se, în timpul replicilor, ajunge în dreptul dulapului și vede cheia în broască. Desface și vede dolarii.)* Și-am să ți-o dovedesc imediat... *(Caută în dulap.)*

BĂNEA: Ce faci acolo?

BAECIAN: Par !

BĂNEA: Pe cine?

BAECIAN: Pe mine... Destul am furat pe alții. Mă fur acuma și pe mine... *(Scoate dolarii.)* *Pour varier les plaisirs!*

BĂNEA: Ce sînt ăia?

BAECIAN: Dolari! A și luat cinci sute de dolari din ei. Îi dădusem să-i ascundă, pentru Paris... Douăzeci de mii de dolari... O avere... care reintră, însă, în patrimoniul proprietarului ei... Și, ia uite. Am și cocoșei... *(Scoate o punguliță de mătase din dulap.)* Opt! Cumpărați tot din banii mei și ăștia...

BĂNEA: Cocoșei? Știi că n-am văzut niciodată cum arată lighioanele astea?

BAECIAN: Uite ! Ca să nu te mai plîngi niciodată că ai ghinion în viață, îi facem pe din două. Patru

ție și patru mie... Acuma poți să te uiți toată ziua la ei, să vezi cum arată...

BĂNEA: Dar, n-am văzut nici dolari, *mon clier*...

BARCIAN: Uite și cinci sute de dolari... Tot plec mâine și nu se știe dacă te mai văd.

BĂNEA (*CU darurile în mână*): Serios, măi, că mi-i dai mie de tot?...

BARCIAN: EU n-am glumit niciodată, cu banii...

BĂNEA: îți mulțumesc din suflet, *mon cher*... și n-am să uit niciodată, cât ai fost de generos... măcar în ultima zi a prieteniei noastre. *Viens que je tfembrasse... (il sărută.)*
(*Pe ușă intră Lelia, comisarul, agentul și Zina tnspăimntlată.*)

COMISARUL: Bună ziua... (*Legitimându-se repede.*) Poliția devizelor... (*Barcian și Bănea îngheață.*)

LELIA: Nu, nu, dumnealor n-au nici un amestec... Sînt în vizită... Dolarii sînt acolo, în șifonier. (*Arată.*)

COMISARUL (*către cei prezenți*): Vă rog să luați loc.

BĂNEA: Da, dar eu am treburi importante în oraș...

COMISARUL: îmi cer scuze, domnul meu... dar, pînă la terminarea percheziției, nimeni nu poate să părăsească casa. (*Către agent.*) Legitimează pe domni și femeia... (*Arată pe Zina.*)

ZINA: Domnișoara, pardon !...

AGENTUL (*amabil*): Legitimațiile, vă rog... Nu vă supărați, dar așa e legea...
(*Barcian și Bănea se legitimează, în timp ce comisarul, cu Lelia care îi dă indicații, cercetează dulapul.*)

ZINA (*agentului*): Actele mele sînt la ofițerul stării civile că mi-am băgat formele cu cineva...

AGENTUL: Dar Buletin de populație de ce n-ai la dumneata?

ZINA: Piindcă nu-mi trebuie!... Ce, parcă nu știu cine sînt? Ca ce să umblu cu semnalimentele mele la mine?
(*Barcian își pune monoculul și își ia o poză marțială. Bănea îl imită.*)

COMISARUL (*Leliei*): Doamnă, nu există absolut nimic în dulap...

LELIA: I-am văzut eu cu ochii mei, adineauri, domnule comisar... Și mi-a spus ea singură că are și cocoșei...

j COMISARUL: în sfîrșit! Vom cerceta în toată casa... (*Agentului.*) Echipa să înceapă percheziția casei...

AGENTUL; Am "nțeleș. (*Iese.*)

COMISARUL: Vă rog să mă iertați, domnilor, dar... cu regret,ftrebuie să vă percheziționez...

' BARCIAN (*demn, decis*): Inutil să-mi faceți percheziție, domnule comisar... Am patru monezi de aur și nouăsprezece mii de dolari la mine. Poftim... (*Scoate monezile și dolarii și le depune pe masă.*)

1 COMISARUL (*observînd pașapoartele, cînd scoate portofelul*): Aveți, mi se pare și un pașaport.

BARCIAN: Două !... în perfectă regulă amîndouă. (*I le dă.*)

COMISARUL (*il privește, după ce vede, de pe pașaport, cine e*): Domnul Barcian de la „Petrolstock”? Va să zică, dumneavoastră aveți intenția să plecați cu doamna Carini?

BARCIAN: Absolut incidental... Sîntem foarte vechi cunoștințe...

COMISARUL: NU mi-am permis să intru în amănunte... (*îi dă pașapoartele.*) Pașapoartele sînt în regulă... Dolarii și aurul, însă, nu.

m BARCIAN: Sînt la dispoziția dumatiale...

COMISARUL: Așa e viața, domnule Barcian, și alții au fost ani 'de zile la dispoziția dumneavoastră. Deocamdată, vă rog să luați loc. (*Barcian se reazăză.*) Dumneavoastră? (*Se adresează lui Bănea.*)

BĂNEA: Ca și domnul! Inutil să-mi mai faceți percheziție !... Eu n-am nimic asupra mea... Nici chiar pașaport... Eu îl însoțesc numai pe amicul meu...

COMISARUL: NU vă supărați, totuși... (*începe să-l caute.*)

BĂNEA: Dacă n-ai încredere în cuvîntul meu, atunci renunț să ți-l mai dau... Poftim ! (*Bă și el dolarii și monezile. Către Barcian.*) O dată în viața mea am avut și eu noroc, și atunci am avut cel mai mare ghinion din viață. Merit să fac muncă silnică pentru asta.

,j PALOMA (*intră și rămîne trăsniță cînd vede tabloul. Barcian, Bănea și Zina pe fotolii, țepeni. Lelia furnind și comisarul scotocind*): Dar ce este? Ce se petrece aici?

COMISARUL: Poliția devizelor, doarmă! Dumneavoastră?

PALOMA: Gazda!

BĂNEA: Și încă ce gazdă! De hoți... (Lui Barcian.)

Cît crezi că luăm, *mon cher*, pentru afacerea asta?

(Paloma, alarmată, trece spre comisar.)

BAECIAN: Luăm bine!... N-ai nici o grijă!

BĂNEA: Ce ură au avut banii pe mine, bre!... Toată viața m-au ocolit și pe urmă tot ei se răzbună că n-au dat de mine.

BARCIAN: Fii liniștit, Georgel... Pe tine te scap eu... Eegret că n-o să pot face același lucru și pentru mine.

COMISARUL (Palomei): Deocamdată, doamnă, nu s-a găsit nimic în sarcina dumneavoastră. Luați, totuși, loc...

LELIA: NU trebuie să scape, domnule comisar... Ea a - a v u t banii... I-am văzut eu în dulap...

PALOMA: Aaa!... Va să zică, tu m-ai denunțat?... Tu? Prietena mea cea mai bună?... Și eu care am avut încredere în tine și ți-am "ncredințat secretul... în loc să te duci la bancher, te-ai dus să mă denunți...

LELIA: Am auzit ce-ai vorbit cu moșierul meu la telefon... canalie!... Acum o să înfunzi pușcăria... că

•r. prea aveți totdeauna noroc, numai voi, la bani...

BĂNEA: Și cu mine, pardon!...

LELIA: Și iau și primă pentru că te-am denunțat. Ah!

•i- Ce-o să mă mai îmbrac și-o să mă mai eleganțesc din banii tăi!... (Se furlandisește prin fața Palomei.)

PALOMA: N-ai tu norocul ăsta... (Are o iăee.) Probabil că dacă m-ai denunțat, ai aflat că dolarii sînt veritabili... Oăutați-o în geantă, domnule comisar. E complicea mea... Azi i-am dat cinci sute de dolari să-i schimbe în oraș...

LELIA: Minte! Nu e adevărat... Vrea să mă bage mesa și pe mine ca să se răzbune...

PALOMA: TU nu știi că eu plătesc cu aceeași monedă?
• Tot în dolari...

(Lelia abandonează geanta în mina comisarului care i-o cere, discret, cu un gest.)

COMISARUL (găsește hîrtia și o pune pe masă): Luați loc și dumneavoastră, vă rog!

(Lelia se așază distrusă.)

PALOMA (veselă): Așa, mami! Cel puțin să fim cu toții... Vorba lui Petran... Toată clasa noastră socială... Slujnici... chibiți... demimondene... marea finanța... (îi arată pe rînd.) Dar Bubi? Unde e Bubi? Nu cumva l-ați arestat și pe el?

COMISARUL: Fiul dumneavoastră?

PALOMA: Ca și fiul meu... Și cînd e vorba de Bubi, nu mă poate reține nimeni și nimic... (Fuge în panică după Bubi.)

COMISARUL: Doamnă, vă rog, nu mă forțați să... (Iese după ea.)

LELIA: Avem ocazia să evadăm... Haideți!

BARCIAN: Inutil să ne ostenim pînă la poartă... Trebuie să fie postat un agent...

LELIA: Așa e! Unul brun și cu nas roman... L-am și văzut. Frumușel băiat...

BĂNEA (care a reflectat adînc la ceva): Tu crezi că, cu toții la un loc, luăm cincizeci de ani?

BAECIAN (reflexiv): Hm! S-ar putea să scăpăm și cu mai mult...

LELIA: Adevărat că ăștia judecă cam popular... Nu țin cont decît de lege... Nu poți să faci o intervenție, să dai un șperț, nimic... Anul și medalia!

BĂNEA: Bine c-ai fost meschin și nu mi le dăduși pe toate opt... Și dolarul cît vine în luni de pușcărie?

LELIA: NU știu că în valută n-am lucrat niciodată pînă acuma...

(Zina scoate niște cărți din buzunarul șorțului și începe să-și dea în poală.)

LELIA: Despre ce dai, tu?

ZINA: Ca să văd cît mă mai ține aicea degeaba... Că, după cum văd eu situația, trebuie să-mi caut servicii...

PALOMA (intră, dkperată, urmată de comisar): A dispărut Bubi!... Nu e nicăieri... Cu siguranță că mi l-a furat hoțul ăla de Petran, adineauri, cînd a fost aici... Daaa, sigur, numai el mi l-a furat...

BARCIAN (*CU o ultimă umbră de gelozie*): Dar cine e, te rog, Petran ăsta?

PALOMA: Mama!... Dar nu-i merge cu mine... Pentru Bubi sînt în stare și de crimă... (*Zinei*.) Cheamă Prefectura Poliției imediat să-l reclam...

PETRAN (*intră eu Bubi după el. Cățelul e legat cu cureaua de la pantaloni... Surprins de „asistența” pe care o găsește, nu știe ce să creadă*): Bună ziua... Vă rog să mă iertați că vă deranjez din nou, doamnă, dar adineauri, după ce am plecat de la dumneavoastră, cînd să mă urc în tramvai, m-am pomenit cu cățelul printre picioarele mele... Nici nu-l băgasem de seamă că s-a luat după mine, cînd am plecat... Așa că vi l-am adus pentru a doua oară...

PALOMA: Dar cum ai putut să-l sugrumi în halul ăsta? De ce nu l-ai adus în brațe? •

PETRAN: N-a mai vrut să stea în brațe, cu nici un chip... Și-atunci ce era să fac? L-am legat cu cureaua de la pantaloni... Și pe jos a venit o frumusețe...

PALOMA: Scumpa mami scumpă și dragă!... (*Face un gest spre Bubi care se dă îndărăt. Firește, tras discret de Petran cu cureaua.*) Ce? N-o mai cunoști și n-o mai iubești tu pe mămica ta?... (*Bubi, același joc.*)

BĂNEA (*lui Barcian*): Ia uită-te, bre, cum se uită la tine... Parcă rîde pe sub mustăți...

BARCIAN: Are și de ce. Tot el a cîștigat partida...

PALOMA: Domnule comisar... La închisoare e voie cu cîini?

COMISARUL: NU...

PALOMA: Atunci, cui îl las pe Bubi?

ZINA: EU una am demisionat din slujbă... Nu pot să mă mai compromit la traficanți do devize...

PALOMA: Viperă! Mă insulti din rochiile mele... Numai dumitale pot să ți-l las, domnule Petran... Ești singurul om pe care îl iubește și lîngă care se simte bine... Primește-l, te rog, în locul recompensei pe care n-ai acceptat-o... Uite, te roagă și el... Băiețelul dumitale o să fie fericit să se joace cu el...

PETKAN (*lui Bubi*): Vrei, mă, Singurel?

PALOMA: „Singurel”? Acuma nu mai ești Bubișor al mami, iubitele, auzi tu? De-acum încolo o să te cheme Singurel... Și poate o să fii mai fericit sub numele tău cel nou... (*Lui Barcian.*) În sfîrșit... acuma poți să te bucuri și să fii fericit, cîine... Abia acum! Bubi a murit cu adevărat.

PETRAN: Fiindcă Bubi ăsta, doamnă, nu e numai un simplu cățel... El trebuie privit ca un simbol... Ca un simbol al lumii dumneavoastră care trebuie să moară odată cu el... Lumea cățelilor de casă, a ciolanelor, a javrelor și a dulăilor îmbrăcați în haine de om... (*Lui Bubi.*) Hai, mă!... Azi am luat rația de carne și te-așteaptă niște zgîrciuri pe cinste... Dar să nu crezi că la mine o să mai mîncînci de pomană... La mine în casă toată lumea își merită pîinca pe care o mîncîncă... Și nu știu ce neam de cîine ai fi tu, dar eu te fac șoricar... Un șoarece să nu-mi mai rămîie în casă...

Cortina

*

BIBLIO.-GA J

CUPRINS

Licuricii	7
întîmplări din Capitală	10
Coana Chrița	111
A murit Bubi	277